

UCHWAŁA NR XXXIV/324/2018
RADY GMINY JUCHNOWIEC KOŚCIELNY

z dnia 22 stycznia 2018 r.

**zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy
Juchnowiec Kościelny**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.¹⁾) oraz na podstawie "Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020" Ministra Rozwoju z dnia 2 sierpnia 2016 r. (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016), uchwala się, co następuje:

§ 1. Załącznik nr 1 do uchwały nr XXX/277/2017 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji gminy Juchnowiec Kościelny otrzymuje nowe brzmienie stanowiące treść załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Joanna Januszevska

---

¹⁾ Zm. poz. 2232.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny do roku 2023

Projekt został zrealizowany przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej,
w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny powstało na zamówienie Urzędu Gminy Juchnowiec Kościelny.

Wykonawca:

EU-Consult Sp. z o.o.

ul. Toruńska 18C, lokal D

80-747 Gdańsk

Zespół koordynujący projekt w Urzędzie Gminy Juchnowiec Kościelny:

Krzysztof Marcinowicz (Wójt Gminy Juchnowiec Kościelny)

Joanna Januszewska (Przewodnicząca Rady Gminy Juchnowiec Kościelny)

Katarzyna Popławska (Inspektor, Referat Inwestycji i Gospodarki Komunalnej)

Juchnowiec Kościelny, 2018 r.

1. SPIS TREŚCI

1. SPIS TREŚCI	3
2. WPROWADZENIE	5
2.1 DEFINICJE	5
2.2 TWORZENIE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	6
3. OPIS POWIĄZAŃ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY I REGIONU	7
4. UPROSZCZONA CHARAKTERYSTYKA GMINY	9
5. DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	25
5.1 METODOLOGIA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	25
5.1.1 Podział gminy na jednostki analityczne	25
5.1.2 Dane wykorzystane w diagnozie	27
5.2 SFERA SPOŁECZNA	29
5.2.1 Bezrobocie	29
5.2.2 Pomoc społeczna	31
5.2.3 Aktywność społeczna	37
5.3 SFERA GOSPODARCZA	40
5.3.1 Niski stopień przedsiębiorczości	40
5.4 SFERA ŚRODOWISKOWA	43
5.4.1 Uwarunkowania środowiskowe	43
5.4.2 Występowanie materiałów zagrażających życiu i zdrowiu oraz środowisku	44
5.4.3 Niska świadomość ekologiczna	46
5.5 SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA	48
5.5.1 Niedostosowanie przestrzeni publicznych	48
5.6 SFERA TECHNICZNA	53
5.6.1 Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	53
6. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH NA TERENIE GMINY JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	56
7. IDENTYFIKACJA I ZASIĘG PRZESTRZENNY OBSZARU REWITALIZACJI	59
7.1 CHARAKTERYSTYKA PODOBSZARÓW REWITALIZACJI	65
7.1.1 Ignatki-Osiedle	65
7.1.2 Kleosin – centralna część sołectwa	81
7.1.3 Hołówki Duże	88
7.1.4 Brończany	93
8. WIZJA WYPROWADZENIA OBSZARU REWITALIZACJI ZE STANU KRYZYSOWEGO (PLANOWANY EFEKT REWITALIZACJI)	99
9. CELE REWITALIZACJI	100
10. LISTA PLANOWANYCH PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	102
10.1 LISTA PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	102
10.2 CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	147
11. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI REWITALIZACJI	151

12. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	164
13. MECHANIZMY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ	167
14. SYSTEM WDRAŻANIA I REALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	169
14.1 PROMOCJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	170
14.2 RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	172
15. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY LPR.....	173
15.1 EWALUACJA	175
15.2 AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	176
16. UZGODNIENIE W ZAKRESIE PRZEPROWADZENIA STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	177
17. SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW.....	178
17.1 TABELE.....	178
17.2 WYKRESY	180
17.3 RYSUNKI.....	180

2. WPROWADZENIE

2.1 DEFINICJE

Powołując się na *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (Warszawa, 2 sierpnia 2016 r., Minister Rozwoju)* stanowi ona kompleksowy proces naprawczy, którego celem jest wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe integrujące interwencję na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Przez działania całościowe rozumie się wzajemnie powiązane przedsięwzięcia, które obejmują kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe. Poprzez prowadzone działania zakłada się optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów. Proces ten stanowi wieloletni okres, prowadzony przez interesariuszy wraz we współpracy ze społecznością lokalną. Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- Uwzględnienie rewitalizacji, jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;
- Pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analiza dotyczących go problemów. Diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub środowiskowe;
- Ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- Właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- Zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;
- Koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
- Realizacji wynikającej z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnego zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć¹.

Obszar zdegradowany stanowi obszar, na którym zidentyfikowany został stan kryzysowy, czyli stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej lub technicznej lub środowiskowej lub przestrzenno-funkcjonalnej. Może być on podzielony

---

¹ Wszystkie poniższe definicje w niniejszym podrozdziale pochodzą z dokumentu pn. *Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 2 sierpnia 2016 r.

na podobszary, w tym podobszary, które nie posiadają wspólnych granic (warunek – występowanie sytuacji kryzysowej na każdym podobszarze).

Obszar rewitalizacji jest to całość lub część obszaru zdegradowanego, na którym zamierza się prowadzić rewitalizację. Cechuje go koncentracja negatywnych zjawisk oraz znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Program rewitalizacji został zdefiniowany jako inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, wieloletni program działań w takich sferach jak: społeczna, ekonomiczna, przestrzenna, infrastrukturalna, środowiskowa, kulturowa. Celem niniejszego programu jest wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenie warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Stanowi on narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Projekt rewitalizacyjny to zaplanowany oraz ukierunkowany plan na osiągnięcie celów programu rewitalizacji.

Należy zaznaczyć, że głównym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych z funduszy europejskich są środki RPO (EFS i EFR). Komplementarnym źródłem ich współfinansowania są także środki KPO (EFS, EFR, FS). Źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych mogą być także środki budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego, a także pozostałe np. prywatne.

2.2 TWORZENIE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W celu stworzenia kompleksowego programu rewitalizacji, w niniejszym dokumencie szczególna uwaga zostanie zwrócona na dokładną diagnozę, opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji, cele rewitalizacji oraz opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Należy także zaznaczyć, że nieodłącznym elementem lokalnego programu rewitalizacji jest partycypacja społeczna, która pozwala nie tylko na przygotowanie, ale także ocenę całego procesu rewitalizacji. Zainteresowani interesariusze będą mogli uczestniczyć w projekcie poprzez konsultacje społeczne, zebrania wiejskie oraz badanie społeczności lokalnej.

Do informowania społeczności lokalnej wykorzystana zostanie przede wszystkim strona internetowa Gminy Juchnowiec Kościelny, gdzie umieszczane będą terminy spotkań oraz postępy prac w powstawaniu dokumentu. W konsultacjach społecznych aktywnie uczestniczyć będą mogły wszystkie zainteresowane strony. Pozwoli to na wspólne sformułowanie wizji obszaru zdegradowanego oraz wyznaczenie kierunków dalszych działań.

3. OPIS POWIĄZAŃ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI GMINY I REGIONU

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny od początku tworzony był w oparciu o najważniejsze dokumenty strategiczne na poziomie regionalnym. Natomiast zaangażowanie w tworzenie dokumentu specjalistów z różnych obszarów funkcjonowania gminy zapewniło odpowiednie relacje i spójność z najważniejszymi politykami i strategiami na poziomie lokalnym. Wynikanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny z tych dokumentów uwarunkowane jest kompleksowym charakterem procesu rewitalizacji – ich szczegółowe powiązanie przedstawia zestawienie poniżej.

Tabela 1 Opis powiązań Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy i regionu

POZIOM REGIONALNY	
Dokument	Powiązanie z Lokalnym Programem Rewitalizacji
1. Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020 <i>(przyjęta Uchwałą nr XXXI/374/13 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 9 września 2013 r.)</i>	Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego określa misję rozwoju województwa, wyznacza cele i przyporządkowuje im priorytety. Realizacja Strategii, a także opracowanego w zgodzie z nią Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny pozwoli na zwiększenie spójności społeczno - ekonomicznej i konkurencyjności regionu poprzez: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel strategiczny 1: Konkurencyjna gospodarka ➤ Cel strategiczny 2: Powiązania krajowe i międzynarodowe ➤ Cel strategiczny 3: Jakość życia
2. Strategia Polityki Społecznej Województwa Podlaskiego do roku 2020 <i>(przyjęta Uchwałą nr XLV/534/14 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 6 listopada 2014 r.)</i>	Dokument stanowi fundament realizacji polityki społecznej w województwie podlaskim na najbliższe lata. Podobnie jak Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny, dokument realizuje zadania w obszarach takich jak: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Obszar strategiczny I: Zaspokajanie potrzeb rodzin w województwie podlaskim ➤ Obszar strategiczny IV: Wzrost zatrudnienia i mobilności zawodowej ➤ Obszar strategiczny V: Efektywna pomoc społeczna ➤ Obszar strategiczny VI: Kapitał społeczny
POZIOM LOKALNY	
Dokument	Powiązanie z Lokalnym Programem Rewitalizacji
1. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2016-2020 <i>(przyjęty Uchwałą nr XVI/124/2016 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 14 marca 2016 r.)</i>	Plan Rozwoju Lokalnego jest jednym z podstawowych instrumentów zarządzania, który identyfikuje najistotniejsze problemy rozwojowe, formułuje misję, cele strategiczne oraz wariantowe opcje rozwoju odnoszące się do sposobów osiągania założonych celów. Plan Rozwoju Lokalnego JST jest więc scenariuszem przyszłości, do którego dążą władze samorządowe. W powiązaniu z Lokalnym Programem Rewitalizacji realizuje następujące cele: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Poprawa warunków życia mieszkańców oraz funkcjonowania podmiotów gospodarczych, dzięki modernizacji i rozbudowie infrastruktury technicznej,

POZIOM REGIONALNY	
Dokument	Powiązanie z Lokalnym Programem Rewitalizacji
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozbudowa potencjału gospodarczego gminy poprzez wzbudzenie zainteresowania gminą wśród nowych inwestorów.
2. Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Juchnowiec Kościelny <i>(przyjęty Uchwałą nr XXIV/220/2016 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 8 grudnia 2016 r.)</i>	<p>Program opieki nad zabytkami jest dokumentem o charakterze uzupełniającym w stosunku do innych aktów planowania gminnego. W powiązaniu z Lokalnym Programem Rewitalizacji realizuje następujące priorytety:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Priorytet I Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno –gospodarczego gminy, ➤ Priorytet III Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego.
3. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2011-2023 <i>(przyjęta uchwałą nr XI/98/2011 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 27 października 2011 r., zmieniona Uchwałą nr XVII/135/2016 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 27 kwietnia 2016 r.)</i>	<p>Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2011-2023 realizuje zadania o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel strategiczny 2: Wyrównywanie szans, osób, grup najsłabszych, ➤ Cel strategiczny 3: Zwiększanie dostępności i oferty usług społecznych, ➤ Cel strategiczny 4: Wysoka integracja mieszkańców i aktywny udział w życiu kulturowym i społecznym gminy.
4. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Juchnowiec Kościelny <i>(przyjęte Uchwałą nr XXII/176/2000 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 20 grudnia 2000 r.; zmienione Uchwałą nr XXX/313/06 z dnia 28 kwietnia 2006 r.)</i>	<p>Studium jest kompleksowym, strategicznym instrumentem polityki przestrzennej, którą realizują władze gminy. Przedmiotem ustaleń studium są ogólne zasady działań o strategicznym znaczeniu dla rozwoju gminy odnoszące się do wyznaczonych obszarów funkcjonalnych. Zapisy Studium, podobnie jak Lokalny Program Rewitalizacji dotyczą:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Cel strategiczny 1: Poprawa standardu życia mieszkańców w ramach wielofunkcyjnego, harmonijnego rozwoju gminy; modernizacja rolnictwa, tworzenie poza rolniczych miejsc pracy, podnoszenie poziomu usług, modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej, technicznej i komunikacyjnej. ➤ Cel strategiczny 2: Wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego. ➤ Cel strategiczny 3: Polepszenie kondycji środowiska przyrodniczego.

Źródło: opracowanie własne.

4. UPROSZCZONA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Położenie i struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy

Gmina Juchnowiec Kościelny jest gminą wiejską o powierzchni 171,77 km². W układzie administracyjnym kraju, jednostka ta położona jest w środkowej części województwa podlaskiego oraz w południowej części powiatu białostockiego, odpowiednio zajmując ich powierzchnie: 0,8% i 5,8%. Obszar analizowanej gminy graniczy:

- od północy z miastem Białystok;
- od północnego zachodu z Gminą Choroszcz;
- od zachodu z Gminą Turośń Kościelna;
- od południowego zachodu z Gminą Wyszki i Gminą Suraż;
- od południa z Gminą Bielsk Podlaski;
- od wschodu z Gminą Zabłudów.

W obrębie Gminy Juchnowiec Kościelny wyodrębnionych jest 46 sołectw: Baranki, Biele, Bogdanki, Brończany, Czerewki, Kożany, Dorożki, Hermanówka, Hołówki Duże, Hołówki Małe, Hryniewiczze, Horodniane, Ignatki, Ignatki-Osiedle, Janowicze, Janowicze-Kolonia, Juchnowiec Dolny, Juchnowiec Dolny-Kolonia, Juchnowiec Górny, Juchnowiec Kościelny, Kleosin, Klewinowo, Koplany, Kolonia Koplany, Księżyno, Księżyno-Kolonia, Lewickie, Lewickie-Kolonia, Lewickie-Stacja, Niewodnica Nargilewska, Niewodnica Nargilewska-Kolonia, Ogrodniczki, Olmonty i Izabelin, Pańki, Rostoły, Rumejki, Simuny, Solniczki, Stanisławowo, Szerenosy, Śródlesie, Tryczówka, Wólka, Wojszki, Zajączki, Zaleskie, Złotniki. Siedzibą niniejszej gminy jest sołectwo Juchnowiec Kościelny. Gmina Juchnowiec Kościelny zajmuje drugie miejsce pod względem wielkości zajmowanej powierzchni wśród gmin wiejskich powiatu białostockiego tj. Dobrzyniewo Duże, Gródek, Poświętne, Turośń Kościelna, Zawady. Natomiast największą gminą wiejską jest gmina Gródek, która swoją powierzchnią przewyższa Gminę Juchnowiec Kościelny o 258 km².²

---

² Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Juchnowiec Kościelny, 2006; Powierzchnia i ludność w przekroju terytorialnym w 2015 r., GUS, 2015.

Rysunek 1 Położenie gminy Juchnowiec Kościelny na tle regionu

Źródło: http://region.e-podlasie.pl/gminy/juchnowiec_koscielny.html.

Strukturę przestrzenną Gminy Juchnowiec Kościelny tworzą trzy strefy pełniące następujące funkcje:

- podmiejską miasta Białostok w części północnej obszaru gminy;
- rolno-osadniczą w środkowej części obszaru gminy;
- przyrodniczo-rekreacyjną z obszarem chronionego krajobrazu doliny rzeki Narew w południowej części obszaru gminy.

W strukturze przestrzennej strefy podmiejskiej zlokalizowanych jest 12 wsi: Kleosin, Ignatki-Osiedle, Horodniany, Księżyno, Ignatki, Kopłany, Kolonia Kopłany, Brończany, Hryniewiczze, Olmonty, Izabelin oraz Stanisławowo. W ich obrębie wykształciły się przestrzenie o znaczeniu osadniczym, rekreacyjnym, rolniczym, produkcyjnym i infrastruktury technicznej.

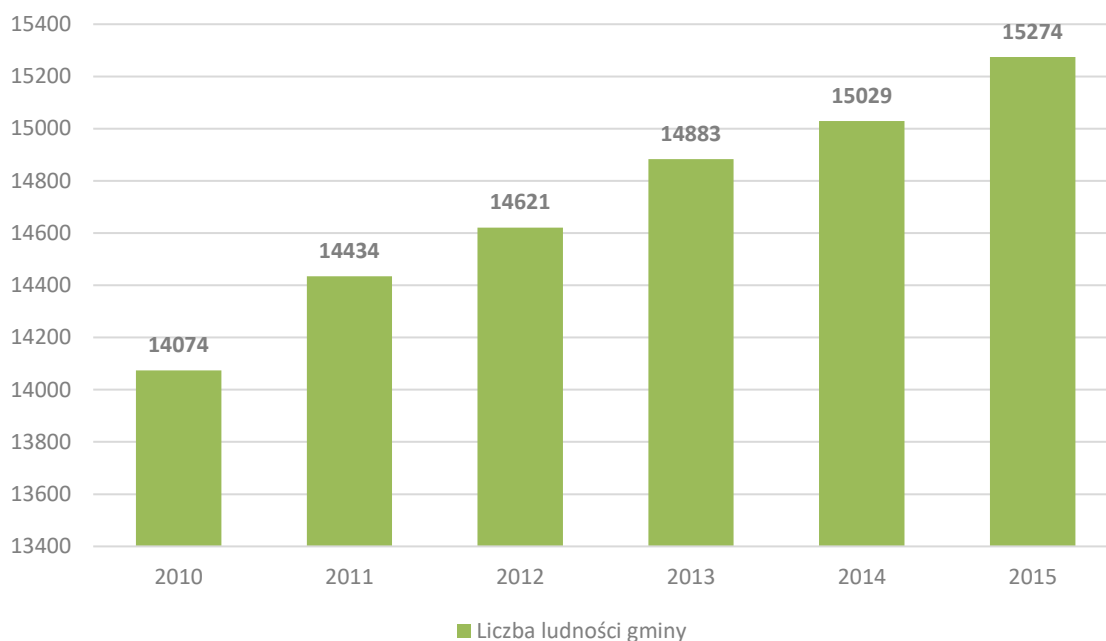
Kolejna strefa – rolno-osadnicza i leśna, wykształciła się na powierzchni znajdującej się między wschodnią i zachodnią granicą gminy, strefą podmiejską od północy oraz Obszarem Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi” od południa. W przestrzeni rolno-osadniczej i leśnej na terenie omawianej gminy wiejskiej wyróżnić można tereny o następujących funkcjach: rolniczej, osadniczej wiejskiej i rekreacyjnej.

Następna struktura przestrzenna – strefa doliny rzeki Narwi, zlokalizowana jest w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Narwi”. Ograniczona jest strefą rolno-osadniczo-leśną od północy oraz południową, zachodnią i wschodnią granicą gminy. W tym miejscu wykształciły się trzy przestrzenie o największych powiązaniach ze środowiskiem przyrodniczym. Pełnią one takie funkcje, jak: ekologiczno-krajobrazowa, rekreacyjno-turystyczna i rolnicza.

Struktura demograficzna i społeczna gminy

Według danych statystycznych Urzędu Gminy w Juchnowcu Kościelnym, w 2014 roku (stan na 31 XII) gminę zamieszkiwało 15 274 osób. Ludność gminy na przestrzeni ostatnich lat cechuje się dość powolnym, lecz systematycznym wzrostem - w porównaniu do roku 2010, w 2015 roku liczba mieszkańców wzrosła o 1 167 osób.

Wykres 1 Liczba ludności gminy Juchnowiec Kościelny w latach 2010-2015³

Źródło: dane statystyczne Urzędu Gminy Juchnowiec Kościelny.

Największym pod względem liczby mieszkańców sołectwem, jest Kleosin, który w roku 2015 zamieszkiwany był przez 4 658 osób. W tym samym roku, powyżej 350 mieszkańców miały sołectwa: Księżyno; Ignatki; Ignatki-Osiedle; Lewickie; Olmonty, Izabelin; Hryniewiczze i Juchnowiec Dolny. Sołectwa te położone są w środkowej i północnej części gminy, w bliskim sąsiedztwie miasta Białystok. Największy przyrost liczby ludności sołectw Gminy Juchnowiec Kościelny obserwowany jest w znacznym stopniu wśród tych, położonych blisko granic administracyjnych stolicy województwa. Związane jest to prawdopodobnie z zarobkową funkcją miasta.

Tabela 2 Zmiana liczby ludności sołectw gminy Juchnowiec Kościelny w latach 2010 i 2015

JEDNOSTKI PODZIAŁU GMINY – SOŁECTWA	STAN LUDNOŚCI ZA ROK 2010	STAN LUDNOŚCI ZA ROK 2015	ZMIANA LICZBY LUDNOŚCI W ROKU 2015 W STOSUNKU DO ROKU 2010
BARANKI	111	106	-5
BIELE	137	137	0
BOGDANKI	91	89	-2
BROŃCZANY	238	268	30
CZEREWKI, KOŻANY	170	147	-23
DOROŻKI	143	126	-17
HERMANÓWKA	140	137	-3
HOŁÓWKI DUŻE	163	152	-11
HOŁÓWKI MAŁE	101	98	-3
HRYNIEWICZE	456	270	-186

³ Dane przedstawione są według stanu na 31.12 każdego roku

JEDNOSTKI PODZIAŁU GMINY – SOŁECTWA	STAN LUDNOŚCI ZA ROK 2010	STAN LUDNOŚCI ZA ROK 2015	ZMIANA LICZBY LUDNOŚCI W ROKU 2015 W STOSUNKU DO ROKU 2010
HORODNIANY	247	516	269
IGNATKI	313	417	104
IGNATKI-OSIEDLE	909	1354	445
JANOWICZE	119	127	8
JANOWICZE-KOLONIA	59	54	-5
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	376	415	39
JUCHNOWIEC GÓRNY	321	348	27
JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	170	196	26
KLEOSIN	4702	4658	-44
KLEWINOWO	265	249	-16
KOPLANY	205	219	14
KOLONIA KOPLANY	160	169	9
KSIĘŻYNO	808	960	152
KSIĘŻYNO-KOLONIA	140	153	13
LEWICKIE	354	395	41
LEWICKIE-KOLONIA	153	171	18
LEWICKIE-STACJA	137	155	18
NIEWODNICA NARGILEWSKA	76	87	11
NIEWODNICA NARGILEWSKA- KOLONIA	113	140	27
OGRODNICZKI	86	89	3
OLMONTY, IZABELIN	609	814	205
PAŃKI	34	31	-3
ROSTOŁTY	130	137	7
RUMEJKI	153	159	6
SIMUNY	101	105	4
SOLNICZKI	319	371	52
STANISŁAWOWO	216	233	17
SZERENOSY	162	158	-4
ŚRÓDLESIE	263	292	29
TRYCZÓWKA	107	93	-14
WOJSZKI	214	173	-41
WÓLKA	130	135	5
ZAJĄCZKI	41	47	6
ZALESKIE	19	15	-4
ZŁOTNIKI	113	109	-4
GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	14074	15274	1200

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Największym przyrostem liczby mieszkańców w stosunku do roku 2010 charakteryzuje się sołectwo Ignatki-Osiedle. Zmiana ta związana jest z rozwojem budownictwa wielorodzinnego na obszarze wskazanego sołectwa.

Analiza struktury demograficznej gminy Juchnowiec Kościelny według ekonomicznych grup wieku, wskazuje że średnio na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada około 32 osoby w wieku przedprodukcyjnym i 22 osoby w wieku poprodukcyjnym. Obciążenie demograficzne pokazuje związek między trzema grupami wieku ludności - osobami w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym. W roku 2015 wskaźnik obciążenia

demograficznego w województwie podlaskim wynosił odpowiednio dla udziału osób w wieku przedprodukcyjnym 30,8 (dla Polski – 31,4) oraz dla udziału osób w wieku poprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym 27,64 (dla Polski – 28,75). Mimo, że wartości referencyjne dla gminy są w przypadku obydwu wskaźników bardziej korzystne niż w województwie i kraju, w obrębie poszczególnych jednostek podziału terytorialnego obserwuje się wartości szczególnie niepokojące. Analiza wykazała, że aż 19 sołectw charakteryzuje się sytuacją kryzysową w zakresie obydwu zjawisk.

Tabela 3 Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania

Jednostki podziału gminy – sołectwa	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym -stan na 31.12.2015r.	Liczba ludności w wieku produkcyjnym -stan na 31.12.2015r.	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym -stan na 31.12.2015r.	Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	Udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania
BARANKI	16	55	35	29,09	63,64
BIELE	28	79	30	35,44	37,97
BOGDANKI	15	58	16	25,86	27,59
BROŃCZANY	52	171	45	30,41	26,32
CZEREWKI, KOŻANY	3	50	94	6,00	188,00
DOROŻKI	21	71	34	29,58	47,89
HERMANÓWKA	28	85	24	32,94	28,24
HOŁÓWKI DUŻE	23	94	35	24,47	37,23
HOŁÓWKI MAŁE	23	60	15	38,33	25,00
HRYNIEWICZE	111	350	55	31,71	15,71
HORODNIANY	60	173	37	34,68	21,39
IGNATKI	107	274	36	39,05	13,14
IGNATKI-OSIEDLE	409	850	95	48,12	11,18
JANOWICZE	24	77	26	31,17	33,77
JANOWICZE-KOLONIA	9	31	14	29,03	45,16
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	77	262	76	29,39	29,01
JUCHNOWIEC GÓRNY	70	233	45	30,04	19,31
JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	41	126	29	32,54	23,02
KLEOSIN	866	3288	504	26,34	15,33
KLEWINOWO	56	134	59	41,79	44,03
KOPLANY	41	135	43	30,37	31,85
KOLONIA KOPLANY	38	103	28	36,89	27,18
KSIĘŻYNO	205	633	122	32,39	19,27
KSIĘŻYNO-KOLONIA	28	105	20	26,67	19,05
LEWICKIE	85	246	64	34,55	26,02
LEWICKIE-KOLONIA	42	101	28	41,58	27,72
LEWICKIE-STACJA	34	96	25	35,42	26,04
NIEWODNICA NARGILEWSKA	22	56	9	39,29	16,07

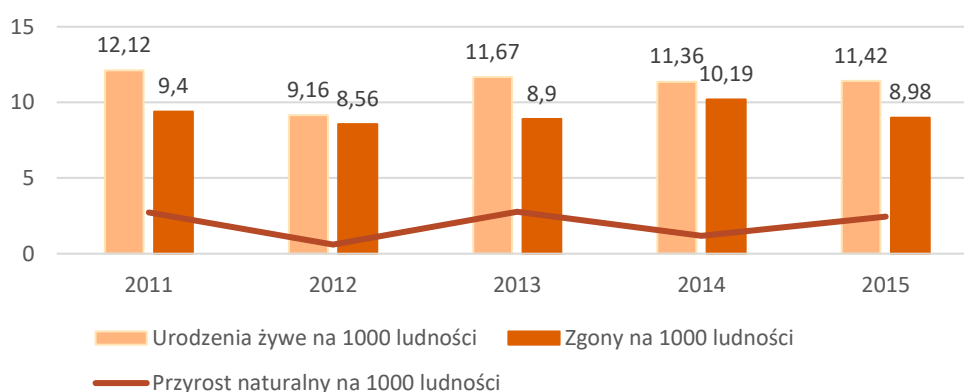

NIEWODNICA NARGILEWSKA- KOLONIA	28	89	23	31,46	25,84
OGRODNICZKI	15	59	15	25,42	25,42
OLMONTY, IZABELIN	188	533	93	35,27	17,45
PAŃKI	3	11	17	27,27	154,55
ROSTOŁTY	32	74	31	43,24	41,89
RUMEJKI	33	97	29	34,02	29,90
SIMUNY	20	64	21	31,25	32,81
SOLNICZKI	86	248	37	34,68	14,92
STANISŁAWOWO	50	153	30	32,68	19,61
SZERENOSY	29	96	33	30,21	34,38
ŚRÓDLESIE	69	192	31	35,94	16,15
TRYCZÓWKA	14	52	27	26,92	51,92
WOJSZKI	13	77	83	16,88	107,79
WÓŁKA	30	77	28	38,96	36,36
ZAJĄCZKI	9	20	18	45,00	90,00
ZALESKIE	0	9	6	0,00	66,67
ZŁOTNIKI	19	61	29	31,15	47,54
GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	3172	9908	2194	32,01	22,14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Juchnowiec Kościelny.

W latach 2010-2015 na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny odnotowywano dodatni przyrost naturalny, co oznacza, że liczba urodzeń żywych przewyższała liczbę zgonów. Najwyższa wartość przyrostu wystąpiła w roku 2013 (2,8), zaś najniższa w roku 2012 (0,6). Najwyższy wskaźnik urodzeń żywych odnotowano w roku 2011 - na 1000 ludności przypadło wtedy 12,1 urodzeń żywych. Najwyższy wskaźnik zgonów odnotowano natomiast w roku 2014. Na 1000 ludności zmarło wtedy 11,4 osób.

Wykres 2 Urodzenia i zgony

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Tabela 4 Liczba dzieci zamieszkujących poszczególne jednostki podziału Gminy Juchnowiec Kościelny w latach 2010-2016

Sołectwo/ grupy wiekowe dzieci w podziale na lata	2010				2014				2015				2016			
	0-6	7-12	13-18	suma	0-6	7-12	13-18	suma	0-6	7-12	13-18	suma	0-6	7-12	13-18	suma
Baranki	6	5	2	13	3	7	5	15	4	5	7	16	4	5	7	16
Biele	7	13	11	31	7	10	15	32	6	11	14	31	6	10	13	29
Bogdanki	6	5	7	18	8	4	5	17	8	4	3	15	9	7	3	19
Brończany	17	17	27	61	21	16	22	59	20	19	17	56	21	20	20	61
Czerewki	2	1	2	5	1	1	1	3	0	2	1	3	0	2	1	3
Dorożki	11	9	13	33	8	7	8	23	8	8	5	21	10	7	6	23
Hermanówka	12	10	11	33	6	12	10	28	7	13	9	29	9	14	9	32
Hołówki Duże	10	8	11	29	11	4	12	27	13	4	10	27	10	6	9	25
Hołówki Małe	11	6	9	26	9	8	9	26	9	10	6	25	12	8	6	26
Horodniany	21	17	16	54	27	13	21	61	26	20	19	65	24	18	21	63
Hryniewicze	34	34	39	107	40	40	42	122	36	44	38	118	41	41	43	125
Ignatki	29	22	29	80	44	32	19	95	51	36	27	114	56	36	30	122
Ignatki-Osiedle	136	52	42	230	236	93	50	379	263	105	51	419	273	119	57	449
Izabelin	4	3	6	13	8	8	5	21	7	11	4	22	10	11	8	29
Janowicze	2	12	6	20	6	4	12	22	9	3	13	25	14	4	13	31
Janowicze-Kolonia	3	7	5	15	1	4	5	10	1	5	5	11	3	3	5	11
Juchnowiec Dolny	20	20	48	88	29	18	39	86	36	21	29	86	40	30	22	92
Juchnowiec Górny	32	14	30	76	37	18	22	77	38	18	19	75	34	23	16	73
Juchnowiec Kościelny	17	10	23	50	13	18	15	46	15	17	11	43	14	18	11	43
Kleosin	322	344	453	1119	317	275	374	966	326	276	349	951	319	266	323	908
Klewinowo	24	17	21	62	19	21	16	56	22	20	16	58	19	19	17	55
Kolonia Koplany	17	10	15	42	17	13	11	41	15	13	13	41	12	19	10	41
Koplany	13	10	25	48	16	16	15	47	17	13	14	44	18	14	13	45
Kożany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Księżyno	51	49	98	198	80	62	68	210	92	63	74	229	85	58	73	216
Księżyno-Kolonia	9	3	23	35	16	7	8	31	16	9	6	31	15	15	4	34
Lewickie	36	19	23	78	40	31	19	90	34	36	18	88	35	42	19	96
Lewickie-Kolonia	16	6	5	27	18	17	0	35	24	15	3	42	22	16	6	44
Lewickie Stacja	13	5	15	33	17	9	8	34	15	11	11	37	16	12	9	37
Niewodnica Nargilewska	6	7	7	20	8	2	10	20	10	3	11	24	13	4	9	26

Niewodnica Nargilewska-Kolonia	7	11	12	30	11	5	16	32	11	5	17	33	16	6	13	35
Ogrodniczki	3	5	7	15	5	2	8	15	7	3	6	16	7	3	5	15
Olmonty	44	36	52	132	55	57	56	168	54	66	55	175	55	81	58	194
Pańki	0	1	1	2	2	1	0	3	2	1		3	2	0	1	3
Rostoły	12	7	5	24	15	8	8	31	13	12	8	33	13	10	7	30
Rumiejki	13	13	14	40	12	11	15	38	11	13	13	37	9	13	13	35
Simuny	12	2	9	23	9	5	4	18	9	7	4	20	6	10	4	20
Solniczek	25	36	27	88	32	24	40	96	31	26	36	93	27	24	36	87
Stanisławowo	10	20	15	45	17	18	16	51	19	17	18	54	21	14	23	58
Szerenosy	7	16	13	36	8	8	14	30	7	8	15	30	7	5	16	28
Śródlesie	19	23	25	67	24	26	20	70	24	25	23	72	21	22	24	67
Tryczówka	7	8	2	17	4	5	6	15	4	5	7	16	4	4	7	15
Wojszki	8	5	3	16	3	5	4	12	4	6	3	13	3	6	4	13
Wólka	14	5	12	31	14	9	7	30	15	11	5	31	20	11	4	35
Zajęczki	3	2	0	5	5	1	2	8	5	2	2	9	6	3	2	11
Zaleskie	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Złotniki	10	5	9	24	9	6	6	21	5	11	4	20	5	11	5	21
SUMA	1081	930	1229	3240	1288	961	1068	3317	1349	1033	1019	3401	1366	1070	1005	3441

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny.

Największym przyrostem naturalnym na podstawie liczby dzieci na przestrzeni lat 2010-2016 charakteryzują się: Kleosin, Ignatki-Osiedle, Księżyno.

Edukacja i poziom oświaty⁴, działalność pożytku publicznego

Na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Zespół Szkół im. Jana Pawła II w Kleosinie,
- Zespół Szkół im. Ks. Jerzego Popiełuszki w Juchnowcu Górnym,
- Szkoła Podstawowa im. Ks. Michała Sopoćko w Księżynie,
- Przedszkole w Kleosinie,
- Przedszkole niepubliczne "Kraina Dziecka" w Ignatkach-Osiedlu,
- Żłobek Przyzakładowy przy Przedszkolu Niepublicznym Kraina Dziecka w Ignatkach-Osiedlu,
- Klub dziecięcy „Tęczowy Domek Malucha” – dwa oddziały: w Kleosinie i w Księżynie,
- Żłobek sportowy FIT KIDS w Kleosinie - opieka dzienna nad dziećmi.

Na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny działają także kluby sportowe:

- KS "PASJA KLEOSIN",
- LUKS "AMATOR",
- LUKS "KSIĘŻYNO",

⁴ Na podstawie danych ze strony Urzędu Gminy Juchnowiec Kościelny <http://www.juchnowiec.gmina.pl/>.

- LZS "MAGNAT",
- UKS "KLEOSIN".

Obserwowalny jest dość gwałtowny wzrost liczby dzieci w przedszkolach - wzrost o 161 osób. W roku 2011 zlikwidowana została Szkoła Podstawowa im. Adolfa Kaweckiego w Bogdankach, na terenie gminy pozostały więc 3 szkoły podstawowe. W 2014 roku w tego typu placówkach uczyło się 820 dzieci, o 93 więcej niż w roku poprzednim. Od czasu zamknięcia szkoły w Bogdankach, na jeden oddział szkolny przypadało 20 uczniów.

Liczba gimnazjów w okresie 2010 – 2015 nie zmieniła się. W gminie istnieją dwie szkoły gimnazjalne, gromadzące w swoich murach 443 uczniów (stan na rok 2015). Na przestrzeni lat liczba uczniów spadała, w roku 2015 było ich o 109 mniej niż w roku 2010. Na jeden oddział w szkołach gimnazjalnych przypadało od 20 do 22 uczniów. Zgodnie z Uchwałą nr XXV/225/2017 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie projektu dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego szkoły gimnazjalne zostaną zlikwidowane.

Tabela 5 Dane statystyczne na temat oświaty i edukacji w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Placówki wychowania przedszkolnego	6	6	6	6	7	7
Oddziały wychowania przedszkolnego	14	18	19	21	20	18
Miejsca w przedszkolach	250	302	308	301	226	251
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	277	354	401	463	438	410
Szkoły podstawowe	4	3	3	3	3	3
Uczniowie szkół podstawowych	758	749	722	727	820	935
Szkoły gimnazjalne	2	2	2	2	2	2
Uczniowie szkół gimnazjalnych	552	518	472	433	433	443

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na terenie gminy funkcjonuje jedna **Gminna Biblioteka Publiczna** znajdująca się w Juchnowcu Kościelnym. Biblioteka ta ma także swoją **filie w Kleosinie**. Jako samodzielna placówka, biblioteka istnieje od 2007 roku. Obydwa obiekty posiadają w swoich zbiorach 35 969 woluminów (stan na rok 2015). W swoich księgozbiorach biblioteka posiada 28 120 książek, z których przeciętnie, rocznie korzysta 1 304 osoby (stan na rok 2015).

Bezpieczeństwo mieszkańców⁵

Nad bezpieczeństwem gminy Juchnowiec Kościelny czuwają dzielnicowi z Komisariatu Policji w Łapach i Komisariatu Policji IV w Białymstoku. Teren gminy narażony jest na szereg zagrożeń, powstających w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, transportu drogowego i kolejowego, czynności w gospodarstwach domowych oraz zdarzeń losowych.

⁵ Na podstawie Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2011-2023.

W wypadku zaistnienia zagrożenia, jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych uczestniczą w akcjach ratunkowych razem z Jednostkami Państwowej Straży Pożarnej.

Na terenie gminy funkcjonuje 15 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych:

➤ OSP Juchnowiec Dolny;	➤ OSP Janowicze;
➤ OSP Koplany;	➤ OSP Złotniki;
➤ OSP Lewickie;	➤ OSP Tryczówka;
➤ OSP Hermanówka;	➤ OSP Wojszki;
➤ OSP Szerenosy;	➤ OSP Dorożki;
➤ OSP Hołówki Duże;	➤ OSP Czerewki;
➤ OSP Hołówki Małe;	➤ OSP Kleosin.
➤ OSP Biele;	

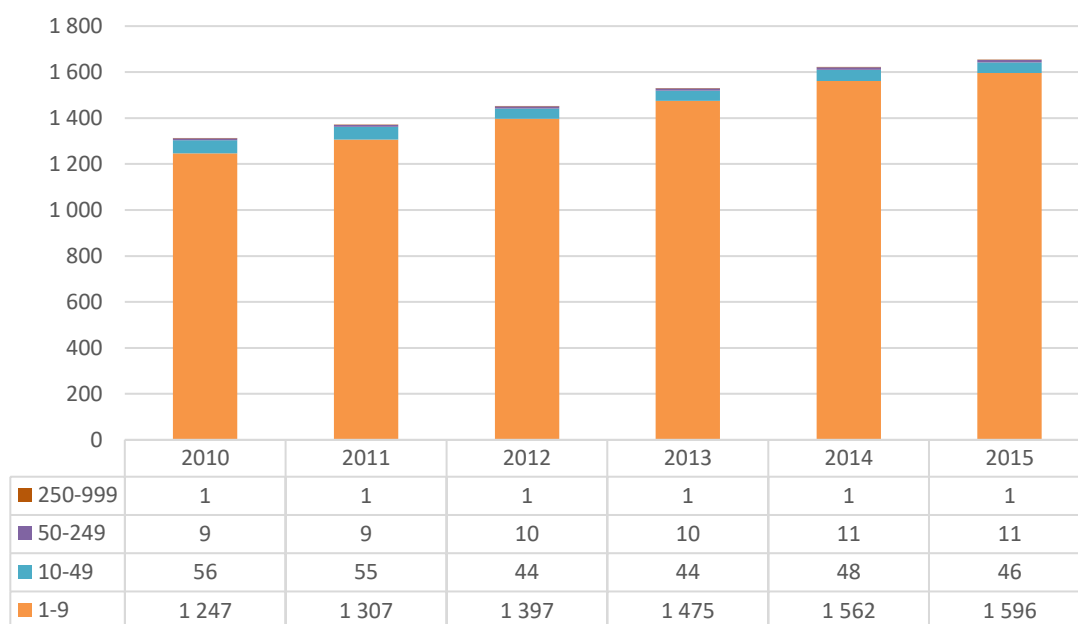
Sieć jednostek OSP na terenie gminy dostosowana jest do systemu osadniczego i występujących zagrożeń. Jednostka OSP z Juchnowca Kościelnego wyróżnia się na tle reszty gminnych OSP, dysponuje bowiem potencjałem do akcji ratowniczych zarówno w gminie jak i poza nią. Pozostałe OSP wymagają doposażenia, zwłaszcza w specjalistyczny sprzęt do ratownictwa drogowego i chemicznego. Nadzorem merytorycznym i operacyjnym zajmuje się natomiast Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku.

Liczba i struktura podmiotów gospodarczych

W latach 2010 - 2015 ogólna liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Juchnowiec Kościelny systematycznie rosła. W porównaniu do roku 2010, w 2015 roku liczba przedsiębiorstw wzrosła o 341 obiektów.

Przedstawiony niżej wykres wskazuje, że zdecydowanie najbardziej liczną grupą były przedsiębiorstwa liczące nie więcej niż 9 pracowników. W 2015 roku stanowiły one 96,5% wszystkich podmiotów. Przez cały badany okres ich liczba rosła, tym samym w 2015 roku było ich o 349 więcej niż w roku 2010. Liczba firm zatrudniających od 10 do 49 pracowników zmniejszyła się - w ciągu pięciu lat spadła o 10. Zwiększyła się natomiast liczba przedsiębiorstw średnich, zatrudniających od 50 do 259 osób - w 2015 roku było ich o 2 więcej niż w roku 2010. Na terenie gminy do 2015 roku znajdowało się jedno przedsiębiorstwo zatrudniające od 250 do 999 pracowników.

Wykres 3 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny w latach 2010-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Przez cały badany okres zdecydowaną większość podmiotów gospodarki narodowej stanowił sektor prywatny. Jej trzon tworzyły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – w roku 2015 ich liczba wynosiła 1 357. Dość znaczną część stanowiły spółki handlowe (109 podmiotów w 2015 roku) oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne (39 podmiotów w 2015 roku). Najmniej liczną grupą sektora prywatnego są fundacje oraz spółdzielnie. Podmioty sektora publicznego w 2015 roku stanowiły jedynie 1% ogółu.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2011-2023 określa misję i cele rozwoju gminy. Jednym z nich jest rozwój gospodarczy gminy, jej promocja w kraju i za granicą, ale także rozwój przedsiębiorstw z sektora biznesu i rolnictwa, działających na obszarze gminy. **W celu wspomagania rozwoju zakłada się dostosowanie zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego do potrzeb obecnych i przyszłych mieszkańców oraz inwestorów.** Innym celem określonym w Strategii jest wykorzystanie naturalnych warunków panujących na terenie gminy do stymulowania rozwoju rolnictwa ekologicznego, wytwarzającego na rynek lokalny i ponadlokalny, produkty tradycyjne. Ważnym elementem rozwoju gminy jest również rozwój agroturystyki, zwłaszcza tej odwołującej się do tradycji i kultury, w oparciu o walory przyrodnicze występujące na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny. Należy jednak zauważyć iż Gmina Juchnowiec Kościelny jest jednostką o znacznej przewadze sektora przedsiębiorstw spoza obszaru rolniczego. W rodzajach działalności największych przedsiębiorców dominują usługi w tym większości usługi związane z budownictwem oraz z zagospodarowaniem przestrzennym. Niemniej jednak by realizować cele zakładane w Strategii Gmina Juchnowiec Kościelny wraz z organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi mieszkańcami stara się propagować rynek lokalny, w tym

produkty tradycyjne oraz ekologiczne. Przykładem takich działań jest Piknik Kulinarny organizowany w Brończanach promujący lokalne produkty kulinarne wykonane m.in. z ziemniaka oraz coroczny Jarmark Historyczny w Juchnowcu Kościelnym z tradycyjnym wypiekiem sękacza.

Rysunek 2 Aktywności mieszkańców Gminy

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny.

Doskonałym przykładem promocji produktów lokalnych jest również współpraca z gminą Weidenberg, w ramach której lokalne wyroby Gminy Juchnowiec Kościelny prezentowane są corocznie przez mieszkańców w tradycyjnym Andreasmarkt.

Rysunek 3 Promocja produktów lokalnych - Andreasmarkt

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny.

Układ przestrzeni publicznej

Przestrzeń publiczna zgodnie z *Ustawą z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, to obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Składają się na nie zabudowania wiejskie, podmiejskie i pojedyncze siedliska oraz obiekty i obszary pełniące funkcję rolniczą. Krajobraz kulturowy zabudowy regionalnej najlepiej zachował się we wsi Wojszki. Innymi osadami, które także posiadają cenne walory, są malowniczo położone na wzniesieniu nad rzeką Mieńką następujące miejscowości: Pańki, Dorożki i Tryczówka oraz Klewinowo, Rostołty, Janowicze i Złotniki. Północna część obszaru wiejskiego posiada typowy krajobraz zabudowy współczesnej, gdzie wykształciło się najwięcej przestrzeni publicznych o randze miejskiej. Krajobraz zabudowy niniejszego terenu tworzą głównie osiedla domów jednorodzinnych, rzadziej domy bliźniacze i wolnostojące wille. Przy tych budynkach nie zauważa się już przydomowych ogrodów czy sadów. Obecnie zastępowane są one zielenią urządzoną. Zazwyczaj budynki o funkcjach przemysłowych posiadają przeskalowane bryły, szyldy reklamowe itp., będące obcymi elementami w krajobrazie tradycyjnej wsi wschodniego regionu Polski.

Kolejnym przykładem przestrzeni publicznych, szczególnie charakterystycznych dla krajobrazu kulturowego – wiejskiego, są przydrożne kapliczki wyznania katolickiego i prawosławnego wraz z ich najbliższym otoczeniem. Tworzą one „*trwały element polskiego krajobrazu, stanowiąc jego niezaprzeczalną ozdobę, będąc zarazem jego perłami. Są, przede wszystkim, znakiem wiary naszych przodków. Są także elementem ich kultury i wierności tradycji. Często są świadkami historii tych ziem, świadectwem szczególnych wydarzeń. Wiele z nich to najcenniejsze zabytki okolic, w których stoją. Rzeźbione w drewnie i kamieniu, malowane na drewnie, przybite do drzewa, zbudowane z polnego kamienia, usadowione w małych drewnianych lub murowanych domkach, stojące w niszach na drewnianych palach lub murowanych cokółach.*

Dawały nadzieję, wskazywały drogę, chroniły przed nieszczęściami, utwierdzały w wierze, były zachętą do modlitwy a wszystkie po prostu są”⁶.

Za przykłady przestrzeni publicznych występujących w Gminie Juchnowiec Kościelny, można również uznać:

- parki zlokalizowane przy zespołach dworsko-ogrodowych i pałacowych;
- obiekty sakralne: kościoły, cerkwie; kapliczki;
- cmentarze: przykościelne (Juchnowiec, Tryczówka), przycerkiewne (Kożany), prawosławne (Kożany), rzymsko-katolickie (Juchnowiec, Księżyno, Tryczówka).

Większość z tych miejsc nie pełni już swoich dawnych funkcji. Obecnie stanowią one obiekty i obszary zabytkowe będące atrakcjami turystycznymi. Ponadto, duża część z tych komponentów krajobrazu kulturowego oraz zabudowy regionalnej, objęta jest ochroną konserwatorską, dzięki wpisaniu do gminnego i wojewódzkiego rejestru ewidencji zabytków.

Atrakcyjność rekreacyjno-turystyczna Gminy Juchnowiec Kościelny przede wszystkim związana jest z bogactwem środowiska naturalnego. Występująca w tej jednostce wiejskiej przyroda uwarunkowana jest położeniem geograficznym. Południowa część powiatu białostockiego, gdzie leży gmina, zwana jest „Zielonymi Płucami Polski”. Obszar ten posiada wiele cennych walorów przyrodniczych. Jednakże, do malowniczości gminy przyczyniają się także jej antropogeniczne elementy, które na przestrzeni wielu lat wpisały się w naturalny krajobraz obszaru. Zarówno komponenty przyrodnicze, jak i te stworzone przez człowieka, mają szczególny wpływ na rozwój branży rekreacyjno-turystycznej Gminy Juchnowiec Kościelny. Jednym z atrakcyjnych miejsc terenu wiejskiego jest tzw. strefa przyrodniczo-rekreacyjna (obręb rzeki Narew). Tworzą ją osady: Wojszki, Pańki, Zajączki, Dorożki, Czerewki, które charakteryzują się najmniej zmienionym układem przestrzennym i zachowaniem tradycyjnych form. Niniejsza strefa w dużej mierze wykorzystywana jest do produkcji rolniczej. Pomimo to, w oparciu o walory przyrodnicze dorzecza rzeki Narew, działalność rolnicza wykorzystywana jest w głównym stopniu do rozwoju infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej. Ze względu na przebieg rzeki Narew oraz bliskie sąsiedztwo miasta Białostok, wsie gminy Juchnowiec Kościelny wykorzystywane są jako miejscowości letniskowo-wypoczynkowe, do których wracają potomkowie dawnych mieszkańców. Pociąga to za sobą konieczność powstawania nowej lub modernizację istniejącej już infrastruktury rekreacyjno-turystycznej.

Oprócz atrakcji przyrodniczych, w strukturze rekreacyjno-turystycznej obszaru ważna jest także baza noclegowa i gastronomiczna. Na terenie omawianej gminy zlokalizowane są obiekty oferujące usługi noclegowe i/lub gastronomiczne. Takimi jednostkami są między innymi: hotel „Sosnowe Zacisze” w Ignatkach-Osiedlu, „Korona Park” w Klewinowie, „Zdrojówka” w Horodnianach, Dworek „Tryumf” w Księżynie oraz Frampol Ranczo w Hołówkach Dużych.

---

⁶ Basiura Tadeusz, *Przydrożne kapliczki*, <http://www.katolik.pl/przydrozne-kapliczki,2466,416,cz.html>

Warto zauważać, iż na terenie Gminy w sołectwie Ignatki-Osiedle w zabytkowej „oborze” swoją działalność prowadzi Klub Jeździecki Białystok oraz Podlaskie Centrum Hipoterapii – Fundacja. Jeździectwo konne i jego tradycja jest mocno związane z miejscowością Ignatki-Osiedle i wpisało się w zabytkową historię sołectwa.

Układ infrastruktury technicznej

Na infrastrukturę techniczną składają się urządzenia i sieci przesyłowe dostarczające: prąd (elektrownie), gaz (gazociągi), ogrzewanie (ciepłociągi), wodę (wodociągi) oraz odprowadzające (sieć kanalizacyjna.) Jakość i dostępność infrastruktury technicznej świadczy o atrakcyjności całego obszaru gminnego. Ponadto, są one jednymi z ważniejszych wyznaczników jakości życia mieszkańców. Gmina Juchnowiec Kościelny posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę komunalno-techniczną. Wniosek ten wynika m.in. z dostępnych danych zawartych w Banku Danych Lokalnych, na podstawie których przeanalizowano dostęp mieszkańców do instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej oraz elektrycznej. Jednym z najlepiej rozwiniętych zapleczy mediów przesyłowych w analizowanej jednostce administracyjnej jest sieć wodociągowa. W wodę zaopatrzone są wszystkie miejscowości położone w gminie wiejskiej. Zasilanie w wodę odbywa się z czterech ujęć wody i stacji do jej uzdatniania. Zlokalizowane są one na terenie miejscowości:

- Juchnowiec Kościelny (zaopatruje w wodę 31 wsi, w tym dwie leżące poza granicą gminy);
- Kleosin (zaopatruje w wodę 8 wsi);
- Wojszki (zaopatruje w wodę wieś Wojszki);
- Ignatki-Osiedle (zaopatruje w wodę wieś Ignatki-Osiedle).

Do niektórych wsi woda doprowadzana jest ze stacji wodociągowych zlokalizowanych w sąsiednich gminach: Turośń Kościelna i Suraz⁷.

Co więcej, dla ujęć wody, które zlokalizowane są na terenie gminy, wyznaczono strefy ochronne. Oznacza to wprowadzenie na ich obszarze zakazów i ograniczeń w użytkowaniu gruntów. Zakazy i ograniczenia te dotyczą:

- wprowadzania ścieków do ziemi i wód podziemnych;
- rolniczego wykorzystania ścieków;
- przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych;
- stosowania nawozów sztucznych i chemicznych środków ochrony roślin;
- budowy dróg publicznych;
- wydobywania kopalin;
- wykopywania rowów melioracyjnych i wykopów ziemnych oraz wykonywania odwodnień budowlanych i górniczych;

---

⁷ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Juchnowiec Kościelny, 2006.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Unia Europejska
Fundusz Spójności

- lokalizowania zakładów przemysłowych i ferm chowu zwierząt;
- lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu;
- lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych;
- urządzania parkingów i obozowisk oraz mycia pojazdów mechanicznych;
- lokalizowania nowych ujęć wodnych;
- lokalizowania cmentarzy i grzebalni zwierząt⁸.

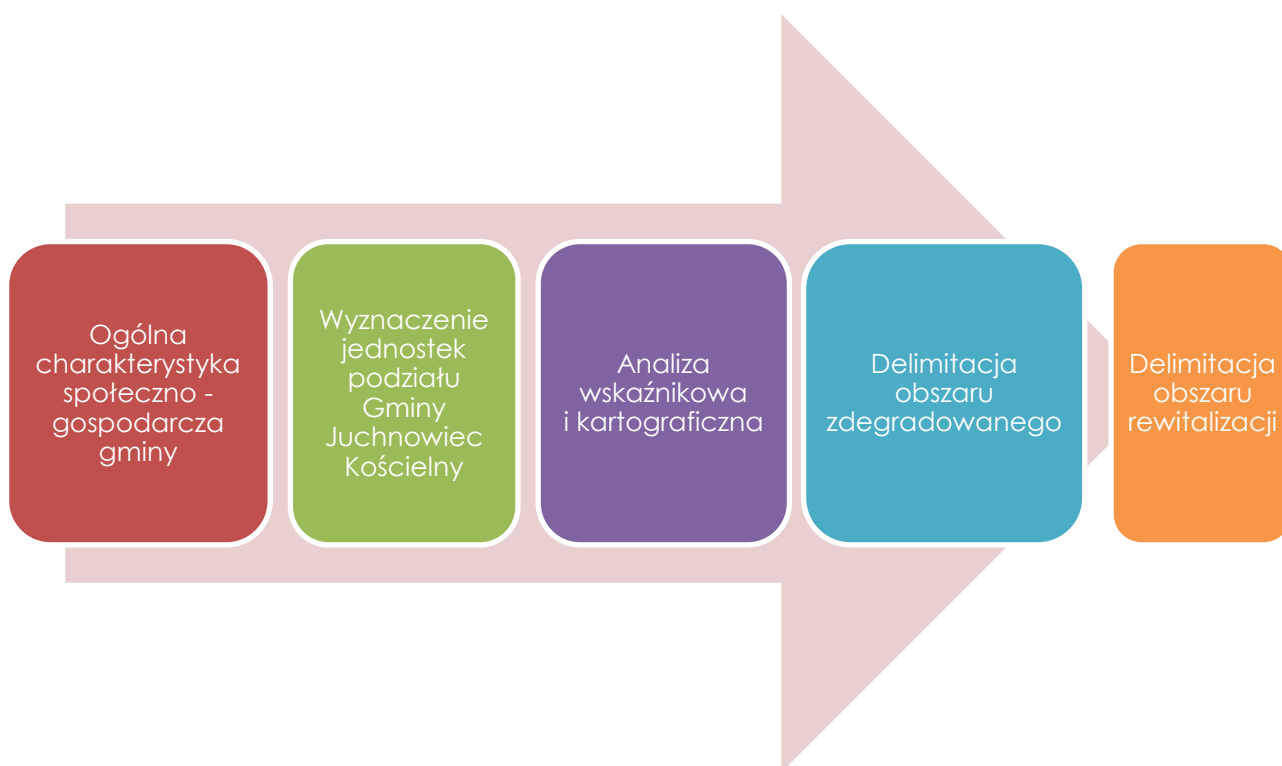
⁸ Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2016-2020

5. DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

5.1 METODOLOGIA WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

5.1.1 Podział gminy na jednostki analityczne

Rozpoznanie zjawisk kryzysowych oraz lokalnych potencjałów Gminy Juchnowiec Kościelny było możliwe dzięki zastosowaniu odpowiedniej metodologii. Proces opracowywania diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji kształtował się następująco:

W celu przeprowadzenia diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wykorzystano podział Gminy Juchnowiec Kościelny na sołectwa⁹. Podział ten odzwierciedla w sposób trafny problemy odnotowane na terenie gminy, a dzięki takiej agregacji danych, wyznaczenie obszarów zdegradowanych i rewitalizacji było oparte na rzetelnej analizie zjawisk kryzysowych. Powierzchnię oraz ludność jednostek pomocniczych, jak również ich procentowy udział na tle gminy, przedstawiono poniżej.

⁹ Uchwała nr XL/442/2014 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 16 września 2014 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Juchnowiec Kościelny oraz Uchwała nr XV/109/2016 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie zmian w statucie Gminy Juchnowiec Kościelny.

Tabela 6 Ludność oraz powierzchnia Gminy Juchnowiec Kościelny

Jednostka podziału gminy – sołectwa	Ludność – stan na 31.12.2015 r.	Udział [%] mieszkańców gminy	Powierzchnia [ha] ¹⁰	Udział [%] powierzchni gminy
BARANKI	106	0,69%	594	3,44%
BIELE	137	0,90%	550	3,19%
BOGDANKI	89	0,58%	295	1,71%
BROŃCZANY	268	1,75%	209	1,21%
CZEREWKI, KOŻANY	147	0,96%	311	1,80%
DOROŻKI	126	0,82%	619	3,59%
HERMANÓWKA	137	0,90%	668	3,87%
HOŁÓWKI DUŻE	152	1,00%	416	2,41%
HOŁÓWKI MAŁE	98	0,64%	356	2,06%
HRYNIEWICZE	270	1,77%	337	1,95%
HORODNIANY	516	3,38%	316	1,83%
IGNATKI	417	2,73%	519	3,01%
IGNATKI-OSIEDLE	1354	8,86%	102	0,59%
JANOWICZE	127	0,83%	524	3,04%
JANOWICZE-KOLONIA	54	0,35%	207	1,20%
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	415	2,72%	583	3,38%
JUCHNOWIEC GÓRNY	348	2,28%	120	0,70%
JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	196	1,28%	111	0,64%
KLEOSIN	4658	30,50%	106	0,62
KLEWINOWO	249	1,63%	939	5,47
KOPLANY	219	1,43%	298	1,73%
KOLONIA KOPLANY	169	1,11%	262	1,52%
KSIĘŻYNO	960	6,29%	49	0,28%
KSIĘŻYNO-KOLONIA	153	1,00%	90	0,52%
LEWICKIE	395	2,59%	393	2,28%
LEWICKIE-KOLONIA	171	1,12%	367	2,13%
LEWICKIE-STACJA	155	1,01%	206	1,19%
NIEWODNICA NARGILEWSKA	87	0,57%	114	0,66%
NIEWODNICA NARGILEWSKA-KOLONIA	140	0,92%	564	3,27%
OGRODNICZKI	89	0,58%	183	1,06%
OLMONTY, IZABELIN	814	5,33%	930	5,41
PAŃKI	31	0,20%	289	1,68%
ROSTOŁTY	137	0,90%	699	4,05%
RUMEJKI	159	1,04%	388	2,25%
SIMUNY	105	0,69%	317	1,84%
SOLNICZKI	371	2,43%	242	1,40%
STANISŁAWOWO	233	1,53%	168	0,97%
SZERENOSY	158	1,03%	47	0,27%
ŚRÓDLESIE	292	1,91%	47	0,27%
TRYCZÓWKA	93	0,61%	584	3,39%

¹⁰ Ze względu na brak danych, powierzchnie określono ręcznie, na podstawie przebiegu granic jednostek podziału na <http://juchnowieckoscielny.e-mapa.net/>

Jednostka podziału gminy – sołectwa	Ludność – stan na 31.12.2015 r.	Udział [%] mieszkańców gminy	Powierzchnia [ha] ¹⁰	Udział [%] powierzchni gminy
WOJSZKI	173	1,13%	1206	6,99%
WÓLKA	135	0,88%	290	1,68%
ZAJĄCZKI	47	0,31%	610	3,54%
ZALESKIE	15	0,10%	337	1,95%
ZŁOTNIKI	109	0,71%	615	3,57%
GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	<u>15274</u>	<u>100%</u>	<u>17177</u>	<u>100%</u>

Źródło: opracowanie własne.

5.1.2 Dane wykorzystane w diagnozie

Podczas wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny posłużono się wskaźnikami o charakterze ilościowym. Wszystkie uzyskane dane są za rok 2015 (stan na 31 XII) i odnosiły się do pięciu sfer¹¹:

- społeczna;
- środowiskowa;
- techniczna;
- przestrzenno-funkcjonalna;
- gospodarcza.

Niezbędne dane pozyskiwane były od takich instytucji jak: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Komenda Miejska Policji oraz Urząd Gminy. Dzięki współpracy z poszczególnymi instytucjami zebrane zostały szczegółowe dane, które posłużyły do przeprowadzenia pełnej diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Metoda wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oparta została o odniesienie do średniej wartości dla gminy. W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego posłużono się sumarycznym wskaźnikiem degradacji. Wystandaryzowane wskaźniki obrazują odchylenie od normy, którą reprezentuje wartość średnia dla gminy i przyjmują wartości dodatnie lub ujemne. Wartość dodatnia wskazuje na wyższy poziom degradacji na danym obszarze, niż średnia dla gminy. Z kolei wartość ujemna ukazuje obszary o najlepszej sytuacji, w których negatywne zjawiska w porównaniu ze średnią dla gminy odznaczają się mniejszym natężeniem. W celu wyznaczenia obszarów o szczególnej kumulacji zjawisk kryzysowych, wykonane zostały następujące działania:

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

KROK 1: Przyporządkowanie danych do jednostek podziału gminy Juchnowiec Kościelny – sołectw.

¹¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (Warszawa, 2 sierpnia 2016 r.)

KROK 2: Obliczenie mierników wskaźnikowych.

KROK 3: Obliczenie odchylenia standardowego: populacji, średniej gminy oraz każdego wskaźnika miernikowego.

KROK 4: Standaryzacja wskaźników – w celu umożliwienia sumowania danych, wykonano standaryzację wskaźników (od wartości nominalnej wskaźnika odjęto wartość średnią wskaźnika gminy i podzielono przez wartość odchylenia standardowego populacji).

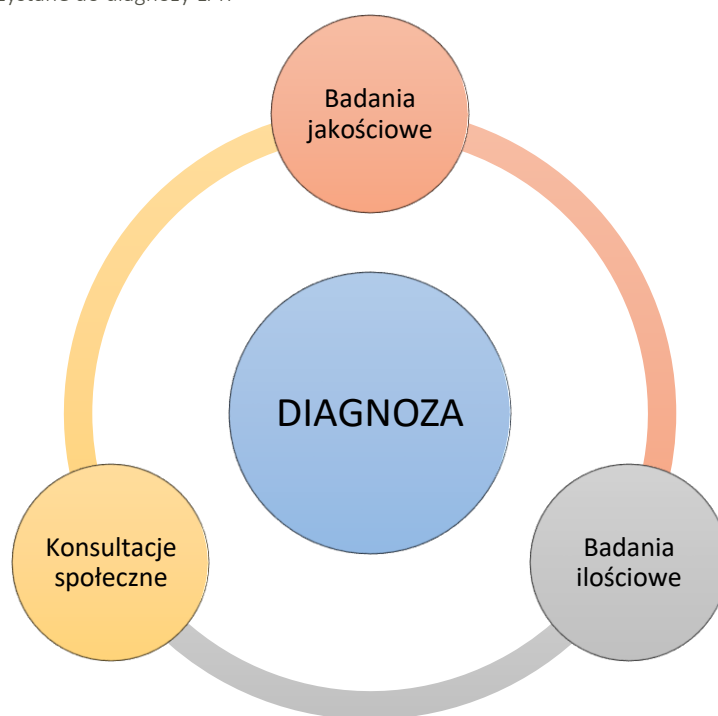
KROK 5: Obliczenie sumarycznego wskaźnika degradacji – zsumowanie wystandaryzowanych wskaźników dla poszczególnych obszarów.

KROK 6: Określenie sytuacji kryzysowej w sołectwach.

KROK 7: Wybór obszaru zdegradowanego.

Do wyznaczenia obszaru rewitalizacji posłużyła także **metodologia badań jakościowych i ilościowych**. W celu pogłębienia problemów występujących na terenie gminy, przeprowadzone zostało badanie ankietowe oraz spotkania warsztatowo-konsultacyjne.

Rysunek 4 Metody wykorzystane do diagnozy LPR

Źródło: opracowanie własne.

5.2 SFERA SPOŁECZNA

5.2.1 Bezrobocie

Jednym z analizowanych zjawisk w ramach sfery społecznej jest bezrobocie. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku, na terenie gminy w roku 2015 mieszkało 608 zarejestrowanych osób bezrobotnych (stan na 31.12.2015). W celu analizy kumulacji zjawiska, interpretacji poddano wskaźnik dotyczący liczby osób bezrobotnych, długotrwale pozostających bez pracy i bez kwalifikacji zawodowych. Największą liczbę osób bezrobotnych, w tym również długotrwale bezrobotnych, zarejestrowano w Kleosinie, Księżynie, Ignatkach-Osiedlu, Olmontach oraz Izabelinie. Podobnie kształtuje się wykaz osób bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela, w której kolorem różowym zaznaczono wartości większe od zera, czyli reprezentujące niekorzystne na tle gminy wartości wskaźników.

Tabela 7 Liczba osób bezrobotnych i ich odsetek wśród wszystkich mieszkańców gminy w poszczególnych sołectwach Gminy Juchnowiec Kościelny¹²

Jednostki podziału gminy-sołectwa	Liczba osób bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych – wartość sumarycznego wskaźnika degradacji	Liczba osób długotrwale bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych – wartość sumarycznego wskaźnika degradacji	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji	Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji – wartość sumarycznego wskaźnika degradacji
BARANKI	3	-0,36	x	-0,43	x	-0,42
BIELE	3	-0,36	2	-0,38	2	-0,27
BOGDANKI	3	-0,36	3	-0,32	2	-0,27
BROŃCZANY	13	-0,03	10	0,08	6	0,32
CZEREWKI, KOŻANY	5	-0,29	4	-0,26	3	-0,12
DOROŻKI	5	-0,29	2	-0,38	2	-0,27
HERMANÓWKA	3	-0,36	3	-0,32	x	-0,42
HOŁÓWKI DUŻE	13	-0,03	9	0,02	6	0,32
HOŁÓWKI MAŁE	5	-0,29	x	-0,43	2	-0,27
HRYNIEWICZE	17	0,10	12	0,19	4	0,03
HORODNIANY	11	-0,09	6	-0,15	8	0,62
IGNATKI	7	-0,22	3	-0,32	3	-0,12
IGNATKI-OSIEDLE	44	0,99	30	1,22	7	0,47
JANOWICZE	7	-0,22	4	-0,26	3	-0,12
JANOWICZE-KOLONIA	5	-0,29	5	-0,21	x	-0,42

¹² Ze względu na ochronę danych osobowych w przypadku danych wrażliwych wartości utajniono posługując się znakiem „x”

<i>Jednostki podziału gminy-sołectwa</i>	<i>Liczba osób bezrobotnych</i>	<i>Liczba osób bezrobotnych – wartość sumarycznego wskaźnika degradacji</i>	<i>Liczba osób długotrwale bezrobotnych</i>	<i>Liczba osób długotrwale bezrobotnych – wartość sumarycznego wskaźnika degradacji</i>	<i>Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji</i>	<i>Liczba osób bezrobotnych bez kwalifikacji – wartość sumarycznego wskaźnika degradacji</i>
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	15	0,04	10	0,08	5	0,18
JUCHNOWIEC GÓRNY	19	0,17	12	0,19	7	0,47
JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	4	-0,32	x	-0,43	3	-0,12
KLEOSIN	200	6,13	113	5,97	44	5,96
KLEWINOWO	8	-0,19	6	-0,15	x	-0,42
KOPLANY	14	0,01	7	-0,09	x	-0,42
KOLONIA KOPLANY	7	-0,22	8	-0,03	6	0,32
KSIĘŻYNO	54	1,32	33	1,40	13	1,36
KSIĘŻYNO-KOLONIA	6	-0,26	3	-0,32	2	-0,27
LEWICKIE	25	0,37	17	0,48	5	0,18
LEWICKIE-KOLONIA	10	-0,13	6	-0,15	x	-0,42
LEWICKIE-STACJA	7	-0,22	5	-0,21	3	-0,12
NIEWODNICA NARGILEWSKA	4	-0,32	3	-0,32	2	-0,27
NIEWODNICA NARGILEWSKA-KOLONIA	1	-0,42	0	-0,49	x	-0,42
OGRODNICZKI	0	-0,45	0	-0,49	0	-0,57
OLMONTY, IZABELIN	33	0,63	24	0,88	10	0,92
PAŃKI	x	-0,42	0	-0,49	0	-0,57
ROSTOŁTY	x	-0,42	x	-0,43	0	-0,57
RUMEJKI	3	-0,36	0	-0,49	0	-0,57
SIMUNY	3	-0,36	2	-0,38	0	-0,57
SOLNICZKI	10	-0,13	6	-0,15	3	-0,12
STANISŁAWOWO	9	-0,16	6	-0,15	2	-0,27
SZERENOSY	3	-0,36	2	-0,38	x	-0,42
ŚRÓDLESIE	9	-0,16	4	-0,26	2	-0,27
TRYCZÓWKA	4	-0,32	3	-0,32	x	-0,42
WOJSZKI	5	-0,29	2	-0,38	x	-0,42
WÓŁKA	5	-0,29	5	-0,21	x	-0,42
ZAJĄCZKI	x	-0,42	x	-0,43	0	-0,57
ZALESKIE	0	-0,45	0	-0,49	0	-0,57
ZŁOTNIKI	3	-0,36	3	-0,32	2	-0,27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy [stan danych za rok 2015 na dzień 31.12.2015 r.]

Problem bezrobocia w kontekście najwyższej koncentracji zjawiska na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny dotyczy przede wszystkim największego sołectwa w gminie – Kleosina (200 osób, tj. 1,3% wszystkich mieszkańców gminy). Dość znacznym odsetkiem bezrobocia cechuje się również Księżyno (54 osoby bezrobotne, tj. 0,3% wszystkich mieszkańców gminy), Ignatki-Osiedle (44 osoby, tj. 0,3% wszystkich mieszkańców gminy), Olmonty (32 osoby, tj. 0,2% wszystkich mieszkańców gminy) i Lewickie (25 osób, tj. 0,2% wszystkich mieszkańców gminy). Najmniejsze bezrobocie odnotowano w Izabelinie, Niewodnicy Nargilewskiej-Kolonii, Pańkach, Rostołtach i Zajązkach. Zauważyć należy, że największe natężenie zjawiska występuje w obrębie największych sołectw gminy Juchnowiec Kościelny, co częściowo związane jest ze strukturą wiekową ludności tego obszaru, a także ich położeniem względem dużego ośrodka miejskiego jakim jest Białystok. Jednocześnie należy zauważyć, że ubóstwo i bezrobocie to najczęstsze powody korzystania z pomocy społecznej na tych jednostkach. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez pracowników socjalnych należy podkreślić, że wśród części mieszkańców wysoki poziom bezrobocia wynika z braku chęci do zmiany swojego życia, czy też podejmowania aktywności zawodowej. Osoby te charakteryzują się bierną i roszczeniową postawą. Skutkiem pozostawania bez pracy jest wzrastająca niechęć do zmiany sytuacji życiowej. Bezrobotni rzadziej zgadzają się na uczestnictwo w szkoleniach zawodowych, ponieważ nie dostrzegają perspektyw na zmianę. Również zaczynają postrzegać siebie jako osoby o niższym statusie społecznym, przez co same wykluczają się z życia społeczności lokalnej.

5.2.2 Pomoc społeczna

Zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, do głównych przyczyn udzielania pomocy społecznej zalicza się: niepełnosprawność, alkoholizm, ubóstwo oraz bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Ubóstwo dotyczy braku możliwości zapewnienia środków materialnych do zaspokojenia podstawowych potrzeb jednostki, m.in.: schronienia, jedzenia, ubrania, czy też uczestnictwa w życiu społecznym. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych stanowi o braku możliwości samodzielnego przygotowania dziecka przez rodzinę do funkcjonowania w środowisku. Alkoholizm dotyczy utraty kontroli nad samodzielnym funkcjonowaniem w społeczeństwie z powodu uzależnienia.

Przedstawiają one liczbę osób objętych pomocą społeczną według przyczyn przyznania tego rodzaju świadczeń. Należy więc pamiętać, iż poniższe dane dotyczą jedynie osób, które zgłosiły się do GOPS-u, nie zaś wszystkich osób dotkniętych danym problemem. Niejednokrotnie osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej, ze względu na wstyd nie zgłaszają się do odpowiednich instytucji. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela, w której kolorem różowym zaznaczono wartości większe od zera, czyli reprezentujące niekorzystne na tle gminy wartości wskaźników.

Tabela 8 Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i alkoholizmu - wskaźniki

Jednostki podziału gminy - sołectwa	Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej w powodu ubóstwa	Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej w powodu ubóstwa – sumaryczny wskaźnik degradacji	Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej w powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej w powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych – sumaryczny wskaźnik degradacji	Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej w powodu alkoholizmu	Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej w powodu alkoholizmu – sumaryczny wskaźnik degradacji
BARANKI	6	-0,11	5	0,07	0	-0,38
BIELE	x	-0,46	0	-0,57	0	-0,38
BOGDANKI	0	-0,53	0	-0,57	0	-0,38
BROŃCZANY	8	0,03	5	0,07	0	-0,38
CZEREWKI, KOŻANY	7	-0,04	0	-0,57	5	1,92
DOROŻKI	6	-0,11	0	-0,57	x	0,08
HERMANÓWKA	7	-0,04	0	-0,57	0	-0,38
HOŁÓWKI DUŻE	5	-0,18	5	0,07	x	0,08
HOŁÓWKI MAŁE	x	-0,46	0	-0,57	0	-0,38
HRYNIEWICZE	8	0,03	7	0,33	x	0,08
HORODNIANY	5	-0,18	8	0,46	0	-0,38
IGNATKI	10	0,17	9	0,59	x	0,08
IGNATKI-OSIEDLE	11	0,24	3	-0,18	0	-0,38
JANOWICZE	2	-0,39	5	0,07	0	-0,38
JANOWICZE-KOLONIA	x	-0,46	0	-0,57	0	-0,38
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	8	0,03	9	0,59	0	-0,38
JUCHNOWIEC GÓRNY	12	0,31	7	0,33	0	1,00
JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	5	-0,18	0	-0,57	3	-0,38
KLEOSIN	99	6,37	51	6,02	0	5,60
KLEWINOWO	9	0,10	8	0,46	13	0,08
KOPLANY	9	0,10	10	0,72	0	-0,38
KOLONIA KOPLANY	7	-0,04	7	0,33	0	-0,38
KSIĘŻYNO	20	0,87	7	0,33	0	1,92
KSIĘŻYNO-KOLONIA	6	-0,11	6	0,20	5	-0,38
LEWICKIE	11	0,24	5	0,07	0	0,08
LEWICKIE-KOLONIA	2	-0,39	0	-0,57	x	-0,38
LEWICKIE-STACJA	5	-0,18	0	-0,57	0	-0,38
NIEWODNICA NARGILEWSKA	6	-0,11	5	0,07	0	-0,38
NIEWODNICA NARGILEWSKA-KOLONIA	7	-0,04	5	0,07	0	-0,38
OGRODNICZKI	6	-0,11	6	0,20	0	-0,38
OLMONTY, IZABELIN	x	-0,46	5	0,07	0	-0,38
PAŃKI	0	-0,53	0	-0,57	0	-0,38
ROSTOŁTY	3	-0,32	0	-0,57	0	0,08

<i>Jednostki podziału gminy - sołectwa</i>	<i>Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej w powodu ubóstwa</i>	<i>Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej w powodu ubóstwa – sumaryczny wskaźnik degradacji</i>	<i>Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej w powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych</i>	<i>Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej w powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych – sumaryczny wskaźnik degradacji</i>	<i>Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej w powodu alkoholizmu</i>	<i>Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej w powodu alkoholizmu – sumaryczny wskaźnik degradacji</i>
RUMEJKI	7	-0,04	5	0,07	0	-0,38
SIMUNY	4	-0,25	0	-0,57	0	-0,38
SOLNICZKI	6	-0,11	6	0,20	0	-0,38
STANISŁAWOWO	8	0,03	2	-0,31	0	0,54
SZERENOSY	x	-0,46	0	-0,57	0	-0,38
ŚRÓDLESIE	0	-0,53	0	-0,57	0	-0,38
TRYCZÓWKA	8	0,03	6	0,20	0	0,54
WOJSZKI	8	0,03	0	-0,57	0	-0,38
WÓŁKA	3	-0,32	0	-0,57	0	-0,38
ZAJĄCZKI	2	-0,39	2	-0,31	0	-0,38
ZALESKIE	0	-0,53	0	-0,57	0	-0,38
ZŁOTNIKI	0	-0,53	0	-0,57	0	-0,38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy [stan danych za rok 2015 na dzień 31.12.2015 r.]

Najczęstszą przyczyną objęcia pomocą społeczną było ubóstwo (na terenie gminy korzystały z niej 341 osób). Najwięcej osób wymagających wsparcia mieszka na terenie sołectwa Kleosin (99 osób). Znacznie mniejsza liczba osób z tym problemem, ale duża na tle gminy zamieszkuje: Księżyno (20 osób pobierających świadczenia), Juchnowiec Górny (12 osób), Ignatki-Osiedle (11 osób), Lewickie (11 osób) oraz Ignatki (10 osób). Ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa nie korzysta żaden mieszkaniec sołectwa: Bogdanki, Pańki, Śródlesie, Zaleskie i Złotniki.

Mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny borykają się także z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, z powodu którego w roku 2015 udzielono 199 świadczeń. Sołectwem, w którym udzielono największej liczby jest Kleosin (51 osób). Mniejszy (choć nadal wysoki w stosunku do pozostałych sołectw) odsetek takich osób mieszka w: Koplanach (10 osób), Juchnowcu Dolnym (9 osób), Ignatkach (9 osób), Horodnianach (8 osób) i Klewinowie (8 osób). Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w roku 2015 nie udzielono żadnych świadczeń wśród mieszkańców sołectw takich jak: Biele, Bogdanki, Czerewki, Kożany, Dorożki, Hermanówka, Hołówki Małe, Janowicze-Kolonia, Juchnowiec Kościelny, Lewickie-Kolonia, Lewickie-Stacja, Pańki, Rostołty, Simuny, Szerenosy, Śródlesie, Wojszki, Wólka, Zaleskie, Złotniki.

Najmniejsza liczba mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny objęta jest pomocą społeczną z powodu alkoholizmu (37 udzielonych świadczeń). Warto zaznaczyć, że tak niski odsetek osób nie oznacza, że problem alkoholizmu na terenie gminy nie występuje. Dla wielu osób jest to problem bardzo wstydlivy, który ukrywają lub z którego nie zdają sobie sprawy,

tym samym nie zgłaszają się więc po pomoc do organów publicznych. Najwięcej świadczeń z powodu alkoholizmu udzielono mieszkańcom sołectwa Kleosin (13 osób). Niższą, lecz równie niepokojącą liczbę świadczeń udzielono mieszkańcom sołectwa Księżyno (5 osób) i Czerewki, Kożany (5 osób).

Pomoc społeczna przyznawana jest na podstawie zdiagnozowanych potrzeb wśród osób i rodzin dysfunkcyjnych. Przyczyną podejmowania działań w zakresie pomocy społecznej jest konieczność wzmocnienia lub odzyskania zdolności do sprawnego funkcjonowania jednostek w społeczeństwie. W przypadku gdy wysokość pobieranych świadczeń jest na tyle wysoka, że zaspokojone są podstawowe potrzeby rodziny, niechętnie podejmowane są działania związane z poprawieniem standardu swojego życia czy samorozwojem. W konsekwencji następuje deprywacja jednostek i ich rodzin w sferze zawodowej, edukacyjnej, kulturalnej itd. Potrzeba bycia członkiem szerszej społeczności powoduje, że następuje proces nawiązywania więzi z osobami o podobnym statusie społeczno-materialnym. W wyniku procesu wzajemnego uczenia, utrwalają się negatywne postawy społeczne. Postępuje proces marginalizacji i wykluczenia społecznego, przez co prowadzenie działań aktywizacyjnych lokalną społeczność jest utrudnione.

Na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny obserwuje się ponadto problem związany m.in. z przemocą domową wynikającą z wielu czynników społecznych. Największe zjawisko w tym zakresie odnotowano w sołectwach: Kleosin oraz Ignatki-Osiedle.

Tabela 9 Liczba „Niebieskich Kart” wydanych w gminie Juchnowiec Kościelny

LP	SOŁECTWO	Liczba „Niebieskich Kart”
1	BIELE	3
2	HOŁÓWKI MAŁE	2
3	HRYNIEWICZE	3
4	HORODNIANY	2
5	IGNATKI	4
6	IGNATKI-OSIEDLE	6
7	JUCHNOWIEC DOLNY	x
8	JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	x
9	KLEOSIN	10
10	KOPLANY KOLONIA	x
11	KSIĘŻYNO-KOLONIA	x
12	LEWICKIE	x
13	LEWICKIE-KOLONIA	x
14	LEWICKIE-STACJA	x
15	NIEWODNICA NARGILEWSKA-KOLONIA	x
16	OLMONTY, IZABELIN	2
17	ROSTOŁTY	x
SUMA		41

Źródło: opracowanie na podstawie danych gminy Juchnowiec Kościelny [stan na 31.10.2017r.]

Drugą w kolejności najczęstszą przyczyną korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest niepełnosprawność. Z powodu której z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej korzysta 366 osób. Sołectwem, w którym zamieszkuje największa liczba osób korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności jest Kleosin (71 osób). Innymi sołectwami, w których liczba ta jest również wysoka są: Księżyno (26 osób), Koplany (23 osoby), Lewickie (19 osób), Czerewki (16 osób), Hryniewiczze (16 osób) oraz Juchnowiec Dolny (16 osób).

Bardzo ważnym zjawiskiem występującym w znacznym stopniu na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny jest zjawisko niepełnosprawności, dotyczy ono zarówno osób dorosłych jak również dzieci. Osoby niepełnosprawne, to osoby wśród których zdiagnozowano znaczące obniżenie sprawności organizmu, co z kolei przyczynia się do braku możliwości normalnego funkcjonowania w otoczeniu. Tym samym Gmina Juchnowiec Kościelny jako jednostka sprawująca czuwającą nad jakością i standardem życia mieszkańców powinna podjąć wszelkie możliwe oraz niezbędne kroki i działania, by usprawnić funkcjonowanie w lokalnym otoczeniu wszystkich osób niepełnosprawnych oraz umożliwić im aktywną integrację ze środowiskiem osób pełnosprawnych. Warto zauważyć, iż na terenie Ignatek-Osiedle znajduje się tak zwany Dom Dziecka dla dzieci niepełnosprawnych – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Obecnie (stan na 31.10.2017) zamieszkuje w nim 9 dzieci niepełnosprawnych. W bliskim sąsiedztwie Ośrodka funkcjonuje Podlaskie Centrum Hipoterapii, które pomaga dzieciom niepełnosprawnym przy pomocy tzw. terapii z koniem pokonać bariery emocjonalne, a która obecnie wymaga wsparcia ze strony Gminy w celu poprawy warunków funkcjonowania oraz podniesienia jakości świadczonej pomocy.

Tabela 10 Liczba dzieci z niepełnosprawnościami będących pod opieką Podlaskiego Centrum Hipoterapii

Lp.	Sołectwo	Liczba dzieci ze stwierdzoną niepełnosprawnością
1	HRYNIEWICZE	1
2	IGNATKI-OSIEDLE	4
3	JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	1
4	KLEOSIN	2
5	ZŁOTNIKI	1
	SUMA	9

Źródło: Dane z Podlaskiego Centrum Hipoterapii stan na dzień 31.10.2017 – podopieczni Gminy Juchnowiec Kościelny

Obecność dzieci niepełnosprawnych akcentuje się również w placówkach oświatowych jednostek Gminy. Aktualnie do Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kleosinie z Oddziałami Gimnazjalnymi uczęszcza 8 niepełnosprawnych dzieci.

Tabela 11 Liczba dzieci z niepełnosprawnościami uczęszczających do Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kleosinie z Oddziałami Gimnazjalnymi

Lp.	Sołectwo	Liczba dzieci z niepełnosprawnościami uczęszczających do Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kleosinie z Oddziałami Gimnazjalnymi
1	IGNATKI-OSIEDLE	2
2	KLEOSIN	6
	SUMA	8

Niepełnosprawni uczniowie dane na 31.10.2017 Szkoła Podstawowa w Kleosinie z oddziałami gimnazjalnymi.

Poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotycząc liczby osób niepełnosprawnych na terenie poszczególnych jednostek podziału Gminy Juchnowiec Kościelny.

Tabela 12 Liczba osób niepełnosprawnych na terenie poszczególnych jednostek podziału Gminy Juchnowiec Kościelny

Jednostki podziału gminy - sołectwa	Liczba osób niepełnosprawnych	Liczba osób niepełnosprawnych – sumaryczny wskaźnik degradacji
BARANKI	x	-0,52
BIELE	x	-0,93
BOGDANKI	0	0,00
BROŃCZANY	11	0,81
CZEREWKI, KOŻANY	16	1,18
DOROŻKI	8	0,59
HERMANÓWKA	13	0,96
HOŁÓWKI DUŻE	6	0,44
HOŁÓWKI MAŁE	0	0,00
HRYNIEWICZE	17	1,26
HORODNIANY	0	0,00
IGNATKI	11	0,81
IGNATKI-OSIEDLE	31	2,30
JANOWICZE	3	0,22
JANOWICZE-KOLONIA	x	0,15
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	17	1,26
JUCHNOWIEC GÓRNY	8	0,59
JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	3	0,22
KLEOSIN	84	6,22
KLEWINOWO	14	1,04
KOPLANY	23	1,70
KOLONIA KOPLANY	8	0,59
KSIĘŻYNO	26	1,93
KSIĘŻYNO-KOLONIA	10	0,74
LEWICKIE	19	1,41
LEWICKIE-KOLONIA	3	0,22
LEWICKIE-STACJA	4	0,30
NIEWODNICA NARGILEWSKA	x	0,15
NIEWODNICA NARGILEWSKA-KOLONIA	9	0,67
OGRODNICZKI	6	0,44
OLMONTY, IZABELIN	10	0,74
PAŃKI	0	0,00
ROSTOŁTY	5	0,37

<i>Jednostki podziału gminy - sołectwa</i>	<i>Liczba osób niepełnosprawnych</i>	<i>Liczba osób niepełnosprawnych – sumaryczny wskaźnik degradacji</i>
RUMEJKI	8	0,59
SIMUNY	0	0,00
SOLNICZKI	4	0,30
STANISŁAWOWO	4	0,30
SZERENOSY	7	0,52
ŚRÓDLESIE	0	0,00
TRYCZÓWKA	x	0,15
WOJSZKI	4	0,30
WÓŁKA	0	0,00
ZAJĄCZKI	0	0,00
ZALESKIE	x	0,07
ZŁOTNIKI	x	0,07

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Największym wskaźnikiem osób niepełnosprawnych charakteryzują się następujące miejscowości: Kleosin (84 osoby niepełnosprawne) oraz Ignatki-Osiedle (31 osób niepełnosprawnych).

5.2.3 Aktywność społeczna

Zgodnie z zapisami art. 3 Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2003 Nr 96 poz. 873) działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ustawy. Według danych Urzędu Gminy Juchnowiec Kościelny na terenie gminy zarejestrowanych jest ogółem 36 organizacji pozarządowych. Najwięcej, po 5 organizacji, znajduje się w Kleosinie i Ignatkach-Osiedle, o jedną mniej na terenie Księżyna, zaś po 2 w Hermanówce, Horodnianach, Juchnowcu Górnym, Juchnowcu Kościelnym oraz Złotnikach. Ze względu na to, że wskaźnik należy interpretować zgodnie z zasadą, że wyższe wartości reprezentują dane bardziej korzystne w odniesieniu dla średniej dla gminy, wartość sumarycznego wskaźnika degradacji w celu ułatwienia interpretacji otrzymanych wyników została pomnożona przez (-1). Zatem, wartości powyżej zera charakteryzują sytuację kryzysową.

Organizacje pozarządowe z samej istoty swego funkcjonowania powinny działać na rzecz społeczności lokalnej, poprzez uczestniczenie w życiu publicznym oraz poprzez przejęcie zadań własnych gminy na rzecz mieszkańców. Tym samym zwiększa to zaangażowanie lokalnej społeczności oraz podtrzymuje więź terytorialną z Gminą.

Tabela 13 Liczba organizacji pozarządowych w podziale na sołectwa

<i>Jednostki podziału gminy - sołectwa</i>	<i>Liczba organizacji pozarządowych</i>	<i>Liczba organizacji pozarządowych – sumaryczny wskaźnik degradacji</i>
BARANKI	0	0,65
BIELE	1	-0,16
BOGDANKI	0	0,65

<i>Jednostki podziału gminy - sołectwa</i>	<i>Liczba organizacji pozarządowych</i>	<i>Liczba organizacji pozarządowych – sumaryczny wskaźnik degradacji</i>
BROŃCZANY ¹³	1	-0,16
CZEREWKI, KOŻANY	0	0,65
DOROŻKI	1	-0,16
HERMANÓWKA	2	-0,98
HOŁÓWKI DUŻE	1	-0,16
HOŁÓWKI MAŁE	0	0,65
HRYNIEWICZE	0	0,65
HORODNIANY	2	-0,98
IGNATKI	0	0,65
IGNATKI-OSIEDLE	5	-3,44
JANOWICZE	0	0,65
JANOWICZE-KOLONIA	0	0,65
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	1	-0,16
JUCHNOWIEC GÓRNY	2	-0,98
JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	1	-0,16
KLEOSIN	5	-3,44
KLEWINOWO	1	-0,16
KOPLANY	1	-0,16
KOLONIA KOPLANY	0	0,65
KSIĘŻYNO	4	-2,62
KSIĘŻYNO-KOLONIA	0	0,65
LEWICKIE	1	-0,16
LEWICKIE-KOLONIA	0	0,65
LEWICKIE-STACJA	0	0,65
NIEWODNICA NARGILEWSKA	0	0,65
NIEWODNICA NARGILEWSKA-KOLONIA	0	0,65
OGRODNICZKI	0	0,65
OLMONTY, IZABELIN	0	0,65
PAŃKI	0	0,65
ROSTOŁTY	1	-0,16
RUMEJKI	1	-0,16
SIMUNY	0	0,65
SOLNICZKI	0	0,65
STANISŁAWOWO	0	0,65
SZERENOSY	1	-0,16
ŚRÓDLESIE	0	0,65
TRYCZÓWKA	1	-0,16
WOJSZKI	1	-0,16
WÓLKA	0	0,65
ZAJĄCZKI	0	0,65

¹³ W przypadku sołectwa Brończany przypisana została wartość 1, ponieważ na jego terenie funkcjonuje „Stowarzyszenie Przyjaciół Brończan „Brończany Razem” z siedzibą w Juchnowcu Kościelnym.

<i>Jednostki podziału gminy - sołectwa</i>	<i>Liczba organizacji pozarządowych</i>	<i>Liczba organizacji pozarządowych – sumaryczny wskaźnik degradacji</i>
ZALESKIE	0	0,65
ZŁOTNIKI	2	-0,98

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy [stan danych za rok 2015 na dzień 31.12.2015 r.].

Analizując dane zawarte w powyższej tabeli należy stwierdzić, iż w przypadku miejscowości Ignatki-Osiedle oraz Brończany lokalnie istniejące organizacje pozarządowe nie mają możliwości funkcjonowania z wykorzystaniem budynku użyteczności publicznej z powodu jego braku. Działalność organizacji pozarządowych w powyższych miejscowościach skupia się w przypadku Ignatek-Osiedla w budynkach prywatnych przedsiębiorców co wiąże się z dużymi kosztami, a w przypadku Brończan zostaje ograniczona do sezonowości, z uwagi na brak lokalizacji prywatnych z możliwością wykorzystania przez stowarzyszenie, a jedynym obiektem użyteczności publicznej jest wiata w Brończanach. Warto również zaznaczyć, iż w miejscowości Kleosin odnotowano 5 prężnie działających organizacji pozarządowych, których jedyną możliwą siedzibą jest świetlica wiejska w Kleosinie, która służy również innym celom zaspokajania potrzeb mieszkańców, w tym socjoterapii dzieci. Stwarza to wiele konfliktów na tle organizacyjnym pomiędzy członkami organizacji pozarządowych, sołectwem oraz jednostkami oświatowymi. Brak miejsc w świetlicy wiejskiej w Kleosinie podcina skrzydła lokalnym jednostkom i znacznie zawęża im pole działania, co tym samym sprzeczne jest z zapisami ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie. Tym samym gmina jako jednostka występująca, w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi, powinna stworzyć bazę lokalową adekwatną do istniejących potrzeb.

Zachowanie obecnego stanu, skutkować będzie pogłębieniem stanu kryzysowego oraz postępującym procesem wykluczenia z życia społeczno-kulturalnego mieszkańców sołectw, dla których odnotowano dodatnie wartości w sumarycznym wskaźniku degradacji.

5.3 SFERA GOSPODARCZA

5.3.1 Niski stopień przedsiębiorczości

Jednym z kluczowych wskaźników gospodarczych jest liczba zarejestrowanych w rejestrze REGON podmiotów gospodarki narodowej. Ze względu na fakt, iż na terenie gminy zdecydowaną większość stanowią gospodarstwa rolne i przedsiębiorstwa prowadzące działalność jednoosobową do określenia stopnia przedsiębiorczości zostały wykorzystane dane dotyczące liczby podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON. W tym przypadku siedziba rejestracji działalności w przeważającej liczbie podmiotów jest tożsama z miejscem zamieszkania właściciela, dlatego wskaźnik ten świadczy o poziomie przedsiębiorczości lokalnej społeczności. Liczbę przedsiębiorców przedstawiono w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki podziału gminy w wieku produkcyjnym.

Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela. Ze względu na to, że wskaźnik należy interpretować zgodnie z zasadą, że wyższe wartości reprezentują dane bardziej korzystne w odniesieniu do średniej gminy, wartość sumarycznego wskaźnika degradacji (w celu ułatwienia interpretacji otrzymanych wyników) została pomnożona przez (-1). Zatem, tak jak poprzednio wartości powyżej zera charakteryzują sytuację kryzysową.

Tabela 14 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny

<i>Jednostki podziału gminy - sołectwa</i>	<i>Liczba przedsiębiorstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	<i>Liczba przedsiębiorstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym – sumaryczny wskaźnik degradacji</i>
BARANKI	60,0	-0,97
BIELE	44,3	-0,26
BOGDANKI	39,7	-0,05
BROŃCZANY	31,6	0,32
CZEREWKI, KOŻANY	48,0	-0,43
DOROŻKI	38,0	0,03
HERMANÓWKA	45,9	-0,33
HOŁÓWKI DUŻE	39,4	-0,03
HOŁÓWKI MAŁE	26,7	0,54
HRYNIEWICZE	5,4	1,51
HORODNIANY	11,0	1,26
IGNATKI	7,7	1,41
IGNATKI-OSIEDLE	19,1	0,89
JANOWICZE	39,0	-0,02
JANOWICZE-KOLONIA	48,4	-0,44
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	32,4	0,28
JUCHNOWIEC GÓRNY	25,8	0,58
JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	38,9	-0,01
KLEOSIN	19,3	0,88
KLEWINOWO	60,4	-0,99
KOPLANY	30,4	0,37

<i>Jednostki podziału gminy - sołectwa</i>	<i>Liczba przedsiębiorstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	<i>Liczba przedsiębiorstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym – sumaryczny wskaźnik degradacji</i>
KOLONIA KOPLANY	35,0	0,17
KSIĘŻYNO	30,8	0,35
KSIĘŻYNO-KOLONIA	30,5	0,37
LEWICKIE	7,7	1,40
LEWICKIE-KOLONIA	35,6	0,13
LEWICKIE-STACJA	35,4	0,14
NIEWODNICA NARGILEWSKA	51,8	-0,60
NIEWODNICA NARGILEWSKA-KOLONIA	28,1	0,48
OGRODNICZKI	52,5	-0,63
OLMONTY, IZABELIN	6,4	1,46
PAŃKI	118,2	-3,62
ROSTOŁTY	43,2	-0,21
RUMEJKI	26,8	0,54
SIMUNY	37,5	0,05
SOLNICZKI	5,6	1,50
STANISŁAWOWO	41,2	-0,12
SZERENOSY	46,9	-0,38
ŚRÓDLĘSIE	20,8	0,81
TRYCZÓWKA	50,0	-0,52
WOJSZKI	71,4	-1,49
WÓLKA	35,1	0,16
ZAJĄCZKI	95,0	-2,56
ZALESKIE	77,8	-1,78
ZŁOTNIKI	42,6	-0,18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego [stan danych na dzień 12.10.2017r.].

Z uzyskanych danych wynika, że na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny (stan na 12.10.2017r.) działalność prowadzą 2394 podmioty. Największa ich liczba powstała w Kleosinie, tj. najbliższym sąsiedztwie Białegostoku (636 podmioty), Księżynie (195 podmioty) oraz Ignatkach-Osiedlu (162 podmioty). W poniższym zestawieniu przedstawiono największe podmioty gospodarcze, które funkcjonują na terenie gminy:

Tabela 15 Najważniejsze jednostki gospodarcze zlokalizowane na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny ¹⁴

Podmiot	Sołectwo	Zakres działalności
Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna	Dorożki	tucz trzody chlewnej
WIROBET B.T. GRYZEWSKI Sp. j.	Hołówki Małe	produkcja kostki brukowej
ABW SUPERBRUK Sp. z o.o.	Hryniewicze	produkcja kostki brukowej
B.K. TRAS ROBOTY DROGOWE BORSUKIEWICZ Sp. j.	Hryniewicze	roboty drogowe
STRABAG Sp. z o.o.	Hryniewicze	budownictwo ogólne oraz budownictwo inżynieryjne
PLUM Sp. z o.o.	Ignatki	projektowanie i produkcja innowacyjnej elektroniki
MARPOL S.A.	Ignatki	produkcja folii i opakowań
FPH PROGRESJA TWR WALENTYNOWICZ Sp. j.	Ignatki	produkcja wyrobów rattanowych
DAKAR Sp. j. S. Szewczenko	Ignatki	produkcja mebli
LECH GARMAŻERIA STAROPOLSKA	Ignatki-Osiedle	produkcja wyrobów wędliniarskich i garmażeryjnych
Spółdzielnia Usług Rolniczych	Juchnowiec Górny	usługi dla rolników
KAN Sp. z o.o.	Kleosin	produkcja nowoczesnych systemów grzewczych i wodnych
BESTPOL Żurkowski i Wspólnicy Sp. j.	Kleosin	sprzedaż materiałów budowlanych
AS PROFIL SŁAWOMIR ABRAMOWICZ	Kleosin	produkcja listew i frontów meblowych
PPUH RODEX Sp. z o.o.	Kopłany	produkcja stolarki PCV
INSTAL BIAŁYSTOK S.A.	Kopłany	produkcja konstrukcji stalowych
PW RAK-BUD RACZKOWSKI I WSPÓLNICY Sp. j.	Księżyno	produkcja betonu towarowego i kostki brukowej
PPHU VEGA MEBLE W.Z.J.K. ZAWISTOWSCY Sp. j.	Księżyno	produkcja i sprzedaż mebli
MEDGAL Sp. z o.o.	Księżyno	produkcja sprzętu medycznego
ChM Sp. z o.o.	Lewickie	produkcja sprzętu medycznego i chirurgicznego

Źródło: opracowanie własne.

Analizując podmioty wykazane w tabeli powyżej, nasuwa się jednoznaczny wniosek, iż pomimo dużej liczby zarejestrowanych działalności gospodarczych w Kleosinie, Księżynie oraz Ignatkach-Osiedle, nie znajdują one swojego odzwierciedlenia jako średni i duzi przedsiębiorcy. Tym samym przedsiębiorczość mieszkańców największych miejscowości w gminie opiera się na mikro przedsiębiorstwach oraz jednoosobowych działalnościach gospodarczych. Ponadto największe przedsiębiorstwa w gminie zatrudniają w większości mieszkańców spoza Gminy Juchnowiec Kościelny. Pozwala to sądzić o tym, iż mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny nie posiadają stosownych i wymaganych kwalifikacji do świadczenia pracy w przemyśle produkcyjnym oraz budownictwie. Tym samym sytuacja kryzysowa wykazana w sferze

¹⁴ Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2016-2020 (przyjęty Uchwałą NR XVI/124/2016 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 14 marca 2016 r.)

gospodarczej wykazuje potrzebę do zwiększenia udziału lokalnej ludności w miejscowym rynku pracy, z naciskiem na rozwój przedsiębiorczości mieszkańców.

5.4 SFERA ŚRODOWISKOWA

5.4.1 Uwarunkowania środowiskowe

Obszar Gminy Juchnowiec Kościelny w większości położony jest w mezoregionie Wysoczyzna Białostocka, o pagórkowatej rzeźbie terenu (element charakterystyczny dla wysoczyzn morenowych). Widoczne w krajobrazie tego regionu formy powierzchni ziemi powstawały w czasie stadiału północno-mazowieckiego. Co więcej, w miejscu występowania płaskich powierzchni gliny zwałowej i sandrów wykształciły się wzgórza i pasma moren czołowych recesyjnych. Północna część gminy odznacza się mało urozmaiconą rzeźbą terenu (głównie tereny zabagnione) o wysokościach bezwzględnych wahających się między 140-145 m n.p.m. Z kolei południowa część gminy – mezoregion Doliny Górnej Narwi, jest obszarem równinnym, mało urozmaiconym, o wysokościach wahających się w granicach 127-135 m n.p.m. Środkowe i południowe fragmenty omawianej jednostki przestrzennej wykazują przede wszystkim krajobraz rolniczy z cennymi terenami przyrodniczymi, wykształconymi głównie wokół szerokiej doliny rzeki Narew. Wzdłuż cieku powstały tarasy zalewowe oraz tarasy nadzalewowe, o spadku w kierunku zachodnim i rzędnych od 140 do 150 m n.p.m. W przeważającej części obszaru Gminy Juchnowiec Kościelny powierzchnię budują gliny zwałowe. Materiał ten stanowi dogodne podłoże dla powstania gleb bielcowych. Piaski wodnolodowcowe większymi płacami występują tylko w północnej i wschodniej części gminy. Innymi utworami tworzącymi powierzchnię ziemi, tj. w okolicach osad Hermanówka, Niewodnica Nargilewska, Dorożki, Baranki, Simuny i Hołówki Małe, są utwory lodowcowe. Występują one w postaci płatów zbudowanych z piasków różnej granulacji, piasków ze żwirem i głazami oraz glin zwałowych z gniazdami żwirów i piasków gliniastych. Ponadto, na powierzchni glin zwałowych i utworów lodowcowych wykształciły się niewielkie pagóry i wzgórza moren czołowych (rzadziej kemów), które wyraźnie odróżniają się w krajobrazie.

Na podstawie rozkładu wykształconych gleb, obszar gminy przyporządkować można do dwóch regionów glebowo – rolniczych. Część środkowa i północna należy do Zabłudowskiego regionu glebowo – rolniczego, gdzie przeważa rzeźba płaska nisko-falista. Natomiast południowa część należy do Narwiańskiego regionu glebowo – rolniczego o typowo dolinnym ukształtowaniu powierzchni ziemi. W przestrzeni zagospodarowania Gminy Juchnowiec Kościelny dominują tereny niezabudowane. W głównej mierze wykorzystywane są one przez grunty orne, kształtując w ten sposób krajobraz rolniczy, charakteryzujący się uprawą roślin i hodowlą zwierząt. Dużą część powierzchni omawianego obszaru zajmują też łąki i lasy. Te i pozostałe grunty gminy sprzyjają tworzeniu powiązań przyrodniczych, pomiędzy elementami systemu przyrodniczego całego regionu.

Tabela 16 Struktura użytkowa gruntów na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny [stan za rok 2015 na dzień 31.12.2015 r.]

Wyszczególnienie powierzchni	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy [%]
Użytki rolne razem	13 032	75,87 %
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	2 959	17,23 %
Grunty pod wodami razem	57	0,33 %
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	1 009	5,87 %
Użytki ekologiczne	0	0,00 %
Nie użytki	109	0,64 %
Tereny różne	11	0,06 %
POWIERZCHNIA OGÓŁEM	17 177	100 %

Źródło: opracowanie własne na podstawie Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego [stan za rok 2015 na dzień 31.12.2015 r.].

W latach 2012-2015 powierzchnia gminy nie uległa zmianie i pozostawała na stałym poziomie 17 177 ha. Teren Gminy Juchnowiec Kościelny charakteryzuje się dobrymi połączeniami z sąsiednimi obszarami – cennymi przyrodniczo w skali regionalnej, jak i lokalnej. Szlak w skali regionalnej stanowi korytarz ekologiczny doliny rzeki Narew, a w skali lokalnej – doliny innych cieków. Potencjalnymi trasami przyrodniczymi o randze lokalnej mogą być także zadrzewienia wzdłuż miedz. Jednakże, utrzymanie korytarzy pomiędzy terenami przyrodniczymi jest miejscami utrudnione, szczególnie przez układ sieci drogowej i linii kolejowej. Największymi elementami architektonicznymi zaburzającymi naturalny ład przyrodniczy w gminie są: droga wojewódzka z Białegostoku w kierunku miejscowości Łapy oraz linia kolejowa o relacji Białystok-Bielsk Podlaski.

5.4.2 Występowanie materiałów zagrażających życiu i zdrowiu oraz środowisku

Azbest to grupa nieorganicznych minerałów. Ze względu na szkodliwość wyrobów azbestowych dla zdrowia ich produkcja zakazana została w Polsce Ustawą z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Wszelkie wyroby azbestowe należy usunąć w terminie nieprzekraczalnym do dnia 31.12.2032 r.

Narażenie na pył azbestowy może być przyczyną występowania wielu poważnych schorzeń oraz nowotworów.¹⁵

Wyroby azbestowe występują na terenie sołectw Baranki, Dorożki, Hryniewiczze, Ignatki-Osiedle, Juchnowiec Dolny, Juchnowiec Dolny - Kolonia, Kleosin, Lewickie Stacja.

Tabela 17 Występowanie materiałów azbestowych - osoby prawne- stan na 12.10.2017r.

Jednostki podziału gminy - sołectwa	Pozostałe do unieszkodliwienia wyroby azbestowe [kg]	Pozostałe do unieszkodliwienia wyroby azbestowe [kg] – wskaźnik sumaryczny degradacji
BARANKI	13,00	-0,29
BIELE	0,00	-0,30
BOGDANKI	0,00	-0,30
BROŃCZANY	0,00	-0,30
CZEREWKI, KOŻANY	0,00	-0,30

¹⁵Informacje na temat azbestu pochodzą z: Kampania antyazbestowa, Szkodliwość azbestu, dostępne na: <http://bezazbestu.com.pl/baza-wiedzy/szkodliwosc-azbestu/> [dostęp: 7.11.2017].

<i>Jednostki podziału gminy - sołectwa</i>	<i>Pozostałe do unieszkodliwienia wyroby azbestowe [kg]</i>	<i>Pozostałe do unieszkodliwienia wyroby azbestowe [kg] – wskaźnik sumaryczny degradacji</i>
DOROŻKI	17 875,00	3,53
HERMANÓWKA	0,00	-0,30
HOŁÓWKI DUŻE	0,00	-0,30
HOŁÓWKI MAŁE	0,00	-0,30
HRYNIEWICZE	3 289,00	0,41
HORODNIANY	0,00	-0,30
IGNATKI	0,00	-0,30
IGNATKI-OSIEDLE	15 939,00	3,12
JANOWICZE	0,00	-0,30
JANOWICZE-KOLONIA	0,00	-0,30
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	1 436,00	0,01
JUCHNOWIEC GÓRNY	0,00	-0,30
JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	0,00	-0,30
KLEOSIN	21 845,00	4,38
KLEWINOWO	0,00	-0,30
KOPLANY	0,00	-0,30
KOLONIA KOPLANY	0,00	-0,30
KSIĘŻYNO	0,00	-0,30
KSIĘŻYNO-KOLONIA	0,00	-0,30
LEWICKIE	0,00	-0,30
LEWICKIE-KOLONIA	0,00	-0,30
LEWICKIE-STACJA	1 584,00	0,04
NIEWODNICA NARGILEWSKA	0,00	-0,30
NIEWODNICA NARGILEWSKA-KOLONIA	0,00	-0,30
OGRODNICZKI	0,00	-0,30
OLMONTY, IZABELIN	0,00	-0,30
PAŃKI	0,00	-0,30
ROSTOŁTY	0,00	-0,30
RUMEJKI	0,00	-0,30
SIMUNY	0,00	-0,30
SOLNICZKI	0,00	-0,30
STANISŁAWOWO	0,00	-0,30
SZERENOSY	0,00	-0,30
ŚRÓDLESIE	0,00	-0,30
TRYCZÓWKA	0,00	-0,30
WOJSZKI	0,00	-0,30
WÓLKA	0,00	-0,30
ZAJĄCZKI	0,00	-0,30
ZALESKIE	0,00	-0,30
ZŁOTNIKI	0,00	-0,30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Największe skupisko azbestu wykazuje sołectwo Kleosin. Niebezpieczna substancja zlokalizowana jest w elementach ścian budownictwa wielorodzinnego. Budynki będące

nośnikiem szkodliwego azbestu zlokalizowane są w bardzo bliskim sąsiedztwie szkoły podstawowej, biblioteki publicznej, świetlicy wiejskiej oraz obiektu sportowego „Orlik”. Należy również podkreślić, iż azbest zlokalizowany w Dorożkach znajduje się na terenie Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej, która sukcesywnie utylizuje niebezpieczną substancję. W najgorszej sytuacji znajduje się sołectwo Ignatki-Osiedle, gdzie całość niebezpiecznej substancji zlokalizowana jest na obiektach użyteczności publicznej, będących własnością gminy, a obecnie wykorzystywanych przez Podlaskie Centrum Hipoterapii oraz Klub Jeździecki.

Rysunek 5 Azbest na obiekcie obory – Ignatki-Osiedle

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny.

5.4.3 Niska świadomość ekologiczna

W system selektywnego gromadzenia odpadów wyposażone są wszystkie zabudowania wielorodzinne. Dane zgromadzone na podstawie planu zagospodarowania odpadami dla gminy Juchnowiec Kościelny, dotyczące systemu selektywnego zbierania odpadów, wskazują liczbę pojemników przeznaczonych na ten cel. Zauważyć można, że największa liczba (30) tego rodzaju pojemników, zlokalizowanych jest na terenie Kleosina, 9 znajduje się w Juchnowcu Dolnym, natomiast w Bogdankach, Juchnowcu Górnym oraz w Księżynie - po 6. Szczegółowe dane zaprezentowano w poniższej tabeli. Ze względu na to, że wskaźnik należy interpretować zgodnie z zasadą, że wyższe wartości reprezentują dane bardziej korzystne w odniesieniu dla średniej dla gminy, wartość sumarycznego wskaźnika degradacji (w celu ułatwienia interpretacji otrzymanych wyników) została pomnożona przez (-1). Zatem, tak jak poprzednio wartości powyżej zera charakteryzują sytuację kryzysową.

Tabela 18 Liczba pojemników do selektywnej zbiórki odpadów na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny

<i>Jednostki podziału gminy - sołectwa</i>	<i>System selektywnego zbierania odpadów - liczba pojemników do selektywnej zbiórki odpadów – liczba pojemników w przeliczeniu na 1000 mieszkańców</i>	<i>System selektywnego zbierania odpadów - liczba pojemników do selektywnej zbiórki odpadów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (na podstawie planu zagospodarowania odpadami dla Gminy Juchnowiec Kościelny) – sumaryczny wskaźnik degradacji</i>
BARANKI	28,30	-0,46
BIELE	21,90	-0,11
BOGDANKI	67,42	-2,57
BROŃCZANY	11,19	0,46
CZEREWKI, KOŻANY	20,41	-0,03
DOROŻKI	23,81	-0,22
HERMANÓWKA	21,90	-0,11
HOŁÓWKI DUŻE	19,74	0,00
HOŁÓWKI MAŁE	30,61	-0,58
HRYNIEWICZE	11,11	0,47
HORODNIANY	5,81	0,75
IGNATKI	7,19	0,68
IGNATKI-OSIEDLE	2,22	0,95
JANOWICZE	23,62	-0,21
JANOWICZE-KOLONIA	0,00	1,07
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	21,69	-0,10
JUCHNOWIEC GÓRNY	17,24	0,14
JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	15,31	0,24
KLEOSIN	6,44	0,72
KLEWINOWO	12,05	0,42
KOPLANY	13,70	0,33
KOLONIA KOPLANY	17,75	0,11
KSIĘŻYNO	6,25	0,73
KSIĘŻYNO-KOLONIA	19,61	0,01
LEWICKIE	7,59	0,66
LEWICKIE-KOLONIA	0,00	1,07
LEWICKIE-STACJA	19,35	0,02
NIEWODNICA NARGILEWSKA	34,48	-0,79
NIEWODNICA NARGILEWSKA-KOLONIA	0,00	1,07
OGRODNICZKI	33,71	-0,75
OLMONTY, IZABELIN	3,69	0,87
PAŃKI	96,77	-4,15
ROSTOŁTY	21,90	-0,11
RUMEJKI	18,87	0,05
SIMUNY	28,57	-0,47
SOLNICZKI	13,48	0,34
STANISŁAWOWO	0,00	1,07
SZERENOSY	18,99	0,04
ŚRÓDLESIE	10,27	0,51

<i>Jednostki podziału gminy - sołectwa</i>	<i>System selektywnego zbierania odpadów - liczba pojemników do selektywnej zbiórki odpadów – liczba pojemników w przeliczeniu na 1000 mieszkańców</i>	<i>System selektywnego zbierania odpadów - liczba pojemników do selektywnej zbiórki odpadów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (na podstawie planu zagospodarowania odpadami dla Gminy Juchnowiec Kościelny) – sumaryczny wskaźnik degradacji</i>
TRYCZÓWKA	32,26	-0,67
WOJSZKI	34,68	-0,80
WÓLKA	0,00	1,07
ZAJĄCZKI	63,83	-2,37
ZALESKIE	0,00	1,07
ZŁOTNIKI	27,52	-0,42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy [stan na 31.12.2015 r.].

Niska świadomość społeczna w zakresie recyklingu odpadów wpływa na wysoki poziom degradacji środowiska naturalnego.

Z danych dotyczących liczby złożonych deklaracji przystąpienia do systemu selektywnej zbiórki odpadów wynika, że mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny niechętnie angażują się w ochronę środowiska przy pomocy prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów. Pomimo, że gmina zapewnia wsparcie finansowe na poszczególnych etapach wdrożenia elementów systemu, mieszkańcy w dalszym ciągu niechętnie podejmują działania na rzecz poprawy stanu środowiska. Z analizy wskaźnika dotyczącego liczby pojemników do selektywnej zbiórki odpadów wnioskuje się brak wiedzy w zakresie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Brak potrzeby dbania wspólnie o środowisko, pogłębia występowanie stanu kryzysowego na danym obszarze. Dlatego też wskazane jest prowadzenie szerokiego zakresu szkoleń w celu podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny.

5.5 SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

5.5.1 Niedostosowanie przestrzeni publicznych

Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r., za zabytki nieruchome uznaje się: krajobraz kulturowy, układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Za zabytki ruchome uznaje się: „rzeczy ruchome będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową”. Dzielią się one na kilka kategorii: artystyczne wyposażenie wnętrz sakralnych i świeckich, wolnostojące rzeźby i pomniki, krzyże pokutne lub dewocyjne, a także wytwory

techniki i rzemiosła tj.: urządzenia, środki transportu oraz maszyny i narzędzia świadczące o kulturze materialnej, charakterystyczne dla dawnych i nowych form gospodarki.

Uwzględniając zapisy ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r., zasób i stan dziedzictwa kulturowego Gminy Juchnowiec Kościelny, można przyporządkować w odpowiednie grupy obiektów zabytkowych. Są to m.in. elementy krajobrazu kulturowego objęte różnymi formami ochrony prawnej jak też inne obiekty, z różnych względów znaczące dla historii i kultury gminy, a zlokalizowane na terenie całej jednostki osadniczej.

Na terenie gminy Juchnowiec Kościelny zlokalizowanych jest 66 obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku. Należą do nich między innymi budynki mieszkalne i usługowe, parki i cmentarze dworskie, kościoły, kaplice, dzwonnica. Zgodnie z Programem opieki nad zabytkami Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2016-2020, gminna ewidencja zabytków uwzględnia zaś listę 68 obiektów nieruchomych. W zestawieniu tabelarycznym zaprezentowano wyniki uzyskane z Urzędu Gminy w Juchnowcu Kościelnym. Przedstawiają one liczbę obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków Gminnej Ewidencji Zabytków w Gminie Juchnowiec Kościelny.

W części jednostek analitycznych nie zarejestrowano żadnych obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru. Największą liczbą obiektów zabytkowych charakteryzują się: Wojszki (19), Juchnowiec Kościelny (7) i Juchnowiec Dolny (6). Natomiast w sołectwach: Ignatki-Osiedle, Janowicze, Księżyno-Kolonia, Zajązki znajdują się po 3 zarejestrowane zabytki. Jak wskazano w *Programie opieki nad zabytkami Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2016-2020*, najgorszym stanem technicznym charakteryzują się liczne założenia dworsko-ogrodowe i dworskie parki. Przyczyn tego stanu jest wiele, m.in. parcelacja majątków, rozdrobnienie własności, brak bieżącej opieki i remontów, niewłaściwe użytkowanie, a w rezultacie zniszczenie substancji budynków i zatarcie zabytkowych układów przestrzennych. Wiele dworów i obiektów potrzebuje niezwłocznie generalnych remontów przeprowadzonych pod nadzorem konserwatorskim.

Choć wskaźnik dotyczący liczby obiektów zabytkowych może stanowić zarówno potencjał obszaru (występowanie zabytków sprawia, że teren staje się bardziej atrakcyjny, zarówno dla mieszkańców, jak i dla potencjalnych odwiedzających), równie dobrze może pokazać sytuację kryzysową (wiek oraz stan obiektów zabytkowych może wpływać na konieczność organizacji działań restauracyjnych oraz wiązać się z przeznaczeniem na ten cel wysokich nakładów finansowych). Szczególnie trudną sytuację wykazuje sołectwo Ignatki-Osiedle, które posiada 3 obiekty zabytkowe, w tym 2 z nich stanowią własność Gminy Juchnowiec Kościelny. W najgorszym stanie w sołectwie znajduje się „obora” – zabytkowa stajnia o powierzchni 700 m² (miejsce prowadzenia działalności przez Podlaskie Centrum Hipoterapii oraz Klub Jeździecki), która dodatkowo pokryta jest azbestem. Na tej samej działce znajduje się zabytkowy park dworski, charakteryzujący się niską jakością jako teren publiczny. Dewastacja obydwu obiektów zabytkowych wynika ze zjawiska dekontaminacji, gdyż obiekty znajdują się

na terenach przemysłowych dawnego PGR Ignatki, przekazanych gminie ze szczególnym wskazaniem przeznaczenia na użyteczność publiczną.

Analizie poddano również wskaźnik *Udział budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej*. Wśród przyczyn takiego stanu rzeczy można wymienić niską efektywność energetyczną budynków, brak wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych, niedostosowanie podjazdów dla osób niepełnosprawnych, zniszczone pokrycia dachowe, liczne ubytki w elewacji, uszkodzona stolarka okienna, brak mediów, w tym woda, prąd, gaz, kanalizacja oraz miejsca parkingowe dla korzystających z infrastruktury mieszkańców, zaniedbane i zdegradowane otoczenie budynków.

Tabela 19 Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków Gminnej Ewidencji Zabytków na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny oraz Udział budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej

Jednostki podziału gminy - sołectwa	Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków gminnej ewidencji zabytków nieruchomości wg Uchwały nr 220/2016 z dnia 8 grudnia 2016 r.	Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków gminnej ewidencji zabytków nieruchomości wg Uchwały nr 220/2016 z dnia 8 grudnia 2016 r. - sumaryczny wskaźnik degradacji	Udział budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej	Udział budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej - sumaryczny wskaźnik degradacji
BARANKI	0,00	-0,49	0,00	-0,56
BIELE	0,00	-0,49	0,67	1,55
BOGDANKI	0,00	-0,49	0,50	1,02
BROŃCZANY	0,00	-0,49	0,00	-0,56
CZEREWKI, KOŻANY	4,00	0,81	1,00	2,60
DOROŻKI	0,00	-0,49	0,00	-0,56
HERMANÓWKA	1,00	-0,17	0,00	-0,56
HOŁÓWKI DUŻE	0,00	-0,49	0,50	1,02
HOŁÓWKI MAŁE	0,00	-0,49	0,50	1,02
HRYNIEWICZE	0,00	-0,49	0,00	-0,56
HORODNIANY	2,00	0,16	0,00	-0,56
IGNATKI	0,00	-0,49	0,00	-0,56
IGNATKI-OSIEDLE	3,00	0,48	1,00	2,60
JANOWICZE	0,00	-0,49	0,00	-0,56
JANOWICZE-KOLONIA	3,00	0,48	0,00	-0,56
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	6,00	1,45	0,25	0,23
JUCHNOWIEC GÓRNY	0,00	-0,49	0,00	-0,56
JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	7,00	1,78	0,00	-0,56
KLEOSIN	0,00	-0,49	0,05	-0,40
KLEWINOWO	1,00	-0,17	0,00	-0,56
KOPLANY	0,00	-0,49	0,50	1,02

<i>Jednostki podziału gminy - sołectwa</i>	<i>Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków gminnej ewidencji zabytków nieruchomości wg Uchwały nr 220/2016 z dnia 8 grudnia 2016 r.</i>	<i>Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków gminnej ewidencji zabytków nieruchomości wg Uchwały nr 220/2016 z dnia 8 grudnia 2016 r. - sumaryczny wskaźnik degradacji</i>	<i>Udział budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej</i>	<i>Udział budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej - sumaryczny wskaźnik degradacji</i>
KOLONIA KOPLANY	1,00	-0,17	0,00	-0,56
KSIĘŻYNO	0,00	-0,49	0,00	-0,56
KSIĘŻYNO-KOLONIA	3,00	0,48	0,00	-0,56
LEWICKIE	0,00	-0,49	0,33	0,49
LEWICKIE-KOLONIA	2,00	0,16	0,00	-0,56
LEWICKIE-STACJA	2,00	0,16	0,00	-0,56
NIEWODNICA NARGILEWSKA	0,00	-0,49	0,00	-0,56
NIEWODNICA NARGILEWSKA-KOLONIA	2,00	0,16	0,00	-0,56
OGRODNICZKI	0,00	-0,49	0,00	-0,56
OLMONTY, IZABELIN	0,00	-0,49	0,00	-0,56
PAŃKI	0,00	-0,49	0,00	-0,56
ROSTOŁTY	0,00	-0,49	0,50	1,02
RUMEJKI	2,00	0,16	0,00	-0,56
SIMUNY	0,00	-0,49	0,00	-0,56
SOLNICZKI	1,00	-0,17	0,00	-0,56
STANISŁAWOWO	0,00	-0,49	0,00	-0,56
SZERENOSY	1,00	-0,17	1,00	2,60
ŚRÓDLESIE	0,00	-0,49	0,00	-0,56
TRYCZÓWKA	2,00	0,16	0,00	-0,56
WOJSZKI	19,00	5,66	0,20	0,07
WÓLKA	0,00	-0,49	0,00	-0,56
ZAJĄCZKI	3,00	0,48	0,00	-0,56
ZALESKIE	1,00	-0,17	0,00	-0,56
ZŁOTNIKI	2,00	0,16	1,00	2,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Największy udział budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej zaobserwowano w następujących jednostkach podziału Gminy: Biele, Bogdanki, Czerewki, Kożany, Hołówki Duże, Hołówki Małe, Ignatki-Osiedle, Juchnowiec Dolny, Juchnowiec Dolny Kolonia, Kopłany, Lewickie, Rostołty, Szerenosy, Wojszki, Złotniki. Zły stan budynków obniża, a wręcz uniemożliwia ich użytkowanie. Ponadto degradacja tkanki budowlanej wpływa niekorzystnie na estetykę i wizerunek Gminy. Niemniej jednak należy pamiętać, iż w sferze społecznej związane z funkcjonowaniem organizacji pozarządowych zdiagnozowano stan kryzysowy w zakresie braku miejsc do prowadzenia działalności. Zaobserwowane powyżej zjawisko degradacji budynków użyteczności publicznej stanowiących własność Gminy Juchnowiec Kościelny (które

potencjalnie mogą stanowić siedziby i miejsce prowadzenia działalności dla organizacji pozarządowych) powiększa stan kryzysowy na terenie gminy i wymaga podjęcia skutecznych działań.

Na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny obserwuje się niepokojące zjawisko w strefie przestrzenno-funkcjonalnej, w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług rekreacyjnych bądź też ich niskiej jakości. Obszary zdegradowane charakteryzuje niedostosowanie rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niski poziom obsługi komunikacyjnej, deficyt bądź niska jakość terenów publicznych. By przeciwdziałać temu zjawisku gmina opracowuje plany zagospodarowania przestrzennego tak jak ma to miejsce w przypadku Ignatek-Osiedla - plan przyjęty w dniu 05.06.2012 roku Uchwałą Rady Gminy jako obszar planistyczny – Ignatki-Osiedle Centrum Sportu Turystyki i Rekreacji. Obszar planu przewiduje tereny użyteczności publicznej w zakresie sportu, turystyki i rekreacji, jak też uporządkowania zieleni, charakterystykę zabudowy, oraz uregulowanie linii brzegowej rzeki Horodnianki. Zapisy miejscowego planu mają na celu dekontaminację terenów przemysłowych – wszystkie tereny objęte powyższym planem zagospodarowania są obszarami pozostałymi po gospodarstwie PGR Ignatki. Wytyczne zawarte w planach zagospodarowania przestrzennego podyktowane demografią i specyfiką miejscowości, ujmują potrzeby miejscowej ludności w zakresie dostępu do sportu, turystyki, rekreacji jak też życia publicznego.

5.6 SFERA TECHNICZNA

5.6.1 Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną

O sytuacji w sferze technicznej świadczą wskaźniki dotyczące liczby przyłączy do sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej. Na przestrzeni ostatnich lat znacznie rozwinęła się gminna sieć wodociągowa. Sieć ta jest jednym z najlepiej rozwiniętych zapleczy mediów przesyłowych w Gminie Juchnowiec Kościelny - w wodę zaopatrzone są wszystkie miejscowości na tym terenie. W poszczególnych jednostkach analitycznych zidentyfikowano jednakże negatywną sytuację w kontekście liczby przyłączy do omawianej sieci wodociągowej lub ich złego stanu technicznego. Układ zaplecza kanalizacyjnego Gminy Juchnowiec Kościelny funkcjonuje na obszarze 25 sołectw, natomiast w pozostałych jednostkach osadniczych gospodarstwa domowe nie mają dostępu do zorganizowanego systemu odprowadzania ścieków. Ścieki komunalne zbierane i przetrzymywane są w specjalnych urządzeniach lokalnych. Spośród zasobów infrastruktury technicznej gminy, zainstalowanych jest 5087 przyłączy do sieci wodociągowej, a jedynie 2150 przyłączy do sieci kanalizacyjnej. Systemu odprowadzania ścieków bytowych brakuje w następujących miejscowościach: Barankach, Bogdankach, Brończanach, Czerewkach, Kożanach, Dorożkach, Hermanówce, Hołówkach Dużych, Hołówkach Małych, Janowiczach-Kolonii, Klewinowie, Koplanach, Lewickich, Lewickich-Kolonii, Niewodnicy Nargilewskiej, Niewodnicy Nargilewskiej-Kolonii, Pańkach, Tryczówce, Zajączkach i Zaleskich. Brak dostępu do infrastruktury technicznej w znacznym stopniu wpływa na obniżenie komfortu, jakości życia oraz stan środowiska naturalnego.

Ze względu na to, że wskaźnik należy interpretować zgodnie z zasadą, że wyższe wartości reprezentują dane bardziej korzystne w odniesieniu dla średniej dla gminy, wartość sumarycznego wskaźnika degradacji (w celu ułatwienia interpretacji otrzymanych wyników) została pomnożona przez (-1). Zatem, tak jak poprzednio wartości powyżej zera charakteryzują sytuację kryzysową. Szczegółowe dane zawarte zostały w tabeli poniżej.

Tabela 20 Liczba przyłączy do sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny

Jednostki podziału gminy - sołectwa	Liczba przyłączy do sieci wodociągowej – stan na 31.12.2015 r.	Liczba przyłączy do sieci wodociągowej – stan na 31.12.2015 r. - sumaryczny wskaźnik degradacji	Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej – stan na 31.12.2015 r.	Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej – stan na 31.12.2015 r. - sumaryczny wskaźnik degradacji	Liczba mieszkańców
BARANKI	53	0,39	0	0,53	106
BIELE	59	0,35	24	0,26	137
BOGDANKI	37	0,50	0	0,53	89
BROŃCZANY	68	0,29	0	0,53	268
CZEREWKI, KOŻANY	57	0,37	0	0,53	147
DOROŻKI	75	0,25	0	0,53	126
HERMANÓWKA	40	0,48	0	0,53	137
HOŁÓWKI DUŻE	46	0,44	0	0,53	152

<i>Jednostki podziału gminy - sołectwa</i>	<i>Liczba przyłączy do sieci wodociągowej – stan na 31.12.2015 r.</i>	<i>Liczba przyłączy do sieci wodociągowej – stan na 31.12.2015 r. - sumaryczny wskaźnik degradacji</i>	<i>Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej – stan na 31.12.2015 r.</i>	<i>Liczba przyłączy do sieci kanalizacyjnej – stan na 31.12.2015 r. - sumaryczny wskaźnik degradacji</i>	<i>Liczba mieszkańców</i>
HOŁÓWKI MAŁE	28	0,56	0	0,53	98
HRYNIEWICZE	228	-0,75	116	-0,76	270
HORODNIANY	133	-0,13	64	-0,18	516
IGNATKI	164	-0,33	70	-0,25	417
IGNATKI-OSIEDLE	97	0,11	68	-0,22	1354
JANOWICZE	59	0,35	21	0,30	127
JANOWICZE-KOLONIA	23	0,59	0	0,53	54
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	184	-0,46	105	-0,63	415
JUCHNOWIEC GÓRNY	97	0,11	67	-0,21	348
JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	129	-0,10	66	-0,20	196
KLEOSIN	885	-5,05	514	-5,17	4658
KLEWINOWO	84	0,19	0	0,53	249
KOPLANY	55	0,38	0	0,53	219
KOLONIA KOPLANY	48	0,43	19	0,32	169
KSIĘŻYNO	448	-2,19	233	-2,05	960
KSIĘŻYNO-KOLONIA	69	0,29	33	0,16	153
LEWICKIE	103	0,07	0	0,53	395
LEWICKIE-KOLONIA	60	0,35	0	0,53	171
LEWICKIE-STACJA	47	0,43	21	0,30	155
NIEWODNICA NARGILEWSKA	28	0,56	0	0,53	87
NIEWODNICA NARGILEWSKA- KOLONIA	25	0,58	0	0,53	140
OGRODNICZKI	29	0,55	13	0,39	89
OLMONTY, IZABELIN	519	-2,66	265	-2,41	814
PAŃKI	14	0,65	0	0,53	31
ROSTOŁTY	84	0,19	19	0,32	137
RUMEJKI	64	0,32	29	0,21	159
SIMUNY	31	0,54	3	0,50	105
SOLNICZKI	202	-0,58	92	-0,49	371
STANISŁAWOWO	119	-0,04	56	-0,09	233
SZERENOSY	55	0,38	28	0,22	158
ŚRÓDLESIE	193	-0,52	103	-0,61	292
TRYCZÓWKA	40	0,48	0	0,53	93
WOJSZKI	146	-0,22	60	-0,14	173
WÓLKA	53	0,39	29	0,21	135
ZAJĄCZKI	23	0,59	0	0,53	47
ZALESKIE	7	0,69	0	0,53	15
ZŁOTNIKI	79	0,22	32	0,18	109
GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	5087	-	2150	-	15274

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, iż w przypadku miejscowości wykazujących większe zaludnienie tj. Ignatki-Osiedle czy Kleosin, wydaje się, iż liczba przyłączy wodociągowych bądź też kanalizacyjnych jest stosunkowo niska w odniesieniu do liczby mieszkańców. Należy stwierdzić, iż sytuacja ta wynika z istnienia na terenie powyższych miejscowości budownictwa wielorodzinnego (Kleosin – 35 bloków, Ignatki-Osiedle – 16 bloków).

6. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH NA TERENIE GMINY JUCHNOWIEC KOŚCIELNY

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, wyznaczenie obszaru zdegradowanego następuje na podstawie **koncentracji na nim negatywnych zjawisk społecznych**, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, niskiej samowystarczalności ekonomicznej mieszkańców przejawiającej się w liczbie podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym, **oraz jednoczesnym występowaniu na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:**

1. **Gospodarczych** – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
2. **Środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, wyrażającego się w obecności odpadów i materiałów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;
3. **Przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę społeczną lub jej złego stanu technicznego, bądź niedostatecznego dostępu do zabytków, których liczba i stan wpływa na poziom atrakcyjności przestrzeni publicznej;
4. **Technicznych** – w szczególności niedostatecznego dostępu mieszkańców do sieci infrastruktury technicznej, tj. zaopatrzenie w wodę oraz odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

Metoda analityczna wyliczania obszarów zjawisk kryzysowych oparta była o standaryzację wskaźników. Metodologia została szczegółowo opisana w podrozdziale *Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego*.

W poniższej tabeli przedstawiono obszary kryzysowe w poszczególnych sferach w podziale na jednostki analityczne. Słowem „TAK” oznaczono występowanie negatywnej sytuacji w danej sferze w danym sołectwie, natomiast puste pola oznaczają brak sytuacji kryzysowej w danej jednostce podziału¹⁶.

Tabela 21 Wskazanie degradacji w poszczególnych sferach w podziale na jednostki analityczne

Jednostki podziału gminy - sołectwa	Stan kryzysowy w sferze społecznej	Pozostałe sfery (gospodarcza i/lub przestrzenno-funkcjonalna i/lub środowiskowa i/lub techniczna)
BARANKI		TAK
BIELE		TAK
BOGDANKI		TAK
BROŃCZANY	TAK	TAK

¹⁶ Za sytuację kryzysową uznano wskaźnik degradacji dla sfery powyżej 0.

Jednostki podziału gminy - sołectwa	Stan kryzysowy w sferze społecznej	Pozostałe sfery (gospodarcza i/lub przestrzenno-funkcjonalna i/lub środowiskowa i/lub techniczna)
CZEREWKI, KOŻANY	TAK	TAK
DOROŻKI		TAK
HERMANÓWKA		TAK
HOŁÓWKI DUŻE	TAK	TAK
HOŁÓWKI MAŁE		TAK
HRYNIEWICZE	TAK	TAK
HORODNIANY		TAK
IGNATKI	TAK	TAK
IGNATKI-OSIEDLE	TAK	TAK
JANOWICZE		TAK
JANOWICZE-KOLONIA		TAK
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	TAK	TAK
JUCHNOWIEC GÓRNY	TAK	TAK
JUCHNOWIEC KOŚCIELNY		TAK
KLEOSIN	TAK	TAK
KLEWINOWO	TAK	TAK
KOPLANY	TAK	TAK
KOLONIA KOPLANY	TAK	TAK
KSIĘŻYNO	TAK	TAK
KSIĘŻYNO-KOLONIA	TAK	TAK
LEWICKIE	TAK	TAK
LEWICKIE-KOLONIA		TAK
LEWICKIE-STACJA		TAK
NIEWODNICA NARGILEWSKA		TAK
NIEWODNICA NARGILEWSKA-KOLONIA		TAK
OGRODNICZKI		TAK
OLMONTY, IZABELIN	TAK	TAK
PAŃKI		TAK
ROSTOŁTY		TAK
RUMEJKI		TAK
SIMUNY		TAK
SOLNICZKI		TAK
STANISŁAWOWO		TAK
SZERENOSY		TAK
ŚRÓDLESIE		TAK
TRYCZÓWKA	TAK	TAK
WOJSZKI		TAK
WÓŁKA		TAK
ZAJĄCZKI		TAK
ZALESKIE		TAK
ZŁOTNIKI		TAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy.

Analiza przyjętych wskaźników w podziale na sfery pozwala na identyfikację obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny. Jako obszar zdegradowany przyjęto jednostki, które charakteryzują się sytuacją kryzysową w sferze społecznej oraz w pozostałych sferach (w powyższej tabeli oznaczone kolorem zielonym).

Uwzględniając powyższe informacje, jako **obszar zdegradowany** można zakwalifikować następujące jednostki analityczne gminy Juchnowiec Kościelny:

Tabela 22 Obszar zdegradowany Gminy Juchnowiec Kościelny

Jednostki podziału gminy - sołectwa	Liczba mieszkańców	Powierzchnia [ha]
BROŃCZANY	268	208
CZEREWKI, KOŻANY	147	310
HOŁÓWKI DUŻE	152	416
HRYNIEWICZE	270	336
IGNATKI	417	516
IGNATKI-OSIEDLE	1 354	102
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	415	579
JUCHNOWIEC GÓRNY	348	118
KLEOSIN	4 658	110
KLEWINOWO	249	969
KOPLANY	219	297
KOLONIA KOPLANY	169	262
KSIĘŻYNO	960	49
KSIĘŻYNO-KOLONIA	153	90
LEWICKIE	395	366
OLMONTY, IZABELIN	814	967
TRYCZÓWKA	93	584

Źródło: opracowanie własne.

Sołectwa te zajmują łącznie 6 279 ha, co stanowi 36,55 % całkowitej powierzchni gminy, a zamieszkuje je 11 081 mieszkańców, stanowiąc 72,55 % ogólnej populacji gminy.

7. IDENTYFIKACJA I ZASIĘG PRZESTRZENNY OBSZARU REWITALIZACJI

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego pozwoliła na wskazanie sołectw, które charakteryzują występowaniem stanu kryzysowego. Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*, obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Konieczne było więc zawężenie przestrzenne obszaru zdegradowanego. W tym celu dokonano ponownej oceny uwarunkowań na wskazanym terenie. Analizie poddano następujące czynniki:

- występowanie niskiej jakości życia mieszkańców, spowodowane występowaniem na terenie **koncentracji zjawisk kryzysowych**;
- występowanie **lokalnych potencjałów**, które mogą zostać wykorzystane w celu poprawy jakości życia mieszkańców (w tym baza lokalowa, która wykorzystana może zostać w celu organizacji przedsięwzięć aktywizujących i integrujących mieszkańców);
- występowanie czynników, które wyróżniają teren oraz stanowią **o istotności dla rozwoju lokalnego** nie tylko obszaru rewitalizacji, ale również całej Gminy.

Tabela 23 Liczba zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych w poszczególnych sferach – obszar całej Gminy

LICZBA PRZEKROCZEŃ W SFERACH						SUMA
Sołectwa	Sfera Społeczna	Sfera Gospodarcza	Sfera Środowiskowa	Sfera Przestrzenno-Funkcjonalna	Sfera Techniczna	
BARANKI	2	0	0	0	2	4
BIELE	0	0	0	1	2	3
BOGDANKI	1	0	0	1	2	4
BROŃCZANY	5	1	1	0	2	9
CZEREWKI, KOŻANY	3	0	0	2	2	7
DOROŻKI	1	1	1	0	2	5
HERMANÓWKA	1	0	0	0	2	3
HOŁÓWKI DUŻE	4	0	1	1	2	8
HOŁÓWKI MAŁE	1	1	0	1	2	5
HRYNIEWICZE	8	1	2	0	0	11
HORODNIANY	2	1	1	1	0	5
IGNATKI	5	1	1	0	0	7
IGNATKI-OSIEDLE	5	1	2	2	1	11
JANOWICZE	2	0	0	0	2	4
JANOWICZE-KOLONIA	1	0	1	1	2	5
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	6	1	1	2	0	10
JUCHNOWIEC GÓRNY	6	1	1	0	1	9
JUCHNOWIEC KOŚCIELNY	0	0	1	1	0	2
KLEOSIN	7	1	2	0	0	10
KLEWINOWO	4	0	1	0	2	7

LICZBA PRZEKROCZEŃ W SFERACH						SUMA
Sołectwa	Sfera Społeczna	Sfera Gospodarcza	Sfera Środowiskowa	Sfera Przestrzenno-Funkcjonalna	Sfera Techniczna	
KOPLANY	4	1	1	1	2	9
KOLONIA KOPLANY	3	1	1	0	2	7
KSIĘŻYNO	7	1	1	0	0	9
KSIĘŻYNO-KOLONIA	3	1	1	1	2	8
LEWICKIE	7	1	1	1	2	12
LEWICKIE-KOLONIA	1	1	1	1	2	6
LEWICKIE-STACJA	1	1	2	1	2	7
NIEWODNICA NARGILEWSKA	2	0	0	0	2	4
NIEWODNICA NARGILEWSKA-KOLONIA	2	1	1	1	2	7
OGRODNICZKI	2	0	0	0	2	4
OLMONTY, IZABELIN	6	1	1	0	0	8
PAŃKI	1	0	0	0	2	3
ROSTOŁTY	1	0	0	1	2	4
RUMEJKI	1	1	1	1	2	6
SIMUNY	1	1	0	0	2	4
SOLNICZKI	2	1	1	0	0	4
STANISŁAWOWO	3	0	1	0	0	4
SZERENOSY	0	0	1	1	2	4
ŚRÓDLESIE	1	1	1	0	0	3
TRYCZÓWKA	3	0	0	1	2	6
WOJSZKI	1	0	0	2	0	3
WÓLKA	1	1	1	0	2	5
ZAJĄCZKI	1	0	0	1	2	4
ZALESKIE	1	0	1	0	2	4
ZŁOTNIKI	0	0	0	2	2	4
GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY (ŚREDNIA)	2,64	0,53	0,73	0,62	1,42	5,96

Źródło: opracowanie własne.

Obszar zdegradowany mogą stanowić jedynie te sołectwa, w których występują zjawiska kryzysowe z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, oraz gdy występuje na nich co najmniej jedno z negatywnych zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych.

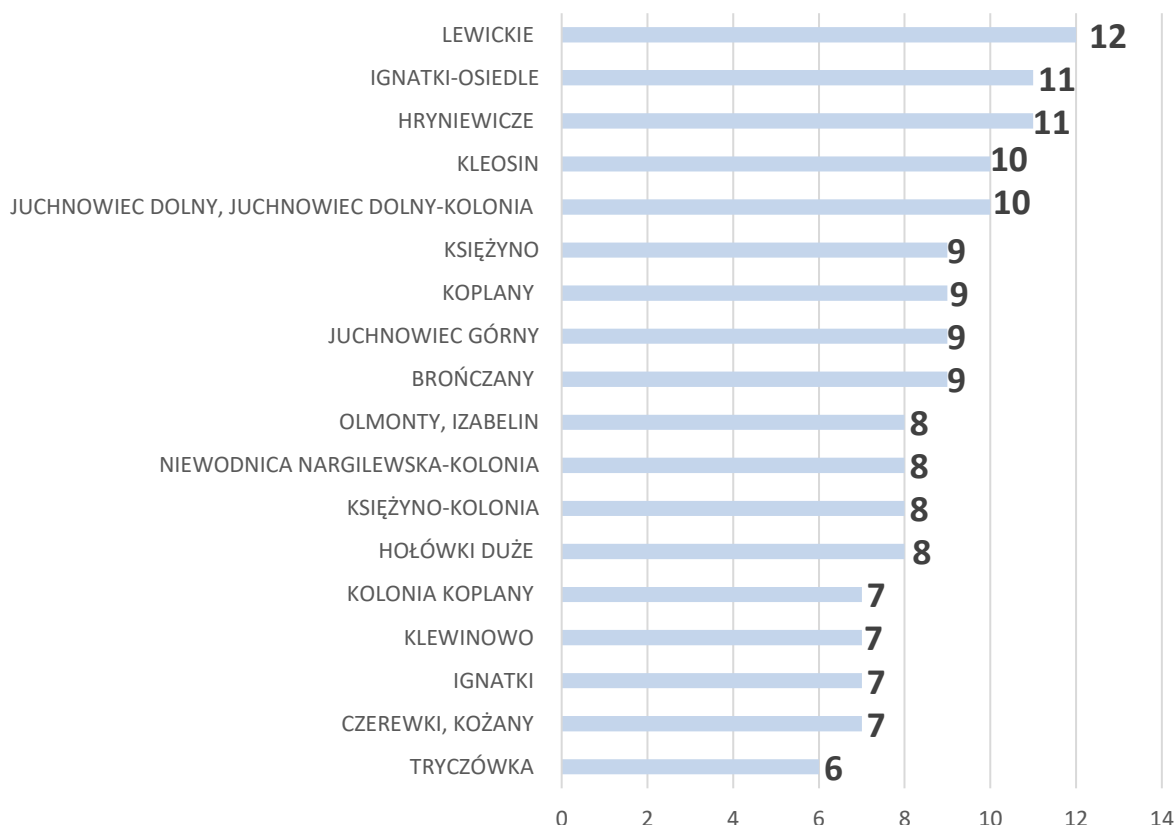
Tabela 24 Liczba zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych w poszczególnych sferach – obszar zdegradowany

LICZBA PRZEKROCZEŃ W SFERACH						SUMA
Sołectwa	Sfera Społeczna	Sfera Gospodarcza	Sfera Środowiskowa	Sfera Przestrzenno-Funkcjonalna	Sfera Techniczna	
BROŃCZANY	5	1	1	0	2	9
CZEREWKI, KOŻANY	3	0	0	2	2	7
HOŁÓWKI DUŻE	4	0	1	1	2	8
HRYNIEWICZE	8	1	2	0	0	11
IGNATKI	5	1	1	0	0	7
IGNATKI-OSIEDLE	5	1	2	2	1	11
JUCHNOWIEC DOLNY, JUCHNOWIEC DOLNY-KOLONIA	6	1	1	2	0	10
JUCHNOWIEC GÓRNY	6	1	1	0	1	9
KLEOSIN	7	1	2	0	0	10
KLEWINOWO	4	0	1	0	2	7
KOPLANY	4	1	1	1	2	9
KOLONIA KOPLANY	3	1	1	0	2	7
KSIĘŻYNO	7	1	1	0	0	9
KSIĘŻYNO-KOLONIA	3	1	1	1	2	8
LEWICKIE	7	1	1	1	2	12
OLMONTY, IZABELIN	6	1	1	0	0	8
TRYCZÓWKA	3	0	0	1	2	6
GMINA JUCHNOWIEC KOŚCIELNY (ŚREDNIA)	2,64	0,53	0,73	0,62	1,42	5,96

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 4 Liczba zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych w poszczególnych sferach – obszar zdegradowany - podsumowanie

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie przeprowadzonej analizy wybrano cztery podobszary, charakteryzujące się szczególną koncentracją zjawisk kryzysowych, istotnością dla rozwoju lokalnego oraz występowaniem lokalnych potencjałów.

Obszar rewitalizacji obejmuje:

Tabela 25 Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji

PODOBSZAR	LICZBA OSÓB ¹⁷	POWIERZCHNIA
Hołówki Duże	152	416 ha
Brończany	268	209 ha
Ignatki-Osiedle	1 354	102 ha
Kleosin, ulice: Tarasiuka, Zdrojowa, Walerowskiego, Tuwima, Kraszewskiego, Broniewskiego, Wańkowicza.	2 289	42,83 ha

Źródło: opracowanie własne.

Na szczególne uzasadnienie zasługuje podobszar sołectwa Kleosin, który pomimo tego iż charakteryzuje się koncentracją zjawisk negatywnych i jest ważny lokalnie dla rozwoju gminy

¹⁷ Stan na 31.12.2015 r.

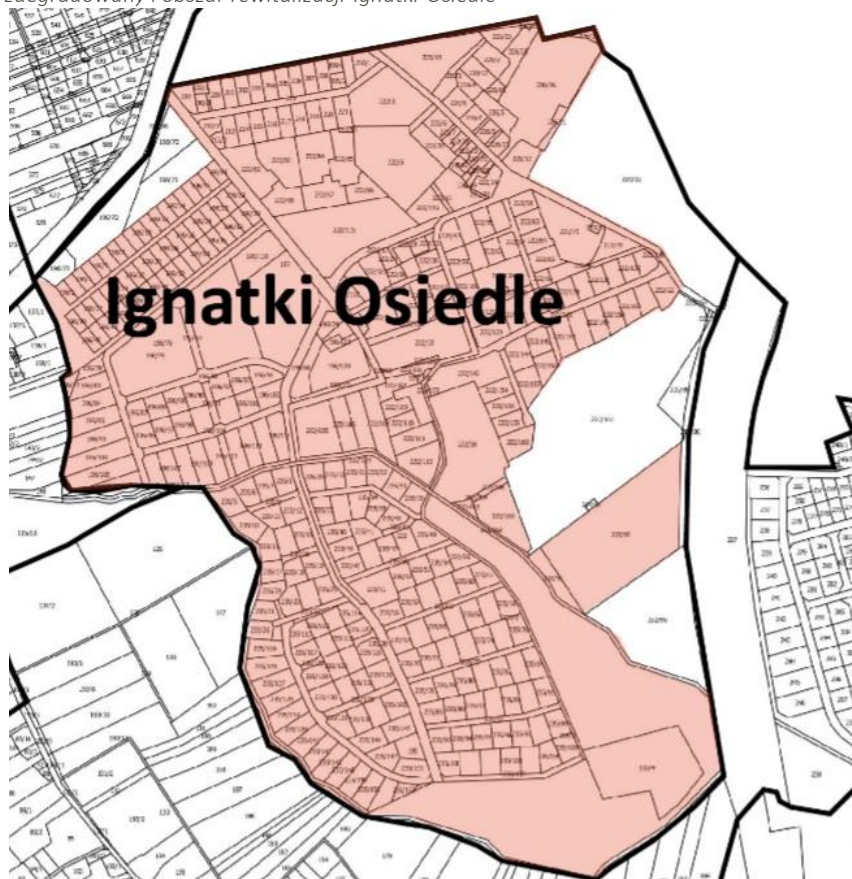
nie może zostać objęty rewitalizacją w całości z uwagi na znaczną liczbę mieszkańców. Tym samym mając na uwadze lokalny potencjał i znaczenie dla rozwoju gminy tejsze miejscowości (który umożliwi realizację kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, oddziaływających również na pozostałe sołectwa) do obszaru rewitalizacji włączono tylko fragment sołectwa. Obszar ten stanowi centrum miejscowości Kleosin, posiadając na swoim terenie takie instytucje jak: szkoła podstawowa w Kleosinie, biblioteka publiczna, świetlica wiejska środowiskowa, oddziały przedszkolne, kompleks boisk sportowych „Orlik”, siedziby wielu organizacji pozarządowych, Politechnika Białostocka. Wszystkie wymienione jednostki wpływają znacząco na jakość życia mieszkańców i koncentrują na swoim obszarze wszelkie działania w sferze społecznej oraz publicznej życia mieszkańców. Dodatkowo wymieniony obszar stanowi dużą gęstość zaludnienia z uwagi na koncentrację budownictwa wielorodzinnego. Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji sołectwa Kleosin znajdują się 23 bloki mieszkalne, średnio czterokondygnacyjne.

Powierzchnia wyznaczonego obszaru rewitalizacji wynosi 769,83 ha, stanowiąc 4,46% powierzchni całej Gminy Juchnowiec Kościelny. Liczba mieszkańców zamieszkujących ten obszar równa jest 4 063, to jest 26,6% wszystkich mieszkańców Gminy.

Wyodrębniony obszar rewitalizacji na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny charakteryzuje się występowaniem przede wszystkim problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem poziomu bezrobocia, liczby organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy, liczby mieszkańców objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, z wyszczególnieniem powodu objęcia tym rodzajem pomocy. Innymi, równie istotnymi barierami są problemy środowiskowe, związane z selektywnym zbieraniem odpadów, jak również problemy związane ze strefą przestrzenno-funkcjonalną oraz gospodarczą (w tym liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie danej jednostki analitycznej).

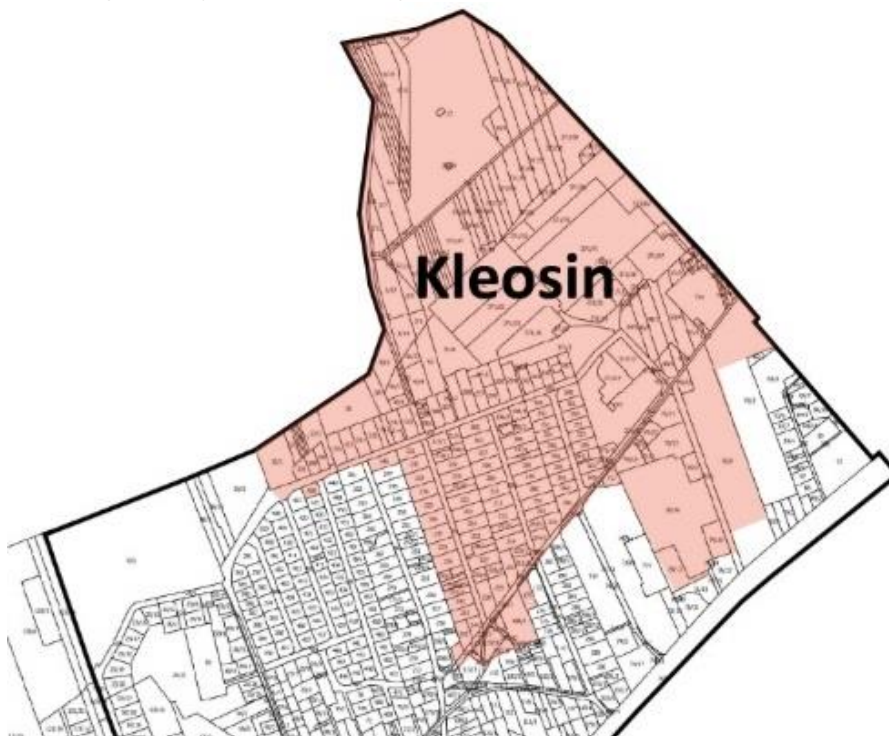
Opis wybranych do rewitalizacji podobszarów (w kontekście koncentracji negatywnych zjawisk, występowania lokalnych potencjałów oraz istotnego znaczenia dla rozwoju regionalnego) przedstawiono w podrozdziale *Charakterystyka podobszarów rewitalizacji*.

Rysunek 6 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji-Ignatki-Osiedle¹⁸

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 7 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji-Kleosin¹⁹

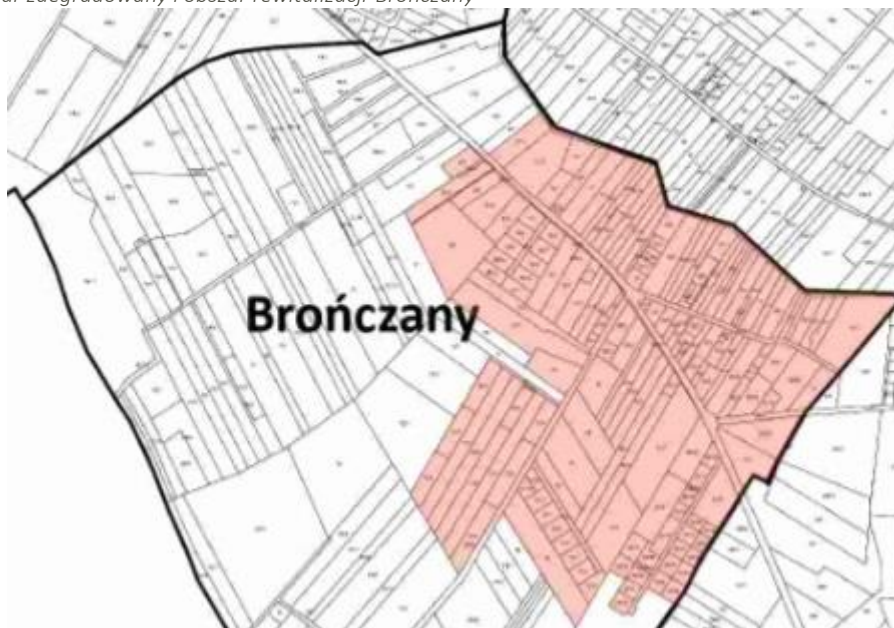
Źródło: opracowanie własne.

¹⁸ Niniejsza grafika stanowi jedynie podgląd mapy sporządzonej w skali 1:5000, która stanowi załącznik 1 do niniejszego dokumentu.

¹⁹ Niniejsza grafika stanowi jedynie podgląd mapy sporządzonej w skali 1:5000, która stanowi załącznik 1 do niniejszego dokumentu.

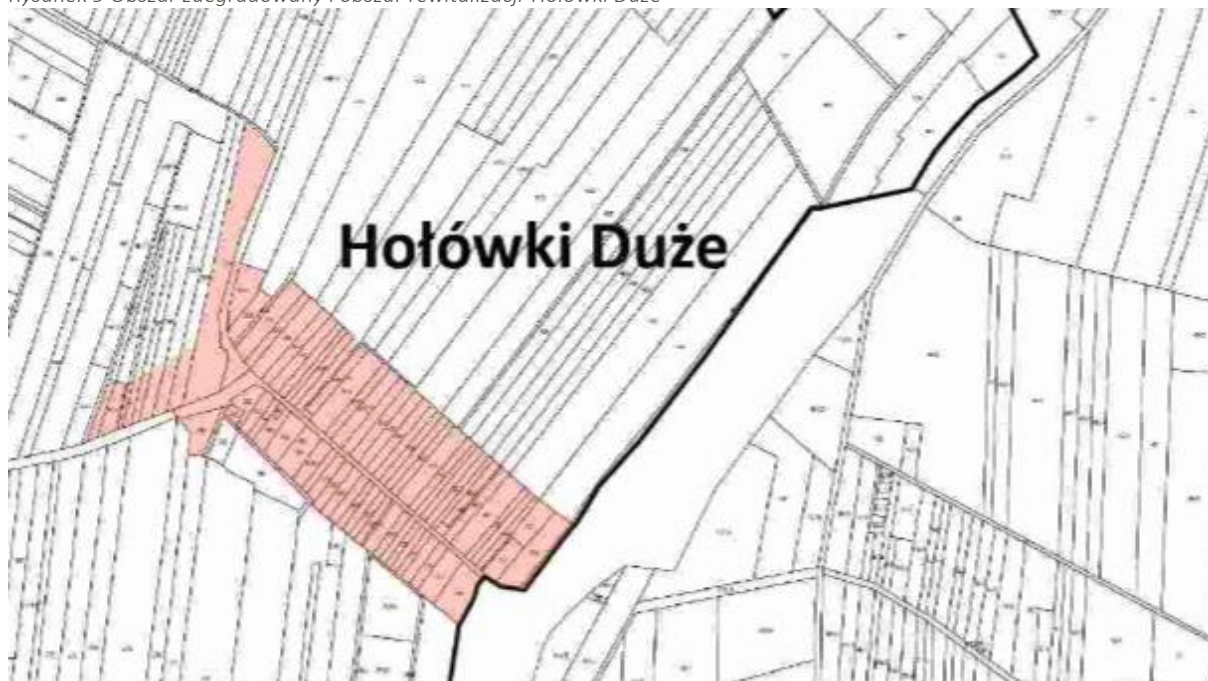

Rysunek 8 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji-Brończany²⁰

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 9 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji-Hołówki Duże²¹

Źródło: opracowanie własne.

7.1 CHARAKTERYSTYKA PODOBSZARÓW REWITALIZACJI

7.1.1 Ignatki-Osiedle

Sołectwo Ignatki-Osiedle zlokalizowane jest w północno-zachodniej części Gminy Juchnowiec Kościelny, granicząc z Kleosinem, Horodnianami, Księżynem-Kolonią oraz Śródlesiem. Powierzchnia sołectwa liczy 102 ha (stanowiąc 0,59% powierzchni gminy), zaś liczba

²⁰ Niniejsza grafika stanowi jedynie podgląd mapy sporządzonej w skali 1:5000, która stanowi załącznik 1 do niniejszego dokumentu.

²¹ Niniejsza grafika stanowi jedynie podgląd mapy sporządzonej w skali 1:5000, która stanowi załącznik 1 do niniejszego dokumentu.

mieszkańców na tym terenie równa jest 1 354, co stanowi 8,86% populacji gminy w analizowanym okresie. Ignatki-Osiedle cechują się drugą największą liczbą ludności spośród wszystkich jednostek wchodzących w skład gminy.

Rys historyczny miejscowości.

W latach 1975–1998 miejscowość należała administracyjnie do województwa białostockiego.

Dawne nazwy: Ignateczki, Ichnatki. W dokumencie rozgraniczenia Horodnian z 1533 roku wspomniane jest gospodarstwo Ihnata Jakubielika, od którego powstała prawdopodobnie nazwa Ignatki. Obok Ihnatowej zagrody była usytuowana Ostra Górka, a na niej mogiłka. W sąsiedztwie siedziby dworskiej, do dzisiaj znajdują się groby rodziny Miciełowskich.

Do końca XVIII wieku Ignatki należały do Horodnian. W 1704 Michał Horodziński, syn Samuela, i jego żona Katarzyna Siekierska, córka Wojciecha, sprzedali Ignatki. W drugiej poł. XVIII Ignatki posiadały kilku właścicieli. Część dóbr posiadali Orsetti, a później Ignatki ok. roku 1800 były własnością Ludwika Rabeckiego. Po 1863 roku Ignatki były w rękach Rosjan. W latach osiemdziesiątych XIX wieku właścicielką była Luba Reinhard, a przed 1894 Ignatki stały się własnością Miciełowskich. W końcu XIX wieku Miciełowscy przeprowadzili regulację rzeki, wykopali trzy stawy i nad rzeką Horodnianką wzniesli młyn wodny. Przebudowali kompozycję dworską. Miciełowscy posiadali Ignatki do II wojny. W latach trzydziestych właścicielem wsi był Borys Miciełowski, aresztowany we wrześniu 1939 roku przez NKWD i prawdopodobnie zgładzony po wywiezieniu w głąb ZSRR. Spadkobiercy żyją do dziś w Polsce. W latach 1939-1941 nowym użytkownikiem Ignatek było "Prisobnoje Chozjajstwo Wojennogo Wojentorga". Po wkroczeniu wojsk niemieckich w 1941 roku majątek Ignatki stał się zapleczem gospodarczym Wehrmachtu. Zarządzał nim wówczas Mazur o nazwisku Ilas. Po wojnie majątek znacjonalizowano i zorganizowano w nim PGR, czworaki zamieniono na mieszkania służbowe dla pracowników. Po przemianie ustrojowej w 1989 roku zabudowania przejął klub jeździecki. Na ziemiach po dawnym majątku zaczęły wyrastać osiedla domków jednorodzinnych, anonimowych bloków i domów o zabudowie szeregowej. Ignatki zamieniły się w dzielnicę Białegostoku.

Część terenów pozostałych po PGR Ignatki – Agencja Nieruchomości Rolnych przekazała z zasobów własności skarbu Państwa – Gminie Juchnowiec Kościelny. Są to tereny które stanowią obszar rewitalizacji na terenie Ignatek-Osiedla.

Zarys historii klubu jeździeckiego „Białystok”

W 1968 roku na terenie Gospodarstwa Technikum Rolniczego w Dojlidach powstał Studencki Klub Jeździecki. W 1973 r. klub ten przeniósł swoją siedzibę do PGR Ignatki i w stajni stanęło sześć własnych koni. Członkowie klubu zaczęli sami rozbudowywać bazę.

W 1985 roku Studencki Klub Jeździecki ze środowiskowego przekształcił się w ogólnodostępny Klub Jeździecki „Białystok” i wszedł w spółkę z PGR Ignatki. W 1989 roku zakończyła się współpraca i klub wydzierżawił obiekty i tereny od PGR. Po rozwiązaniu Państwowych Gospodarstw dzierżawił obiekty od Agencji Nieruchomości Rolnych. Dzięki między innymi staraniom zarządu klubu ośrodek jeździecki został w 2013 r. przekazany przez ANR Gminie Juchnowiec Kościelny, co uchroniło piękne zielone tereny przed zabudowaniem. Z Gminą klub podpisał umowę dzierżawy na czas nieokreślony. Od lat siedemdziesiątych członkowie klubu zbudowali sami budynki wozowni i gospodarcze (warsztat, paszarnię, garaż), adoptowali budynek dawnej obory na stajnię boksową na 30 koni, zasypali bagna za stawami, wycięli krzaki i nieużytki zamienili w duży, trawiasty hipodrom, utwardzili przy nim teren na parkingi, zniwelowali pochyłe gliniaste pole, wysypali piachem i ogrodzili ujeżdżalnię, przekształcili ok. 12 ha nieużytków w łąki. W swojej historii klub był organizatorem Mistrzostw Polski, zawodnicy klubu byli członkami kadry narodowej, odnosili liczne sukcesy w zawodach międzynarodowych, ogólnopolskich i regionalnych. Obecnie szkoli m.in. grupę młodzieży z terenu Gminy Juchnowiec Kościelny, która zaczęła już brać udział w sportowych zmaganiach. Włącza się też nieodpłatnie w imprezy organizowane dla mieszkańców Gminy, Otwarte Jeździeckie Mistrzostwa Ziemi Juchnowieckiej pod patronatem Wójta Gminy Juchnowiec Kościelny.

Działalność klubu wpisuje się w przedwojenną historię majątku Ignatki, który był znanym terenem rekreacyjnym mieszkańców pobliskiego Białegostoku. Tutaj też w sierpniu 1939 r. formował się jeden ze szwadronów 10 Pułku Ułanów Litewskich.

Wiosną 1987 r. na hipodromie w Ignatkach odbył się Konny Turniej Rycerski. Nawiązując do tradycji podobnych imprez organizowanych wcześniej w Dojlidach, członkowie klubu zaprezentowali widzom swoje militarne umiejętności. Odbyły się konne gonitwy z kopią „do pierścienia”, pokazy strzelania z łuku w galopie oraz walki na miecze. Zapewne entuzjazm publiczności, jaki wzbudziły występy jeźdźców z KJB podczas wielkiego plenerowego widowiska uświetniającego zlot polskich Tatarów (Kundzin 1983), rozbudziły w męskiej części klubowiczów rycerskie ciągoty.

Rysunek 10 Otwarte Jeździeckie Mistrzostwa Ziemi Juchnowieckiej pod patronatem Wójta Gminy Juchnowiec Kościelny

Źródło: materiały Gminy Juchnowiec Kościelny

Rysunek 11 Mistrzostwa Podlasia w skokach przez przeszkody

Źródło: materiały Gminy Juchnowiec Kościelny

Rysunek 12 40-lecie Klubu Jeździeckiego

Źródło: materiały Gminy Juchnowiec Kościelny

Rysunek 13 Z życia klubu

Źródło: materiały Gminy Juchnowiec Kościelny

Na terenie sołectwa funkcjonuje wiele grup formalnie zrzeszonych, wspierających aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców, w tym:

- Stowarzyszenie niezależnych inicjatyw „NASZA NATURA”,
- Instytut Rozwoju Gospodarczego,
- Fundacja ARTAN,
- Stowarzyszenie LOWLANDERS ACADEMY,
- Społeczny Komitet Budowy Infrastruktury,

- Klub Jeździecki Białystok,
- Podlaskie Centrum Hipoterapii,
- Stowarzyszenie „Nasze Ignatki Osiedle”,
- Stowarzyszenie „Akacja na rzecz dzieci i rodzin”

Pośród podmiotów tworzących sektor usług wymienić można m.in. firmę garmazeryjną, restaurację, sklepy, bazę noclegową, przedszkole niepubliczne i żłobek niepubliczny; ośrodki opiekuńcze tj. Regionalna Palcówka Opiekuńczo-Terapeutyczna dla dzieci niepełnosprawnych w wieku do 18 lat, oraz zajmujące się edukacją, tj. Centrum Nauki Ignatki.

Na szczególną uwagę zasługuje Podlaskie Centrum Hipoterapii – Fundacja zajmująca się rehabilitacją niepełnosprawnych dzieci w formie hipoterapii. Mieści się ona w Ignatkach-Osiedlu w budynku zabytkowej stajni, a powstała z myślą o dzieciach z wszelkiego rodzaju schorzeniami – zarówno fizycznymi, jak i psychicznymi. Hipoterapia to jedna z metod rehabilitacji, w której współterapeutą jest koń. Terapię tę stosuje się w stosunku do osób niepełnosprawnych ruchowo, umysłowo, z deficytami rozwojowymi, wadami wzroku i słuchu itd. Ta – trwająca maksymalnie 30 minut – forma leczenia jest bardzo pomocna w przypadku takich schorzeń, jak: dziecięce porażenie mózgowe, choroba Duchena czy stwardnienie rozsiane.

Hipoterapeuta, liczni wolontariusze oraz główny terapeuta – koń – w każdą sobotę i niedzielę dokładają wszelkich starań, aby każde chore dziecko mogło bezpłatnie wziąć udział w terapii oraz nie tylko zdrowo, ale i miło spędzić czas na koniu. Aktualnie podopiecznymi Fundacji jest trzydzieścioro dzieci, w tym dziewięcioro to mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny (4 chłopców i 5 dziewczynek). W tym pięcioro dzieci jest z Ignatek-Osiedla, dwoje zaś z Kleosina. Fundacja znana jest szeroko poza Gminą Juchnowiec Kościelny.

Rysunek 14 Podlaskie Centrum Hipoterapii Ignatki-Osiedle

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny

Dostępność komunikacyjna tego obszaru zapewniona jest poprzez lokalizację sołectwa w pobliżu miasta wojewódzkiego Białostok oraz poprzez infrastrukturę drogową - wewnętrzne drogi sołectwa mają połączenie z drogą wojewódzką nr 678, przebiegającą przez zachodnią jego część. Obszar zamieszkały tego sołectwa charakteryzuje się zwartą zabudową domków jednorodzinnych oraz osiedli wielorodzinnych.

PROBLEMY OBSZARU REWITALIZACJI

Negatywna sytuacja tego obszaru warunkowana jest przede wszystkim przez wysoki poziom bezrobocia - analiza wskaźnikowa wykazała, że mieszkańcy Ignatek-Osiedle to osoby długotrwale pozostające bez pracy i bez kwalifikacji zawodowych. W wyniku tak ukształtowanej struktury osób bezrobotnych, wymagane są działania mające na celu zdobycie nowych kompetencji zawodowych, które będą odpowiadały aktualnym lokalnym potrzebom rynku pracy. Przede wszystkim działania powinny skierowane być do mieszkańców z wykształceniem wyższym, którzy stanowią 39% osób bezrobotnych. Często ze względu na brak praktycznych umiejętności, osoby te są dyskwalifikowane w momencie aplikacji na stanowisko pracy. Dlatego tak istotne jest podejmowanie działań na rzecz aktywizacji zawodowej zarówno osób długotrwale bezrobotnych, jak i bez odpowiednich kwalifikacji.

Na terenie sołectwa liczba podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej niższa jest od średniej wartości dla gminy, jednakże problem zidentyfikowano w kontekście liczby osób objętych wsparciem pomocy społecznej z powodu ubóstwa. Ubóstwo, najczęstsza przyczyna objęcia osób wsparciem pomocy społecznej na terenie gminy Juchnowiec Kościelny, zidentyfikowane zostało jako problem również na terenie Ignatek-Osiedle - 11 ubogich osób skorzystało z tej formy wsparcia, stanowiąc 42% wszystkich udzielonych na tym terenie świadczeń. Z danych GOPS wynika, iż trzy rodziny zamieszkujące na terenie Ignatek-Osiedle korzystają (w tym w roku 2017) ze stałych usług opiekuńczych i specjalistycznych. Natomiast dwie samotne osoby zagrożone ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym korzystają z programu POPŻ.

Mieszkańcy Ignatek-Osiedle to również osoby korzystające z form pomocy z powodu niepełnosprawności. W wyniku zetknięcia się z różnymi barierami, osoby niepełnosprawne

rzadziej uczestniczą w życiu społecznym. Również ze względu na niedostateczną liczbę obiektów, które świadczyłyby usługi opiekuńcze, pogarsza się sytuacja społeczna osób niepełnosprawnych. Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych blisko miejsca zamieszkania, pozwoliłyby osobom niepełnosprawnym nie tylko na poprawę stanu zdrowia, ale także nawiązanie więzi z osobami o podobnych problemach z obszaru gminy.

Na terenie Ignatek-Osiedle zdiagnozowano również problemy poza sferą społeczną. Do nich zaliczyć należy:

- Małą liczbę przedsiębiorstw przypadających na osoby w wieku produkcyjnym,
- Niską świadomość ekologiczną mieszkańców, która wynika z małej potrzeby gospodarowania odpadami,
- Znaczną ilość wyrobów azbestowych,
- Znaczną liczbę obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków gminnej ewidencji zabytków nieruchomości będących w stanie degradacji
- Wysoki udział budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym,
- Małą liczbę przyłączy wodociągowych.
- Brak bazy kulturalnej, rekreacyjnej oraz wypoczynkowej

WYNIKI OCENY SPOŁECZNEJ

Stan omawianego sołectwa oceniony został również przez mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny, biorących udział w badaniu ankietowym przeprowadzonym w celu poznania ich potrzeb oraz oczekiwań względem Programu Rewitalizacji. Zdecydowana większość respondentów (35,71%) oceniła stan tego obszaru jako przeciętny. Za „zły” uznało go 21,43%, za „dobry”- 19,64%, za „bardzo dobry” zaś 17,86%. Pośród zaproponowanych w ankiecie kierunków działań, zdaniem największego odsetka ankietowanych na obszarze tym najbardziej potrzebne są działania z zakresu modernizacji lub budowy nowej infrastruktury (np. infrastruktury drogowej, tj. chodniki, ulice, parkingi; elementy infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, urządzenia małej architektury, boiska sportowe, świetlica wiejska).

Diagnoza społeczno-gospodarcza pozwoliła na zidentyfikowanie **potencjałów** Ignatek-Osiedla w kontekście działań rewitalizacyjnych. Niewątpliwym potencjałem obszaru jest jego lokalizacja. Sołectwo, znajdując się w pobliżu miasta wojewódzkiego, połączone jest z Białymstokiem drogą wojewódzką. Obserwując stały trend migracji ludności z miast do terenów wiejskich, ościenne gminy są ośrodkami satelickimi („sypialniami” miast), toteż obserwuje się stały napływ ludności do Ignatek-Osiedla, zapewniając możliwości rozwoju terenu, z uwagi na dużą liczbę mieszkańców. Wpływ mają na to również atrakcyjne warunki tej jednostki- na jej terenie występuje zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna, rozwinięty jest także sektor usług. Istotny jest też aspekt atrakcyjności środowiska naturalnego- północną i wschodnią granicą Ignatek-Osiedla jest las. Wykazano, iż Ignatki-Osiedle charakteryzują się potencjałem w postaci wielu istniejących oraz zaangażowanych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych. Kierunki rewitalizacji są zgodne z wytycznymi ze strony Skarbu Państwa –

Agencji Nieruchomości Rolnych, od której Gmina Juchnowiec Kościelny otrzymała zdewastowane tereny objęte obszarem rewitalizacji, w celu przywrócenia im prawidłowej funkcji, nadania nowego znaczenia społecznego i właściwego zagospodarowania terenu. Działania rewitalizacyjne są zgodne z zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Tereny objęte rewitalizacją są w bliskim sąsiedztwie domów i budynków wielorodzinnych, co spowoduje częste i aktywne wykorzystywanie ich przez mieszkańców.

Rysunek 15 Obora w Ignatkach-Osiedle

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny

Ponadto, Ignatki-Osiedle charakteryzują się znaczącym potencjałem, który zapewnia wygodne i spokojne miejsca zamieszkania, dobrą komunikację z pobliskimi miejscowościami, przy czym brakuje jednakże miejsc atrakcyjnych pod względem wypoczynkowo – rekreacyjnym.

Rysunek 16 Boisko Gminne w budowie – Ignatki-Osiedle

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny

W drodze konsultacji z mieszkańcami **zidentyfikowano negatywne aspekty**, stanowiące zagrożenia dla rozwoju gminy Juchnowiec Kościelny. Zdaniem respondentów, problemem jest m.in. mała waga przykładana do miejscowej kultury i historii Ignatek-Osiedla, jak też zdegradowanych obiektów zabytkowych: stajni dworskiej, parku dworskiego (starodrzew), dworku. Należy zauważyć, iż park dworski i obora folwarczna w Ignatkach-Osiedlu chronione są Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego części wsi Ignatki-Osiedle obszar planistyczny Ignatki-Osiedle Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji (Uchwała nr XVI/149/2012 Rady Gminy Juchnowiec Kościelny z dnia 05.06.2012 r.). Innym zidentyfikowanym zagrożeniem jest duże zaludnienie mieszkańców osiedla na względnie niewielkiej powierzchni 102 ha (w stosunku do pozostałych miejscowości w gminie). Powodem takiego zaludnienia jest budownictwo wielorodzinne, w tym przekroczenie wskaźnika zabudowy oraz brak miejsc parkingowych. Brak odpowiedniej infrastruktury uniemożliwia zrównoważony rozwój gospodarczy oraz społeczny. Ignatki-Osiedle posiadają 16 ulic w tym jedynie 4 z nich posiada liczbę mieszkańców powyżej 15.

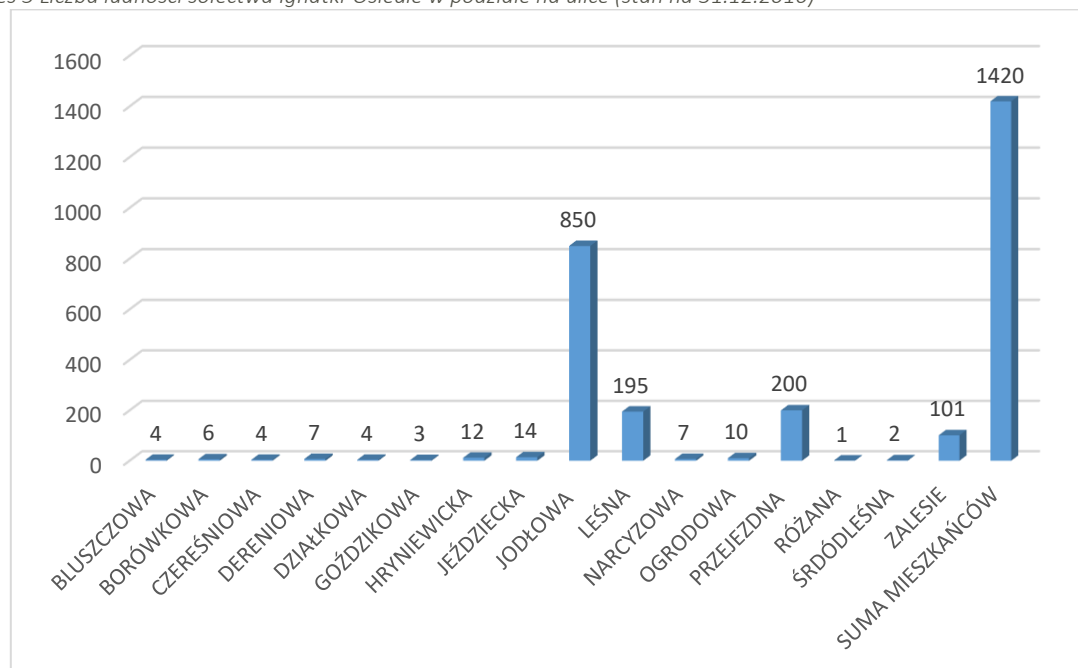
Rysunek 17 Park Dworski

Źródło: materiały Gminy Juchnowiec Kościelny

Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę ludności zamieszkującą sołectwo Ignatki-Osiedle. Najbardziej zaludnionymi ulicami są: Jodłowa, Przejedna i Leśna.

Wykres 5 Liczba ludności sołectwa Ignatki-Osiedle w podziale na ulice (stan na 31.12.2016)

Źródło: opracowanie na podstawie danych Gminy Juchnowiec Kościelny

Powyższe, to główne ulice miejscowości, które tworzą skupiska ludności na małej przestrzeni, upodabniając osiedle do architektury miejskiej i warunków życia mieszkańców miasta na niewielkich przestrzeniach. Pozostałe ulice są zamieszkałe w stopniu znacznie mniejszym, z uwagi na brak odpowiedniego zagospodarowania terenu, brak infrastruktury, mediów i znaczną degradację środowiskową. Ignatki-Osiedle nie posiadają bazy kulturalnej, rekreacyjnej, wypoczynkowej, która mogłaby przyciągnąć mieszkańców i zmienić charakter miejscowości, a tym samym zwiększyć zaludnienie i zamieszkanie na pozostałych ulicach osiedla.

Z tytułu dużego i liczego napływu mieszkańców teren Ignatek-Osiedla stał się niewydolny pod względem funkcjonalności i infrastruktury technicznej, jak też funkcjonalności społecznej. Mieszkańcy nie czują więzi społecznej, kulturowej czy też dobro-sąsiedzkiej. Pojawia się tu zjawisko konfliktu na tle rdzennej ludności i napływowej, jak też odmłodzenie środowiska lokalnego – obniżenie wieku demograficznego.

Tabela 26 Struktura ludności sołectwa Ignatki-Osiedle w latach 2010-2016

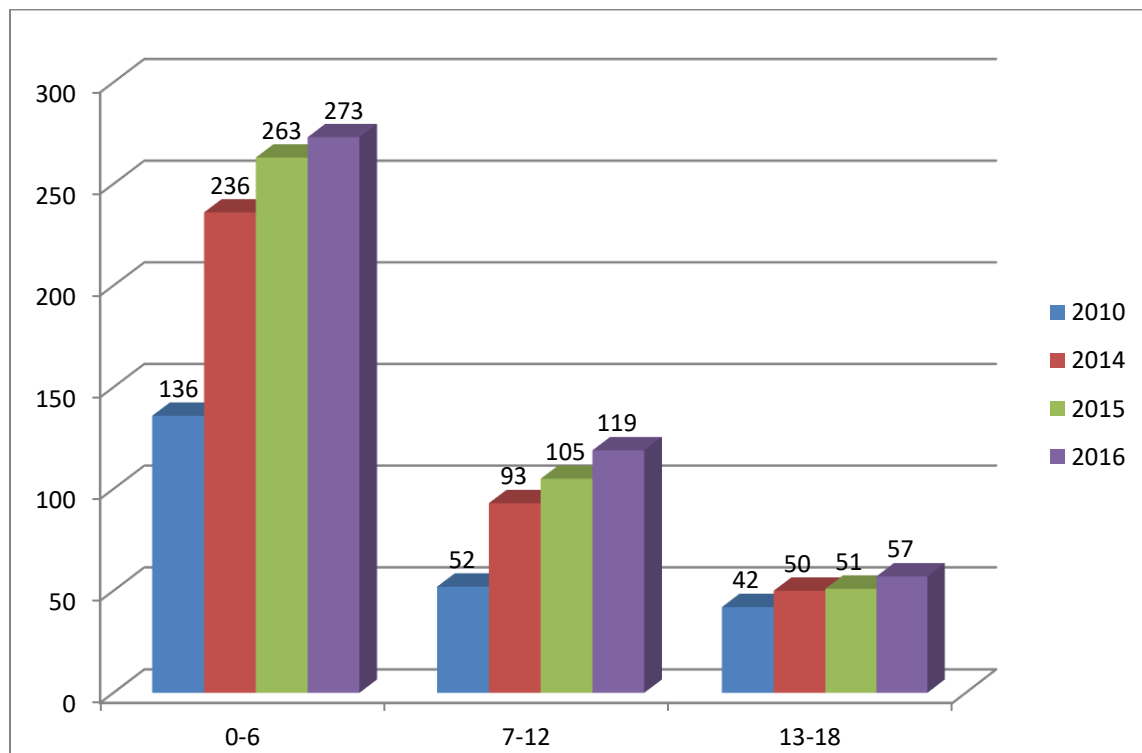
Stan na rok	Struktura ludności w wieku:				
	0-6	7-12	13-18	19-60	61-100
2010	136	52	42	635	81

2014	236	93	50	857	96
2015	263	105	51	846	89
2016	273	119	57	860	111
	Liczba dzieci	% udziału łącznej liczby dzieci	Liczba dzieci do 12lat	% dzieci do 12 lat	% dzieci do 6 lat
2010	230	24,31%	188	81,74%	59,13%
2014	379	28,45%	329	86,81%	62,27%
2015	419	30,95%	368	87,83%	62,77%
2016	449	31,62%	392	87,31%	60,80%

Źródło: dane Gminy Juchnowiec Kościelny

Obserwuje się ciągły wzrost % udziału liczby dzieci w stosunku do liczby mieszkańców. W roku 2010 było to 24,31 % w roku 2016 - 31,62 %.

Rysunek 18 Dynamika zmian liczby dzieci wg kategorii wiekowych w Gminie Juchnowiec Kościelny w latach 2010-2016

Źródło: dane Gminy Juchnowiec Kościelny

Dużym problemem społecznym na osiedlu jest zbyt mała ilość miejsc parkingowych, w stosunku do zaludnienia i posiadanej liczby mieszkańców. Z uwagi na budownictwo wielorodzinne (wspólnoty mieszkaniowe), które jest niewydolne funkcjonalnie w postaci posiadania zbyt małej liczby miejsc parkingowych, główne ulice m.in. Przejezdna, Jodłowa, Leśna, (przy których

zlokalizowana jest zabudowa wielorodzinna) zastawione są samochodami. Powoduje to m.in: utrudnienia w ruchu, zmniejsza widoczność na drodze, stwarza problemy w postaci wyminięcia się na drodze dwóch pojazdów, utrudnia dojazd straży pożarnej oraz samochodów dostawczych zaopatrującym lokalny market spożywczy, blokuje chodniki które są przeznaczone dla ruchu pieszych, zmniejsza widoczność na skrzyżowaniach (samochody stoją również na skrzyżowaniach), powoduje niebezpieczeństwo dla dzieci. Nieprzystosowana infrastruktura drogowa utrudnia poruszanie się osobom na wózkach po chodnikach, które są mocno zablokowane przez parkujące tam auta. Samochody parkują również w obrębach skrzyżowania ulicy Leśnej z Przejedną, zajęły również pętlę autobusową przeznaczoną dla komunikacji miejskiej. W przypadku zakończenia budowy obwodnicy Księżyna (2018 rok) powstaną gigantyczne utrudnienia w komunikacji, z uwagi na to, iż ulica Jodłowa stanowiąca wjazd na obwodnicę i powrót (obecnie jednostronnie zastawiona autami), będzie musiała zostać udrożniona. Również samochody, które aktualnie parkują na pętli autobusowej na ulicy Jodłowej będą musiały zmienić miejsce parkowania z uwagi na włączeniu do ruchu osiedlowego komunikacji autobusowej. Zasadniczym problemem jest to, iż miejscowość nie ma alternatywnych miejsc, gdzie samochody mieszkańców mogłyby zostać zaparkowane. Problem związany z parkowaniem dotyczy około 500 mieszkańców Ignatek-Osiedla.

Duży problem z miejscami parkingowymi zidentyfikowany został również na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Kleosin przy ulicy Jodłowej i dotyczy około 200 mieszkańców. Na terenie spółdzielni mieszkaniowej oraz wspólnot mieszkaniowych auta osób tam zamieszkujących blokują każde wolne miejsce na parkingu i na chodnikach. Utrudnia to rekreacyjne korzystanie z terenu osiedla, jak też stanowi niebezpieczeństwo dla zamieszkujących tam dzieci, które goniąc za piłką wybiegają nagle na drogę którą poruszają się auta. Jak należy zauważyć kierowca auta ma ograniczoną widoczność (z uwagi na szczelne zastawienie chodnika samochodami), a to stanowi zagrożenie dla zdrowia i życia wielu dzieci. Tym samym konieczna jest na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej Kleosin w Ignatkach-Osiedlu modernizacja obiektów małej architektury w zakresie dostosowania istniejących placów zabaw do wymogów bezpieczeństwa.

Warto zauważyć iż teren Spółdzielni Mieszkaniowej stanowi zamkniętą architektonicznie część osiedla. Analizując demografię należy stwierdzić iż około 30% społeczności zamieszkującej ten teren stanowią dzieci. Dzieci w wieku do 12 lat to około 82 % wszystkich najmłodszych mieszkańców. Taka zależność wymaga zapewnienia na terenie sołectwa oraz na terenie spółdzielni miejsc przeznaczonych do rekreacji zabaw oraz aktywnego i bezpiecznego wypoczynku dzieci.

Tabela 27 Zmiana liczby mieszkańców na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej w podziale na kategorie wiekowe w latach 2010-2016

Kategorie wiekowe/ Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców w podziale na lata			
	2014	2015	2016	2017
0 -6	48	44	42	41
7-12	36	39	40	42
13-18	17	18	18	22

19-60	227	217	214	214
61-100	18	21	23	26
SUMA	346	339	337	345

Źródło: dane Gminy Juchnowiec Kościelny

Zdaniem mieszkańców, zagrożenie dla obszaru rewitalizacji stanowią także następujące zjawiska:

- Osiedle charakteryzuje się dużym skupiskiem ludności na 4 ulicach - pozostały teren z powodu degradacji i zbyt małej atrakcyjności nie jest wykorzystywany i nie jest zasiedlany.
- Brak miejsc parkingowych w obszarze budownictwa wielorodzinnego, (które jest zarazem obszarem największego zaludnienia mieszkańców) spowodował zablokowanie głównych ulic miejscowości poprzez zaparkowane na jezdni i chodnikach samochody mieszkańców. Paraliżuje to w znacznym stopniu ruch drogowy na terenie miejscowości, uniemożliwia pieszym właściwe korzystanie z chodników, zmniejsza widoczność na drodze i zagraża bezpieczeństwu mieszkańców w szczególności bezpieczeństwu dzieci.
- Duży wskaźnik udziału budownictwa wielorodzinnego wysokiego w stosunku do liczby mieszkańców.
- Niski wskaźnik terenów wolnej powierzchni w obszarze zamieszkania tj. terenach wspólnot mieszkaniowych przypadający na jednego mieszkańca.
- Duży udział budownictwa wielorodzinnego wysokiego zmienił charakter miejscowości z wiejskiego w typowo miejski pod względem braku dostępnej do użyteczności publicznej infrastruktury oraz terenów zielonych.
- Przekroczony wskaźnik zabudowy.
- Niemalże zerowy wskaźnik powierzchni obiektów gminnych służących zaspokajaniu potrzeb rekreacyjnych i kulturowych mieszkańców miejscowości.
- Zdegradowane tereny zielone nie nadające się do miejscowego wykorzystania
- Zdewastowane obiekty zabytkowe.
- Zaniedbany nieregulowany ciek wodny rzeki Horodnianki zalewający tereny zielone i degradujący je w znacznym stopniu, zmniejszając w tym jakość gleby i ziemi.
- Dzikie zadrzewienie i zakrzewienie terenów zielonych powodujące dewastację obszaru.
- Obszar objęty rewitalizacją zlokalizowany jest pomiędzy największą aktualną zabudową i nowym powstającym osiedlem domów jednorodzinnych.
- Obszary rewitalizacji są w swoim bliskim bezpośrednim sąsiedztwie.

Wskazano na największe **źródła** problemu wykluczenia społecznego obszaru rewitalizacji. Były to:

- Zapomnienie historii i niszczenie miejscowych zabytków które znajdują się na terenie rewitalizacji

- Niski poziom kapitału społecznego, brak edukacji historycznej, zdrowotnej, bądź też uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym z uwagi na brak obiektów służących integracji i spotkaniom mieszkańców, brak zainteresowania lokalną historią i jej kultywowaniem.
- Brak wsparcia (w tym brak dostępu do bezpłatnych usług rehabilitacyjnych) dla osób niepełnosprawnych funkcjonujących w środowisku – tym samym asymilacja niepełnosprawnych w społeczności lokalnej
- Brak wsparcia Fundacji zajmującej się bezpłatną rehabilitacją hipoterapią prowadzoną na rzecz niepełnosprawnych dzieci
- Zaniedbanie dziedzictwa kulturowego – przekazywanie tym samym negatywnych wzorców młodemu społeczeństwu
- Brak zaangażowania w miejscowe dziedzictwo kulturowe – jeździectwo konne.
- Brak wsparcia młodych matek i dzieci – w postaci stworzenia bezpiecznej i odpowiedniej infrastruktury oraz terenów zielnych do odpoczynku i zabawy
- Ponadto, na terenie Ignatek-Osiedla nie znajduje się żaden obiekt gminny który aktualnie zapewniałby mieszkańcom bazę kulturalną bądź też sportowo-rekreacyjną.
- Zdaniem mieszkańców, na osiedlu powinny powstać:
- Świetlica wiejska która będzie jednocześnie Izbę Pamięci Historycznej – w budynku stajni/obory w wyniku modernizacji,
- Baza lokalowa z salą SI sala integracji sensorycznej (sala do rehabilitacji osób niepełnosprawnych objętych m. hipoterapią) - wraz z pomieszczeniami socjalnymi i biurowymi na potrzeby hipoterapii i rehabilitacji osób niepełnosprawnych – w budynku stajni/obory po modernizacji.
- Baza lokalowa pomieszczenia socjalne i biurowe – boksy dla koni – na potrzeby klubu jeździeckiego w budynku stajni/obory po modernizacji
- Zagospodarowanie i urządzenie terenu działki w postaci odpowiedniej infrastruktury.
  - Tym samym zabytkowy budynek stajni po dokonaniu modernizacji i zmianie przeznaczenia użytkowania będzie spełniał m.in. funkcję społeczną, kulturalną, prozdrowotną i rehabilitacyjną, jak też będzie służył propagowaniu dyscypliny sportu jaką jest jeździectwo konne.
- Zagospodarowanie i urządzenie zabytkowego parku który znajduje się na terenie przedmiotowej działki. Zrealizowanie na terenie zabytkowego parku elementów małej architektury tj., ławki urządzenia do rekreacji, mini placzyku zabaw dla dzieci oraz urządzenia sportowe.
- Budowa ogólnodostępnego parkingu dla mieszkańców.
- Budowa/modernizacja ośrodka sportowo – rekreacyjnego z obiektami, budowlami i urządzeniami towarzyszącymi oraz elementami prozdrowotnymi tj. hipoterapia i rehabilitacja.
- Kompleks boisk sportowych z budynkami w zakresie infrastruktury sportowej, drogowej w tym media.

- Tereny rekreacyjne do wypoczynku rodzin z dziećmi oraz osób starszych. Budowa ścieżki rekreacyjnej z elementami ścieżki edukacyjnej (z elementami historii lokalnej) wzdłuż linii brzegowej rzeki Horodnianki (teren jest częściowo zadrzewiony co podnosi jego walory przyrodnicze). Przestrzeń wokół brzegów należy wzbogacić kładkami i pomostami nad wodą z miejscami widokowymi oraz elementami małej architektury m.in. ławki, zadaszone stoły z siedziskami.
- Szlaki piesze i rowerowe do aktywnego wypoczynku dzieci i dorosłych.

Obecnie większość terenów miejscowości Ignatki-Osiedle nie jest zabudowana pomimo tego, iż zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego dokonano podziału terenu na działki zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej z towarzyszącymi usługami. Tereny są zbyt zaniedbane i nie oferują mieszkańcom żadnej perspektywy społecznej.

LOKALNY POTENCJAŁ

Ignatki-Osiedle mają bardzo duży potencjał, który zapewnia wygodne i spokojne miejsca zamieszkania, dobrą komunikację z pobliskimi miejscowościami, ale brakuje miejsc atrakcyjnych pod względem wypoczynkowo – rekreacyjnym. W miejscowości brak jest terenów spacerowych, miejsc do codziennego wypoczynku, placów zabaw itp. Mieszkańcy Ignatek-Osiedle, to przede wszystkim rodziny z dziećmi i młode małżeństwa, ale także osoby niepełnosprawne, osoby starsze oraz posiadacze zwierząt domowych, którzy w szczególności potrzebują miejsc aktywnego wypoczynku.

Tereny znajdujące się na obrzeżach wsi – rozległe łąki i nieużytki, stawy, tereny leśne, dolina rzeki, są niezagospodarowane lub zagospodarowane w niewielkiej części, ulegają sukcesji wtórnej i nie służą mieszkańcom, a mieszkańcy w poszukiwaniu terenów wypoczynku weekendowego korzystają z ofert i usług innych gmin.

Rysunek 19 Mieszkańcy podobszaru Ignatki-Osiedle

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny.

W związku z powyższym, za najpilniejsze potrzeby w zakresie rewitalizacji obszaru sołectwa Ignatki-Osiedle należy uznać:

- Objęcie wsparciem osób niepełnosprawnych w tym integracja ze środowiskiem lokalnym i poprawa stanu zdrowia
- Rozbudowę infrastruktury kulturalnej, wypoczynkowej i rekreacyjnej, w tym umożliwiającej aktywizację społeczną osób zagrożonych lub wykluczonych społecznym (w tym osoby niepełnosprawne)
- Pobudzenie i rozwój kapitału społecznego

7.1.2 Kleosin – centralna część sołectwa

LOKALNY POTENCJAŁ

Sołectwo Kleosin zamieszkuje największa liczba mieszkańców gminy - 4658, którzy stanowią 30,50% ludności jej ludności. Jest to również obszar o najwyższych wartościach w sumarycznym wskaźniku degradacji (31,80 – dla sfery społecznej, 26,67 – wartość sumarycznego wskaźnika

degradacji dla wszystkich sfer). Uzyskane wartości potwierdzają potrzebę podjęcia działań interwencyjnych w zakresie ograniczenia zjawisk negatywnych, jednak ze względu na fakt, że całe sołectwo Kleosin nie może zostać zakwalifikowane jako obszar rewitalizacji (przekracza 30% ludności gminy), wymagane jest jego zawężenie. Wyboru podobszaru do procesu rewitalizacji dokonane zostało na podstawie warunków opisanych w Rozdziale 7 *Identyfikacja i zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji*, ze szczególnym uwzględnieniem **lokalnego potencjału**.

Teren, który został wybrany do procesu rewitalizacji, to centralna część sołectwa Kleosin, a tworzą go ulice:

- Broniewskiego,
- Kraszewskiego,
- Walerowskiego,
- Tarasiuka,
- Tuwima,
- Wańkowicza,
- Zdrojowa.

Od strony północno-wschodniej podobszar graniczy z miastem Białystok, od strony zachodniej ulicą Marii Dąbrowskiej i południowej – ul. Żeromskiego, Staffa i Wyszyńskiego. Na jego obszarze funkcjonują placówki edukacyjne, tj. Przedszkole przy ul. Walerowskiego 4, Wydział Zarządzania Politechniki Białostockiej oraz Instytut Innowacji i Technologii Politechniki Białostockiej przy ul. Tarasiuka 2. Znajdują się także obiekty usługowe, m.in. Urząd Pocztowy i Bank Spółdzielczy w Juchnowcu Górnym Filia w Kleosinie. Centralna część sołectwa wyposażona jest również w kompleks sportowy Orlik przy ul. Tarasiuka.

Ważnymi obiektami od strony rekreacyjnej oraz kulturalnej są plac gminny przeznaczony do organizacji wszelkiego rodzaju imprez kulturalnych, rekreacyjnych oraz masowych, stacja Biker – obydwie zlokalizowane przy ul. Tarasiuka. W pobliskim sąsiedztwie, w lokalizacji skrzyżowania ulic Tarasiuka i Walerowskiego, znajduje się Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II, ze szczególnym oddziaływaniem na obszar rewitalizacji. Na terenie obszaru rewitalizacji funkcjonuje Spółdzielnia Mieszkaniowa w Kleosinie. Na terenie sołectwa Kleosin funkcjonują organizacje pozarządowe, aktywujące mieszkańców do podejmowania wspólnych działań na rzecz społeczności. Najważniejsze z nich to:

- Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału Zarządzania Politechniki Białostockiej,
- Stowarzyszenie „ATU”,
- Klub Sportowy „Pasja Kleosin”,
- Europejska Fundacja Odnowy i Rozwoju Terytorialnego,
- Stowarzyszenie Mieszkańców Kleosina JEDNOŚĆ,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kleosinie,
- Uczniowski Klub Sportowy „Kleosin”,

- Klub Sportowy „Sumo Koluch”,
- Zespół folklorystyczny „Srebrne nutki”.

Nie wszystkie organizacje pozarządowe mają swoje siedziby na obszarze rewitalizacji, natomiast swoimi działaniami obejmują wskazany podobszar z uwagi na umiejscowienie świetlicy wiejskiej, kompleksu sportowego „orlik” oraz placu gminnego przeznaczonego do organizacji spotkań, imprez grupowych, festynów itp.

Rysunek 20 Orlik w Kleosinie

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny.

Rysunek 21 Plac gminny przeznaczony do organizacji imprez

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny.

Za ważny potencjał cechujący podobszar rewitalizacji Kleosin uznaje się również dużą liczbę mieszkańców (choć należy podkreślić, że na przestrzeni lat 2010 - 2015 zaobserwowano jej niewielki spadek - w 2010 roku Kleosin zamieszkiwało 4702 osób, a w roku 2015 – 4658). Duże zaludnienie wynika z istnienia budownictwa wielorodzinnego przy ulicach Tarasiuka (1 blok mieszkalny), Walerowskiego (6 bloków mieszkalnych) i Kraszewskiego (16 bloków mieszkalnych). Na szczególną uwagę zasługuje ulica Kraszewskiego, która w swojej zabudowie skupia jedynie budownictwo wielorodzinne. Jest to społeczność istniejąca od 1993r. z rozbudową na przestrzeni 1994 – 2017. Tym samym społeczność powiększająca swoje grono z dodatnim przyrostem naturalnym stanowiąca potencjalnych odbiorców do proponowanych działań rewitalizacyjnych.

Podobszar Kleosina cechuje się dobrą dostępnością komunikacyjną – jest połączony z Białymstokiem trzema liniami autobusowymi komunikacji miejskiej.

PROBLEMY PODOBSZARU REWITALIZACJI

Podobszar rewitalizacji zamieszkuje 2289 osób, co stanowi blisko połowę mieszkańców sołectwa (49,14%). Ze względu na fakt, że obszar koncentruje blisko połowę mieszkańców całego sołectwa na 38,94% zajmowanej powierzchni sołectwa, kumulacja problemów społecznych jest zintensyfikowana. Pozwala to zatem domniemać, iż zdiagnozowane sytuacje kryzysowe przyjmują swoje większe natężenie w obszarze zwiększonego zaludnienia, a co za tym idzie na terenie m.in. budownictwa wielorodzinnego. Na jego obszarze zdiagnozowano następujące problemy:

a) bezrobocie - wśród osób pozostających bez pracy, znaczna część pobiera stanowią długotrwale bezrobotni lub bez kwalifikacji zawodowych; wśród przyczyn takiego stanu rzeczy wyróżnić należy niski poziom wykształcenia, brak odpowiednich kompetencji i umiejętności preferowanych na lokalnym rynku pracy czy brak potrzeby zmiany sytuacji życiowej. Głównym skutkiem stanu kryzysowego jest zagrożenie występowaniem lub występowanie wykluczenia społecznego.

b) trudna sytuacja finansowa i życiowa - z powodu niedostatecznych środków finansowych, osoby bezrobotne często czują się gorsze. W konsekwencji dochodzi do zaburzeń w relacjach z członkami rodziny lub społeczności lokalnej, na skutek czego występuje m.in. przemoc w rodzinie, uzależnienie od alkoholu czy bezradność opiekuńczo-wychowawcza.

Wskazane problemy potwierdzone zostały w analizie wskaźnikowej. Mieszkańcy obszaru to beneficjenci Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu ubóstwa, alkoholizmu i bezradności opiekuńczo-wychowawczej.

c) przemoc w rodzinie, którą potwierdzają dane dotyczące Niebieskiej Karty. Blisko ¼ wszystkich Niebieskich Kart założonych w gminie dotyczy mieszkańców Kleosina.

d) osoby niepełnosprawne - w sferze społecznej diagnozuje się również wysoki udział osób niepełnosprawnych. Osoby te, często w wyniku trwałej lub okresowej niezdolności do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, mają bariery zdrowotne oraz psychospołeczne związane z funkcjonowaniem w środowisku. W skutek tego osoby niepełnosprawne są zagrożone wykluczeniem społecznym.

e) rodziny dysfunkcyjne, w tym z problemem niepełnosprawności korzystające z usług opiekuńczych GOPS

Do problemów występujących w innych sferach zaliczyć należy:

- Małą liczbę przedsiębiorstw przypadających na osoby w wieku produkcyjnym (19,34 przedsiębiorstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym, przy średniej dla Gminy wynoszącej 38,60),
- Wysoki ruch tranzytowy na drodze wojewódzkiej nr 678, który jest źródłem uciążliwości i zagrożenia bezpieczeństwa mieszkańców,

- Niską świadomość ekologiczną mieszkańców,
- Znaczną ilość wyrobów azbestowych,
- Niewystarczająca baza lokalowa obiektów użyteczności publicznej,
- Brak dostępu do bezpłatnych usług zdrowotnych z zakresu fizjoterapii oraz rehabilitacji ruchowej,
- Niedostateczna infrastruktura prozdrowotna, niedostateczna profilaktyka zdrowotna.

W sąsiedztwie podobszaru rewitalizacji znajduje się budownictwo wielorodzinne przy ul. Wyszyńskiego (12 bloków), obciążone problemem środowiskowym w postaci obecności substancji azbestowych, zlokalizowanych w filarach międzyokiennych każdego z 12 budynków. Bliskość sąsiedztwa niebezpiecznych substancji negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców podobszaru rewitalizacji, a także stanowi potencjalne zagrożenie zdrowia. Z uwagi na fakt, iż zabudowa wielorodzinna Spółdzielni Mieszkaniowej występująca na podobszarze rewitalizacji charakteryzuje się dużą rozpiętością związaną z datą budowy budynków mieszkalnych (1983 – 2017), na obszarach rewitalizacyjnych dochodzi do powstania dysfunkcji w zakresie funkcjonowania mieszkańców w powyższym środowisku. Tym samym obserwuje się problemy związane z energooszczędnością budynków, brakami w dostępie do mediów typu gaz ziemny oraz poprawą infrastruktury technicznej budynków.

Warto również zauważyć, iż z uwagi na zróżnicowaną zabudowę w obszarze rewitalizacji Kleosin tj. występowanie budownictwa wielorodzinnego w bliskim sąsiedztwie domów jednorodzinnych, bardzo często dochodzi do konfliktów społecznych na tle wzajemnej akceptacji mieszkańców. Wytwarza to tym samym dwie strefy społeczne dokonując negatywnego podziału społeczeństwa. Możliwość rozwiązania tego problemu upatruje się w zwiększeniu działalności organizacji pozarządowych, po zapewnieniu organizacjom dostępu do niezbędnej bazy lokalowej oraz infrastruktury społecznej.

WYNIKI OCENY SPOŁECZNEJ

Stan sołectwa Kleosin ocenili mieszkańcy gminy, biorący udział w badaniu ankietowym. Ich odpowiedzi dotyczyły zawężonego obszaru sołectwa Kleosin. Największy odsetek ankietowanych wykazało, iż ogólny stan obszaru rewitalizacji jest:

- bardzo dobry – 21 %
- dobry – 30 %
- przeciętny – 39 %
- zły – 8 %
- bardzo zły – 4 %

Dokonując wielokrotnego wyboru ankietowani wskazali najważniejsze kierunki w zakresie działań rewitalizacyjnych:

- 56 % ankietowanych uważało, że w obszarze rewitalizacji Kleosina potrzebne są działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego (np. ograniczenie ubóstwa, wsparcie

ubogich rodzin, walka z patologiami społecznymi, wyrównywanie szans społecznych osób niepełnosprawnych),

- 25 % respondentów uważało, że w obszarze rewitalizacji Kleosina Kleosin powinien być obszarem, na którym prowadzono by działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego (np. wzrostu produkcji, zmniejszenie bezrobocia, zwiększenie liczby przedsiębiorstw),
- 63 % Kleosin powinien być naturalnym kierunkiem interwencji w kontekście działań z zakresu modernizacji lub budowy nowej infrastruktury społeczno-kulturalnej, jak też infrastruktury drogowej, tj. chodniki, ulice, parkingi w zakresie dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- 72 % ankietowanych wskazało, iż w obszarze rewitalizacji sołectwa Kleosin istnieje duża potrzeba w zakresie ułatwienia dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym

W drodze diagnozy społecznej zidentyfikowano:

- potencjał gospodarczy wynikający z zainteresowania lokalnych przedsiębiorców świadczeniem bezpłatnych usług rehabilitacyjnych, posiadających bazę lokalową wyposażoną w sprzęt oraz wykwalifikowany personel
- możliwość zaangażowania organizacji pozarządowych, jako beneficjentów i stron wspomagających realizację Programu rewitalizacji
- współpracę z placówkami edukacyjnymi,

Podjęcie działań rewitalizacyjnych poprawi jakość życia mieszkańców, zlikwiduje bariery społeczne, wyrówna szanse osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym, zniweluje zjawiska patologiczne, jak też poprawi więź mieszkańców z Gminą Juchnowiec Kościelny. Podobszar Kleosin stanie się zatem miejscem życia i zamieszkania, a nie tylko „sypialnią” Białegostoku.

Rysunek 22 Wizualizacja świetlicy w Kleosinie – stan przed i po

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny.

7.1.3 Hołówki Duże

Hołówki Duże znajdują się w południowo-zachodniej części Gminy Juchnowiec Kościelny. Powierzchnia tego terenu równa jest 416 ha, stanowiąc 2,42% powierzchni Gminy, natomiast powierzchnia zamieszkała wynosi 11,45 ha. Zamieszkują go 152 osoby, tj. 1% całkowitej populacji gminy. Sołectwo graniczy z sołectwami Hołówki Małe, oraz Simuny, a o jego dobrej dostępności komunikacyjnej świadczą: stacja kolejowa Polskich Kolei Państwowych oraz komunikacja autobusowa. Obszar zamieszkały charakteryzuje się zwartą zabudową domów

składającą się z domów jednorodzinnych oraz budynków gospodarczych ulokowanych głównie wzdłuż drogi gminnej, zaś obszar niezamieszkały to przede wszystkim pola uprawne oraz lasy.

LOKALNY POTENCJAŁ

Lokalny potencjał sołectwa Hołówki Duże, bardzo istotny z punktu widzenia Gminy Juchnowiec Kościelny stanowią: Domek Twórczości Edwarda Redlińskiego, ranczo we Frampolu oraz nieformalna lokalna organizacja Kreatywne Babeczki.

Obecni właściciele Renata i Jacek Kowalikowie Domku Twórczości Edwarda Redlińskiego (ranczo we Frampolu), który jest ojcowizną Edwarda Redlińskiego - zgromadzili w nim pamiątki związane z pisarzem. Głównie zdjęcia, maszynopisy utworów (m.in. Awansu), czasopisma z jego publikacjami, archiwalne egzemplarze "Kontrastów", do których pisywał, i książki. Wystawili je w gablotach w domu, w którym wychował się Redliński. Zagospodarowali także plac wokół budynku. Jest to niewątpliwie duża atrakcja turystyczna jak też kulturalna sołectwa Hołówki Duże, posiadająca również bazę noclegową. Frampol jest wykorzystywany przez Gminę Juchnowiec Kościelny do organizacji corocznej imprezy gminnej Bieg Konopielki.

Lokalny potencjał Hołówek Dużych stanowią organizacje pozarządowe. Oprócz formalnie zarejestrowanych stowarzyszeń czy fundacji, funkcjonują również nieformalne grupy. Jedną z nich jest grupa nieformalna – Kreatywne Babeczki, którego członkinie specjalizują się w tworzeniu wyrobów metodą decoupage.

Rysunek 23 Wystawa prac grupy nieformalnej „Kreatywne babeczki”

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny.

Grupę tą tworzą panie w wieku poprodukcyjnym, dla których zajęcia te są głównym sposobem na kreatywne spędzanie wolnego czasu, jak też jest możliwością zaistnienia w gminnej społeczności lokalnej. Wyrabiane przez nie przedmioty ściśle wiążą się z lokalną historią, kulturą oraz tradycją gminy. Kreatywne babeczki regularnie spotykają się raz w tygodniu w remizie OSP, pracując pod nadzorem lokalnego lidera decoupage. Bardzo aktywnie w działania grupy włącza się sołtys wsi Hołówki Duże oraz Rada Sołecka. Kreatywne babeczki przy wsparciu Gminy Juchnowiec Kościelny prezentują swoje produkty na ważnych uroczystościach gminnych. Aktywny udział podczas gminnych imprez ma służyć promocji lokalnej kultury oraz zachęcić również młodzież do udziału w miejscowej tradycji. Zróżnicowana działalność grupy, stwarza możliwość do rozwoju pasji i umiejętności mieszkańców obszaru rewitalizacji. Należy również podkreślić, iż kreatywne działania rozszerzają się na pobliskie miejscowości, w tym Hołówki Małe. Z uwagi na to, iż w społeczności Hołówek Dużych osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią aż ok. 25% społeczności, zaangażowanie przedstawicieli organizacji pozarządowych i grup nieformalnych do działań na rzecz aktywizacji członków lokalnej społeczności, pozwoli na ograniczenie problemów w sferze społecznej.

Rysunek 24 Mieszkańcy podobszaru Hołówki Duże

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny.

PROBLEMY OBSZARU REWITALIZACJI

Analiza wskaźnikowa zakwalifikowała sołectwo jako teren charakteryzujący się wysokim odsetkiem osób długotrwale bezrobotnych - na 13 osób bezrobotnych 9 z nich jest długotrwale bezrobotnych. Ponadto, większość z osób bezrobotnych nie dysponuje kompetencjami, które mogłyby ułatwić pozyskanie pracy w przyszłości. Zgodnie z pozyskanymi danymi, mężczyźni stanowią 69% bezrobotnych osób, kobiety natomiast 31%. Żadna z osób bezrobotnych nie zdobyła wykształcenia wyższego, 7% posiada wykształcenie średnie, najwięcej, 54%, wykształcenie zawodowe, zaś wykształcenie podstawowe - 38%.

Z uwagi na brak miejsca, tj. gminnego budynku przeznaczonego wyłącznie na cele społeczne i potrzeby różnych grup wiekowych mieszkańców brak jest możliwości prowadzenia aktywnych działań w sferze społecznej, a co za tym idzie pogłębia się niechęć do zmiany sytuacji życiowej miejscowej społeczności. Należy zauważyć, iż jedynym dostępnym obiektem jest OSP, które służy jednocześnie jako magazyn sprzętu OSP oraz sołeckich środków trwałych. Powoduje to niemożność skorzystania z obiektów w każdym dowolnej momencie. Na terenie Hołówek Dużych znajduje się gminny budynek poszkolny, który mógłby pełnić rolę ogólnodostępnej świetlicy wiejskiej, tj. miejsca integracji różnych grup wiekowych. W obecnym momencie budynek nie może być wykorzystany na cele o których mowa powyżej, z uwagi na degradację obiektu. Należy zaznaczyć, iż Rada Sołeczka Hołówki Duże w porozumieniu z gminnymi organizacjami pozarządowymi zamierza w budynku poszkolnym (po doprowadzeniu do stanu użyteczności publicznej) prowadzić szereg szkoleń zmierzających do zmniejszenia bezrobocia, podniesienia aktywności zawodowej oraz rozwoju kompetencji społecznych miejscowej społeczności. Stworzenie siedziby publicznej na terenie sołectwa Hołówki Duże pozwoli na rozwinięcie sektora lokalnych organizacji pozarządowych, które domyślnie mogłyby włączyć się z własnym programem oraz wykorzystaniem miejscowej bazy lokalowej do organizacji i przebiegu szlagierowej imprezy gminnej Bieg Konopielki. Istniejące miejscowe organizacje pozarządowe promowałyby również lokalną historię i tradycję, współpracując z Ranczem Frampol oraz nieformalną grupą Kreatywne Babeczki. Z uwagi na to, iż zróżnicowanie wiekowe społeczności Hołówki Duże jest następujące: ok. 17% stanowią dzieci i młodzież, ok. 59% to jest ludność w wieku produkcyjnym, zaś ok. 25% to społeczność w przedziale poprodukcyjnym – charakteryzują się niskim udziałem kapitału społecznego, należałoby dla każdej z tych grup wiekowych stworzyć możliwość poszerzania kompetencji społecznych oraz zaktywizowania do życia w lokalnym środowisku.

Problemy zdiagnozowano również w sferach poza-społecznych. Do nich należy:

- Niska świadomość ekologiczna mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- Wysoki udział budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym,
- Małą liczbę przyłączy wodociągowych i brak kanalizacji.

Rysunek 25 Zdegradowane obiekty na terenie obszaru rewitalizacji

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny.

WYNIKI OCENY SPOŁECZNEJ

Stan sołectwa Hołówki Duże ocenili mieszkańcy gminy, biorący udział w badaniu ankietowym. Największy odsetek ankietowanych wykazało, iż ogólny stan obszaru rewitalizacji jest:

- bardzo dobry – 9 %
- dobry – 20 %
- przeciętny – 46 %
- zły – 7 %
- bardzo zły – 18 %

Dokonując wielokrotnego wyboru ankietowani wskazali najważniejsze kierunki w zakresie działań rewitalizacyjnych:

- 60 % ankietowanych uważało, że w obszarze rewitalizacji Hołówki Duże potrzebne są działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego (np. ograniczenie ubóstwa, wsparcie

ubogich rodzin, walka z patologiami społecznymi, wyrównywanie szans społecznych osób starszych oraz niepełnosprawnych),

- 35 % respondentów uważało, że w obszarze rewitalizacji Hołówki Duże powinny być obszarem, na którym prowadzono by działania z zakresu wsparcia rozwoju organizacji pozarządowych, które zwiększyłyby udział kapitału społecznego w życiu lokalnym,
- 65 % Hołówki Duże powinien być naturalnym kierunkiem interwencji w kontekście działań z zakresu modernizacji budynków oraz infrastruktury społeczno-kulturalnej, zagospodarowanie terenu na cele społeczne oraz rekreacyjne, jak też poprawa infrastruktury drogowej, tj. chodniki, ulice, w zakresie dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W drodze diagnozy społecznej zidentyfikowano:

- możliwość zaangażowania lokalnej grupy Kreatywne Babeczki w promowanie lokalnej kultury
- możliwość zaangażowania organizacji pozarządowych działających na terenie gminy, jako beneficjentów i stron wspomagających realizację Programu rewitalizacji,
- zaangażowanie Gminnego Ośrodka Kultury w promowanie miejscowej tradycji i historii (współpraca z Ranczem Frampol),
- możliwość aktywnego włączenia się społeczeństwa w życie lokalne,
- zaangażowanie Sołtysa i Rady Sołectkiej w działania wspomagające realizację Programu rewitalizacji.

7.1.4 Brończany

Sołectwo Brończany usytuowane jest w północno-zachodniej części Gminy Juchnowiec Kościelny, licząc 268 mieszkańców, co stanowi 1,75% populacji Gminy. Powierzchnia tego terenu równa jest 209 ha - 1,22% na tle Gminy, natomiast powierzchnia zamieszkała wynosi 50,26 ha. Brończany graniczą z sołectwami Koplany, Kolonia Koplany, Zalesiany, Pomigacze, Lewickie-Stacja oraz Lewickie. Sołectwo charakteryzuje się zwartą zabudową domów jednorodzinnych oraz budynków gospodarczych. Podobszar zamieszkuje 45 osób w wieku poprodukcyjnym, 52 w wieku przedprodukcyjnym oraz 171 w wieku produkcyjnym.

Wykres 6 Mieszkańcy sołectwa w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym

Źródło: opracowanie własne.

LOKALNY POTENCJAŁ

Na terenie sołectwa aktywnie działa organizacja pozarządowa - Stowarzyszenie Przyjaciół Brończan "BROŃCZANY RAZEM", które swoją główną siedzibę posiada w Juchnowcu Kościelnym, z uwagi na brak budynku użyteczności publicznej na terenie sołectwa Brończany. Stowarzyszenie to jest istotnym lokalnym potencjałem w zakresie realizowania celów zawartych w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Juchnowiec Kościelny na lata 2011-2023 dotyczących wykorzystanie naturalnych warunków panujących na terenie gminy w celu stymulowania rozwoju rolnictwa ekologicznego, oraz wytwarzania na rynek lokalny i ponadlokalny, produktów tradycyjnych. W tym celu Stowarzyszenie Brończany Razem co roku organizuje ogólnogminną imprezę Piknik Kulinarny, podczas którego ma miejsce promocja oraz pokaz kulinarny miejscowych tradycyjnych wyrobów.

Rysunek 26 Piknik kulinarny

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny.

Piknik Kulinarny cieszy się dużym uznaniem wśród mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny, z uwagi na udział w nim światowej sławy kucharza Bruna Schneidera. Kucharz ten promuje we Francji lokalne produkty kulinarne Gminy Juchnowiec Kościelny. Piknik Kulinarny organizowany jest na terenie działki gminnej pod gminną wiatą. Stowarzyszenie Brończany Razem zajmuje się również kultywowaniem miejscowej tradycji oraz folkloru. Co roku w okresie świąt Bożego Narodzenia aktywnie kolędują w sołectwie Brończany, wykorzystując liczne rekwizyty oraz stroje, zgodnie ze staropolską tradycją.

Rysunek 27 Stowarzyszenie „Brończany Razem” – Ekumeniczne spotkanie z Kolędą

Źródło: Urząd Gminy w Juchnowcu Kościelnym

Kolędnicy z Brończan znani są na terenie całej Gminy Juchnowiec Kościelny i są jedyną organizacją, która aktywnie i corocznie działa w tej dziedzinie. Dodatkowo by poszerzyć zakres swojej działalności, co roku biorą udział w Ekumenicznym Spotkaniu z Kolędą, tj. gminnej cyklicznej uroczystości poświętecznej, organizowanej w Domu Pomocy Społecznej w Czerewkach. Prezentują tu szerokiej publiczności miejscową kulturę, tradycję oraz ubiór. Dla wielu mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny (spoza sołectwa Brończany) jest to jedyna okazja do spotkania się z lokalną tradycją kolędniczą. Lokalnym potencjałem miejscowości, który łączy w sobie gminne oraz miejscowe działania kulturalne jest boisko sportowe.

Rysunek 28 Boisko w Brończanach

Źródło: Urząd Gminy w Juchnowcu Kościelnym

Co roku w ramach Dni Ziemi Juchnowieckiej na przedmiotowym boisku organizowany jest turniej o Puchar Wójta Gminy Juchnowiec Kościelny. Przedmiotowe boisko oddzielone jest od działki z wiatą jedynie drogą gminną. Zagospodarowanie terenów wokół wiaty pozwoli na poszerzenie programu gminnej imprezy sportowej z włączeniem do organizacji Stowarzyszenia oraz okolicznych mieszkańców.

Rysunek 29 Turniej o Puchar Wójta Gminy Juchnowiec Kościelny

Źródło: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny.

PROBLEMY OBSZARU REWITALIZACJI

W przypadku Brończan działalność Stowarzyszenia w przypadku organizacji imprez, zostaje mocno ograniczona do sezonowości, z uwagi na brak siedziby w postaci gminnego budynku. Na terenie sołectwa Brończany nie znajduje się żaden budynek, który mógłby zostać wykorzystywany na poczet działalności Stowarzyszenia. W związku z tym organizacja ma bardzo zawężone pole działania i zmuszona jest wykorzystywać mieszkania prywatne do realizacji jej głównych celów. Wiąże się to ze zmniejszeniem dostępności Stowarzyszenia dla okolicznych mieszkańców, jak też zmniejsza udział Stowarzyszenia w tworzeniu miejscowego kapitału społecznego. W celu rozwiązania problemu i poszerzenia zakresu działalności Stowarzyszenia konieczna jest budowa świetlicy wiejskiej (na działce, na której znajduje się obecnie wiat) oraz zagospodarowanie terenu w taki sposób, by poszerzyć możliwości działania Stowarzyszenia. Budowa przez gminę świetlicy wiejskiej pomoże spełnić cele zawarte w Programie Rewitalizacji.

Analiza wskaźnikowa wykazała negatywną sytuację w kontekście liczby funkcjonujących podmiotów gospodarczych. Należy zauważyć, iż sołectwo Brończany nie posiada infrastruktury w zakresie odprowadzania ścieków bytowych, co może stanowić o słabym zainteresowaniu lokalnymi terenami przedsiębiorców, pomimo niewielkiej odległości od miasta Białystok.

Analiza wskaźnikowa strefy społecznej wskazała na natężenie problemów związanych z udziałem osób długotrwale bezrobotnych oraz niedysponujących kwalifikacjami niezbędnymi w celu podjęcia zatrudnienia, przekraczającym średnie wartości dla gminy, tym samym wskazującym na najwyższą wartość na tle pozostałych jednostek analitycznych. Pośród 259 mieszkańców sołectwa, 13 osób jest bezrobotnych, co stanowi 5% populacji obszaru. Warto zwrócić uwagę na fakt, że dla dziesięciu z trzynastu bezrobotnych osób jest to stan długotrwały, co wpływa na wysoki wskaźnik degradacji w tym zakresie. Kompetencji, które ułatwiłyby podjęcie zatrudnienia nie posiada 6 osób, to jest niemal połowa osób niepracujących z terenu sołectwa. Tak, jak w przypadku obszaru Hołówki Duże, pośród osób bezrobotnych przeważają mężczyźni - zgodnie z pozyskanymi danymi, mężczyźni stanowią 54% bezrobotnych osób, kobiety natomiast 46%.

Istotnym problemem z punktu widzenia rozwoju tego terenu jest niska samodzielność ekonomiczna mieszkańców, przejawiająca się w liczbie podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, korzystających z tej formy wsparcia z powodu ubóstwa. Ubóstwo było powodem przyznania 33,33% pośród wszystkich świadczeń opieki społecznej w omawianym sołectwie.

W Brończanach zidentyfikowano problemy w innych sferach. Jest to:

- Niska świadomość ekologiczna mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- Mała liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym.
- Mała liczba przyłączy wodociągowych i brak kanalizacji.

Tym samym prognozuje się konieczność przeprowadzenie szkoleń z zakresu ekologii sołectwa Brończany w celu podniesienia świadomości ekologicznej z zakresu recyklingu i ochrony środowiska. Obowiązkowe wydaje się również wprowadzenie doradztwa zawodowego dla mieszkańców sołectwa Brończany w celu zaktywizowania mieszkańców i pomocy w powrocie na rynek pracy.

WYNIKI OCENY SPOŁECZNEJ

Stan sołectwa Brończan ocenili mieszkańcy gminy, biorący udział w badaniu ankietowym. Największy odsetek ankietowanych wykazało, iż ogólny stan obszaru rewitalizacji jest:

- bardzo dobry – 5 %
- dobry – 15 %
- przeciętny – 45 %
- zły – 10 %
- bardzo zły – 25 %

Dokonując wielokrotnego wyboru ankietowani wskazali najważniejsze kierunki w zakresie działań rewitalizacyjnych:

- 80 % ankietowanych uważało, że w obszarze rewitalizacji Brończan potrzebne są działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego (np. ograniczenie ubóstwa, wsparcie ubogich rodzin, walka z patologiami społecznymi, wyrównywanie szans społecznych osób starszych oraz niepełnosprawnych),
- 50 % respondentów uważało, że w obszarze rewitalizacji Brończan powinny być obszarem, na którym prowadzono by działania z zakresu wsparcia rozwoju organizacji pozarządowych, które zwiększyłyby udział kapitału społecznego w życiu lokalnym,
- 75 % Brończan powinien być naturalnym kierunkiem interwencji w kontekście działań z zakresu budowy budynków użyteczności publicznej oraz infrastruktury społeczno-kulturalnej, zagospodarowanie terenu na cele społeczne oraz rekreacyjne, jak też poprawa infrastruktury drogowej, tj. chodniki, ulice, w zakresie dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- 45% ankietowanych uznał Brończany za teren, na którym prowadzone powinny być działania z zakresu wsparcia w sektorze rozwoju przedsiębiorstw poprzez budowę mediów, tj. kanalizacji,
- 95% ankietowanych uznał Brończany za teren, na którym prowadzone powinny być działania z zakresu wsparcia w sektorze mieszkaniowym poprzez budowę niezbędnych mediów, tj. kanalizacji

8. WIZJA WYPROWADZENIA OBSZARU REWITALIZACJI ZE STANU KRYZYSOWEGO (PLANOWANY EFEKT REWITALIZACJI)

W oparciu o zdiagnozowane problemy wg wskazanej metody delimitacji wyznaczony został obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Obszar ten stanowią sołectwa: **Brończany, Hołówki Duże, Ignatki-Osiedle oraz centralna część sołectwa Kleosin**. Wizja opisuje pożądany stan, jaki zamierza się osiągnąć poprzez wypracowane działania, na przestrzeni okresu czasowego objętego Lokalnym Programem Rewitalizacji. Określa cel oraz kierunek rozwoju obszaru rewitalizacji.

WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI GMINY JUCHNOWIEC KOŚCIELNY PO 2023 ROKU

Obszar rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny jest miejscem przyjaznym mieszkańcom, w którym poprawia się jakość życia mieszkańców oraz zanika zjawisko wykluczenia społecznego. Mieszkańcy czują się bezpiecznie, w obszarze rewitalizacji realizowane są liczne inicjatywy społeczne i zacieśniają się więzi sąsiedzkie. Ponadto zwiększa się dostępność do usług społecznych, w tym wspierających dzieci, osoby starsze i osoby niepełnosprawne.

Zrewitalizowane przestrzenie publiczne zyskują nowe funkcje, odnowiona zabudowa odzyskuje dawny blask, zaś zagospodarowane tereny zielone sprawiają, że mieszkańcy chętniej spędzają czas we wspólnej przestrzeni. Przestrzenie publiczne i rekreacyjne są atrakcyjne, zadbane, tętniące życiem, dostępne dla osób niepełnosprawnych, tworząc miejsca spotkań i integracji mieszkańców. Dzięki przedsięwzięciom rewitalizacyjnym rozszerza się oferta kulturalna w obszarze.

Wizje dla poszczególnych podobszarów rewitalizacji brzmią następująco:

Wdrożone działania pozwoliły na minimalizację występowania zjawiska wykluczenia społecznego oraz wzrost poziomu przedsiębiorczości i aktywności na rzecz najbliższego otoczenia wśród mieszkańców podobszaru. Ignatki-Osiedle to miejsce charakteryzujące się występowaniem bazy lokalowej, umożliwiającej cykliczną organizację wydarzeń edukacyjnych, kulturalnych, rekreacyjnych, integracyjnych i opiekuńczych.

Dzięki realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych na terenie sołectwa Hołówki Duże zaobserwowano wzrost aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców oraz ograniczenie występowania zjawiska wykluczenia społecznego. Modernizacja przestrzeni wspólnych umożliwiła integrację członków społeczności lokalnej oraz poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego.

Centralna część sołectwa Kleosin jest terenem zamieszkałym przez osoby aktywnie działające na rzecz społeczności lokalnej oraz odznaczające się wysokim poziomem przedsiębiorczości. Powstała i zmodernizowana przestrzeń pozwala na integrację oraz rozwój. Specjalistycznym wsparciem objęte zostały osoby dotknięte niepełnosprawnością.

Sołectwo Brończany to miejsce zamieszkałe przez osoby aktywnie wspierające rozwój społeczności lokalnej. Na podobszarze zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej oraz poziomu przedsiębiorczości, a także minimalizację występowania zjawiska wykluczenia społecznego. Dzięki

modernizacji przestrzeni wspólnych poszerzyła się oferta sposobów spędzania czasu wolnego. Jakość życia poprawiła się również dzięki rozbudowie infrastruktury technicznej.

9. CELE REWITALIZACJI

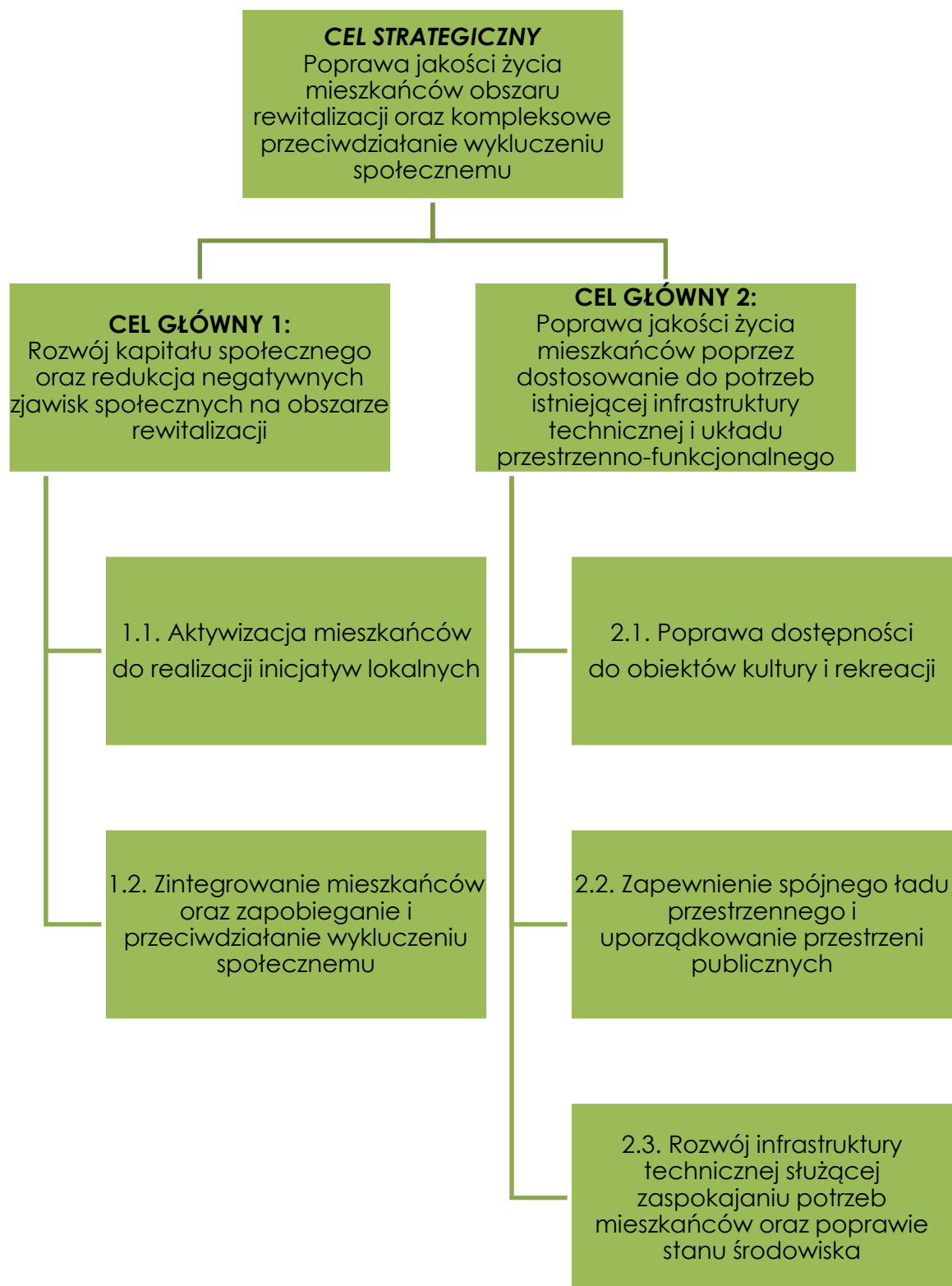
Lokalny Program Rewitalizacji zbudowany został w oparciu o hierarchiczną strukturę celów, w tym celu strategicznego, celów głównych oraz podlegających im kierunków działań rewitalizacyjnych. Mimo, że poszczególne podobszary rewitalizacji nie posiadają ze sobą wspólnych granic, ze względu na występujące podobne problemy oraz lokalne potencjały, zaproponowano dla nich wspólne cele i kierunki działań. Cel strategiczny oraz cele główne nawiązują bezpośrednio do wizji obszaru rewitalizacji, stanowiąc jej rozwinięcie. Hierarchiczna struktura celów porządkuje sposób działań związanych z rewitalizacją, wskazując poszczególne kierunki działań. W ramach procesu rewitalizacji zaplanowano działania w najważniejszych kierunkach interwencji, które określono na podstawie przeprowadzonej diagnozy społeczno-gospodarczej. Identyfikacja zjawisk kryzysowych umożliwi zrealizowanie głównego celu strategicznego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Juchnowiec Kościelny, zakładającego poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz kompleksowe przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Wcielenie w życie wyżej przedstawionej wizji umożliwi osiągnięcie celów strategicznych oraz powiązanych z nimi celów operacyjnych, w najistotniejszych segmentach funkcjonowania gminy. Istotne jest, aby obrane cele były skonkretyzowane, mierzalne, osiągalne, realistyczne oraz określone w czasie. Do celów głównych, ściśle powiązanych z celem strategicznym należą:

- **Rozwój kapitału społecznego oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarze rewitalizacji,**
- **Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez przystosowanie istniejącej infrastruktury technicznej i układu przestrzenno-funkcjonalnego.**

Cele główne realizuje katalog kierunków działań zdefiniowanych jako:

- Aktywizacja mieszkańców do realizacji inicjatyw lokalnych;
- Zintegrowanie mieszkańców oraz zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- Poprawa dostępności do obiektów kultury i rekreacji;
- Zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie przestrzeni publicznych;
- Rozwój infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz poprawie stanu środowiska.

Tabela 28 Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

10. LISTA PLANOWANYCH PROJEKTÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

10.1 LISTA PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Lista projektów podstawowych, planowanych do realizacji na obszarze rewitalizacji zawiera poniższe przedsięwzięcia:

1. Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania zabytkowego budynku stajni/obory, w tym utworzenie świetlicy wiejskiej, bazy lokalowej dla Hipoterapii i rehabilitacji, modernizacja pomieszczeń związanych z uprawianiem sportów konnych, wraz z zagospodarowaniem terenu.
2. Zagospodarowanie zabytkowego parku w Ignatkach-Osiedlu.
3. Budowa ścieżki rekreacyjnej z elementami edukacji oraz historii w miejscowości Ignatki-Osiedle, z uwzględnieniem przebiegu ścieżki wzdłuż linii brzegowej rzeki Horodnianki.
4. Program polityki zdrowotnej w zakresie rehabilitacji leczniczej skierowany m.in. do zagrożonych wykluczeniem mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny.
5. Rozbudowa i przebudowa budynku oświatowo-usługowego w Kleosinie.
6. Budowa małej architektury na terenie parku we wsi Brończany.
7. Budowa kanalizacji sanitarnej oraz rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Brończany.
8. Koncepcja zagospodarowania terenów wokół budynku szkolnego w Hołówkach Dużych;
9. Organizacja zajęć aktywizujących dla mieszkańców.
10. Cykl warsztatów – Jak rozpocząć działalność społeczną.
11. Aktywizacja i integracja wykluczonych społecznie mieszkańców obszaru rewitalizacji.
12. Prowadzenie bezpłatnej rehabilitacji osób niepełnosprawnych w formie hipoterapii.
13. Prowadzenie działań rekreacyjno-ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem elementów edukacji oraz historii w miejscowości Ignatki-Osiedle.
14. ReKreacja i ReIntegracja.
15. Sport i Rekreacja z Pasją.
16. Rozwój przedsiębiorczości z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych.
17. Zapewnienie dostępności do sieci gazowej wraz z modernizacją inst. co. oraz ogólną poprawą estetyki budynku mieszkalnego przy ul. Tarasiuka 3 w Kleosinie.
18. Poprawa energooszczędności oraz stanu technicznego budynków wielorodzinnych wraz z modernizacją przyległej infrastruktury oraz poprawą estetyki obszaru osiedla przy ul. Kraszewskiego w Kleosinie.
19. Poprawa bezpieczeństwa, efektywności energetycznej, estetyki siedmiu budynków mieszkalnych wielorodzinnych na os. Ignatki wraz ze zwiększeniem możliwości rekreacyjno – integracyjnych terenów osiedla.

20. Poprawa energooszczędności oraz stanu technicznego budynków wielorodzinnych wraz z modernizacją przyległej infrastruktury oraz poprawą estetyki obszaru osiedla przy ul. Walerowskiego w Kleosinie.

21. Aktywnie BEZ BARIER w obszarze rewitalizacji.

Tabela 29 Przedsięwzięcie nr 1

<p>TYTUŁ PROJEKTU</p>	 <p><i>Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania zabytkowego budynku stajni/obory, w tym utworzenie świetlicy wiejskiej, bazy lokalowej dla Hipoterapii i rehabilitacji, modernizacja pomieszczeń związanych z uprawianiem sportów konnych, wraz z zagospodarowaniem terenu</i></p>
<p>REALIZATOR PROJEKTU</p>	<p>Gmina Juchnowiec Kościelny</p>
<p>PLANOWANE PARTNERSTWO</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stowarzyszenie „Nasze Ignatki Osiedle”, Ignatki-Osiedle ul. Leśna 20 ➤ Stowarzyszenie Niezależnych Inicjatyw „Nasza Natura” Ignatki-Osiedle ul. Przejedna 6 lok. 32 ➤ Podlaskie Centrum Hipoterapii – Ignatki-Osiedle ul. Jeździecka 6 ➤ Klub Jeździecki „Białystok” – Ignatki-Osiedle ul. Jeździecka 6
<p>LOKALIZACJA PROJEKTU</p>	<p>Ignatki-Osiedle ul. Jeździecka 6</p>
<p>PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU</p>	<p>2018-2020</p>
<p>CEL PROJEKTU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nadanie nowych funkcji społecznych i przestrzennych zdegradowanemu zabytkowemu budynkowi obory/stajni. ➤ Stworzenie miejsca spotkań mieszkańców – świetlica wiejska, miejsca służącego rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz miejsca do rekreacji i wypoczynku w celu propagowania jeździectwa i sportów konnych.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stworzenie zintegrowanego miejsca rekreacyjno-rehabilitacyjno-wypoczynkowego dla dorosłych, dzieci oraz osób starszych. Połączenie wypoczynku i rekreacji z edukacją oraz rehabilitacją. Propagowanie lokalnej historii, poprzez utworzenie w świetlicy Izby Pamięci Historycznej. ➤ Zainteresowanie mieszkańców miejscowymi zabytkami oraz dziedzictwem kulturowym. ➤ Zwiększenie dostępności mieszkańców Ignatek-Osiedla do aktywnych form wypoczynku i rekreacji. ➤ Włączenie do projektu osób i dzieci niepełnosprawnych, jako formę adaptacji społecznej. Propagowanie miejscowej kultury i dziedzictwa na terenie województwa podlaskiego.
ZAKRES DZIAŁAŃ	<p>Przebudowa modernizacja i zmiana sposobu użytkowania zabytkowego budynku obory przy ulicy Jeździeckiej 6 Ignatki-Osiedle, w którym prowadzi obecnie działalność (zajmując część budynku) Podlaskie Centrum Hipoterapii, Klub Jeździecki Białystok. Zakres działań prowadzonych przez mieszkańców oraz organizacje pozarządowe w świetlicy wiejskiej to cykliczne działania edukacyjne, kulturalne, oświatowe, rekreacyjne, integracyjne, opiekuńcze. Planuje się również stworzenie na ścianach świetlicy przewodnika po zabytkach i dziedzictwie kulturowym Ignatek-Osiedla – Izba Pamięci Historycznej. W tym celu planowana jest współpraca z miejscowymi przedsiębiorcami działającymi w branży m.in. wypoczynkowo-gastronomicznej w zakresie promocji Ignatek-Osiedla.</p> <p>Przebudowa i modernizacja obejmuje powstanie w budynku:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Świetlicy wiejskiej z Izbą Pamięci Historycznej, ➤ Bazy lokalowej (w tym sala SI do integracji sensorycznej) oraz infrastruktury dla hipoterapii i rehabilitacji dzieci i osób niepełnosprawnych, ➤ Bazy lokalowej socjalnej oraz modernizacja pomieszczeń związanych z uprawianiem sportów konnych, ➤ Adaptacja i modernizacja terenu wokół budynku, ➤ Budowa drogi dojazdowej do inwestycji wraz z oświetleniem oraz infrastrukturą drogową, ➤ Rozwinięcie wolontariatu wśród dorosłych i młodzieży Ignatek-Osiedla jako formę pomocy niepełnosprawnym dzieciom oraz rodzaj adaptacji społecznej osób niepełnosprawnych. ➤ Zwieszenie liczby niepełnosprawnych dzieci korzystających z bezpłatnej rehabilitacji. ➤ Stworzenie miejsca do rehabilitacji z zakresu integracji sensorycznej – tym samym wprowadzenie nowych technik i metod rehabilitacji dziecka. ➤ Działania edukacyjne, integracyjne na rzecz osób oraz rodzin niepełnosprawnych prowadzone w świetlicy wiejskiej we współpracy z Podlaskim Centrum Hipoterapii. ➤ Integracja podopiecznych Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej przy ulicy Jeździeckiej - niepełnosprawnych dzieci ze środowiskiem lokalnym. ➤ Podejmowanie działań związanych z propagowanie jeździectwa i sportów konnych jako kultury i tradycji historycznej miejscowości oraz integracji człowieka z naturą. ➤ Organizacja turniejów i zawodów konnych itp. Inicjatyw promujących jeździectwo konne. ➤ Stworzenie w świetlicy wiejskiej miejsc i warunków do działalności miejscowych Organizacji Pozarządowych na rzecz mieszkańców Ignatek-Osiedla.

	<p>➤ Stworzenie w świetlicy wiejskiej Klubu Aktywnego Seniora, Klubu Matki i Dziecka.</p> <p>Ponadto, budynek posiada pokrycie dachowe wykonane z azbestu, które zostanie usunięte i zastąpione innym pokryciem dachowym.</p>
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy Ignatek-Osiedla: niepełnosprawne dzieci, dorośli, osoby starsze; uczniowie pałcówek oświatowych a także pozostali mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny
WSKAŹNIK PRODUKTU	<p>Świetlica wiejska jako infrastruktura socjalna/kulturowa dla mieszkańców</p> <p>Baza lokalowa i socjalna w budynku obory spełniająca wymogi i wyposażona w media</p>
WSKAŹNIK REZULTATU	<p>Liczba osób korzystających rocznie ze świetlicy</p> <p>Liczba osób korzystających miesięcznie z bezpłatnej rehabilitacji</p>
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	<p>➤ Liczba uczestników w skali roku korzystających ze świetlicy wiejskiej do liczby mieszkańców miejscowości.</p> <p>➤ Liczba podopiecznych fundacji w skali roku/miesiąca sprzed realizacji projektu do liczby po realizacji projektu.</p> <p>➤ Liczba roczna osób zaangażowanych w jeździectwo- uczestników – do liczby po zrealizowaniu projektu.</p> <p>➤ Liczba osób korzystających miesięcznie z bezpłatnej rehabilitacji.</p>
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	2 000 000,00 zł
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne oraz środki własne Gminy Juchnowiec Kościelny
UZASADNIENIE REALIZACJI	<p>Z tytułu dużego i liczego napływu mieszkańców teren Ignatek-Osiedla – stał się niewydolny pod względem funkcjonalności infrastruktury technicznej, jak też funkcjonalności społecznej. Miejscowość która na 31.12.2015 roku posiadała 1354 mieszkańców nie posiada żadnego obiektu będącego w własności Gminy w którym mogłaby się spotykać, adoptować, współpracować i tworzyć jedność społeczną. Dodatkowo na osiedlu brak jest obiektów infrastruktury sportowej oraz społecznej, jak też miejsc aktywnego wypoczynku. Stąd istnieje konieczność stworzenia świetlicy wiejskiej, gdzie młodzi ludzie mogliby spotykać się, wspólnie spędzać czas i budować relacje społeczne. Miejscowość posiada dużą powierzchnię zdegradowanego terenu stanowiąca m.in. tereny i obiekty zabytkowe – która popada w ruinę i z powodu braku inwestycji staje się terenem wykluczonym z życia mieszkańców.</p> <p>Osiedle odnotowuje co roku dodatni napływ ludności poczynając od 2008 roku. Moment ten został zapoczątkowany powstaniem budownictwa wielorodzinnego – Spółdzielnia Mieszkaniowa Kleosin przy ulicy Jodłowej. W roku 2010 -2011 powstały wspólnoty mieszkaniowe przy ulicy Leśnej oraz Przejazdnej. Mieszkańcy napływowi zamieszkują więc w większości w budownictwie wielorodzinnym. Budownictwo wielorodzinne diametralnie zmieniło charakter wsi Ignatki-Osiedle. Pomiędzy rokiem 2015 - 2016 – wzrost zaludnienia o 66 osoby (stan na 31.12.2016 r. – pobyt stały i czasowy – liczba mieszkańców 1420). Ignatki-Osiedle są po miejscowości Kleosin drugą największą wsią</p>

w gminie Juchnowiec Kościelny. Pośród osiedla domów jednorodzinnych wyrosły w szybkim tempie tzw. bloki mieszkaniowe skupiając wiele osób na małej przestrzeni. Ignatki Osiedle na stan 31.12.2016 r. wykazują największą liczbę dzieci spośród wszystkich miejscowości gminy Juchnowiec Kościelny jest to liczba 453, co daje wskaźnik 32% do ogółu mieszkańców Ignatek-Osiedla. Miejscowość jest tym samym niewydolna pod względem objęcia dzieci tu zamieszkałych ofertą kulturalną, rekreacyjną czy też edukacyjną. Mieszkańcy nie czują więzi społecznej. Mamy do czynienia ze zjawiskiem konfliktów na tle rodzimej ludności i napływowej, jak też odmłodzeniem środowiska lokalnego – obniżeniem wieku demograficznego. Tworzy to tzw. przepaść społeczną, którą mogłyby zniwelować wspólne działania w m.in. w świetlicy wiejskiej.

Występuje tu szereg zjawisk kryzysowych, dotyczących m.in. sfery społecznej, do których zalicza się głównie: niski poziom kapitału społecznego, brak edukacji historycznej, zdrowotnej, niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym z uwagi na brak obiektów służących integracji i spotkaniom mieszkańców, brak zainteresowania lokalną historią.

W sferze technicznej największym problemem jest brak miejsc parkingowych i zastawienie autami chodników najważniejszych ulic na osiedlu: Jodłowa, Przejedna, Zalesie, mocno utrudnia pieszym mieszkańcom poruszanie się na osiedlu, w szczególności osobom niepełnosprawnym na wózkach oraz matkom z wózkami i małymi dziećmi.

Napływ nowych mieszkańców jest na tyle intensywny, że Ignatki-Osiedle wymagają uporządkowania i właściwego rozplanowania stref funkcjonalnych dla społeczności, tak aby uniknąć niepożądanego chaosu przestrzennego i zapewnić mieszkańcom odpowiednie warunki do mieszkania, ale także wypoczynku i rekreacji.

Młode matki, dzieci, oraz osoby starsze nie mają miejsc, w których mogłyby spędzać czas, spacerować, bawić się odpoczywać.

Głównym uzasadnieniem realizacji projektu jest zdiagnozowany poziom niepełnosprawności mieszkańców Ignatek-Osiedla – w tym w większości dzieci – brak odpowiedniej infrastruktury oraz oferty rehabilitacji społecznej i zdrowotnej skierowanej do niepełnosprawnych dorosłych oraz dzieci, ze strony Gminy Juchnowiec Kościelny, a tym samym wykluczenie społeczne z powodu niepełnosprawności.

Na terenach po gospodarstwie PGR Ignatki – które powstały na dawnych terenach dworskich rodziny Michałowskich – znajduje się zabytkowa stajnia dworska w której działalność prowadzi Klub Jeździecki oraz działa Podlaska Fundacja Hipoterapii. Budynek jest w stanie dewastacji, wymaga gruntownego remontu, nie ma w nim kanalizacji sanitarnej, ogrzewania, brak jest odpowiednich pomieszczeń socjalnych. W związku z tym propagowanie jeździectwa, jak też rehabilitacja w postaci prowadzonej hipoterapii jest mocno ograniczona.

Powstała w trakcie realizacji projektu świetlica wiejska będzie współpracowała z Gminnym Ośrodkiem Kultury, Gminną Biblioteką Publiczną, Hipoterapią, Klubem Jeździeckim jak też z miejscowym Ośrodkiem Polityki Regionalnej, Organizacjami Pozarządowymi, Przedsiębiorcami. Działania w jej zakresie będą polegały m.in. na adaptacji społecznej osób niepełnosprawnych z pełnosprawnymi, zapewnienie dostępu dzieciom do bezpłatnych form spędzania czasu pozalekcyjnego, feryjnego, wakacyjnego, zarówno w świetlicy jak i na terenie kompleksów sportowo-rekreacyjnych. Świetlica wiejska będzie też również swego rodzaju Izbą Pamięci Historycznej – gdzie na ścianach zostanie zaprezentowana historia dawnych Ignatek, kultura tradycja i pamięć. Świetlica wiejska będzie również służyła miejscowym seniorom, którzy również nie mają miejsc spotkań, a wyrażają takie potrzeby.

Tabela 30 Przedsięwzięcie nr 2

<p>TYTUŁ PROJEKTU</p>	 <p><i>Zagospodarowanie zabytkowego parku w Ignatkach-Osiedlu</i></p>
<p>REALIZATOR PROJEKTU</p>	<p>Gmina Juchnowiec Kościelny</p>
<p>PLANOWANE PARTNERSTWO</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stowarzyszenie Niezależnych Inicjatyw „Nasza Natura” Ignatki-Osiedle ul. Przejedna 6 lok. 32 ➤ Podlaskie Centrum Hipoterapii – Fundacja- ul. Jeździecka 6, Ignatki-Osiedle ➤ Stowarzyszenie „Nasze Ignatki Osiedle”, Ignatki-Osiedle ul. Leśna 20.
<p>LOKALIZACJA PROJEKTU</p>	<p>Ignatki-Osiedle działka o numerze geodezyjnym 222/33</p>
<p>PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU</p>	<p>2018 – 2019</p>
<p>CEL PROJEKTU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nadanie nowych funkcji społecznych i przestrzennych zdegradowanym terenom zielonym zabytkowego parku, znajdującego się w centrum miejscowości Ignatki-Osiedle, przy zabytkowym budynku stajni/obory. Zabytkowy park znajduje się w bliskim sąsiedztwie budownictwa jedno i wielorodzinnego, Centrum Hipoterapii, Klubu Jeździeckiego, Regionalnej Placówki Opiekuńczo Wychowawczej, Niepublicznego Żłobka oraz Przedszkola. ➤ Celem projektu jest stworzenie miejsca rekreacyjno-wypoczynkowego dla matek z dziećmi, dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz osób starszych. Połączenie wypoczynku, rekreacji oraz rehabilitacji. Propagowanie lokalnej historii, poprzez umieszczenie na terenie parku elementów ścieżki edukacyjnej, a tym samym zainteresowania miejscowymi zabytkami oraz dziedzictwem kulturowym. Zwiększenie dostępności mieszkańców Ignatek-Osiedla do aktywnych form wypoczynku i rekreacji. Włączenie do projektu osób i dzieci niepełnosprawnych, jako formę adaptacji społecznej. Propagowanie miejscowej kultury i dziedzictwa na terenie województwa podlaskiego.
<p>ZAKRES DZIAŁAŃ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zagospodarowanie, oświetlenie i urządzenie zabytkowego parku który znajduje się na terenie przedmiotowej działki.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zrealizowanie na terenie zabytkowego parku elementów małej architektury tj. ławki urządzenia do rekreacji, mini placzyku zabaw dla dzieci oraz urządzenia sportowe. Postawienie koszy na odpady, zawieszenie budek dla ptaków. Zagospodarowanie terenu parku, utworzenie alejek, wydzielenie stref zielonych, ukształtowanie powierzchni, pielęgnacja zabytkowego starodrzewu, nasadzenie krzewów ozdobnych, kwiatów i drzew. Umieszczenie na terenie parku elementów ścieżki edukacyjnej. ➤ Prowadzenie na terenie parku zajęć z uczestnikami programów realizowanych w świetlicy wiejskiej. Z uwagi na fakt, iż świetlica wiejska znajduje się na tej samej działce na której znajduje się park w odległości około 30 metrów, działania podejmowane w świetlicy zostaną zintegrowane z istniejącym parkiem. Pozwoli to na rozszerzenie oferty edukacyjnej i ruchowej skierowanej dzieci i młodzieży z miejscowości Ignatki-Osiedle. ➤ Włączenie terenu parku do przebiegu ścieżki edukacyjnej na terenie Ignatek-Osiedla. ➤ Wsparcie działalności Centrum Hipoterapii działającego na terenie przedmiotowej działki w zabytkowym budynku stajni, poprzez stworzenie miejsc odpoczynku i relaksu dla podopiecznych fundacji oraz ich rodziców. Park może służyć również jako miejsce oczekiwania rodziców, podczas trwania rehabilitacji dziecka. Z parku będą również aktywnie korzystały niepełnosprawne dzieci z Regionalnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej oraz przedszkolaki z pobliskiego przedszkola Kraina Dziecka. <p>Zrealizowanie projektu pozwoli na stworzenie miejsc spotkań, odpoczynku, zabawy i rekreacji ruchowej dla matek z małymi dziećmi m.in. zamieszkującymi budownictwo wielorodzinne, osób i dzieci niepełnosprawnych, osób starszych, dzieci, młodzieży.</p>
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy Ignatek-Osiedla w tym dzieci i osoby niepełnosprawne, dzieci, dorośli, osoby starsze; placówki oświatowe oraz opiekuńcze, mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny
WSKAŹNIK PRODUKTU	Liczba gminnych placów zabaw, minii siłowni itp. elementów rekreacyjnych
	Teren zaadoptowanej gminnej powierzchni zielonej
WSKAŹNIK REZULTATU	Liczba zajęć przeprowadzonych rocznie w parku
	Liczba osób korzystających
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba mieszkańców Ignatek-Osiedla oraz miejscowości sąsiednich które skorzystają z funkcji rekreacyjnej parku w skali roku, w stosunku do liczby mieszkańców miejscowości. ➤ Liczba rodziców oraz podopiecznych Fundacji Hipoterapii która skorzysta z funkcji rekreacyjnej parku. ➤ Liczba dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu Ignatki-Osiedle oraz oświatowych które skorzystają z funkcji rekreacyjnej parku. ➤ Liczba osób biorących udział w zajęciach organizowanych w parku w skali roku.
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	300 000,00 zł
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne oraz środki własne Gminy Juchnowiec Kościelny

<p>UZASADNIENIE REALIZACJI</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Miejscowość posiada dużą powierzchnię zdegradowanego terenu stanowiącą m.in. tereny i obiekty zabytkowe – która popada w ruinę i z powodu braku inwestycji staje się terenem wyłączonym z życia mieszkańców osiedla. Park dworski również jest obiektem zabytkowym, jednak z powodu znacznej degradacji terenu nie nadaje się do codziennego użytkowania przez mieszkańców. ➤ Młode matki, dzieci oraz osoby starsze nie mają miejsc, w których mogłyby spędzać czas, spacerować, bawić się, czy odpoczywać. Poprzez realizację inwestycji zwiększy się dostępność mieszkańców Ignatek-Osiedla jak też mieszkańców gminy do bezpłatnej rekreacji i kultury. ➤ Projekt jest szansą na rozwój społeczny dzieci i osób niepełnosprawnych. ➤ Ignatki-Osiedle posiada piękne tereny, które mogą w przypadku nadania im nowej funkcji i ich zrewitalizowania aktywnie służyć mieszkańcom osiedla, a także gminy. Teren parku znajduje się w centrum miejscowości, tym samym stwarza doskonałe warunki do codziennego i bezpiecznego korzystania z niego przez wszystkich mieszkańców, w tym dzieci. Bardzo bliskie sąsiedztwo prowadzonej hipoterapii oraz klubu jeździeckiego, podnoszą walory estetyczne i widokowe parku. ➤ Teren ten stanowi własność Gminy Juchnowiec Kościelny, a kierunki i proponowane działania rewitalizacyjne są zgodne z lokalnym planem zagospodarowania przestrzennego przyjętym w dniu 05.06.2012 roku Uchwałą Rady Gminy jako obszar planistyczny – Ignatki-Osiedle Centrum Sportu Turystyki i Rekreacji.
---	---

Tabela 31 Przedsięwzięcie nr 3

<p>TYTUŁ PROJEKTU</p>	 <p><i>Budowa ścieżki rekreacyjnej z elementami edukacji oraz historii w miejscowości Ignatki-Osiedle, z uwzględnieniem przebiegu ścieżki wzdłuż linii brzegowej rzeki Horodnianki</i></p>
<p>REALIZATOR PROJEKTU</p>	<p>Gmina Juchnowiec Kościelny</p>

PLANOWANE PARTNERSTWO	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stowarzyszenie „Nasze Ignatki Osiedle”, ul. Leśna 20, Ignatki-Osiedle ➤ „Sosnowe Zacisze” ul. Leśna 20, Ignatki-Osiedle ➤ Nadleśnictwo Dojlidy
LOKALIZACJA PROJEKTU	Ignatki-Osiedle – wzdłuż linii brzegowej rzeki Horodnianki
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2018 - 2023
CEL PROJEKTU	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nadanie nowych funkcji społecznych i przestrzennych zdegradowanym terenom zielonym oraz linii brzegowej rzeki Horodnianka, z uwzględnieniem funkcji ochronnej miejscowego lasu. ➤ Stworzenie miejsca rekreacyjno-wypoczynkowego dla dzieci, dorosłych oraz osób starszych. Połączenie wypoczynku i rekreacji z edukacją. ➤ Propagowanie lokalnej historii, zainteresowania miejscowymi zabytkami oraz dziedzictwem kulturowym. ➤ Zwiększenie dostępności mieszkańców Ignatek-Osiedla do aktywnych form wypoczynku i rekreacji. Włączenie do projektu osób i dzieci niepełnosprawnych, jako formę adaptacji społecznej. ➤ Propagowanie miejscowej kultury i dziedzictwa na terenie województwa podlaskiego.
ZAKRES DZIAŁAŃ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Budowa ścieżki rekreacyjnej z elementami ścieżki edukacyjnej (z elementami historii lokalnej) na terenie miejscowości z uwzględnieniem przebiegu wzdłuż linii brzegowej rzeki Horodnianki (teren jest częściowo zadrzewiony co podnosi jego walory przyrodnicze). Przestrzeń wokół brzegów należy wzbogacić kładkami i pomostami nad wodą z miejscami widokowymi oraz elementami małej architektury m.in. ławki, zadaszone stoły z siedziskami, miejsca grillowania, ogniskowe, kosze na odpady, oświetlenie. Szlaki piesze i rowerowe do aktywnego wypoczynku dzieci i dorosłych, z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych. W ramach budowy ścieżki edukacyjno-rekreacyjnej przeprowadzona zostanie inwentaryzacja starych zadrzewień – elementów założeń dworskich oraz przeprowadzone zostaną zabiegi pielęgnacyjne w celu zapewnienia bezpieczeństwa na ścieżce. ➤ Działania edukacyjne, kulturalne, oświatowe, rekreacyjne, integracyjne. Stworzenie folderu w formie przewodnika po zabytkach i dziedzictwie kulturowych. Współpraca z miejscowymi przedsiębiorcami działającymi w branży m.in. wypoczynkowo-gastronomicznej w zakresie propagowania Ignatek-Osiedla. ➤ Zintegrowanie działań z działaniami prowadzonymi przez świetlicę wiejską oraz Centrum Hipoterapii.
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy Ignatek-Osiedla: dzieci, dorośli, osoby starsze, osoby niepełnosprawne, uczniowie pałcówek oświatowych; mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny
WSKAŹNIK PRODUKTU	Ilość gminnych obiektów małej architektury na ścieżkach spacerowych
	Teren powierzchni ścieżek rekreacyjno-edukacyjnych

WSKAŹNIK REZULTATU	Rekreacyjne udostępnienie obszaru osoby
	Liczba zrealizowanych zajęć edukacyjnych
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba uczestników w skali roku biorących udział w projekcie do liczby mieszkańców miejscowości oraz gminy. ➤ Liczba mieszkańców Ignatek-Osiedla oraz miejscowości sąsiednich, które skorzystają z funkcji rekreacyjnej w skali roku w stosunku do liczby mieszkańców miejscowości oraz gminy. ➤ Liczba osób biorących udział w zajęciach edukacyjnych w skali roku.
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	300 000,00 zł
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne oraz środki własne Gminy Juchnowiec Kościelny
UZASADNIENIE REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obecnie mieszkańcy nie utożsamiają się z miejscowością. Pomimo atrakcyjnego położenia: na obrzeżach dużego miasta, otoczenie lasów, łąk, stawów; mieszkańcy nie interesują się otoczeniem, nie dbają o czystość w otoczeniu, nieumiejętnie korzystają z otaczających terenów. Brak jest zagospodarowania terenu pod kątem małej infrastruktury okołoturystycznej i rekreacyjnej, właściciele zwierząt nie sprzątają po nich, dzieci nie mają gdzie jeździć na rowerach, a dorośli spacerować. Panuje ogólny nieład i niemoc oraz niemożliwość korzystania z otoczenia przyrody, z racji braku odpowiedniego przygotowania terenu. Miejscowość wymaga możliwie najszybszych działań w kierunku zagospodarowania przestrzeni społecznej- ogólnodostępnej, tak aby zapewnić ład, porządek, bezpieczeństwo oraz nie doprowadzić do całkowitego zdegradowania obszaru. ➤ W wyniku realizacji projektu nastąpi m.in.: <ul style="list-style-type: none"> - oczyszczenie i adaptacja zaniedbanego cieku wodnego – rzeka Horodniana - rzeka spełnia ważną funkcję środowiskową, obecnie jest zarośnięta i zanieczyszczona. - uporządkowanie terenów zielonych – na terenie miejscowości istnieje wiele dzikich zakrzaczeń i zadrzewień, które należy poddać inwentaryzacji, a następnie oczyścić i uporządkować. Ważnym elementem jest również przegląd starych zadrzewień przydrożnych oraz przeprowadzenie podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych. Zadrzewienia stanowią niebawym element krajobrazowy i będą stanowiły element ścieżki edukacyjno-rekreacyjnej. - ochrona zaniedbanych obszarów leśnych wskazanych jako ochronne – zgodnie z polityką przestrzenną gminy uchwaloną w Studium uwarunkowań Gminy Juchnowiec Kościelny i miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Tereny leśne obecnie są wykorzystywane przez mieszkańców w różny, często niekorzystny dla środowiska sposób. Należy na trasie zaplanowanych ścieżek edukacyjno-rekreacyjnych wprowadzić małą infrastrukturę, która pozwoli skanalizować niekontrolowany ruch

	<p>mieszkańców, zabezpieczyć przed zaśmiecaniem i stworzyć miejsca wypoczynku na łonie natury.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zwiększy się dostępność mieszkańców Ignatek-Osiedla jak też mieszkańców gminy do bezpłatnej rekreacji i kultury. ➤ Nastąpi integracja społeczna. ➤ Szansa na rozwój społeczny dzieci i osób niepełnosprawnych. ➤ Gmina na swoim terenie nie posiada jak dotąd podobnej inwestycji kulturalno-rekreacyjnej. ➤ Propagowanie miejscowej kultury, zabytków i dziedzictwa historycznego oraz przyrodniczego. ➤ Ignatki-Osiedle posiada piękne tereny, które mogą w przypadku nadania im nowej funkcji i ich zrewitalizowania aktywnie służyć mieszkańcom osiedla, jak też mieszkańcom Gminy Juchnowiec Kościelny. Jednocześnie skoncentruje i „uporządkuje” użytkowane przez mieszkańców tereny, skanalizuje ruch, zabezpieczając przed dewastacyjnym użytkowaniem środowiska. Są to tereny zróżnicowane, z elementami zadrzewienia, jak też ciekim wodnym, które leżą na obrzeżach bliskiego sąsiedztwie zabudowań. Tym samym stwarzają doskonałe warunki do codziennego i bezpiecznego korzystania z nich przez wszystkich mieszkańców. ➤ Tereny objęte rewitalizacją stanowią własność Gminy Juchnowiec Kościelny, a kierunki i proponowane działania rewitalizacyjne są zgodne z lokalnym planem zagospodarowania przestrzennego przyjętym w dniu 05.06.2012 roku Uchwałą Rady Gminy jako obszar planistyczny – Ignatki-Osiedle Centrum Sportu Turystyki i Rekreacji
--	--

Tabela 32 Przedsięwzięcie nr 4

TYTUŁ PROJEKTU	 <p><i>Program polityki zdrowotnej w zakresie rehabilitacji leczniczej skierowany m.in. do zagrożonych wykluczeniem mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny</i></p>
REALIZATOR PROJEKTU	elRehab Elżbieta Koczuk-Baran / Stowarzyszenie Życie bez barier

PLANOWANE PARTNERSTWO	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Sołectwo Kleosin ➤ Sołectwo Ignatki-Osiedle ➤ Stowarzyszenie Nasze Ignatki Osiedle, ul. Leśna 20, Ignatki-Osiedle ➤ Podlaskie Centrum Hipoterapii ul. Jeździecka 6, Ignatki-Osiedle
LOKALIZACJA PROJEKTU	Zambrowska 14, 16-001 Kleosin
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2018-2020
CEL PROJEKTU	<p>Poprawa zdrowia i samopoczucia mieszkańców gminy, wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych z terenów wiejskich, wyrównywanie szans społecznych osób z grupy defaworyzowanej</p> <p>Aktywna integracja o charakterze społecznym, której celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności.</p> <p>Rozwój przedsiębiorczości poprzez rozwinięcie bazy usługowej, tj. zakup sprzętu, środków transportu, zwiększenie zatrudnienia.</p>
ZAKRES DZIAŁAŃ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kompleks zabiegów fizyko i kinezyterapeutycznych oraz masaży ➤ Diagnozowanie pacjenta przez mgr. Fizjoterapii ➤ Zajęcia rekreacyjno-ruchowe usprawniające funkcjonowanie ➤ Ruchowe ćwiczenia korekcyjne ➤ Rozwój przedsiębiorczości
GRUPY ODBIORCÓW	W szczególności: osoby i dzieci niepełnosprawne, osoby przewlekle chore, chore osoby starsze, po urazach, poważnych zachorowaniach, które nie są w stanie dotrzeć na zabiegi rehabilitacyjne, dzieci wymagające rehabilitacji pochodzące z ubogich lub wielodzietnych rodzin, rodziny dysfunkcyjne, osoby w trudnej sytuacji życiowej oraz materialnej potrzebujące rehabilitacji; grupy defaworyzowane, mieszkańcy obszarów rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny wymagający rehabilitacji leczniczej.
WSKAŹNIK PRODUKT	Liczba zmodernizowanych obszarów przestrzeni publicznej
WSKAŹNIK REZULTATU	Liczba osób korzystających rocznie ze świetlic
	Bezpłatna edukacja zdrowotna w zakresie rehabilitacji leczniczej- liczba osób roczna
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	Mierzenie wskaźników za pomocą karty zabiegowej prowadzonej dla Beneficjenta.
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	2 000 000,00
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne dotacje celowe oraz środki własne.
UZASADNIENIE REALIZACJI	Program oferuje uzupełnienie świadczeń gwarantowanych przez NFZ, ułatwia dostęp większej liczbie mieszkańców gminy do tej formy leczenia; aktualnie mieszkańcy gminy

JK by skorzystać z bezpłatnych zabiegów rehabilitacyjnych muszą dojeżdżać do sąsiedniej gminy lub miasta.

Projekt jest nakierowany m.in. na wyrównywanie szans osób niepełnoprawnych z terenów wiejskich, w dostępie do rehabilitacji leczniczej.

Zakłada nawiązanie współpracy z placówkami oświatowymi (Dyrekcja, Pedagog, Psycholog, Rada Rodziców, z dużym naciskiem na klasy o profilu sportowym) prowadzonymi przez Gminę JK z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Regionalną Palcówką Opiekuńczo-Wychowawczą w Ignatkach-Osiedlu oraz lokalną Fundacją zajmującą się Hipoterapią, organizacjami pozarządowymi, Stowarzyszeniami, Regionalnym Oddziałem Towarzystwa Walki z Kalectwem w Juchnowcu Kościelnym, Świetlicą Socjoterapeutyczną w Kleosinie, w celu dotarcia do dzieci oraz osób najbardziej potrzebujących rehabilitacji. Spotkania z mieszkańcami oraz rodzicami w celu edukacji zdrowotnej.

Projekt za cel zakłada:

- aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych oraz wykluczonych przez urazy i choroby z życia zawodowego oraz społecznego
- zintegrowanie środowiska osób niepełnosprawnych z pełnosprawnymi
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu m.in. osób niepełnosprawnych
- objęcie wsparciem rodziny dysfunkcyjne oraz najbardziej potrzebujące
- propagowanie zdrowego trybu życia, zasad prawidłowej postawy ciała, ruchu jako aktywnej formy rehabilitacji – na festynach oraz w palcówkach opiekuńczych oraz edukacyjnych
- mobilność rehabilitanta poprzez dotarcie z usługą rehabilitacji do domu pacjenta – skierowane do osób leżących ze znacznie utrudnioną funkcją poruszania się i przemieszczania
- podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie aktywizacji zdrowotnej i zdrowego trybu życia
- współpraca z Gminą w zakresie profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej
- publikacje, plakaty, broszury, materiały informacyjne
- rozwinięcie i poszerzenie sektora świadczonych usług
- aktywną integrację o charakterze społecznym

Należy zauważyć, iż każdy proces rehabilitacji nie jest zjawiskiem jednorazowym. Pacjenci którzy leczą się przewlekłe na schorzenia związane np. z narządem ruchu wymagają prowadzenia rehabilitacji minimum 2 razy w ciągu roku. Choroby narządu ruchu sprzężone również wzmagają prowadzenia oddzielnej rehabilitacji np. odcinek dolny i górny kręgosłupa. Osoby chore po udarach, zawałach osoby leżące, osoby z porażeniem mózgowym, rdzeniowym wymagają ciągłej rehabilitacji która jest szansą na powrót osoby do społeczeństwa i usprawnienie pacjenta w środowisku lokalnym, jako przeciwdziałanie związane z wykluczeniem osób niepełnosprawnych. Osoby po urazach, wypadkach również wymagają usprawnienia rehabilitacyjnego w kilku cyklach, by odzyskać sprawność i wrócić do życia zawodowego i społecznego. Aktualnie średni czas oczekiwania na rehabilitację z NFZ wynosi rok. Osoby chore nie mają aż tyle czasu na czekanie, a rehabilitacja prowadzona w takich odstępach czasu nie przynosi wymiernych zakładanych efektów.

Tabela 33 Przedsięwzięcie nr 5

TYTUŁ PROJEKTU	 <p><i>Rozbudowa i przebudowa budynku oświatowo-usługowego w Kleosinie</i></p>
REALIZATOR PROJEKTU	Gmina Juchnowiec Kościelny
PLANOWANE PARTNERSTWO	Stowarzyszenia działające aktywnie w świetlicy w Kleosinie
LOKALIZACJA PROJEKTU	ul. Ojca Stefana Tarasiuka 11, 16-001 Kleosin, dz. nr. 371/13
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2018-2020
CEL PROJEKTU	Aktywizacja mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny poprzez przebudowę świetlicy w Kleosinie.
ZAKRES DZIAŁAŃ	Projekt polega na rozbudowie i przebudowie części pomieszczeń oraz budowie wentylacji mechanicznej w piwnicy znajdującej się w budynku oświatowo-usługowym w Kleosinie. Operacja nie będzie miała charakteru nowej inwestycji, lecz poprawę stanu istniejącego.
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy gminy Juchnowiec Kościelny
WSKAŹNIK PRODUKTU	Liczba zmodernizowanych obszarów przestrzeni publicznej
WSKAŹNIK REZULTATU	Liczba osób korzystających rocznie ze świetlicy
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	Listy obecności
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	600 000,00 zł

PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne oraz środki własne gminy
UZASADNIENIE REALIZACJI	Realizacja projektu przyczyni się do poprawy wizerunku i atrakcyjności regionu, zwiększenia potencjału społeczności lokalnych oraz integracji i aktywizacji mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny.

Tabela 34 Przedsięwzięcie nr 6

TYTUŁ PROJEKTU	 <p><i>Budowa małej architektury na terenie parku we wsi Brończany</i></p>
REALIZATOR PROJEKTU	Gmina Juchnowiec Kościelny
PLANOWANE PARTNERSTWO	Nie
LOKALIZACJA PROJEKTU	Sołectwo Brończany, działka nr. geod. 79, obręb Brończany
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2018
CEL PROJEKTU	Poprawa zdrowego trybu życia mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny poprzez budowę parku rekreacyjnego w Brończanach.
ZAKRES DZIAŁAŃ	Projekt obejmuje zagospodarowanie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych we wsi Brończany w celu stworzenia parku przeznaczonego do użytku mieszkańców. Park został zaprojektowany uwzględniając potrzeby mieszkańców. Centralną część stanowi wiata z przylegającym placem zgromadzeń. Na terenie parku przewidziano miejsce na ognisko, wokół którego ustawiono ławki. W ramach zagospodarowania będą wytyczone ścieżki żwirowe, miejsce na ognisko oraz elementy małej architektury wraz z zielenią towarzyszącą.

GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy wsi Brończany oraz okolicznych sołectw, mieszkańcy gminy Juchnowiec Kościelny
WSKAŹNIK PRODUKTU	Liczba nowych obiektów infrastruktury rekreacyjnej
WSKAŹNIK REZULTATU	Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	Dane z raportów dot. realizowanych przedsięwzięć
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	200 000,00 PLN
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne oraz środki własne gminy
UZASADNIENIE REALIZACJI	Projektowany teren ma pełnić funkcję parku jak również miejsca spotkań i odpoczynku mieszkańców.

Tabela 35 Przedsięwzięcie nr 7

TYTUŁ PROJEKTU	 <p><i>Budowa kanalizacji sanitarnej oraz rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Brończany</i></p>
REALIZATOR PROJEKTU	Gmina Juchnowiec Kościelny
PLANOWANE PARTNERSTWO	Nie

LOKALIZACJA PROJEKTU	Brończany – obręb 0004 Brończany oraz obręb 0024 Lewickie
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2018-2020
CEL PROJEKTU	Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Juchnowiec Kościelny poprzez rozbudowę kanalizacji sanitarnej w Brończanach. Poprawa jakości życia mieszkańców podobszaru poprzez budowę kanalizacji sanitarnej oraz rozbudowę sieci wodociągowej, które usprawnią codzienne funkcjonowanie.
ZAKRES DZIAŁAŃ	Przedmiotem inwestycji jest budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-pompowej z odgałęzieniami w granicach pasa drogowego oraz sieci wodociągowej w miejscowości Brończany. Projektowana kanalizacja sanitarna grawitacyjna służyć będzie do odprowadzania ścieków bytowo-gospodarczych z budynków mieszkalnych oraz usługowych do istniejącego systemu kanalizacyjnego gminy Juchnowiec Kościelny.
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy wsi Brończany
WSKAŹNIK PRODUKTU	Długość przewodów wodociągowych
	Długość kanałów sanitarnych
WSKAŹNIK REZULTATU	Liczba osób korzystających z ulepszonej infrastruktury wodociągowej
	Liczba osób korzystających z ulepszonej infrastruktury kanalizacyjnej
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	Dane z raportów dot. realizowanych przedsięwzięć
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	2 000 000,00 zł
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne oraz środki własne gminy
UZASADNIENIE REALIZACJI	Aktualnie teren objęty zakresem inwestycji nie posiada kanalizacji sanitarnej. Ścieki bytowo-gospodarcze odprowadzane są do przydomowych zbiorników bezodpływowych, a następnie opróżniane wozami asenizacyjnymi.

Tabela 36 Przedsięwzięcie nr 8

<p>TYTUŁ PROJEKTU</p>	 <p>Koncepcja zagospodarowania terenów wokół budynku szkolnego w Hołówkach Dużych</p>
<p>REALIZATOR PROJEKTU</p>	<p>Gmina Juchnowiec Kościelny</p>
<p>PLANOWANE PARTNERSTWO</p>	<p>Nie</p>
<p>LOKALIZACJA PROJEKTU</p>	<p>Sołectwo Hołówki Duże, działka nr. geod. 292, obręb Hołówki Duże</p>
<p>PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU</p>	<p>2020</p>
<p>CEL PROJEKTU</p>	<p>Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Juchnowiec Kościelny poprzez zagospodarowanie placu przed budynkiem poszkolnym.</p>
<p>ZAKRES DZIAŁAŃ</p>	<p>Projekt obejmuje zagospodarowanie terenu we wsi Hołówki Duże w celu stworzenia miejsca rekreacyjnego przeznaczonego do spotkań i integracji mieszkańców. Centralną część stanowi budynek poszkolny, który należałoby ocieplić, w którym planowane jest stworzenie miejsca do gier i zabaw dla dzieci, młodzieży oraz seniorów. W ramach zagospodarowania terenu planowane jest ogrodzenie terenu, elementy małej architektury, tj. plac zabaw, siłownia zewnętrzna i mini boisko oraz zieleni towarzysząca.</p>
<p>GRUPY ODBIORCÓW</p>	<p>Mieszkańcy wsi Hołówki Duże oraz okolicznych sołectw, mieszkańcy gminy Juchnowiec Kościelny</p>
<p>WSKAŹNIK PRODUKTU</p>	<p>Liczba nowych obiektów infrastruktury rekreacyjnej</p>
<p>WSKAŹNIK REZULTATU</p>	<p>Liczba osób korzystających z nowej infrastruktury</p>
<p>SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW</p>	<p>dane z raportów dot. realizowanych przedsięwzięć</p>
<p>SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI</p>	<p>300 000,00 PLN</p>

PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne oraz środki własne gminy.
UZASADNIENIE REALIZACJI	Projektowany teren ma pełnić funkcję miejsca spotkań i odpoczynku mieszkańców.

Tabela 37 Przedsięwzięcie nr 9

TYTUŁ PROJEKTU	 <p><i>Organizacja zajęć aktywizujących mieszkańców.</i></p>
REALIZATOR PROJEKTU	Stowarzyszenie „Nasze Ignatki Osiedle” ul. Leśna 20, Ignatki-Osiedle
PLANOWANE PARTNERSTWO	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stowarzyszenie Niezależnych Inicjatyw „Nasza Natura” Ignatki-Osiedle ul. Przejedna 6 lok. 32 ➤ Stowarzyszenie Życie bez barier Kleosin, ul. Zambrowska 14 ➤ Stowarzyszenie „Akacja na rzecz dzieci i rodzin” – Ignatki-Osiedle ul. Jeździecka 1 ➤ Podlaskie Centrum Hipoterapii – Fundacja- ul. Jeździecka 6, Ignatki-Osiedle ➤ Klub Jeździecki – Białystok - ul. Jeździecka 6, Ignatki-Osiedle ➤ Gmina Juchnowiec Kościelny
LOKALIZACJA PROJEKTU	Ignatki-Osiedle, Kleosin, Hołówki Duże, Brończany
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2018 - 2020
CEL PROJEKTU	<p>Cele realizacji zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost zaangażowania grupy seniorów w działania zmierzające do ochrony bioróżnorodności i klimatu - poprzez organizację warsztatów ekologicznych, wydanie broszury i organizacja wycieczek terenowych. - aktywizacja mieszkańców poprzez organizację spotkań i zajęć integracyjnych - zachęcenie do poszerzania wiedzy i współdziałania na rzecz lokalnego zasobów - poprzez organizację zajęć i warsztatów dla różnych grup wiekowych (w tym dzieci, młodzież, dorośli, seniorzy, niepełnosprawni oraz spotkania mieszane) - rozwój zainteresowań i umiejętności mieszkańców miejscowości poprzez udział w zajęciach sportowo-tanecznych, plastycznych, rozwojowych i wzmacniających kompetencje społeczne

	<ul style="list-style-type: none"> - promocja działań przyczyniających się poznania otoczenia oraz utożsamiania się z miejscem zamieszkania -propagowanie wśród dzieci i młodzieży jeździectwa konnego, jako wielopokoleniowej tradycji miejscowości. - zbliżenie dzieci i młodzieży do lokalnej tradycji, przyrody i historii. - Projekt ma za zadanie zaspokojenie potrzeb różnych grup wiekowych mieszkańców miejscowości poprzez udział w zajęciach integracyjnych: sportowo-tanecznych, plastycznych, animacyjnych, rozwojowych i wzmacniających kompetencje społeczne. - aktywna integracji o charakterze społecznym, których celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności; - aktywna integracja o charakterze zawodowym, której celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy; -aktywna integracji o charakterze edukacyjnym, której celem jest wzrost poziomu wykształcenia lub jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy (łącznie z działaniami w zakresie aktywizacji zawodowej); - aktywna integracja o charakterze zdrowotnym, której celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy. <p>Kluczowym celem projektu jest zaangażowanie kapitału społecznego i włączenie go do aktywnego życia miejscowości. Działania mają pobudzić kreatywność mieszkańców, wzmocnić otwartość na drugiego człowieka, a tym samym propagować zdrowy styl życia. Długofalowe działania mają również za zadanie wzmocnienia więzi dziecka i rodzica, a tym samym do podjęcia wielu wspólnych działań i wspólnego spędzenia wolnego czasu.</p> <p>Projekt ma również za zadanie integrację osób oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej ze środowiskiem osób pełnosprawnych.</p> <p>Miejscowość Ignatki-Osiedle zamieszkuje 1420 mieszkańców. Obecnie mieszkańcy nie mają żadnego miejsca gdzie mogliby spotykać się, adoptować, współpracować i tworzyć jedność społeczną. Dodatkowo na osiedlu brak jest obiektów infrastruktury sportowej oraz społecznej, jak też miejsc aktywnego wypoczynku, a dzieci bawią się na ulicach. Należy zatem zaspokoić potrzeby mieszkańców poprzez stworzenie im bogatej oferty zajęć i spotkań gdzie mogliby spotykać się, wspólnie spędzać czas i budować relacje społeczne, a jednocześnie zdobywać nowe umiejętności.</p> <p>Stowarzyszenie Nasze Ignatki Osiedle ma swoją siedzibę swoją na terenie Ośrodka Sosnowe Zacisze, gdzie znajduje się znaczny, niezagospodarowany teren oraz sale, który z powodzeniem można by wykorzystać na organizację zajęć i spotkań dla mieszkańców wsi. Obecnie na terenie tym prowadzone są zajęcia w ramach Lata OK organizowane przez Gminny Ośrodek Kultury Juchnowiec Kościelny. Teren użyczany jest przez Ośrodek Sosnowe Zacisze nieodpłatnie .</p> <p>Zagospodarowanie części terenu wokół obiektu pozwoli Stowarzyszeniu na szersze wyjście z działaniami poza obiekt budynku i prowadzenie ich na łonie natury.</p>
ZAKRES DZIAŁAŃ	<p>Zajęcia sportowo-taneczne, sportowe, plastyczne, rozwojowe, przyrodnicze i wzmacniające kompetencje społeczne dla różnych grup wiekowych.</p> <p>Propagowanie kultury fizycznej i sportu w tym organizacja wszelkich zajęć rekreacyjno-ruchowych dla wszystkich grup wiekowych.</p>

	<p>Warsztaty międzypokoleniowe z organizacji czasu wolnego: przygotowywanie spotkań okolicznościowych, wspólnych przedsięwzięć, organizacja I Rodzinnego Pikniku Ignatki-Osiedle, Festynów z okazji min. Dnia Dziecka.</p> <p>I Rodzinny Piknik Ignatki-Osiedle</p> <p>Festyny dla dorosłych dzieci i młodzieży.</p> <p>Organizacja dyskoteki pod gwiazdami.</p> <p>Zajęcia komputerowe dla seniorów, w tym zakup 15 laptopów do prowadzenia zajęć.</p> <p>Wyjazdy zorganizowane do kina, teatru, opery itp.</p> <p>Zorganizowane wyjazdy w ramach zwiedzania oraz turystyki i rekreacji.</p> <p>Organizacja spotkań i wyjazdów w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej, stylu życia, edukacji oraz kultury.</p> <p>Organizacja dzieciom i młodzieży oraz dorosłych imprez integracyjno-tematycznych tj. Bal Andrzejkowy, Przedświąteczne Spotkanie Choinkowo-Mikołajkowe, Bal Karnawałowy.</p> <p>Organizacja dla dzieci i młodzieży zajęć min. edukacyjnych oraz kulturalnych, animacyjnych i opiekuńczych w okresie ferii letnich oraz zimowych.</p> <p>Zorganizowane wyjazdy dla dzieci typu kino, galeria, strzelnica, lodowisko itp.</p> <p>Gry i zabawy animacyjne dla dzieci i młodzieży na powietrzu.</p> <p>Edukacyjne wycieczki krajoznawcze oraz tematyczne dla wszystkich grup wiekowych.</p> <p>Organizacja nauki jazdy konnej dla dzieci i młodzieży - Klub Jeździecki Ignatki-Osiedle.</p> <p>Dni otwarte Hipoterapii, zajęcia rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.</p> <p>Zakup pomocy min. dydaktycznych, animacyjnych, materiałów plastycznych, materiałów sportowych niezbędnych do organizacji zajęć.</p> <p>Wytworzenie ulotek informacyjnych oraz broszur.</p> <p>Zakup min. nagród, dyplomów, gadżetów dzieciom z okazji imprez integracyjnych oraz sportowych i kulturalnych.</p> <p>Wyżywienie dzieci i młodzieży oraz dorosłych w niezbędnym zakresie.</p> <p>Zajęcia z min. psychologiem, trening personalny, zajęcia w zakresie treningu kompetencji społecznych, coaching itp. w celu rozwijania kompetencji społecznych i adaptacji w środowisku.</p> <p>Organizacja warsztatów tematycznych.</p> <p>Poradnictwo prawne w zakresie adaptacji społecznej.</p> <p>Organizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje.</p> <p>Profilaktyka w zakresie zagrożeń cywilizacyjnych, min. cyberprzemocy i uzależnienia od Internetu, profilaktyka antyalkoholowa, antyprzemocowa, antynarkotykowa itp.</p> <p>Zajęcia w zakresie poprawy stanu zdrowia min. fizjoterapeutyczne, zajęcia ruchowe korekcyjne itp. ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb zdrowotnych osób niepełnosprawnych.</p> <p>Zagospodarowanie terenu w siedzibie stowarzyszenia ul. Leśna 20 Ignatki-Osiedle w postaci utwardzenia części placu oraz wyposażenia go w elementy małej architektury przeznaczonej do zabaw dzieci, typu ławki, zjeżdżalnie, huśtawki itp.</p>
GRUPY ODBIORCÓW	<p>Mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców podobszarów rewitalizacji Ignatki-Osiedle, Kleosin – centralna część sołectwa, Hołówki Duże oraz Brończany, w tym dzieci i osoby niepełnosprawne,</p>

	dorośli, seniorzy, placówki oświatowe oraz opiekuńcze, mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny.
WSKAŹNIK PRODUKTU	Liczba spotkań aktywizujących w roku
	Liczba działań aktywizujących w roku
WSKAŹNIK REZULTATU	Łączna liczba mieszkańców uczestnicząca w zajęciach integracyjno - w Ignatkach-Osiedle
	Łączna liczba zajęć/spotkań, zorganizowanych dla mieszkańców Ignatek-Osiedle
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	Listy obecności na spotkaniach i zajęciach, zdjęcia.
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	400 000,00 + 100 000,00 (zagospodarowanie terenu, zakup urządzeń małej architektury)
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne, środki własne, dotacje celowe
UZASADNIENIE REALIZACJI	<p>Z tytułu dużego i liczego napływu mieszkańców teren Ignatek- Osiedla stał się niewydolny pod względem funkcjonalności i infrastruktury technicznej, jak też funkcjonalności społecznej. Miejscowość która na 31.12.2016 roku posiadała 1420 mieszkańców nie posiada żadnego obiektu będącego w własności Gminy w którym mogłaby się spotykać, adoptować, współpracować i tworzyć jedność społeczną. Dodatkowo na osiedlu brak jest obiektów infrastruktury sportowej oraz społecznej, jak też miejsc aktywnego wypoczynku, gdzie ludzie mogliby spotykać się, wspólnie spędzać czas i budować relacje społeczne, poprzez miejsca do spędzania czasu wspólnie z rodzinami, po miejsca zapewniające aktywne formy spędzania czasu na łonie przyrody.</p> <p>Na terenie miejscowości znajduje się prywatny Ośrodek Sosnowe Zacisze, gdzie dzięki uprzejmości właścicieli, siedzibę ma Stowarzyszenie Nasze Ignatki Osiedle. Obiekt posiada sale i teren wokół budynku, gdzie z powodzeniem (po dokonaniu adaptacji terenu) można organizować różne zajęcia i spotkania dla mieszkańców. Do momentu powstania gminnych obiektów na terenie miejscowości, Sosnowe Zacisze może pełnić funkcję ośrodka integrującego mieszkańców.</p> <p>Jeśli w najbliższym czasie na terenie miejscowości nie pojawi się infrastruktura społeczne i sportowa, i nie pojawi się oferta aktywizacyjna skierowana do mieszkańców, nastąpi rozwarstwienie społeczne, część mieszkańców zacznie korzystać z oferty pobliskiego Białegostoku, inni zniechęcą się do działania.</p> <p>Mając na uwadze, że wieś Ignatki-Osiedle to młoda wspólnota – składająca się z integrujących się ze sobą rodowitych mieszkańców, mieszkańców zabudowy wielorodzinnej i jednorodzinnej, warto wykorzystać energię i zapał, aby zbudować społeczność spełnioną i realizującą się na różnych płaszczyznach życia obywatelskiego, wykorzystującą położenie miejscowości w zacisznym, dającym ukojenie i relaks miejscu.</p> <p>Projekt jest omówiony przez Członków Stowarzyszenia Nasze Ignatki-Osiedle, przeprowadzono rozeznanie w zapotrzebowaniu na zajęcia integracyjno-rekreacyjne, powstała ogólna koncepcja i jest przygotowywany do wdrażania.</p>

Tabela 38 Przedsięwzięcie nr 10

TYTUŁ PROJEKTU	<i>Cykl warsztatów – Jak rozpocząć działalność społeczną</i>
REALIZATOR PROJEKTU	Lokalne Organizacje Pozarządowe
PLANOWANE PARTNERSTWO	-
LOKALIZACJA PROJEKTU	Kleosin (ul. Tarasiuka 9); Hołówki Duże; Ignatki-Osiedle.
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2019 - 2020
CEL PROJEKTU	➤ Aktywizacja społeczna mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Wzrost liczby aktywnych organizacji pozarządowych.
ZAKRES DZIAŁAŃ	<ul style="list-style-type: none"> W ramach projektu zostanie zorganizowany cykl trzech spotkań warsztatowych z zakresu rozpoczynania działalności i prowadzenia organizacji pozarządowej. Poruszone zostaną następujące zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> Czym jest organizacja pozarządowa? Które podmioty można tak nazwać, a które nie? Czym jest KRS i jaka jest jego rola w procesie prowadzenia organizacji pozarządowej? Czym są fundacja i stowarzyszenie? Jakie występują między nimi różnice? Zakładanie fundacji i stowarzyszenia krok po kroku. Jakie działania podejmować mogą organizacje pozarządowe? Organizacja pracy w ramach organizacji pozarządowej. Wolontariat w ramach organizacji pozarządowej.
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji Ignatki-Osiedle, Kleosin – centralna część sołectwa, Hołówki Duże oraz Brończany, w tym osoby w wieku poprodukcyjnym.
WSKAŹNIK PRODUKTU	Liczba zorganizowanych w ramach projektu spotkań
	Liczba osób objętych pomocą w ramach projektu
WSKAŹNIK REZULTATU	Liczba osób, które podniosły swoją wiedzę
	Liczba osób objętych pomocą w ramach projektu, które po zakończeniu projektu podjęły działalność na rzecz społeczności lokalnej
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lista obecności; ➤ dokumentacja zdjęciowa;
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	10 000,00 zł

PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne oraz środki własne
UZASADNIENIE REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Na obszarze rewitalizacji zdiagnozowano niewystarczającą liczbę organizacji pozarządowych. Niska aktywność społeczna mieszkańców skutkować może niskim stopniem integracji mieszkańców, brakiem poczucia wspólnotowości czy też nawet występowaniem zjawiska wykluczenia społecznego. Bierność członków społeczności lokalnej utrudni również zdiagnozowanie ich potrzeb. ➤ Wśród przyczyn niskiej aktywności społecznej wyróżnić można brak miejsc aktywizacji społecznej i integracji mieszkańców, brak lokalnych liderów, brak umiejętności gospodarowania czasem wolnym (lub jego brak), niski poziom zaufania społecznego, borykanie się z problemami (ubóstwo, bezradność, niepełnosprawność etc.) lecz także brak wiedzy w jaki sposób rozpocząć aktywność społeczna oraz niedostateczną promocję i wsparcie dla działających organizacji pozarządowych.

Tabela 39 Przedsięwzięcie nr 11

TYTUŁ PROJEKTU	 <p><i>Aktywizacja i integracja wykluczonych społecznie mieszkańców obszaru rewitalizacji</i></p>
REALIZATOR PROJEKTU	Gmina Juchnowiec Kościelny
PLANOWANE PARTNERSTWO	Lokalne Organizacje Pozarządowe oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym
LOKALIZACJA PROJEKTU	Kleosin, Ignatki-Osiedle, Hołówki Duże, Brończany
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2019 - 2021

CEL PROJEKTU	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Wsparcie osób dotkniętych wykluczeniem społecznym. Aktywizacja i integracja członków społeczności lokalnej, którzy zmagają się z problemami społecznymi.
ZAKRES DZIAŁAŃ	<ul style="list-style-type: none"> ➤ W ramach projektu zorganizowany zostanie cykl spotkań warsztatowych z pracownikami socjalnymi, terapeutami i lokalnymi liderami. Podjęte zostaną następujące tematy: <ul style="list-style-type: none"> o sposoby rozwiązywania konfliktów między dziećmi i rodzicami zmagającymi się z problemami wychowawczymi; o dbanie o zdrowie fizyczne i psychiczne w rodzinie; o czym jest uzależnienie i jak z nim walczyć; o sposoby walki z ubóstwem; o możliwa będzie organizacja warsztatów o tematyce zaproponowanej przez uczestników projektu. ➤ Zorganizowane zostaną spotkania integracyjne i indywidualne konsultacje dla osób wykluczonych i zmagających się z niepełnosprawnością; ➤ Prowadzona będzie działalność pracowników socjalnych i lokalnych liderów (np. przedstawicieli działających na terenie obszaru rewitalizacji organizacji pozarządowych) na rzecz poprawy funkcjonowania wykluczonych społecznie osób oraz ich aktywizacji (m.in. indywidualne spotkania, wykłady motywacyjne etc.)
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców podobszarów rewitalizacji Ignatki-Osiedle, Kleosin – centralna część sołectwa, Hołówki Duże oraz Brończany, zmagający się z bezrobociem, niepełnosprawnością, ubóstwem, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz alkoholizmem.
WSKAŹNIK PRODUKTU	Liczba zorganizowanych w ramach projektu spotkań
	Liczba osób objętych pomocą w ramach projektu
WSKAŹNIK REZULTATU	Liczba osób, które zwiększyły zasób wiedzy
	Liczba osób u których odnotowano podniesienie wskaźnika efektywności społecznej
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	<ul style="list-style-type: none"> ➤ listy obecności; ➤ dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym ➤ ewaluacja ex post – w tym badania ankietowe.
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	500 000,00 zł
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne oraz środki własne Gminy Juchnowiec Kościelny
UZASADNIENIE REALIZACJI	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pomoc społeczna przyznawana jest na podstawie zdiagnozowanych potrzeb wśród osób i rodzin, zmagających się z problemami takimi jak niepełnosprawność, bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia, czy bezradność

	<p>w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Działania z zakresu pomocy społecznej mają na celu umożliwienie odzyskania zdolności do sprawnego funkcjonowania jednostek w społeczeństwie. Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Juchnowcu Kościelnym oparta jest głównie na przepisach ustawy o pomocy społecznej. Wdrażanie nowych metod aktywizacji społecznej pozytywnie wpłynie na ograniczenie występowania zjawiska wykluczenia społecznego.</p> <p>➤ Zdarza się, że jedna osoba potrzebuje wsparcia z powodu kilku współwystępujących ze sobą powodów (np. bezrobocie, ubóstwo oraz uzależnienie). Dlatego też konieczna jest kompleksowa pomoc.</p>
--	---

Tabela 40 Przedsięwzięcie nr 12

TYTUŁ PROJEKTU	 <p><i>Prowadzenie bezpłatnej rehabilitacji osób niepełnosprawnych w formie hipoterapii.</i></p>
REALIZATOR PROJEKTU	Podlaskie Centrum Hipoterapii
PLANOWANE PARTNERSTWO	Klub Jeździecki Białystok z siedzibą w Ignatkach-Osiedlu ul. Jeździecka 6 Stowarzyszenie Nasze Ignatki Osiedle, ul. Leśna 20, Ignatki-Osiedle Stowarzyszenie Niezależnych Inicjatyw „Nasza Natura”. Stowarzyszenie „Życie bez barier” Kleosin, ul. Zambrowska 14 Sosnowe Zacisze ul. Leśna 20, Ignatki-Osiedle Gmina Juchnowiec Kościelny
LOKALIZACJA PROJEKTU	Ignatki-Osiedle zabytkowy budynek stajni/obory, współistniejący obszar terenu wokół stajni.
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2018 – 2020
CEL PROJEKTU	Nadanie nowych funkcji społecznych i przestrzennych zdegradowanemu zabytkowemu budynkowi. Adaptacja zdegradowanego terenu. Prowadzenie bezpłatnej rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych w formie hipoterapii. Stworzenie miejsca rekreacyjno-wypoczynkowego dla dzieci, dorosłych oraz osób starszych. Zwiększenie dostępności mieszkańców Ignatek-Osiedla oraz mieszkańców gminy Juchnowiec Kościelny do bezpłatnej rehabilitacji osób

	niepełnosprawnych. Ujęcie hipoterapii, jako, jako formy adaptacji społecznej rodzin z niepełnosprawnymi dziećmi.
ZAKRES DZIAŁAŃ	<p>Prowadzenie rehabilitacji niepełnosprawnych dzieci w zakresie zajęć rehabilitacyjnych na sali SI oraz w formie hipoterapii- zajęć z koniem gdzie tzw. terapeutą jest zwierzę.</p> <p>Działania edukacyjne, integracyjne na rzecz osób oraz rodzin niepełnosprawnych. Współpraca z miejscowymi przedsiębiorcami działającymi w branży min. wypoczynkowo-gastronomicznej w zakresie propagowania ośrodka rehabilitacyjnego w miejscowości Ignatki-Osiedle.</p> <p>Współpraca z miejscowymi placówkami oświatowymi, jako wyrównywanie szans dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z obszarów wiejskich.</p> <p>Objęcie opieką rehabilitacyjną podopiecznych Regionalnego Ośrodka Polityki Rodzinnej w Ignatkach – dom dziecka dzieci niepełnosprawnych w ramach współpracy ze stowarzyszeniem „Akacja”.</p> <p>Współpraca z Gminą Juchnowiec Kościelny oraz lokalnymi organizacjami pozarządowymi w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej nad niepełnosprawnymi dziećmi oraz młodzieżą z terenu Gminy Juchnowiec Kościelny.</p> <p>Rozwinięcie wolontariatu wśród dorosłych i młodzieży jako formę pomocy osobom niepełnosprawnym oraz formę adaptacji społecznej osób niepełnosprawnych.</p>
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców podobszarów rewitalizacji Ignatki-Osiedle, Kleosin – centralna część sołectwa, Hołówki Duże oraz Brończany
WSKAŹNIK PRODUKTU	Zaplecze rehabilitacyjne w postaci budynku i Sali SI
	Urządzenia/ infrastruktura do prowadzenia hipoterapii
WSKAŹNIK REZULTATU	Liczba osób objętych rehabilitacją
	Liczba osób objętych formą terapii SI
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	<p>Liczba dzieci objętych rehabilitacją – dane dostępne z dokumentacji Fundacji</p> <p>Wzrost liczby dzieci objętych rehabilitacją po realizacji projektu.</p> <p>Liczba dzieci niepełnosprawnych objętych nową formą terapii na Sali SI.</p>
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	500 000,00
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne oraz środki własne

<p>UZASADNIENIE REALIZACJI</p>	<p>Podlaskie Centrum Hipoterapii - Fundacja – funkcjonuje obecnie na terenie Klubu Jeździeckiego Ignatki-Osiedle ul. Jeździecka 6 – niemniej jednak brakuje bazy lokalowej do sali rehabilitacji sensorycznej, pomieszczeń socjalnych, biurowych – oraz elementów naziemnych służących rehabilitacji. Hipoterapia obejmuje aktualnie 30 podopiecznych (dzieci). Fundacja chciałaby prowadzić rehabilitację dla wszystkich niepełnosprawnych mieszkańców gminy, w tym w szczególności dla dzieci niepełnosprawnych. Dzieci i rodzice którzy korzystają obecnie z pomocy Fundacji mają bardzo niekorzystne warunki socjalne (brak min. szatni, toalet), wręcz bardzo trudne. Niemniej jednak z powodu rehabilitacji która jest prowadzona przez Fundację bezpłatnie, przywożą dzieci nawet w trudnych warunkach pogodowych w trudne warunki socjalne.</p> <p>Realizacja projektu dałaby szansę dzieciom niepełnosprawnych oraz ich rodzicom na bezpłatne godne warunki rehabilitacji.</p> <p>Zwiększy się dostępność mieszkańców Ignatek-Osiedla jak też mieszkańców gminy do bezpłatnej rehabilitacji w formie hipoterapii.</p> <p>Potrzeba stworzenia integracji społecznej środowiska osób zdrowych ze środowiskiem osób niepełnosprawnych.</p> <p>Szansa na rozwój społeczny oraz zdrowotny dzieci i osób niepełnosprawnych.</p> <p>Bezpłatny dostęp do dodatkowej formy terapii na Sali SI.</p> <p>Możliwość aktywnej rehabilitacji również w złych warunkach pogodowych.</p> <p>Możliwość prowadzenia rehabilitacji w zakresie integracji sensorycznej we wnętrzu budynku.</p> <p>Stworzenie rehabilitacji sprzężonej: rehabilitacja sensoryczna wraz z hipoterapią, co zapewni lepsze wyniki w terapii.</p> <p>Pomieszczenia socjalne będą służyły rodzicom oraz dzieciom. Obecnie rodzice nie mają zapewnionego odpowiedniego zaplecza socjalnego.</p>
---------------------------------------	---

Tabela 41 Przedsięwzięcie nr 13

<p>TYTUŁ PROJEKTU</p>	 <p><i>Prowadzenie działań rekreacyjno-ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem elementów edukacji oraz historii w miejscowości Ignatki-Osiedle.</i></p>
<p>REALIZATOR PROJEKTU</p>	<p>Stowarzyszenie Niezależnych Inicjatyw „Nasza Natura”</p>

PLANOWANE PARTNERSTWO	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stowarzyszenie Nasze Osiedle Ignatki, ul. Leśna 20, Ignatki-Osiedle ➤ Sosnowe Zacisze ul. Leśna 20, Ignatki-Osiedle ➤ Stowarzyszenie Życie bez barier Kleosin, ul. Zambrowska 14 ➤ Podlaska Fundacja Hipoterapii ➤ Gmina Juchnowiec Kościelny ➤ Nadleśnictwo Dojlidy
LOKALIZACJA PROJEKTU	Ignatki-Osiedle – wzdłuż linii brzegowej rzeki Horodnianki
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2019 - 2023
CEL PROJEKTU	<p>Nadanie nowych funkcji społecznych zdegradowanym terenom zielonym oraz linii brzegowej rzeki Horodnianka, z uwzględnieniem funkcji ochronnej miejscowego lasu.</p> <p>Stworzenie miejsca rekreacyjno-wypoczynkowego dla dzieci, dorosłych oraz osób starszych. Połączenie wypoczynku i rekreacji z edukacją.</p> <p>Propagowanie lokalnej historii, zainteresowania miejscowymi zabytkami oraz dziedzictwem kulturowym.</p> <p>Zwiększenie dostępności mieszkańców Ignatek-Osiedla do aktywnych form wypoczynku i rekreacji. Włączenie do projektu osób i dzieci niepełnosprawnych, jako formę adaptacji społecznej.</p> <p>Propagowanie miejscowej kultury i dziedzictwa na terenie województwa podlaskiego.</p>
ZAKRES DZIAŁAŃ	<p>Działania ekologiczne, edukacyjne, kulturalne, oświatowe, rekreacyjne, integracyjne. Stworzenie folderu w formie przewodnika po zabytkach i dziedzictwie kulturowych. Współpraca z miejscowymi przedsiębiorcami działającymi w branży min. wypoczynkowo-gastronomicznej w zakresie propagowania Ignatek-Osiedla.</p> <p>Zintegrowanie działań z działaniami prowadzonymi przez świetlicę wiejską oraz Centrum Hipoterapii.</p>
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy Ignatek-Osiedla: dzieci, dorośli, osoby starsze, osoby niepełnosprawne, uczniowie pałówek oświatowych; mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny
WSKAŹNIK PRODUKTU	Ilość gminnych obiektów małej architektury na ścieżkach spacerowych
	Teren powierzchni ścieżek rekreacyjno-edukacyjnych
WSKAŹNIK REZULTATU	Rekreacyjne udostępnienie obszaru osoby
	Liczba zrealizowanych zajęć edukacyjnych
SPOSÓB MONITOROWANIA	Listy obecności na spotkaniach i zajęciach, zdjęcia.

I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	500 000,00
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne, środki własne
UZASADNIENIE REALIZACJI	<p>Z tytułu dużego i liczego napływu mieszkańców teren Osiedla – Ignatki stał się niewydolny pod względem funkcjonalności i infrastruktury technicznej, jak też funkcjonalności społecznej.</p> <p>Występuje tu szereg zjawisk kryzysowych, dotyczących min. sfery społecznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> -niski poziom kapitału społecznego, brak edukacji historycznej, zdrowotnej, przyrodniczej, bądź też uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym z uwagi na brak obiektów służących integracji i spotkaniom mieszkańców, brak zainteresowania lokalną historią i środowiskiem. <p>Napływ nowych mieszkańców jest na tyle intensywny, że Ignatki-Osiedle wymagają uporządkowania i właściwego rozplanowania stref funkcjonalnych dla społeczności, tak aby uniknąć niepożądanego chaosu przestrzennego i zapewnić mieszkańcom odpowiednie warunki do mieszkania, ale także wypoczynku i rekreacji.</p> <p>Młode matki, dzieci oraz osoby starsze nie mają miejsc, w których mogłyby spędzać czas, spacerować, bawić się odpoczywać.</p> <p>Młode społeczeństwo nie zna lokalnej historii związanej z miejscowością, ludzie starsi rdzenni mieszkańcy zapominają o lokalnej historii z uwagi na degradację obiektów zabytkowych i brak ich aktywnego istnienia w funkcji społecznej.</p> <p>Obecnie mieszkańcy nie utożsamiają się z miejscowością. Pomimo atrakcyjnego położenia: na obrzeżach dużego miasta, otoczenie lasów, łąk, stawów; mieszkańcy nie interesują się otoczeniem, nie dbają o czystość w otoczeniu, nieumiejętnie korzystają z otaczających terenów. Brak jest zagospodarowania terenu pod kątem małej infrastruktury okołoturystycznej i rekreacyjnej, właściciele zwierząt nie sprzątają po nich, dzieci nie mają gdzie jeździć na rowerach, a dorośli spacerować. Panuje ogólny nieład i niemoc oraz niemożliwość korzystania z otoczenia przyrody, z racji braku odpowiedniego przygotowania terenu. Miejscowość wymaga możliwie najszybszych działań w kierunku zagospodarowania przestrzeni społecznej- ogólnodostępnej, tak aby zapewnić ład, porządek, bezpieczeństwo oraz nie doprowadzić do całkowitego zdegradowania obszaru.</p> <p>W wyniku realizacji projektu nastąpi min.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oczyszczenie i adaptacja zaniedbanego cieku wodnego – rzeka Horodnianka — rzeka spełnia ważną funkcję środowiskową, obecnie jest zarośnięta i zanieczyszczona. - uporządkowanie terenów zielonych – na terenie miejscowości istnieje wiele dzikich zakrzaczeń i zadrzewień, które należy poddać inwentaryzacji, a następnie oczyścić i uporządkować. Ważnym elementem jest również przegląd starych zadrzewień przydrożnych oraz przeprowadzenie podstawowych zabiegów

	<p>pielęgnacyjnych. Zadrzewienia stanowią niebawący element krajobrazowy i będą stanowiły element ścieżki edukacyjno-rekreacyjnej.</p> <p>- ochrona zaniedbanych obszarów leśnych wskazanych jako ochronne – zgodnie z polityką przestrzenną gminy uchwaloną w Studium uwarunkowań Gminy Juchnowiec Kościelny i miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Tereny leśne obecnie są wykorzystywane przez mieszkańców w różny, często niekorzystny dla środowiska sposób. Należy na trasie zaplanowanych ścieżek edukacyjno-rekreacyjnych wprowadzić małą infrastrukturę, która pozwoli skanalizować niekontrolowany ruch mieszkańców, zabezpieczyć przed zaśmiecaniem i stworzyć miejsca wypoczynku na łonie natury.</p> <p>Zwiększy się dostępność mieszkańców Ignatek-Osiedla jak też mieszkańców gminy do bezpłatnej rekreacji i kultury.</p> <p>Nastąpi integracja społeczna.</p> <p>Szansa na rozwój społeczny dzieci i osób niepełnosprawnych.</p> <p>Gmina na swoim terenie nie posiada jak dotąd podobnej inwestycji kulturalno-rekreacyjnej.</p> <p>Propagowanie miejscowej kultury, zabytków i dziedzictwa historycznego oraz przyrodniczego.</p> <p>Ignatki –Osiedle posiada piękne tereny, które mogą w przypadku nadania im nowej funkcji i ich rewitalizowania aktywnie służyć mieszkańcom osiedla, jak też mieszkańcom Gminy Juchnowiec Kościelny. Jednocześnie skoncentruje i „uporządkuje” użytkowane przez mieszkańców tereny, skanalizuje ruch, zabezpieczając przed dewastacyjnym użytkowaniem środowiska. Są to tereny zróżnicowane, z elementami zadrzewienia, jak też ciekim wodnym, które leżą na obrzeżach bliskiego sąsiedztwie zabudowań. Tym samym stwarzają doskonałe warunki do codziennego i bezpiecznego korzystania z nich przez wszystkich mieszkańców.</p> <p>Tereny objęte rewitalizacją stanowią własność Gminy Juchnowiec Kościelny, a kierunki i proponowane działania rewitalizacyjne są zgodne ze strategią Gminy, jak też lokalnym planem zagospodarowania przestrzennego przyjętym w dniu 05.06.2012 roku Uchwałą Rady Gminy jako obszar planistyczny – Ignatki-Osiedle Centrum Sportu Turystyki i Rekreacji</p>
--	--

Tabela 42 Przedsięwzięcie nr 14

TYTUŁ PROJEKTU	<i>ReKreacja i ReIntegracja</i>
REALIZATOR PROJEKTU	Konrad Kuśmirak Organizacja NGO
PLANOWANE PARTNERSTWO	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Współpraca psychologa (zajęcia dla osób z Zespołami Aspargera/ spektrum autyzmu) ➤ Współpraca tłumacza na język migowy (zajęcia dla osób niesłyszących/niedosłyszących) ➤ Współpraca z Polską Federacją Instytutem Budokai Karate i Mazowiecko Podlaskim Klubem Karate (wyszkolenie)

LOKALIZACJA PROJEKTU	Ignatki Osiedle – Kleosin – Gmina Juchnowiec Kościelny
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2018 - 2020
CEL PROJEKTU	<p>Integracja środowiska mieszkańców Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami umożliwiającymi udział w zajęciach sportowych, przez uczestnictwo w rywalizacji sportowej jaką jest uprawianie sportów i sztuk walki. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznego przez równy dostęp do bazy treningowej. Umożliwienie startowania przedstawicieli społeczności w krajowych i międzynarodowych turniejach sztuk walk.</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywna integracji o charakterze społecznym, których celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności; - aktywna integracja o charakterze zawodowym, której celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy; -aktywna integracji o charakterze edukacyjnym, której celem jest wzrost poziomu wykształcenia lub jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy (łącznie z działaniami w zakresie aktywizacji zawodowej)); - aktywna integracja o charakterze zdrowotnym, której celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.
ZAKRES DZIAŁAŃ	<p>Treningi zarówno tradycyjnych azjatyckich sztuk walk jak i nowoczesnych systemów samoobrony. Nauka etykiety „dojo” czyli sali treningów, kultury i szacunku do współwziewających oraz ceremoniału związanego z uprawianiem sztuk walk. Organizacja konkursów, turniejów, egzaminów na stopnie uczniowskie. Spotkania z wybitnymi sportowcami i osobami godnymi naśladowania, będącymi źródłem inspiracji dla młodych mieszkańców Gminy. Organizacja kursów samoobrony i seminariów szkoleniowych, co przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny.</p>
GRUPY ODBIORCÓW	<p>Dzieci i młodzież w wieku 8 – 18 lat, dzieci i młodzież wraz z opiekunami prawnymi/rodzicami, dorośli powyżej 18 lat, grupy zawodowe narażone na konfrontację/napaść bandycką ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców z podobszarów rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny.</p>
WSKAŹNIK PRODUKTU	Liczba osób biorących udział w zajęciach
WSKAŹNIK REZULTATU	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	Listy uczestników, dokumentacja fotograficzna.
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	200 000,00
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki własne, dotacje celowe, dotacje unijne

UZASADNIENIE REALIZACJI	Zwiększenie dostępności i różnorodności środków realizacji własnego rozwoju i samodoskonalenia się, integracja grup społecznych odrzuconych i wykluczonych przez swoje niepełnosprawności, stworzenie warunków dla współistnienia całej społeczności gminnej, integracja rodzin, wsi, grup pracowniczych.
--------------------------------	---

Tabela 43 Przedsięwzięcie nr 15

TYTUŁ PROJEKTU	 <p><i>Sport i Rekreacja z Pasją</i></p>
REALIZATOR PROJEKTU	Klub Sportowy „Pasja Kleosin”
PLANOWANE PARTNERSTWO	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stowarzyszenie Niezależnych Inicjatyw „Nasza Natura” Ignatki-Osiedle ul. Przejedna 6 lok. 32 ➤ Stowarzyszenie Nasze Osiedle Ignatki, ul. Leśna 20, Ignatki-Osiedle ➤ Stowarzyszenie Życie bez barier Kleosin, ul. Zambrowska 14 ➤ Gmina Juchnowiec Kościelny
LOKALIZACJA PROJEKTU	Ignatki-Osiedle, Kleosin, Brończany
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2018 - 2023
CEL PROJEKTU	<p>Zwiększenie dostępności mieszkańców Ignatek-Osiedla do aktywnych form wypoczynku i rekreacji.</p> <p>Włączenie do projektu osób i dzieci niepełnosprawnych, jako formę adaptacji społecznej.</p> <p>Propagowanie aktywnego i zdrowego trybu życia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych</p> <p>Zachęcanie do udziału w sporcie dorosłych w tym rodziców</p> <p>Propagowanie zajęć – dziecko rodzic</p> <p>Zintegrowanie „na boisku” dzieci niepełnosprawnych z pełnosprawnymi – sport bez barier.</p>

ZAKRES DZIAŁAŃ	<p>Na kompleksie sportowym będą prowadzone działania sportowe, rekreacyjne, integracyjne, kulturalno-rozrywkowe m.in:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Prowadzenie bezpłatnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży ➤ Zachęcanie do udziału w sporcie dorosłych w tym rodziców ➤ Prowadzenie zajęć – dziecko rodzina ➤ Prowadzenie treningów piłkarskich dla dzieci, młodzieży, dorosłych ➤ Rozgrywanie meczy ligowych na boisku ➤ Organizowanie Dni Sportu, Spartakiad, Olimpiad, meczy, festynów, towarzyskich, rozgrywek młodzież –rodzice. ➤ Prowadzenie aktywnych zajęć w dla dzieci ramach lata OK ➤ Zintegrowanie „na boisku” dzieci niepełnosprawnych z pełnosprawnymi – sport bez barier ➤ Zintegrowanie działań Klubu Sportowego „Pasja Kleosin” z działaniami prowadzonymi przez świetlicę wiejską oraz Centrum Hipoterapii, Gminny Ośrodek Kultury w Juchnowcu Kościelnym ➤ Organizacja turnusów sportowo – rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych.
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców podobszarów rewitalizacji.
WSKAŹNIK PRODUKTU	Liczba osób biorących udział w zajęciach
	Liczba zrealizowanych zajęć sportowych
WSKAŹNIK REZULTATU	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	Listy uczestników, dokumentacja fotograficzna.
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	450 000,00
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki własne, dotacje celowe, dotacje unijne
UZASADNIENIE REALIZACJI	Klub Sportowy „Pasja Kleosin” prowadzi treningi sportowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych w miejscowości Kleosin oraz uczestniczy w rozgrywkach ligowych PZPN. Duża grupa dzieci z miejscowości Ignatki-Osiedle uczęszcza na zajęcia sportowe do „Pasji Kleosin”. Z uwagi na dużą liczbę dzieci i dorosłych zamieszkujących na terenie Ignatek-Osiedla Klub Sportowy „Pasja Kleosin” chce wyjść do mieszkańców z ofertą rekreacyjną, z wykorzystaniem miejscowego Centrum Sportu i Rekreacji w postaci kompleksu boisk sportowych. Trener/sekretarz klubu jest mieszkańcem Ignatek-Osiedla. Dlatego też Klub Sportowy zdiagnozował, iż inwestycja jest społecznym zapotrzebowaniem

miejscowej ludności zgłaszanej na zebraniach sołeckich oraz w pisemnych inicjatywach obywatelskich.

Z tytułu dużego i liczego napływu mieszkańców teren Osiedla – Ignatki stał się niewydolny pod względem funkcjonalności i infrastruktury technicznej, jak też funkcjonalności społecznej.

Miejscowość która na 31.12.2016 roku posiadała 1420 mieszkańców nie posiada żadnego obiektu będącego w własności Gminy w którym mogłaby się spotykać, adoptować, współpracować i tworzyć jedność społeczną. Dodatkowo na osiedlu brak jest obiektów infrastruktury sportowej oraz społecznej, jak też miejsc aktywnego wypoczynku,

gdzie młodzi ludzie mogliby spotykać się, wspólnie spędzać czas i budować relacje społeczne, poprzez miejsca do spędzania czasu wspólnie z rodzinami, po miejsca zapewniające aktywne formy spędzania czasu na łonie przyrody – to wszystko czego obecnie brakuje mieszkańcom wsi, a co powinno stanowić nieodzowny element miejscowości tak zaludnionej.

Osiedle odnotowuje co roku dodatni napływ ludności poczynając od 2008 roku. Moment ten został zapoczątkowany powstaniem budownictwa wielorodzinnego – Spółdzielni Mieszkaniowej Kleosin przy ulicy Jodłowej. W roku 2010 -2011 powstały wspólnoty mieszkaniowe przy ulicy Leśnej oraz Przejazdnej. Mieszkańcy napływowi zamieszkują więc w większości w budownictwie wielorodzinnym. Budownictwo wielorodzinne diametralnie zmieniło charakter wsi Ignatki-Osiedle. Pomiędzy rokiem 2015 -2016 – wzrost zaludnienia o 54 osoby a tym samym stan na 31.12.2016 - to 1420 mieszkańców. Ignatki-Osiedle są po miejscowości Kleosin drugą największą wsią w gminie Juchnowiec Kościelny. Pośród osiedla domów jednorodzinnych wyrosły w szybkim tempie tzw. bloki mieszkaniowe skupiając wiele osób na małej przestrzeni. Statystycznie zabudowa jednorodzinna do wielorodzinnej przedkłada się w udziale 26 % do 74 %. Taki rozkład diametralnie naruszył sposób bycia i styl życia rdzennych mieszkańców osiedla. Mieszkańcy budownictwa wielorodzinnego, nie posiadają dostępu do terenów zielonych jako formy aktywnego wypoczynku.

Ignatki Osiedle wykazują największą liczbę dzieci spośród wszystkich miejscowości gminy Juchnowiec Kościelny jest to liczba 432 co wskazuje wskaźnik 30% do ogółu mieszkańców Ignatek-Osiedla i wskaźnik 14% do ogółu dzieci z terenu całej Gminy w roku 2016.

Miejscowość jest tym samym niewydolna pod względem objęcia dzieci tu zamieszkałych ofertą kulturalną, rekreacyjną czy też edukacyjną.

Mieszkańcy nie czują więzi społecznej, kulturowej czy też dobro -sąsiedzkiej. Mamy do czynienia ze zjawiskiem konfliktów na tle rdzennej ludności i napływowej, jak też odmłodzeniem środowiska lokalnego – obniżeniem wieku demograficznego.

Występuje tu szereg zjawisk kryzysowych, dotyczących m.in. **sfery społecznej:**

-niski poziom kapitału społecznego, brak edukacji historycznej, zdrowotnej, przyrodniczej, bądź też uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym z uwagi na brak obiektów służących integracji i spotkaniom mieszkańców, brak zainteresowania lokalną historią i środowiskiem.

Napływ nowych mieszkańców jest na tyle intensywny, że Ignatki-Osiedle wymagają uporządkowania i właściwego rozplanowania stref funkcjonalnych dla społeczności, tak aby uniknąć niepożądanego chaosu przestrzennego i zapewnić mieszkańcom odpowiednie warunki do mieszkania, ale także wypoczynku i rekreacji.

Obecnie mieszkańcy nie utożsamiają się z miejscowością. Pomimo atrakcyjnego położenia: na obrzeżach dużego miasta, otoczenie lasów, łąk, stawów; mieszkańcy nie interesują się otoczeniem, nie dbają o czystość w otoczeniu, nieumiejętnie korzystają z otaczających terenów. Brak jest zagospodarowania terenu pod kątem małej infrastruktury okołoturystycznej i rekreacyjnej, właściciele zwierząt nie sprzątają po nich, dzieci nie mają gdzie jeździć na rowerach, a dorośli spacerować. Panuje ogólny nieład i niemoc oraz niemożliwość korzystania z otoczenia przyrody, z racji braku odpowiedniego przygotowania terenu. Miejscowość wymaga możliwie najszybszych działań w kierunku zagospodarowania przestrzeni społecznej- ogólnodostępnej, tak aby zapewnić ład, porządek, bezpieczeństwo oraz nie doprowadzić do całkowitego zdegradowania obszaru.

Zwiększy się dostępność mieszkańców Ignatek-Osiedla jak też mieszkańców gminy do bezpłatnej rekreacji i kultury.

Nastąpi integracja społeczna.

Jest to szansa na rozwój społeczny dzieci i osób niepełnosprawnych.

Gmina na swoim terenie nie posiada jak dotąd żadnej inwestycji kulturalno-rekreacyjnej.

Aktualnie Gmina Juchnowiec Kościelny jest w trakcie budowy płyty pełnowymiarowego boiska trawiastego do gry w piłkę nożną. Bez rozbudowy inwestycji potrzebne media, infrastrukturę drogową, sportową, niezbędne budynki, ogrodzenie oświetlenie, boisko nie będzie mogło być wykorzystywane do rozgrywek ligowych a nawet rekreacyjnych. Teren boiska położony jest w bardzo bliskim sąsiedztwie cieką wodnego Horodnianka oraz dwóch zbiorników wodnych w postaci stawów. Bez odpowiedniej infrastruktury zabezpieczającej, boisko jest niebezpieczne zarówno dla dzieci, młodzieży, jak i dorosłych. W takim stanie technicznym, PZPN nie wyrazi zgody na dokonywanie jakichkolwiek oficjalnych rozgrywek sportowych. Poszerzenie oferty bazy sportowej o boisko min. do gry w siatkówkę, koszykówkę, boczne boisko do treningów i gry w piłkę nożną dzieci pozwoli skierować ofertę sportową do wszystkich mieszkańców i aktywnie zaangażować młodych i starszych rodziców oraz seniorów do uprawiania sportu.

Proponowane do rewitalizacji tereny mogą w przypadku nadania im nowej funkcji i ich zrewitalizowania aktywnie służyć mieszkańcom osiedla, jak też mieszkańcom Gminy Juchnowiec Kościelny. Proponowany projekt jednocześnie skoncentruje i „uporządkuje” użytkowane przez mieszkańców tereny, skanalizuje ruch, zabezpieczając przed dewastacyjnym użytkowaniem środowiska. Tereny proponowanego kompleksu sportowego leżą na obrzeżach dość bliskiego sąsiedztwa zabudowań. Tym samym stwarzają doskonałe warunki do codziennego i bezpiecznego korzystania z nich przez wszystkich mieszkańców.

	Tereny objęte rewitalizacją stanowią własność Gminy Juchnowiec Kościelny, a kierunki i proponowane działania rewitalizacyjne są zgodne ze strategią Gminy, jak też lokalnym planem zagospodarowania przestrzennego przyjętym w dniu 05.06.2012 roku Uchwałą Rady Gminy jako obszar planistyczny – Ignatki-Osiedle Centrum Sportu Turystyki i Rekreacji
--	--

Tabela 44 Przedsięwzięcie nr 16

TYTUŁ PROJEKTU	<i>Rozwój przedsiębiorczości z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych</i>
REALIZATOR PROJEKTU	Sosnowe Zacisze N. Artemowicz, E. Espinosa, A. Artemowicz S.C
PLANOWANE PARTNERSTWO	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stowarzyszenie Niezależnych Inicjatyw „Nasza Natura” Ignatki-Osiedle ul. Przejedna 6 lok. 32 ➤ Stowarzyszenie „Życie bez barier” Kleosin ul. Zambrowska 14 ➤ Stowarzyszenie Nasze Ignatki Osiedle ul. Leśna 20, Ignatki-Osiedle
LOKALIZACJA PROJEKTU	Ignatki - Osiedle
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2018 - 2023
CEL PROJEKTU	<p>Rozwój przedsiębiorczości, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych i likwidacją barier architektonicznych.</p> <p>Wzrost atrakcyjności, sprzedaży usług oraz oferty handlowej, rozwój bazy usługowej przyczyni się do zwiększenia liczby osób korzystających z usług, a co za tym idzie zwiększy dochody przedsiębiorcy.</p>
ZAKRES DZIAŁAŃ	<p>Zagospodarowanie terenu w postaci utwardzenia części placu oraz wyposażenia go w elementy małej architektury min. przeznaczonej do zabaw dzieci, typu ławki, zjeżdżalnie, huśtawki itp. z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p> <p>Budowa w obiekcie Sosnowe Zacisze windy przeznaczonej m.in. dla osób niepełnosprawnych. Budynek jest piętrowy.</p> <p>Budowa w obiekcie Sosnowe Zacisze Strefy SPA z funkcją wodnego masażu rehabilitacyjnego.</p>
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców podobszarów rewitalizacji.
WSKAŹNIK PRODUKTU	Liczba osób niepełnosprawnych które skorzystały z oferty
WSKAŹNIK REZULTATU	Likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych
	Łączna liczba zajęć/spotkań, zorganizowanych dla mieszkańców Ignatek-Osiedle
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	Listy gości, dokumentacja fotograficzna.

SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	500 000,00
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki własne, dotacje celowe, dotacje unijne
UZASADNIENIE REALIZACJI	<p>W kompleksie „ Sosnowe Zacisze” ma swoją siedzibę organizacja pozarządowa Stowarzyszenie Nasze Ignatki Osiedle. Z uwagi na brak budynków użyteczności publicznej na terenie wsi Obiekt ten jest jednym miejscem w Ignatkach-Osiedlu gdzie można prowadzić działania kulturalne, rekreacyjne itp.. Tym samym wewnątrz kompleksu jak i na zewnątrz prowadzone są wszelkie zajęcia aktywizujące społeczność lokalną organizowane przez Gminę Juchnowiec Kościelny oraz organizacje pozarządowe. Obecnie prowadzone są tu warsztaty taneczne dla dzieci w dwóch grupach wiekowych oraz dorosłych, spotkania tematyczne min. związane z rewitalizacją, imprezy grupowe okolicznościowe dla dzieci: choinka, andrzejki, bal karnawałowy itp. jak też zebrania sołeckie, Lato OK!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cześć terenu wokół obiektem jest cyklicznie udostępniana nieodpłatnie na potrzeby prowadzenia działalności statutowej Stowarzyszenia Nasze Ignatki Osiedle oraz w ramach współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury – w celu prowadzenia zajęć dla dzieci i młodzieży Lato OK! Adaptacja terenu w postaci zagospodarowania i dostosowania do wymogów osób niepełnosprawnych umożliwi udział w zajęciach również dzieciom niepełnosprawnym ruchowo, co aktualnie nie jest możliwe. Powyższe działania możliwą również osobom dorosłym niepełnosprawnym korzystanie z obiektu i poszerzą ofertę kompleksu. • Budowa windy umożliwiłaby min. zatrudnienie osób niepełnosprawnych w postaci personelu obiektu, jak też służyłaby niepełnosprawnym gościom co przyczyniałoby się do niedyskryminacji osób niepełnosprawnych i możliwości skorzystania przez nich z oferty kompleksu. • Budowa w obiekcie Sosnowe Zacisze Strefy SPA z funkcją wodnego masażu rehabilitacyjnego poszerzyłaby min. ofertę zdrowotną oraz rekreacyjną skierowaną min. do mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny jak też osób niepełnosprawnych oraz przyczyniłaby się do poprawy stanu zdrowia mieszkańców. <p>Wszystkie wymienione działania przyczynią się do wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, poprzez likwidację barier architektonicznych. Umożliwią również przyjazd rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym i zakwaterowanie podczas turnusu rehabilitacyjnego hipoterapii prowadzonej przez Podlaskiej Centrum Hipoterapii w Ignatkach-Osiedlu, co obecnie nie jest możliwe na bariery architektoniczne (budynek obiektu jest piętrowy, a dotarcie do min. pokoiów, restauracji, toalety, wiąże się z pokonaniem schodów). Również miejscowi mieszkańcy Ignatek-Osiedla oraz Gminy Juchnowiec Kościelny będą mogli skorzystać z funkcji obiektu oraz uczestniczyć w zajęciach organizowanych przez Organizacje pozarządowe oraz GOK Juchnowiec Kościelny, bez potrzeby pokonywania barier architektonicznych. Aktualnie z uczestnictwa w zajęciach (poprzez bariery architektoniczne wyłączone są dzieci poruszające się na</p>

	<p>wózkach) podopieczni z Ośrodka Polityki Regionalnej – dom dziecka dla dzieci niepełnosprawnych – Ignatki-Osiedle.</p> <p>Proponowane działania w zakresie nowych usług dla klientów są innowacyjne i niszowe w ofercie podobnych obiektów na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny. Wzrost dochodów przedsiębiorcy pozwoli na zwiększenie ewentualnego zatrudnienia.</p>
--	--

Tabela 45 Przedsięwzięcie nr 17

TYTUŁ PROJEKTU	<i>Zapewnienie dostępności do sieci gazowej wraz z modernizacją inst. co. oraz ogólną poprawą estetyki budynku mieszkalnego przy ul. Tarasiuka 3 w Kleosinie</i>
REALIZATOR PROJEKTU	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Kleosinie
PLANOWANE PARTNERSTWO	Nie dotyczy
LOKALIZACJA PROJEKTU	Ul. Tarasiuka 3 w Kleosinie – dz.geod. 76/6 – rok budowy - 1993
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2018 - 2023
CEL PROJEKTU	<p>Zapewnienie możliwości korzystania przez mieszkańców budynku mieszkalnego położonego w Kleosinie przy ul. Tarasiuka 3 w Kleosinie z gazu sieciowego, wraz z poprawą działania wewnętrznej inst. co. i ogólnej estetyki przestrzeni wspólnych.</p> <p>Zapewni to zdecydowane zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców jak i jakości ich życia.</p>
ZAKRES DZIAŁAŃ	Wykonanie przyłącza gazowego do budynku przy ul. Tarasiuka 3 w Kleosinie wraz z wewnętrzną instalacją gazową. Modernizacja wewnętrznej inst.co. oraz remont klatki schodowej wraz ze zmianą oświetlenia na energooszczędne.
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy budynku przy ul. Tarasiuka 3 w Kleosinie
WSKAŹNIK PRODUKTU	Liczba wykonanych przyłączy gazowych
WSKAŹNIK REZULTATU	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	Protokoły odbioru.
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	97 000,00
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne i środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej w Kleosinie
UZASADNIENIE REALIZACJI	Budynek przy ul. Tarasiuka 3 w Kleosinie został przekształcony na budynek mieszkalny z budynku biurowego. Jest tam 15 mieszkań. Niestety budynek ten nie był wcześniej podłączony do sieci gazowej co zmusza mieszkańców do korzystania z butli gazowych. Stwarza to zagrożenie dla zdrowia i życia. Ponadto instalacja co. też nie w pełni odpowiada wymogom prawidłowego zapewnienia

	w ciepło lokali mieszkalnych. Realizacja tych działań zdecydowanie zwiększy poziom bezpieczeństwa mieszkańców jak i jakości ich życia.
--	--

Tabela 46 Przedsięwzięcie nr 18

TYTUŁ PROJEKTU	<i>Poprawa energooszczędności oraz stanu technicznego budynków wielorodzinnych wraz z modernizacją przyległej infrastruktury oraz poprawą estetyki obszaru osiedla przy ul. Kraszewskiego w Kleosinie</i>
REALIZATOR PROJEKTU	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Kleosinie
PLANOWANE PARTNERSTWO	Nie dotyczy
LOKALIZACJA PROJEKTU	ul. Kraszewskiego w Kleosinie nr.2- rok budowy 1993 -1-1994r.; -2A- 1995r.; -2B-1997r.; -2C-2000r.; -2D-2000r.; -4 – 1994r.; -6 – 1994r.; - 8- 1994; -10-1996r.; -10A-1999r.; -10B-2000r.; -12 -1996 -14-1998r. dz. geod.nr. 713/1
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2018 - 2023
CEL PROJEKTU	<p>Dzięki realizacji projektu termomodernizacji oraz remontom towarzyszącym (remonty klatek schodowych , balkonów), schodów zewnętrznych poddana zostanie infrastruktura , na którą składa się 14 budynków wielorodzinnych. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy jakości środowiska obszarów, gdzie realizowany będzie przedmiotowy projekt. Zmodernizowana infrastruktura pozwoli na obniżenie energochłonności i poprawi nie tylko efektywność środowiskową, ale również estetykę przestrzeni publicznej obszaru, gdzie realizowany będzie projekt.</p> <p>Poprzez poprawę infrastruktury technicznej w stopniu ogólnym poprawi się jakość infrastruktury społecznej, co w rezultacie doprowadzi do polepszenia jakości życia na terenie objętym projektem.</p>
ZAKRES DZIAŁAŃ	<p>1. TERMOMODERNIZACJA BLOKÓW POD ADRESEM:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kraszewskiego 2A, 2B, 2C, 2D, 10, 10A, 10B, 12, 14 w zakresie: -docieplenie ścian zewnętrznych wraz ze ścianami fundamentowymi -remont dachu wraz z naprawą kominów wentylacyjnych -wymiana obróbek blacharskich (rynny, rury spustowe i wykonanie orynnowania daszków nad balkonami) - remont balkonów (wymiana izolacji i obróbek blacharskich, ułożenie gresu) - wymiana stolarki okiennej na klatkach schodowych i w piwnicach wraz z wymianą drzwi zewnętrznych <p>2. REMONT KLATEK SCHODOWYCH W BUDYNKACH:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kraszewskiego 2, 2A, 2B, 10A, 2C, 12, 14, 10B, 2D wraz z wymianą stolarki okiennej, ułożeniem gresu na biegach schodowych i spocznikach ,wymianą

	<p>oświetlenia na energooszczędne, malowanie korytarzy piwnicznych i pomieszczeń użytku ogólnego</p> <p>3. WYMIANA OŚWIETLENIA ZEWNĘTRZNEGO NA OŚWIETLENIE ENERGOOSZCZĘDNE</p> <p>4. MODERNIZACJA PLACU ZABAW PRZY UL. KRASZEWSKIEGO 1</p> <p>5. WYMIANA STOLARKI NA KLATKACH SCHODOWYCH WRAZ Z WYMIANĄ DRZWI ZEWNĘTRZNYCH W BLOKACH – KRASZEWSKIEGO 2,6,8</p> <p>6. REMONT SCHODÓW ZEWNĘTRZNYCH – bloki Kraszewskiego 6,8,14</p> <p>7. Remont i budowa osłon śmietnikowych</p> <p>8. Wymiana nawierzchni jezdni i chodnika przy bloku Kraszewskiego 14 oraz wykonanie parkingu przy siłowni zewnętrznej i boisku (w szczycie bloku Kraszewskiego 14)</p>
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy osiedla przy ul. Kraszewskiego w Kleosinie
WSKAŹNIK PRODUKTU	Liczba obiektów poddanych modernizacji
WSKAŹNIK REZULTATU	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	Protokoły odbioru.
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	6 590 000,00
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne i środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej w Kleosinie
UZASADNIENIE REALIZACJI	Budynki mieszkalne zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym charakteryzują się dużymi stratami ciepła oraz wysokim stopniem degradacji otaczającej przestrzeni co spowodowane jest brakiem wystarczających funduszy własnych SM w Kleosinie na przeprowadzenie wszystkich niezbędnych prac służących poprawie technicznej budynków i infrastruktury jak i jakości życia mieszkańców.

Tabela 47 Przedsięwzięcie nr 19

TYTUŁ PROJEKTU	<i>Poprawa bezpieczeństwa, efektywności energetycznej, estetyki siedmiu budynków mieszkalnych wielorodzinnych na os. Ignatki wraz ze zwiększeniem możliwości rekreacyjno – integracyjnych terenów osiedla.</i>
REALIZATOR PROJEKTU	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Kleosinie
PLANOWANE PARTNERSTWO	Nie dotyczy
LOKALIZACJA PROJEKTU	Os. Ignatki – bloki przy - ul. Jodłowej 6- dz. geod. 222/88 – rok budowy 2003 r.; -6A - 222/87 – 2006 r.; - 6B - 222/86 – 2007 r.; -8 - 222/82 – 2004 r.; -8A - 222/83 – 2005 r. -8B - 222/84 – 2005 r.; -8C - 222/85-2007 r.

PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2018 - 2023
CEL PROJEKTU	Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa mieszkańców bloków przy ul. Jodłowej 6, 6A, 6B, 8, 8A, 8B, 8C w Ignatkach-Osiedlu wraz z poprawą estetyki i infrastruktury (w tym rekreacyjnej) poszczególnych bloków jak i otoczenia.
ZAKRES DZIAŁAŃ	<p>1. Poprawa bezpieczeństwa i estetyki</p> <ul style="list-style-type: none"> -naprawa ogrodzenia wraz z montażem szlabanu na wjeździe na osiedle (dotyczy bloków Jodłowa 6,6A,6B,8,8A,8B,8C) -wymiana oświetlenia zewnętrznego na ośw. energooszczędne -naprawa chodników i podjazdów do garaży -budowa nowych miejsc parkingowych -modernizacja placów zabaw przy blokach Jodłowa 8A i 8B -utwardzenie terenu w szczycie bloku Jodłowa 8B -zabezpieczenie terenu i budynków przed wodami gruntowymi i opadowymi -docieplenie ścian fundamentowych budynków Jodłowa 6,6A,6B,8A i 8B <p>2. Remont klatek schodowych w blokach Jodłowa 6A i 6B wraz z wymianą oświetlenia na energooszczędne o raz malowaniem korytarzy piwnicznych i pomieszczeń użytku ogólnego</p> <p>3. Poprawa efektywności energetycznej budynków</p> <ul style="list-style-type: none"> -remont pokrycia dachowego wraz z dociepleniem kominów wentylacyjnych w blokach Jodłowa 6,6A,6B,8A ,8B i 8C -remonty balkonów (wymiana izolacji i obróbek blacharskich, ułożenie gresu, wymiana wypełnienie balustrad balkonów) <p>4. Remont schodów zewnętrznych</p>
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy bloków przy ul. Jodłowej 6,6A,6B,8,8A,8B i 8C w Ignatkach-Osiedlu
WSKAŹNIK PRODUKTU	Liczba obiektów poddanych modernizacji
WSKAŹNIK REZULTATU	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	Protokoły odbioru.

SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	3 029 000,00
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne i środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej w Kleosinie
UZASADNIENIE REALIZACJI	Zespół budynków mieszkalnych przy ul. Jodłowej 6, 6A, 6B, 8, 8A, 8B i 8C w Ignatkach Osiedlu stanowi zamknięty, odgradzony obszar, który boryka się z problemem braku miejsc parkingowych jak odpowiedniej infrastruktury, która choć częściowo zaspokajałaby potrzeby szczególnie najmłodszych mieszkańców. W związku z tym ustawienie szlabanu na wjeździe na osiedle (tak by parkingi nie były zajmowane przez mieszkańców spoza ww. bloków jak też gruntowna modernizacja istniejących placów zabaw wraz z utwardzeniem terenu tak by dzieci mogły tam grać np. w piłkę jest koniecznością dla zamieszkałych tam mieszkańców.

Tabela 48 Przedsięwzięcie nr 20

TYTUŁ PROJEKTU	<i>Poprawa energooszczędności oraz stanu technicznego budynków wielorodzinnych wraz z modernizacją przyległej infrastruktury oraz poprawą estetyki obszaru osiedla przy ul. Walerowskiego w Kleosinie</i>
REALIZATOR PROJEKTU	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Kleosinie
PLANOWANE PARTNERSTWO	Nie dotyczy
LOKALIZACJA PROJEKTU	Bloki wielorodzinne wraz z budynkiem socjalno-usługowym w Kleosinie przy ul. - Walerowskiego 19 – dz. geod. 715 rok budowy – 1990 r. -19A– dz. geod. 715 rok budowy – 1992 r. -21 – dz. geod. 715 rok budowy – 1991 r. -23– dz. geod. 715 rok budowy – 1992 r. -Walerowskiego 19 Pawilon - dz. geod. 371/79 rok budowy – 1990 r.
PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2018 - 2023
CEL PROJEKTU	Dzięki realizacji projektu termomodernizacji oraz remontom towarzyszącym (remonty klatek schodowych, balkonów, schodów zewnętrznych) poddana zostanie infrastruktura, na którą składają się 4 budynki wielorodzinne i jeden o przeznaczeniu socjalno usługowym. Realizacja projektu przyczyni się do poprawy jakości środowiska obszarów, gdzie realizowany będzie przedmiotowy projekt. Zmodernizowana infrastruktura pozwoli na obniżenie energochłonności i poprawi nie tylko efektywność środowiskową, ale również estetykę przestrzeni publicznej obszaru, gdzie realizowany będzie projekt. Poprzez poprawę infrastruktury technicznej w stopniu ogólnym poprawi się jakość infrastruktury społecznej, co w rezultacie doprowadzi do polepszenia jakości życia na terenie objętym projektem.

ZAKRES DZIAŁAŃ	<p>1. Remont klatek schodowych w blokach Walerowskiego 19, 19A i 21 wraz z wymianą oświetlenia na energooszczędne, ułożeniem gresu oraz malowaniem korytarzy piwnicznych i pomieszczeń użytku ogólnego</p> <p>2. Budowa miejsc parkingowych (powiększenie istniejącego parkingu)</p> <p>3. Remont pokrycia dachowego wraz z dociepleniem kominów wentylacyjnych w blokach Walerowskiego 19, 19A, 21,23</p> <p>4. REMONT SCHODÓW ZEWNĘTRZNYCH – bloki Walerowskiego 19 i 21</p> <p>5. Wymiana oświetlenia zewnętrznego na ośw. energooszczędne</p> <p>6. Remont balkonów (wymiana izolacji i obróbek blacharskich, ułożenie gresu) w blokach Walerowskiego 19, 19A, 21 i 23</p> <p>7. Remont elewacji i dachu węzła ciepłego przy bloku Walerowskiego 19</p> <p>8. Termomodernizacja wraz z wymianą stolarki, remontem dachu i schodów zewnętrznych oraz klatki schodowej lokalu socjalno usługowego przy ul. Walerowskiego 19</p>
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy bloków przy ul. Walerowskiego 19, 19A, 21 i 23
WSKAŹNIK PRODUKTU	Liczba obiektów poddanych modernizacji
WSKAŹNIK REZULTATU	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	Protokoły odbioru.
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	1 646 000,00
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki unijne i środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej w Kleosinie
UZASADNIENIE REALIZACJI	Budynki mieszkalne zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym charakteryzują się dużymi stratami ciepła oraz wysokim stopniem degradacji otaczającej przestrzeni co spowodowane jest brakiem wystarczających funduszy własnych SM w Kleosinie na przeprowadzenie wszystkich niezbędnych prac służących poprawie technicznej budynków i infrastruktury jak i jakości życia mieszkańców.

Tabela 49 Przedsięwzięcie nr 21

TYTUŁ PROJEKTU	Aktywnie BEZ BARIER w obszarze rewitalizacji
REALIZATOR PROJEKTU	Ośrodek Kultury
PLANOWANE PARTNERSTWO	Gmina Juchnowiec Kościelny Lokalne Organizacje Pozarządowe
LOKALIZACJA PROJEKTU	Obszar rewitalizacji

PRZEWIDYWANY OKRES REALIZACJI PROJEKTU	2018 - 2023
CEL PROJEKTU	Podniesienie aktywnego trybu życia mieszkańców Gminy.
ZAKRES DZIAŁAŃ	<p>Akcja „ZIMA OK” – cykl spotkań i wyjazdów w trakcie zimowych ferii.</p> <p>Bieg Konopielki.</p> <p>Wakacyjna akcja „LATO OK” – cykl spotkań prowadzonych w trakcie wakacji, połączonych z piknikami.</p> <p>Dni Ziemi Juchnowieckiej – cykl imprez o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym, sportowym, rozrywkowym.</p> <p>Piknik Kulinarny.</p> <p>Andrzejki.</p> <p>Przedświąteczne spotkania „Choinkowa Sobota”.</p> <p>Prowadzenie Klubów Seniora.</p> <p>Prowadzenie warsztatów malarskich dla dorosłych.</p> <p>Prowadzenie warsztatów tanecznych.</p> <p>Prowadzenie warsztatów Zumba dla dzieci i dorosłych.</p> <p>Prowadzenie Ludowych Zespołów Folklorystycznych „Koplanianki” i „Srebrne Nutki”.</p>
GRUPY ODBIORCÓW	Mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny, ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców podobszarów rewitalizacji Ignatki-Osiedle, Kleosin – centralna część sołectwa, Hołówki Duże oraz Brończany
WSKAŹNIK PRODUKTU	Liczba zorganizowanych wydarzeń
WSKAŹNIK REZULTATU	Liczba osób, które wzięły udział w zorganizowanych wydarzeniach
SPOSÓB MONITOROWANIA I MIERZENIA WSKAŹNIKÓW	Listy obecności, dokumentacja fotograficzna
SZACUNKOWY KOSZT REALIZACJI	50 000,00
PLANOWANE ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	Środki własne, środki unijne
UZASADNIENIE REALIZACJI	Organizacja tego typu wydarzeń pozwoli na aktywizację i integrację mieszkańców obszaru rewitalizacji, a co za tym idzie umożliwi minimalizację występowania zjawiska wykluczenia społecznego.

10.2 CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Lokalny Program Rewitalizacji oprócz podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja będzie miała najważniejszy wpływ na wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego, uwzględnia także możliwość realizacji różnego rodzaju przedsięwzięć uzupełniających, trwających w całym okresie programowania, czyli do roku 2023. Zadania te realizują przyjęte cele i kierunki działań oraz są uzupełnieniem podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Warunkiem realizacji przedsięwzięcia uzupełniającego jako przedsięwzięcia rewitalizacyjnego jest konieczność odpowiedzi na zdiagnozowane zjawiska negatywne. Przestrzeń jest bardzo ważnym zasobem rozwoju społecznego gospodarczego. Jej kształtowanie zgodnie z zasadami ładu przestrzennego stanowi główną zasadę zrównoważonego rozwoju.

Tego rodzaju działania przyczynią się do wykreowania przyjaznych przestrzeni publicznych służących różnym formom spędzania czasu wolnego, jak również integracji mieszkańców. Będą miały również wpływ na wzrost atrakcyjności turystycznej i będą właściwym dopełnieniem zasobów krajobrazowo- przyrodniczych gminy.

Charakterystykę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych planowanych do realizacji na obszarze rewitalizacji przedstawiono poniżej w tabeli

1. Przedsięwzięcia wspierające włączenie społeczne i wyrównywanie szans społecznych i zawodowych skierowane do określonych grup docelowych. Przedsięwzięcia realizowane zarówno przez podmioty publiczne (GOPS, instytucje kultury, edukacji) jak również podmioty niepubliczne (fundacje, stowarzyszenia).

Działania te skupiać się będą na:

- 1) aktywizacji lokalnego rynku pracy, w tym aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w szczególności poprzez: szkolenia i kursy umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji; rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy; kierowanie na dotowane z funduszu pracy miejsca pracy: prace interwencyjne, roboty publiczne, staże zawodowe, doradztwo zawodowe; kierowanie do udziału w programach specjalnych; poradnictwo zawodowe, psychologiczne;

Potencjalny realizator: Powiatowy Urząd Pracy, Gminne Ośrodek Pomocy Społecznej

Szacunkowy koszt: 100 000,00 zł

- 2) wspomaganiu funkcjonowania rodzin z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym lub ubóstwem w szczególności poprzez: profilaktykę i interwencję skierowaną do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym dzieci i młodzieży; wsparcie dla otoczenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w celu ich aktywizacji; wspieranie już istniejących i tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego przeznaczonych dla dzieci i młodzieży ale także dla osób starszych i niepełnosprawnych; prowadzenie kampanii informacyjnych

rozwijających świadomość społeczną o uzależnieniach i zjawisku przemocy domowej oraz rówieśniczej; promocję działań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji, w tym równego statusu kobiet i mężczyzn; pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych;

Potencjalny realizator: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny, Gminny Ośrodek Pomocy Rodzinie

Szacunkowy koszt: 300 000,00 zł

- 3) zapewnieniu równych szans rozwoju osobom z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez ułatwienie im dostępu do wysokiej jakości usług publicznych, w tym: edukacji, kultury i sportu w szczególności poprzez: ofertę edukacyjną dla ludzi dorosłych, dającą możliwość uczenia się przez całe życie i umożliwiającą powrót na rynek pracy; programy z zakresu zdrowego trybu życia; tworzenie warunków umacniania się więzi międzypokoleniowej i wewnątrzpokoleniowej przy wykorzystaniu zasobów z obszaru edukacji, kultury i tradycji regionalnej; zajęcia dla dzieci i młodzieży ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, rozwijanie wszelkich form zainteresowania nauką, sportem, językami obcymi i kulturą, itp.; propozycję spędzania czasu wolnego; stworzenie i wsparcie oferty zajęć sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla wszystkich grup wiekowych, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży; zajęcia wyrównawcze;

Potencjalny realizator: Ośrodek Kultury

Szacunkowy koszt: 150 000,00 zł

- 4) aktywizacji społecznej i obywatelskiej w szczególności poprzez: stworzeniu podstaw współpracy podmiotów działających na rzecz integracji społecznej; organizację jednorazowych lub cyklicznych wydarzeń kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych i edukacyjnych; promowanie wartości narodowych i historycznych, budowanie tożsamości regionalnej; promujące zwiększenie stopnia udziału mieszkańców w życiu publicznym.

Potencjalny realizator: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny

Szacunkowy koszt: 200 000,00 zł

2. Przedsięwzięcia zawierające działania związane z rozwojem ekonomii społecznej, służące rozwojowi lokalnemu i aktywizacji zawodowej mieszkańców szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.

Potencjalny realizator: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny

Szacunkowy koszt: 200 000,00 zł

3. Przedsięwzięcia skierowane na poprawę jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców, porządkujące i podnoszące estetykę otoczenia, w szczególności odnoszące się do obiektów i przestrzeni publicznej. Podejmowane działania powinny dotyczyć porządkowania przestrzeni m.in. poprzez instalację obiektów małej architektury, urządzenie terenów zielonych, wprowadzanie udogodnień komunikacyjnych (miejsca parkingowe), poprawy

estetyki budynków (remont elewacji) czy też realizację innych działań, które będą pozytywnie wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców.

Potencjalny realizator: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny

Szacunkowy koszt: 500 000,00 zł

4. Przedsięwzięcia związane z rozbudową i modernizacją infrastruktury technicznej (transportowej i komunalnej) mające charakter uzupełniający względem innych działań rewitalizacyjnych oraz służące realizacji celów społecznych (tj. rozwiązywaniu zdiagnozowanych wcześniej problemów społecznych m. in. poprawę dostępności do wysokiej jakości usług publicznych: sport, rekreacja, zdrowie, edukacja). Działania tego typu powinny stanowić środek dla osiągnięcia szerszego celu, jakim ma być zwiększenie szans na niwelację zidentyfikowanych na obszarze negatywnych zjawisk i wszechstronny rozwój.

Potencjalny realizator: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny

Szacunkowy koszt: 900 000,00 zł

5. Przedsięwzięcia, których celem jest zachowanie i promocja dziedzictwa kulturowego: materialnego i niematerialnego oraz narodowego i przyrodniczego. Tego typu działania powinny się skupiać na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie wartości kulturowych obszaru i gminy ale także wykazywać dbałość o obiekty zabytkowe. Planuje się remont zabytkowego budynku stajni/obory oraz adaptację zabytkowego parku dworskiego wpisanych do rejestru zabytków, jak też stworzenie ścieżki rekreacyjnej z elementami historyczno- edukacyjnymi, z oznaczeniem miejsc związanych historycznie z sołectwem Ignatki-osiedle.

Potencjalny realizator: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny, Ośrodek Kultury

Szacunkowy koszt: 900 000,00 zł

6. Przedsięwzięcia w sferze technicznej wspierające poprawę efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii, a także zapewniające poprawę stanu technicznego obiektów budowlanych. Realizacja tego typu przedsięwzięć będzie dotyczyć głównie obiektów publicznych.

Potencjalny realizator: Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny

Szacunkowy koszt: 1 100 000,00 zł

7. Przedsięwzięcia dotyczące poprawy infrastruktury technicznej służącej stworzeniu warunków dla mieszkańców obszaru rewitalizacji dla spędzania wolnego czasu , w tym służącej rekreacji i integracji lokalnej społeczności obszaru rewitalizacji (m.in. Rozbudowa z budową kompleksu boisk sportowych - Centrum Sportu, Turystyki i Rekreacji wraz z budynkami i urządzeniami towarzyszącymi, elementami prozdrowotnymi w zakresie hipoterapii i rehabilitacji, oraz infrastrukturą drogową, sportową, ogrodzeniową - w tym media) – realizacja przedsięwzięć mających na celu:

- Nadanie nowych funkcji społecznych i przestrzennych zdegradowanym terenom zielonym.
- Stworzenie miejsca rekreacyjno-wypoczynkowego dla dzieci, dorosłych oraz osób starszych.

- Zwiększenie dostępności mieszkańców Ignatek-Osiedla do aktywnych form wypoczynku i rekreacji.
- Włączenie do projektu osób i dzieci niepełnosprawnych, jako formę adaptacji społecznej.
- Propagowanie aktywnego i zdrowego trybu życia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych
- Prowadzenie bezpłatnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży
- Zachęcanie do udziału w sporcie dorosłych w tym rodziców
- Prowadzenie zajęć – dziecko rodzic
- Prowadzenie treningów piłkarskich dla dzieci, młodzieży, dorosłych
- Rozgrywanie meczy ligowych PZPN na boisku przez dzieci grupę Orlika, młodzież oraz seniorów.
- Organizowanie Dni Sportu, Spartakiad, Olimpiad, meczy towarzyskich, rozgrywek młodzież –rodzice.
- Prowadzenie aktywnych zajęć w dla dzieci ramach LATA OK.
- Zintegrowanie „na boisku” dzieci niepełnosprawnych z pełnosprawnymi – sport bez barier.

Proponowane do rewitalizacji tereny mogą w przypadku nadania im nowej funkcji i ich zrewitalizowania aktywnie służyć mieszkańcom osiedla, jak też mieszkańcom Gminy Juchnowiec Kościelny. Proponowany projekt jednocześnie skoncentruje i „uporządkuje” użytkowane przez mieszkańców tereny, skanalizuje ruch, zabezpieczając przed dewastacyjnym użytkowaniem środowiska. Tereny proponowanego kompleksu sportowego leżą na obrzeżach dość bliskiego sąsiedztwa zabudowań. Tym samym stwarzają doskonałe warunki do codziennego i bezpiecznego korzystania z nich przez wszystkich mieszkańców.

Potencjalny realizator: Gmina Juchnowiec Kościelny, Klub Sportowy „Pasja Kleosin”- Kleosin ul. Ojca Stefana Tarasiuka 9, Stowarzyszenie Niezależnych Inicjatyw „Nasza Natura” Ignatki-Osiedle ul. Przejedna 6 lok. 32, Stowarzyszenie Nasze Ignatki Osiedle, Ignatki-Osiedle ul. Leśna 20,

Szacunkowy koszt: 2 000 000,00 zł

Procesy i zjawiska gospodarcze pod wieloma względami wpływają na pozostałe sfery rozwoju lokalnego, warunkując m.in. sytuację dochodową (majątkową) mieszkańców. Niezwykle ważnym elementem procesów gospodarczych jest aktywność ekonomiczna ludności oraz związane z nią bezpośrednio zjawisko bezrobocia. Bezrobocie jest nie tylko poważnym problemem o charakterze ekonomicznym, ale przede wszystkim społecznym, prowadzi do degradacji kapitału ludzkiego oraz jest jedną z głównych przyczyn występowania wielu niekorzystnych zjawisk społecznych (np. ubóstwo i bieda, alkoholizm, przestępczość itp.).

11. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI REWITALIZACJI

Skuteczna i efektywna rewitalizacja jest oparta na wielokierunkowych działaniach na rzecz społecznej, przestrzennej i ekonomicznej odnowy obszarów zdegradowanych. Proces ten odbywa się przy zaangażowaniu wszystkich zainteresowanych podmiotów. Istotnym czynnikiem warunkującym skuteczność procesu rewitalizacji jest również zapewnienie komplementarności i integracji podjętych projektów i działań rewitalizacyjnych. Wymogiem koniecznym dla wspierania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest konieczność zapewnienia ich komplementarności w szerokim spektrum funkcjonowania. Komplementarność może mieć charakter:

- przestrzenny,
- problemowy,
- proceduralno-instytucjonalny,
- międzyokresowy,
- finansowy.

Komplementarność przestrzenna oznacza zastosowanie przy określaniu projektów rewitalizacyjnych kryterium ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych łączących obszary rewitalizacji z pozostałymi częściami gminy. Gmina traktowana jest jako całościowa przestrzeń, bez punktowego nacechowania projektów. Efekty osiągnięte mogą również wpływać na otaczającą je przestrzeń i tam przynosić pośrednie rezultaty rewitalizacji. Mechanizm odpowiedzialny za komplementarność przestrzenną rewitalizacji powinien opierać się na monitorowaniu zmian zagospodarowania przestrzennego w skali całego obszaru Gminy Juchnowiec Kościelny, nie tylko obszaru rewitalizacji. Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest także to, by prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Komplementarność przestrzenna skutkuje ciągłą analizą następstw przestrzennych w skali całej gminy i jej otoczenia. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne adresowane są przede wszystkim do mieszkańców obszarów rewitalizacji, ale nie wykluczają także możliwości udziału osób mieszkających poza tymi obszarami. Swoimi oddziaływaniami mają docelowo rozwiązywać problemy nie tylko z obszarów rewitalizacyjnych i zdegradowanych, ale także w całej Gminie Juchnowiec Kościelny. Dopuszczalne jest realizowanie przedsięwzięć spoza obszarów rewitalizacji, jeśli swoim oddziaływaniem wpływają na obszar rewitalizacji. Wszystkie projekty o charakterze społecznym adresowane są do mieszkańców obszarów rewitalizacji, jednakże z ww. oferty mogą również korzystać wszyscy mieszkańcy Gminy Juchnowiec Kościelny. Dokładna lokalizacja projektów przedstawiona została w poniższej tabeli:

Tabela 50 Lokalizacja projektów rewitalizacyjnych

Lp.	Tytuł projektu	Lokalizacja
1.	Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania zabytkowego budynku stajni/obory w Ignatkach-Osiedlu ul., w tym utworzenie świetlicy wiejskiej, bazy lokalowej dla hipoterapii i rehabilitacji, modernizacja pomieszczeń związanych z uprawianiem sportów konnych, wraz z zagospodarowaniem terenu	Ignatki-Osiedle ul. Jeździecka 6
2.	Zagospodarowanie zabytkowego parku w Ignatkach-Osiedlu	Ignatki-Osiedle działka o numerze geodezyjnym 222/33
3.	Budowa ścieżki rekreacyjnej z elementami edukacji oraz historii w miejscowości Ignatki-Osiedle, z uwzględnieniem przebiegu ścieżki wzdłuż linii brzegowej rzeki Horodnianki	Ignatki-Osiedle – wzdłuż linii brzegowej rzeki Horodnianki
4.	Program polityki zdrowotnej w zakresie rehabilitacji leczniczej skierowany m.in. do zagrożonych wykluczeniem mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny	Zambrowska 14, 16-001 Kleosin
5.	Rozbudowa i przebudowa budynku oświatowo-usługowego w Kleosinie	ul. Ojca Stefana Tarasiuka 11, 16-001 Kleosin, dz. nr. 371/13
6.	Budowa małej architektury na terenie parku we wsi Brończany	Sołectwo Brończany, działka nr. geod. 79, obręb Brończany
7.	Budowa kanalizacji sanitarnej oraz rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Brończany	Brończany – obręb 0004 Brończany oraz obręb 0024 Lewickie
8.	Koncepcja zagospodarowania terenów wokół budynku szkolnego w Hołówkach Dużych	Sołectwo Hołówki Duże, działka nr. geod. 292, obręb Hołówki Duże
9.	Organizacja zajęć aktywizujących dla mieszkańców	Ignatki-Osiedle, Kleosin, Hołówki Duże, Brończany
10.	Cykl warsztatów – Jak rozpocząć działalność społeczną	Kleosin (ul. Tarasiuka 9); Hołówki Duże; Ignatki-Osiedle.
11.	Aktywizacja i integracja wykluczonych społecznie mieszkańców obszaru rewitalizacji	Kleosin, Ignatki-Osiedle, Hołówki Duże, Brończany
12.	Prowadzenie bezpłatnej rehabilitacji osób niepełnosprawnych w formie hipoterapii	Ignatki-Osiedle zabytkowy budynek stajni/obory, współistniejący obszar terenu wokół stajni
13.	Prowadzenie działań rekreacyjno-ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem elementów edukacji oraz historii w miejscowości Ignatki-Osiedle	Ignatki-Osiedle – wzdłuż linii brzegowej rzeki Horodnianki
14.	ReKreacja i ReIntegracja	Ignatki Osiedle – Kleosin – Gmina Juchnowiec Kościelny
15.	Sport i Rekreacja z Pasją	Ignatki-Osiedle, Kleosin, Brończany
16.	Rozwój przedsiębiorczości z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych	Ignatki Osiedle
17.	Zapewnienie dostępności do sieci gazowej wraz z modernizacją inst. co. oraz ogólną poprawą estetyki budynku mieszkalnego przy ul. Tarasiuka 3 w Kleosinie	Ul. Tarasiuka 3 w Kleosinie – dz.geod.76/6 – rok budowy - 1993

Lp.	Tytuł projektu	Lokalizacja
18.	Poprawa energooszczędności oraz stanu technicznego budynków wielorodzinnych wraz z modernizacją przyległej infrastruktury oraz poprawą estetyki obszaru osiedla przy ul. Kraszewskiego w Kleosinie	ul. Kraszewskiego w Kleosinie nr. 2- rok budowy 1993 -1-1994 r.; -2A - 1995 r.; -2B – 1997 r.; -2C – 2000 r.; -2D - 2000 r.; -4 – 1994 r.; -6 – 1994 r.; - 8- 1994; -10 - 1996 r.; -10A – 1999 r.; -10B – 2000 r.; -12 - 1996 -14 - 1998 r. dz. geod.nr. 713/1
19.	Poprawa bezpieczeństwa, efektywności energetycznej ,estetyki siedmiu budynków mieszkalnych wielorodzinnych na os. Ignatki wraz ze zwiększeniem możliwości rekreacyjno – integracyjnych terenów osiedla.	Os. Ignatki – bloki przy - ul. Jodłowej 6- dz. geod. 222/88 – rok budowy 2003 r.; -6A - 222/87 – 2006 r.; -6B - 222/86 – 2007 r. -8-222/82 – 2004 r.; -8A - 222/83 – 2005 r. -8B - 222/84 – 2005 r.; -8C - 222/85-2007 r.
20.	Poprawa energooszczędności oraz stanu technicznego budynków wielorodzinnych wraz z modernizacją przyległej infrastruktury oraz poprawą estetyki obszaru osiedla przy ul. Walerowskiego w Kleosinie	Bloki wielorodzinne wraz z budynkiem socjalno-usługowym w Kleosinie przy ul. - Walerowskiego 19 – dz. geod. 715 rok budowy – 1990 r. -19A– dz. geod. 715 rok budowy – 1992 r. -21 – dz. geod. 715 rok budowy – 1991 r. -23– dz. geod. 715 rok budowy – 1992 r. -Walerowskiego 19 Pawilon - dz. geod. 371/79 rok budowy – 1990 r.
21.	Aktywnie BEZ BARIER w obszarze rewitalizacji	Obszar rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Komplementarność problemową charakteryzuje uwzględnienie w projektach rewitalizacyjnych wszystkich wymiarów LPR. Projekty powinny wpływać na aspekt przestrzenny, społeczny, gospodarczy, techniczny i przestrzenno-funkcjonalny. W Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny określono projekty rewitalizacyjne, których cechy i spodziewane efekty korelują z wyżej wymienionymi aspektami, zapewnia zwiększoną efektywność procesu oraz zyskanie dodatkowej wartości niż suma rozwiązanych problemów.

W poniższej tabeli przedstawiono powiązanie zdiagnozowanych problemów z celami głównymi, kierunkami działań i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi:

Tabela 51 Komplementarność problemowa

Zdiagnozowane problemy	Powiązane cele główne	Powiązanie kierunki działań	Powiązane przedsięwzięcia rewitalizacyjne
CEL STRATEGICZNY Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz kompleksowe przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu			
Korzystanie ze wsparcia pomocy społecznej	Rozwój kapitału społecznego oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarze rewitalizacji	Aktywizacja mieszkańców do realizacji inicjatyw lokalnych Zintegrowanie mieszkańców oraz zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	<ul style="list-style-type: none"> Program polityki zdrowotnej w zakresie rehabilitacji leczniczej skierowany m.in. do zagrożonych wykluczeniem mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny; Organizacja zajęć aktywizujących dla mieszkańców; Aktywizacja i integracja wykluczonych społecznie mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Niepełnosprawność	Rozwój kapitału społecznego oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarze rewitalizacji	Zintegrowanie mieszkańców oraz zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	<ul style="list-style-type: none"> Program polityki zdrowotnej w zakresie rehabilitacji leczniczej skierowany m.in. do zagrożonych wykluczeniem mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny; Aktywizacja i integracja wykluczonych społecznie mieszkańców obszaru rewitalizacji; Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania zabytkowego budynku stajni/obory, w tym utworzenie świetlicy wiejskiej, bazy lokalowej dla Hipoterapii i rehabilitacji, modernizacja pomieszczeń związanych z uprawianiem sportów konnych, wraz z zagospodarowaniem terenu; Zagospodarowanie zabytkowego parku w Ignatkach-Osiedlu; Prowadzenie bezpłatnej rehabilitacji osób niepełnosprawnych w formie hipoterapii; ReKreacja i ReIntegracja.
Niska aktywność społeczna	Rozwój kapitału społecznego oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarze rewitalizacji	Aktywizacja mieszkańców do realizacji inicjatyw lokalnych Zintegrowanie mieszkańców oraz zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	<ul style="list-style-type: none"> Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania zabytkowego budynku stajni/obory, w tym utworzenie świetlicy wiejskiej, bazy lokalowej dla Hipoterapii i rehabilitacji, modernizacja pomieszczeń związanych z uprawianiem sportów konnych, wraz z zagospodarowaniem terenu; Cykl warsztatów – Jak rozpocząć działalność społeczną; Prowadzenie działań rekreacyjno-ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem elementów edukacji oraz historii w miejscowości Ignatki-Osiedle; Sport i Rekreacja z Pasją; Aktywnie BEZ BARIER w obszarze rewitalizacji.

Zdiagnozowane problemy	Powiązane cele główne	Powiązanie kierunki działań	Powiązane przedsięwzięcia rewitalizacyjne
CEL STRATEGICZNY Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz kompleksowe przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu			
Występowanie materiałów azbestowych	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez dostosowanie do potrzeb istniejącej infrastruktury technicznej i układu przestrzenno-funkcjonalnego	Rozwój infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz poprawie stanu środowiska	<ul style="list-style-type: none"> Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania zabytkowego budynku stajni/obory, w tym utworzenie świetlicy wiejskiej, bazy lokalowej dla Hipoterapii i rehabilitacji, modernizacja pomieszczeń związanych z uprawianiem sportów konnych, wraz z zagospodarowaniem terenu.
Niska świadomość ekologiczna	Rozwój kapitału społecznego oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarze rewitalizacji	Rozwój infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz poprawie stanu środowiska	<ul style="list-style-type: none"> Budowa ścieżki rekreacyjnej z elementami edukacji oraz historii w miejscowości Ignatki-Osiedle, z uwzględnieniem przebiegu ścieżki wzdłuż linii brzegowej rzeki Horodnianki; Organizacja zajęć aktywizujących dla mieszkańców.
Niedostosowanie przestrzeni publicznych	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez dostosowanie do potrzeb istniejącej infrastruktury technicznej i układu przestrzenno-funkcjonalnego	<p>Poprawa dostępności do obiektów kultury i rekreacji</p> <p>Zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie przestrzeni publicznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania zabytkowego budynku stajni/obory, w tym utworzenie świetlicy wiejskiej, bazy lokalowej dla Hipoterapii i rehabilitacji, modernizacja pomieszczeń związanych z uprawianiem sportów konnych, wraz z zagospodarowaniem terenu; Zagospodarowanie zabytkowego parku w Ignatkach-Osiedlu; Budowa ścieżki rekreacyjnej z elementami edukacji oraz historii w miejscowości Ignatki-Osiedle, z uwzględnieniem przebiegu ścieżki wzdłuż linii brzegowej rzeki Horodnianki; Rozbudowa i przebudowa budynku oświatowo-usługowego w Kleosinie; Budowa małej architektury na terenie parku we wsi Brończany; Koncepcja zagospodarowania terenów wokół budynku szkolnego w Hołówkach Dużych; Rozwój przedsiębiorczości z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zdiagnozowane problemy	Powiązane cele główne	Powiązanie kierunki działań	Powiązane przedsięwzięcia rewitalizacyjne
CEL STRATEGICZNY Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz kompleksowe przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu			
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez dostosowanie do potrzeb istniejącej infrastruktury technicznej i układu przestrzenno-funkcjonalnego	Rozwój infrastruktury technicznej służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz poprawie stanu środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa kanalizacji sanitarnej oraz rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Brończany; • Zapewnienie dostępności do sieci gazowej wraz z modernizacją inst. co. oraz ogólną poprawą estetyki budynku mieszkalnego przy ul. Tarasiuka 3 w Kleosinie; • Poprawa energooszczędności oraz stanu technicznego budynków wielorodzinnych wraz z modernizacją przyległej infrastruktury oraz poprawą estetyki obszaru osiedla przy ul. Kraszewskiego w Kleosinie; • Poprawa bezpieczeństwa, efektywności energetycznej, estetyki siedmiu budynków mieszkalnych wielorodzinnych na os. Ignatki wraz ze zwiększeniem możliwości rekreacyjno – integracyjnych terenów osiedla; • Poprawa energooszczędności oraz stanu technicznego budynków wielorodzinnych wraz z modernizacją przyległej infrastruktury oraz poprawą estetyki obszaru osiedla przy ul. Walerowskiego w Kleosinie.

Źródło: opracowanie własne.

W poniższej tabeli natomiast zaprezentowano oddziaływanie przedsięwzięć na mieszkańców obszaru rewitalizacji (tj. wpływ przedsięwzięcia na sferę społeczną i poziom jakości życia mieszkańców):

Tabela 52 Wpływ przedsięwzięć rewitalizacyjnych na sferę społeczną

Przedsięwzięcie	Wpływ przedsięwzięcia na sferę społeczną i poziom jakości życia mieszkańców
Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania zabytkowego budynku stajni/obory w Ignatkach-Osiedlu ul., w tym utworzenie świetlicy wiejskiej, bazy lokalowej dla hipoterapii i rehabilitacji, modernizacja pomieszczeń związanych z uprawianiem sportów konnych, wraz z zagospodarowaniem terenu	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nadanie nowych funkcji społecznych zdegradowanemu zabytkowemu budynkowi obory/stajni; Stworzenie miejsca spotkań mieszkańców – świetlica wiejska, miejsca służącego rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz miejsca do rekreacji i wypoczynku w celu propagowania jeździectwa i sportów konnych; Stworzenie zintegrowanego miejsca rekreacyjno-rehabilitacyjno-wypoczynkowego dla dorosłych, dzieci oraz osób starszych. Połączenie wypoczynku i rekreacji z edukacją oraz rehabilitacją. Propagowanie lokalnej historii, poprzez utworzenie w świetlicy Izby Pamięci Historycznej; Zainteresowanie mieszkańców miejscowymi zabytkami oraz dziedzictwem kulturowym; Zwiększenie dostępności mieszkańców Ignatek-Osiedla do aktywnych form wypoczynku i rekreacji; Włączenie do projektu osób i dzieci niepełnosprawnych, jako formę adaptacji społecznej; Propagowanie miejscowej kultury i dziedzictwa na terenie województwa podlaskiego.
Zagospodarowanie zabytkowego parku w Ignatkach-Osiedlu	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Stworzenie miejsca rekreacyjno-wypoczynkowego dla matek z dziećmi, dla dzieci, młodzieży, dorosłych oraz osób starszych. Połączenie wypoczynku, rekreacji oraz rehabilitacji; Propagowanie lokalnej historii, poprzez umieszczenie na terenie parku elementów ścieżki edukacyjnej, a tym samym zainteresowania miejscowymi zabytkami oraz dziedzictwem kulturowym; Zwiększenie dostępności mieszkańców Ignatek-Osiedla do aktywnych form wypoczynku i rekreacji; Włączenie do projektu osób i dzieci niepełnosprawnych, jako formę adaptacji społecznej; Propagowanie miejscowej kultury i dziedzictwa na terenie województwa podlaskiego.

Przedsięwzięcie	Wpływ przedsięwzięcia na sferę społeczną i poziom jakości życia mieszkańców
Budowa ścieżki rekreacyjnej z elementami edukacji oraz historii w miejscowości Ignatki-Osiedle, z uwzględnieniem przebiegu ścieżki wzdłuż linii brzegowej rzeki Horodnianki	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nadanie nowych funkcji społecznych zdegradowanym terenom zielonym oraz linii brzegowej rzeki Horodnianka, z uwzględnieniem funkcji ochronnej miejscowego lasu; Stworzenie miejsca rekreacyjno-wypoczynkowego dla dzieci, dorosłych oraz osób starszych. Połączenie wypoczynku i rekreacji z edukacją; Propagowanie lokalnej historii, zainteresowania miejscowymi zabytkami oraz dziedzictwem kulturowym; Zwiększenie dostępności mieszkańców Ignatek-Osiedla do aktywnych form wypoczynku i rekreacji. Włączenie do projektu osób i dzieci niepełnosprawnych, jako formę adaptacji społecznej; Propagowanie miejscowej kultury i dziedzictwa na terenie województwa podlaskiego.
Program polityki zdrowotnej w zakresie rehabilitacji leczniczej skierowany m.in. do zagrożonych wykluczeniem mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Poprawa zdrowia i samopoczucia mieszkańców gminy; Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych z terenów wiejskich.
Rozbudowa i przebudowa budynku oświatowo-usługowego w Kleosinie	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Poprawa wizerunku i atrakcyjności obszaru; Zwiększenie potencjału członków społeczności lokalnej; Integracja i aktywizacja mieszkańców obszaru rewitalizacji.
Budowa małej architektury na terenie parku we wsi Brończany	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Projektowany teren ma pełnić funkcję parku jak również miejsca spotkań i odpoczynku mieszkańców.
Budowa kanalizacji sanitarnej oraz rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Brończany	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Poprawa jakości życia mieszkańców podobszaru poprzez budowę kanalizacji sanitarnej oraz rozbudowę sieci wodociągowej, które usprawnią codzienne funkcjonowanie.
Koncepcja zagospodarowania terenów wokół budynku szkolnego w Hołówkach Dużych	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Projektowany teren ma pełnić funkcję miejsca spotkań i odpoczynku mieszkańców.

Przedsięwzięcie	Wpływ przedsięwzięcia na sferę społeczną i poziom jakości życia mieszkańców
Organizacja zajęć aktywizujących dla mieszkańców	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wzrost zaangażowania grupy seniorów z Ignatek-Osiedla w działania zmierzające do ochrony bioróżnorodności i klimatu poprzez organizację warsztatów ekologicznych, wydanie broszury i organizacja wycieczek terenowych; Aktywizacja mieszkańców Ignatki-Osiedle poprzez organizację spotkań i zajęć integracyjnych; Zachęcenie do poszerzania wiedzy i współdziałania na rzecz lokalnego zasobów - poprzez organizację zajęć i warsztatów dla różnych grup wiekowych (w tym dzieci, młodzież, dorośli, seniorzy, niepełnosprawni oraz spotkania mieszane); Rozwój zainteresowań i umiejętności mieszkańców miejscowości Ignatki-Osiedle poprzez udział w zajęciach sportowo-tanecznych, plastycznych, rozwojowych i wzmacniających kompetencje społeczne; Promocja wśród mieszkańców Ignatek-Osiedle działań przyczyniających się poznania otoczenia oraz utożsamiania się z miejscem zamieszkania poprzez wspólną organizację wydarzeń.
Cykl warsztatów – Jak rozpocząć działalność społeczną	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Aktywizacja społeczna mieszkańców podobszarów rewitalizacji; Wzrost liczby aktywnych organizacji pozarządowych.
Aktywizacja i integracja wykluczonych społecznie mieszkańców obszaru rewitalizacji	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wsparcie osób dotkniętych wykluczeniem społecznym; Aktywizacja i integracja członków społeczności lokalnej, którzy zmagają się z problemami społecznymi.
Prowadzenie bezpłatnej rehabilitacji osób niepełnosprawnych w formie hipoterapii	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nadanie nowych funkcji społecznych zdegradowanemu zabytkowemu budynkowi; Prowadzenie bezpłatnej rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych w formie hipoterapii; Zwiększenie dostępności mieszkańców Ignatek-Osiedla do aktywnych form wypoczynku i rekreacji.
Prowadzenie działań rekreacyjno-ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem elementów edukacji oraz historii w miejscowości Ignatki-Osiedle	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nadanie nowych funkcji społecznych zdegradowanym terenom zielonym; Zwiększenie dostępności mieszkańców Ignatek-Osiedla do aktywnych form wypoczynku i rekreacji; Propagowanie lokalnej historii.

Przedsięwzięcie	Wpływ przedsięwzięcia na sferę społeczną i poziom jakości życia mieszkańców
ReKreacja i ReIntegracja	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Integracja środowiska mieszkańców Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami.
Sport i Rekreacja z Pasją	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie dostępności mieszkańców Ignatek-Osiedla do aktywnych form wypoczynku i rekreacji.
Rozwój przedsiębiorczości z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozwój przedsiębiorczości, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych i likwidacją barier architektonicznych.
Zapewnienie dostępności do sieci gazowej wraz z modernizacją inst. co. oraz ogólną poprawą estetyki budynku mieszkalnego przy ul. Tarasiuka 3 w Kleosinie	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców jak i jakości ich życia.
Poprawa energooszczędności oraz stanu technicznego budynków wielorodzinnych wraz z modernizacją przyległej infrastruktury oraz poprawą estetyki obszaru osiedla przy ul. Kraszewskiego w Kleosinie	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Poprzez poprawę infrastruktury technicznej w stopniu ogólnym poprawi się jakość infrastruktury społecznej, co w rezultacie doprowadzi do polepszenia jakości życia na terenie objętym projektem.
Poprawa bezpieczeństwa, efektywności energetycznej, estetyki siedmiu budynków mieszkalnych wielorodzinnych na os. Ignatki wraz ze zwiększeniem możliwości rekreacyjno – integracyjnych terenów osiedla.	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.
Poprawa energooszczędności oraz stanu technicznego budynków wielorodzinnych wraz z modernizacją przyległej infrastruktury oraz poprawą estetyki obszaru osiedla przy ul. Walerowskiego w Kleosinie	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Poprzez poprawę infrastruktury technicznej w stopniu ogólnym poprawi się jakość infrastruktury społecznej, co w rezultacie doprowadzi do polepszenia jakości życia na terenie objętym projektem.
Aktywnie BEZ BARIER w obszarze rewitalizacji	<p>Projekt zakłada realizację następujących celów, który umożliwią pozytywną zmianę w sferze społecznej oraz wzrost jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> Podniesienie aktywnego trybu życia mieszkańców Gminy.

Źródło: opracowanie własne.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna dotyczy aspektu zarządzania procesem rewitalizacji, którego powodzenie w znacznej mierze uzależnione jest od wykreowania odpowiedniego systemu zarządzania rewitalizacją. System ten określa m.in. sposób podejmowania decyzji, czy podmioty biorące udział w procesie rewitalizacyjnym. Zagadnienie to zostało szczegółowo opracowane w rozdziale dot. realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Komplementarność międzyokresowa polega na zachowaniu ciągłości programowej, czyli kontynuowaniu lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności z lat 2007-2013. Projekty w ramach polityki spójności na lata 2014-2020 powinny być to oparte o analizę dotychczasowych działań rewitalizacyjnych.

Tabela 53 Komplementarność międzyokresowa

NAZWA PROJEKTU	ŹRÓDŁO DOFINANSOWANIA	WARTOŚĆ PROJEKTU	KWOTA DOFINANSOWANIA
Przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w Ignatkach- Osiedlu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 3.2. Obszary podlegające restrukturyzacji	1 012 082.29 zł	750 524.04 zł
Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka 8.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - eInclusion	824 960.33 zł	700 977.94 zł
Mam szansę	Europejski Fundusz Społeczny Program Operacyjny Kapitał Ludzki 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty 9.1.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych	660 290.00 zł	561 246.50 zł
Kubusiowe Przedszkole w Księżynie	Europejski Fundusz Społeczny Program Operacyjny Kapitał Ludzki 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej	590 620.00 zł	502 027.00 zł
Bajkowe przedszkole - atrakcyjne i dostępne	Europejski Fundusz Społeczny Program Operacyjny Kapitał Ludzki 9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej	410 962.00 zł	349 317.70 zł
Remont Wiejskiego Ośrodka Kultury i Sportu w Juchnowcu Dolnym	Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	563 542.35 zł	321 262.00 zł

NAZWA PROJEKTU	ŹRÓDŁO DOFINANSOWANIA	WARTOŚĆ PROJEKTU	KWOTA DOFINANSOWANIA
Nowa szansa - nowy zawód. Indywidualny plan działań dla osób odchodzących z rolnictwa w południowej części gminy Juchnowiec Kościelny	Europejski Fundusz Społeczny Program Operacyjny Kapitał Ludzki 8.1. Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie dziedzina: praca i integracja społeczna	281 755.00 zł	239 491.75 zł
Remont budynku Wiejskiego Ośrodka Kultury i Sportu w Koplanach	Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2.3. Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	224 938.81 zł	177 596.00 zł
Język angielski i język migowy szansą na lepszą pracę	Europejski Fundusz Społeczny Program Operacyjny Kapitał Ludzki 8.1. Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw	158 600.00 zł	134 810.00 zł
Szkolenia ratowników OSP z Gminy Juchnowiec Kościelny	Europejski Fundusz Społeczny Program Operacyjny Kapitał Ludzki 9.5. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich	49 955.00 zł	42 461.75 zł
Docieplenie budynku świetlicy wiejskiej w Tryczówce	Działanie 4.1.3. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego PROW na lata 2007-2013	36 285,00 zł	15 854,00 zł
Docieplenie budynku świetlicy wiejskiej w Rostołtach	Działanie 4.1.3. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego PROW na lata 2007-2013	124 181,45 zł	63 994,00 zł
Zakup i montaż urządzeń siłowni zewnętrznej na obszarze przestrzeni publicznej w miejscowości Kleosin	Działanie 4.1.3. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju objętego PROW na lata 2007-2013	30 379,77 zł	19 759,20 zł
Zakup i montaż urządzeń siłowni zewnętrznej na obszarze przestrzeni publicznej w miejscowości Hryniewicze	Działanie 4.1.3. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju objętego PROW na lata 2007-2013	36 129,77 zł	23 499,00 zł
Budowa wiaty rekreacyjno-wypoczynkowej we wsi Brończany	Działanie 4.1.3. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju objętego PROW na lata 2007-2013	94 053,79 zł	24 999,00 zł
Modernizacja indywidualnych źródeł energii cieplnej lub elektrycznej w gminie Juchnowiec Kościelny	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 5.4. Strategie niskoemisyjne 5.4.2. Strategie niskoemisyjne BOF	1 652 434.78 zł	1 284 648.90 zł
Bajkowe przedszkole – atrakcyjne dla wszystkich dzieci	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 8.2. Uzupełnienie deficytów w zakresie infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej 8.2.2. Infrastruktura edukacyjna na obszarze Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego	2 448 050,45 zł	2 067 497,82 zł

NAZWA PROJEKTU	ŹRÓDŁO DOFINANSOWANIA	WARTOŚĆ PROJEKTU	KWOTA DOFINANSOWANIA
Przebudowa i rozbudowa stacji uzdatniania wody w Juchnowcu Kościelnym wraz z rozbudową kanalizacji sanitarnej w Ignatkach	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 poddziałanie „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii”	3 771 757,87 zł	1 896 495 zł
Projekt partnerski: Rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego i rowerowego w BOF	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego Regionalny Program Operacyjny Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 5.4. Strategie niskoemisyjne 5.4.2. Strategie niskoemisyjne BOF	159 335 612,90 zł	90 382 473,62 zł (11 972 384,25 zł – Gmina Juchnowiec Kościelny)
Budowa parku rekreacyjnego w Śródlęsiu	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 poddziałanie 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej	299 886,27 zł	190 817 zł

Źródło: opracowanie własne.

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że finansowanie projektów rewitalizacyjnych, wynikających z planu rewitalizacji opiera się na uzupełnianiu się i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka wystąpienia podwójnego dofinansowania.

Do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych niezbędne jest zachowanie płynności finansowej. W zależności od potrzeb przedsięwzięcia realizowane będą ze środków własnych Gminy Juchnowiec Kościelny oraz uzupełniane będą o wsparcie finansowe ze źródeł zewnętrznych (środki unijne i środki krajowe). Projekty rewitalizacyjne mogą zostać sfinansowane ze zróżnicowanych źródeł wsparcia finansowego, takich jak:

- Europejski Fundusz Społeczny,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- Fundusz Spójności,
- Środki beneficjentów niepublicznych, w tym m. in. spółdzielnie mieszkaniowe, organizacje pozarządowe, lokalnych przedsiębiorców,
- Wsparcie krajowe m. in. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Środków własnych gminy.

Mechanizm zapewnienia komplementarności źródeł finansowania opierać się będzie na silnej koordynacji i synergii projektów rewitalizacyjnych ze środkami polityk i instrumentów zarówno programów operacyjnych, jak i krajowych.

12. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Przedstawione kwoty przedsięwzięć rewitalizacyjnych stanowią szacunkowe wartości i mogą ulec zmianie w trakcie realizacji poszczególnych przedsięwzięć. Poniżej zaprezentowano szacunkowe ramy finansowe dla Lokalnego Programu Rewitalizacji:

Tabela 54 Szacunkowe ramy finansowe Lokalnego Programu Rewitalizacji

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Koszt ogółem	W tym:				Źródło finansowania
			Środki Unii Europejskiej		Środki krajowe	Budżet gminy	
			EFS	EFRR			
PROJEKTY PODSTAWOWE							
1.	Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania zabytkowego budynku stajni/obory w Ignatkach-Osiedlu ul., w tym utworzenie świetlicy wiejskiej, bazy lokalowej dla hipoterapii i rehabilitacji, modernizacja pomieszczeń związanych z uprawianiem sportów konnych, wraz z zagospodarowaniem terenu	2 000 000,00 zł	- zł	1 600 000,00 zł	- zł	400 000,00 zł	Środki unijne oraz środki własne Gminy Juchnowiec Kościelny
2.	Zagospodarowanie zabytkowego parku w Ignatkach-Osiedlu	300 000,00 zł	- zł	240 000,00 zł	- zł	60 000,00 zł	Środki unijne oraz środki własne Gminy Juchnowiec Kościelny
3.	Budowa ścieżki rekreacyjnej z elementami edukacji oraz historii w miejscowości Ignatki-Osiedle, z uwzględnieniem przebiegu ścieżki wzdłuż linii brzegowej rzeki Horodnianki	300 000,00 zł	- zł	240 000,00 zł	- zł	60 000,00 zł	Środki unijne oraz środki własne Gminy Juchnowiec Kościelny
4.	Program polityki zdrowotnej w zakresie rehabilitacji leczniczej skierowany m.in. do zagrożonych wykluczeniem mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny	2 000 000,00 zł	1 600 000,00 zł	- zł	- zł	400 000,00 zł	Środki unijne – w ramach rewitalizacji przewidzianej dla Gminy Juchnowiec Kościelny
5.	Rozbudowa i przebudowa budynku oświatowo-usługowego w Kleosinie	600 000,00 zł	- zł	480 000,00	- zł	120 000,00 zł	Środki unijne oraz środki własne gminy
6.	Budowa małej architektury na terenie parku we wsi Brończany	200 000,00 zł	- zł	160 000,00	- zł	40 000,00 zł	Środki unijne oraz środki własne gminy

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Koszt ogółem	W tym:				Źródło finansowania
			Środki Unii Europejskiej		Środki krajowe	Budżet gminy	
			EFS	EFRR			
7.	Budowa kanalizacji sanitarnej oraz rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Brończany	2 000 000,00 zł	- zł	1 600 000,00	- zł	400 000,00 zł	Środki unijne oraz środki własne gminy
8.	Koncepcja zagospodarowania terenów wokół budynku szkolnego w Hołówkach Dużych	300 000,00 zł	- zł	240 000,00	- zł	60 000,00 zł	Środki unijne oraz środki własne gminy
9.	Organizacja zajęć aktywizujących dla mieszkańców	500 000,00 zł	400 000,00 zł	- zł	- zł	100 000,00 zł	Środki unijne, środki własne Gminy Juchnowiec Kościelny/ Fundusz Sołecki
10.	Cykl warsztatów – Jak rozpocząć działalność społeczną	10 000,00 zł	51 000,00 zł	- zł	- zł	9 000,00 zł	Środki unijne, środki własne Gminy Juchnowiec Kościelny
11.	Aktywizacja i integracja wykluczonych społecznie mieszkańców obszaru rewitalizacji	500 000,00 zł	425 000,00 zł	- zł	- zł	75 000,00 zł	Środki unijne, środki własne Gminy Juchnowiec Kościelny
12.	Prowadzenie bezpłatnej rehabilitacji osób niepełnosprawnych w formie hipoterapii	500 000,00 zł	400 000,00 zł	- zł	- zł	100 000,00 zł	Środki unijne, środki własne Gminy Juchnowiec Kościelny
13.	Prowadzenie działań rekreacyjno-ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem elementów edukacji oraz historii w miejscowości Ignatki-Osiedle	500 000,00 zł	400 000,00 zł	- zł	- zł	100 000,00 zł	Środki unijne, środki własne Gminy Juchnowiec Kościelny
14.	ReKreacja i ReIntegracja	200 000,00 zł	120 000,00 zł	- zł	40 000,00 zł	40 000,00 zł	Środki własne NGO, dotacje celowe, dotacje unijne
15.	Sport i Rekreacja z Pasją	450 000,00 zł	270 000,00 zł	- zł	90 000,00 zł	90 000,00 zł	Środki własne klubu sportowego, dotacje celowe, dotacje unijne
16.	Rozwój przedsiębiorczości z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych	500 000,00 zł	300 000,00 zł	- zł	100 000,00 zł	100 000,00 zł	Środki prywatne, dotacje celowe, dotacje unijne
17.	Zapewnienie dostępności do sieci gazowej wraz z modernizacją inst. co. oraz ogólną poprawą estetyki budynku mieszkalnego przy ul. Tarasiuka 3 w Kleosinie	97 000,00 zł	- zł	77 600,00 zł	- zł	19 400,00 zł	Środki unijne i środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej w Kleosinie

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Koszt ogółem	W tym:				Źródło finansowania
			Środki Unii Europejskiej		Środki krajowe	Budżet gminy	
			EFS	EFRR			
18.	Poprawa energooszczędności oraz stanu technicznego budynków wielorodzinnych wraz z modernizacją przyległej infrastruktury oraz poprawą estetyki obszaru osiedla przy ul. Kraszewskiego w Kleosinie	6 590 000,00 zł	- zł	5 272 000,00 zł	- zł	1 318 000,00 zł	Środki unijne i środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej w Kleosinie
19.	Poprawa bezpieczeństwa, efektywności energetycznej ,estetyki siedmiu budynków mieszkalnych wielorodzinnych na os. Ignatki wraz ze zwiększeniem możliwości rekreacyjno – integracyjnych terenów osiedla.	3 029 000,00 zł	- zł	2 423 200,00 zł	- zł	605 800,00 zł	Środki unijne i środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej w Kleosinie
20.	Poprawa energooszczędności oraz stanu technicznego budynków wielorodzinnych wraz z modernizacją przyległej infrastruktury oraz poprawą estetyki obszaru osiedla przy ul. Walerowskiego w Kleosinie	1 646 000,00 zł	- zł	1 316 800,00 zł	- zł	329 200,00 zł	Środki unijne i środki własne Spółdzielni Mieszkaniowej w Kleosinie
21.	Aktywnie BEZ BARIER w obszarze rewitalizacji	50 000,00 zł	40 000,00 zł	- zł	- zł	10 000,00 zł	Środki unijne, środki własne Gminy Juchnowiec Kościelny
PROJEKTY UZUPEŁNIAJĄCE							
Projekty uzupełniające razem		6 350 000,00 zł	1 997 500,00 zł	3 400 000,00 zł	317 500,00 zł	635 000,00 zł	Środki unijne, środki własne Gminy Juchnowiec Kościelny, fundusze krajowe
Projekty podstawowe razem		22 272 000,00 zł	4 006 000,00 zł	11 169 600,00 zł	230 000,00 zł	4 436 400,00 zł	-
Razem		28 622 000,00 zł	6 003 500,00 zł	14 569 600,00 zł	547 500,00 zł	5 071 400,00 zł	-

Źródło: opracowanie własne.

13. MECHANIZMY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ

Lokalny Program Rewitalizacji wypracowany jest przez samorząd gminny i poddawany jest dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów, w aspektach:

- społecznym,
- gospodarczym,
- przestrzenno-funkcjonalnym,
- technicznym,
- środowiskowym.

Przygotowanie oraz wdrażanie procesu rewitalizacji w Gminie Juchnowiec Kościelny opiera się na zasadach partnerstwa i partycypacji²². Partycypacja społeczna wpisana jest w proces rewitalizacji, na każdym jego etapie: diagnozy, programowania, wdrażania i monitorowania.

Współpraca z różnymi grupami interesariuszy, w szczególności ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, takimi jak przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe pozwoli na:

- wyznaczenie liderów społecznych z różnych środowisk,
- określenie obszarów problemowych,
- zdiagnozowanie potrzeb rewitalizacyjnych w gminie,
- wypracowanie społecznej akceptacji podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
- pozyskanie, ze źródeł publicznych i prywatnych, środków na działania rewitalizacyjne,
- systematyczne i ciągłe monitorowanie postępów realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Przygotowanie „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny”, jego wdrażanie i monitorowanie opierają się na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym przede wszystkim ze:

- społecznością obszaru rewitalizacji,
- użytkownikami obszaru rewitalizacji,
- lokalnymi przedsiębiorcami,
- organizacjami pozarządowymi.

Interesariusze to instytucje, osoby lub grupy osób, które znajdują się w strefie bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Juchnowiec Kościelny oraz instytucje i osoby, które mogą mieć wpływ (pozytywny lub negatywny)

---

²² Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, s. 24

na realizację Programu i jego rezultaty. Interesariuszami LPR Gminy Juchnowiec Kościelny są zatem:

- pojedyncze osoby (mieszkańcy i użytkownicy obszaru rewitalizowanego),
- lokalne społeczności i ich formalni i nieformalni przedstawiciele,
- władze samorządowe i krajowe,
- politycy,
- przywódcy religijni,
- grupy specjalnych interesów,
- przedstawiciele biznesu,
- turyści,
- potencjalni mieszkańcy,
- organizacje pozarządowe.

Kompleksowość procesu rewitalizacji w Gminie Juchnowiec Kościelny, zakładająca włączenie wielu grup interesariuszy, wymaga stworzenia struktury organizacyjnej oraz podziału kompetencji i obowiązków.

Na formy partycypacji społecznej składają się następujące elementy:

- konsultacje społeczne z mieszkańcami,
- konsultacje dokumentu (CAWI),
- badanie ankietowe metodą PAPI,
- zbieranie fiszek,

Analiza materiałów przeprowadzonych w ramach partycypacji zostały uwzględnione w dokumencie „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny”.

14. SYSTEM WDRAŻANIA I REALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

System wdrażania jest jednym z nadrzędnych elementów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny. Obejmuje on szereg narzędzi usprawniających realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz realizację założonych celów. System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji ma na celu kierowanie realizowanymi działaniami tak, by umożliwić wyprowadzenie obszarów zdegradowanych, w tym szczególnie wyznaczonych do rewitalizacji, ze stanu kryzysowego. W związku z takimi działaniami podmiotów wdrażających oraz przeznaczonych na te cele środków finansowych i rzeczowych, nastąpi planowana poprawa jakości życia mieszkańców.

By dobrze zarządzać Programem Rewitalizacji, należy:

- Aktywnie włączyć w proces rewitalizacji grupy interesariuszy;
- Pozyskiwać środki finansowe na realizowanie działań zgodnie z zasadą dodatkowości;
- Wdrażać i promować projekty rewitalizacyjne, których realizacja przyczyni się do pozytywnych zmian na wyznaczonym obszarze zgodnie z zasadą komplementarności i zrównoważonego rozwoju;
- Monitorować postępy w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z określaniem stopnia osiągnięcia wyznaczonych uprzednio celów oraz utrzymywaniem osiągniętych rezultatów;
- Reagować na zjawiska i sytuacje niepożądane oraz, w razie potrzeby, aktualizować dokument.

Za proces wdrażania i zarządzania realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny odpowiedzialny jest Wójt Gminy Juchnowiec Kościelny wspierany przez Zastępcę Wójta oraz Sekretarza Gminy.

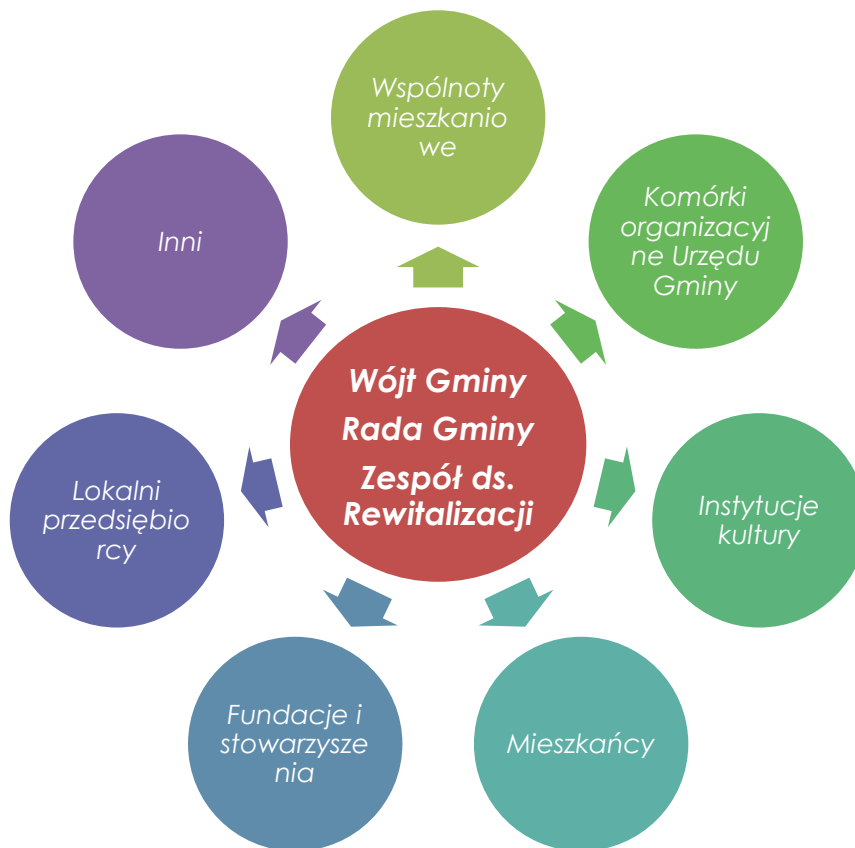
Wymienione osoby odpowiedzialne, przy realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji współpracować będą z:

- Radnymi tworzącymi Radę Gminy na lata 2014-2018, 2018-2022, 2022-2026
- Zespołem ds. rewitalizacji,
- Komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy,
- Jednostkami organizacyjnymi gminy (m.in. placówki oświatowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej),
- Beneficjentami (fundacje, stowarzyszenia, osoby prywatne, instytucje kultury, lokalni liderzy, prywatne przedsiębiorstwa),
- Interesariuszami LPR.

Każdorazowa aktualizacja Lokalnego Procesu Rewitalizacji Gminy wymaga przyjęcia stosownej uchwały Rady Gminy Juchnowiec Kościelny oraz podania jej do publicznej wiadomości.

Współpracę osób odpowiedzialnych z innymi jednostkami przedstawiono na schemacie:

Rysunek 30 Współpraca jednostek odpowiedzialnych za wdrażanie programu z innymi jednostkami

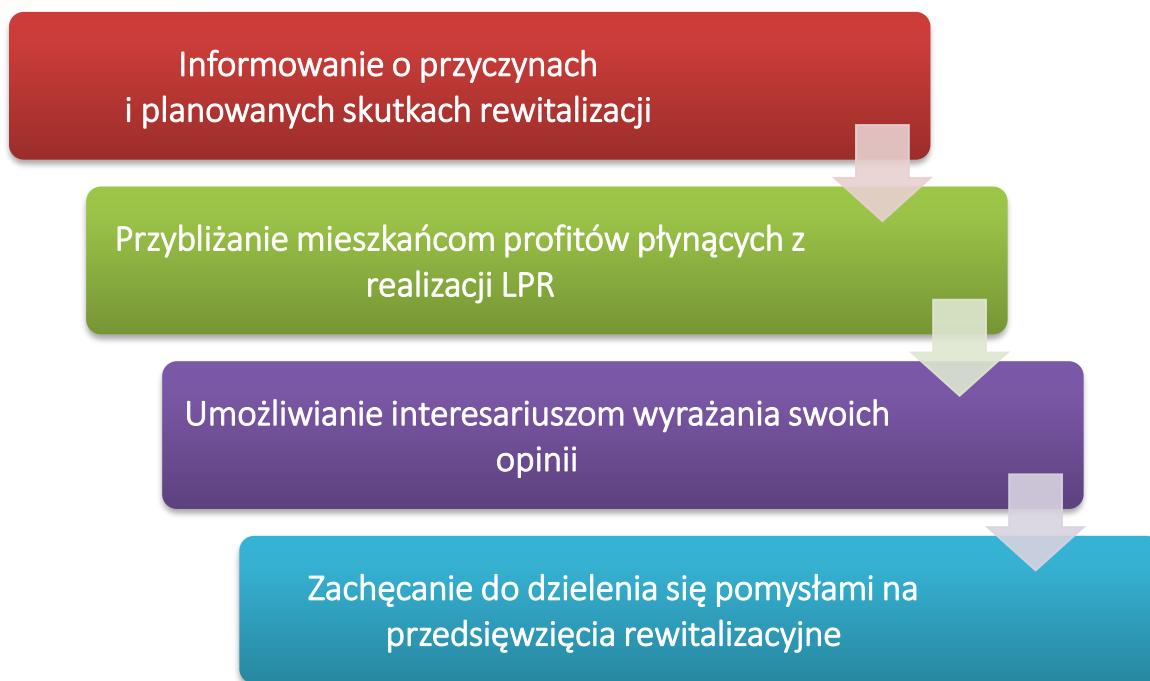
Źródło: opracowanie własne.

Wójt Gminy **raz na dwa lata** będzie przekazywał informację o przebiegu realizacji Programu Rewitalizacji Radzie Gminy. Informacja ta zostanie również udostępniona publicznie. Do obowiązków Rady Gminy należy natomiast:

- Uchwalenie Lokalnego Programu Rewitalizacji;
- Uchwalanie kolejnych jego aktualizacji;
- Kiedy zajdzie potrzeba, sygnalizowanie konieczności prac nad nadzwyczajną aktualizacją LPR;
- Wydelegowanie przedstawicieli do Zespołu ds. rewitalizacji.

14.1 PROMOCJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Partycypacja społeczna, partnerstwo i aktywizacja społeczności lokalnej to jedne z filarów sukcesywnego wdrażania Programu Rewitalizacji. Aspektom tym sprzyjać będzie przyjęta odpowiednia strategia promocji Lokalnego Programu Rewitalizacji. Do założeń promocyjnych należy:

W celu promocji Lokalnego Programu Rewitalizacji Wójt Gminy oraz współpracujące z nim jednostki będą:

- Udostępniać lokalnym mediom informacje odnoszące się do postępów w procesie wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny;
- Publikować sprawozdania z wdrażania LPR na stronach oraz w Urzędzie Gminy;
- Przygotowywać strony (lub podstrony) internetowe poświęcone Programowi;

Rozpoczynać dyskusje na temat Programu przy okazji różnorodnych spotkań, konferencji i wydarzeń.

14.2 RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Tabela 55 Ramowy harmonogram realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Nr	Tytuł przedsięwzięcia/lata realizacji	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.	Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania zabytkowego budynku stajni/obory, w tym utworzenie świetlicy wiejskiej, bazy lokalowej dla hipoterapii i rehabilitacji, modernizacja pomieszczeń związanych z uprawianiem sportów konnych, wraz z zagospodarowaniem terenu.							
2.	Zagospodarowanie zabytkowego parku w Ignatkach-Osiedlu.							
3.	Budowa ścieżki rekreacyjnej z elementami edukacji oraz historii w miejscowości Ignatki-Osiedle, z uwzględnieniem przebiegu ścieżki wzdłuż linii brzegowej rzeki Horodnianki.							
4.	Program polityki zdrowotnej w zakresie rehabilitacji leczniczej skierowany m.in. do zagrożonych wykluczeniem mieszkańców Gminy Juchnowiec Kościelny.							
5.	Rozbudowa i przebudowa budynku oświatowo-usługowego w Kleosinie							
6.	Budowa małej architektury na terenie parku we wsi Brończany.							
7.	Budowa kanalizacji sanitarnej oraz rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Brończany.							
8.	Koncepcja zagospodarowania terenów wokół budynku szkolnego w Hołówkach Dużych.							
9.	Organizacja zajęć aktywizujących dla mieszkańców							
10.	Cykl warsztatów – Jak rozpocząć działalność społeczną							
11.	Aktywizacja i integracja wykluczonych społecznie mieszkańców obszaru rewitalizacji							
12.	Prowadzenie bezpłatnej rehabilitacji osób niepełnosprawnych w formie hipoterapii							
13.	Prowadzenie działań rekreacyjno-ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem elementów edukacji oraz historii w miejscowości Ignatki-Osiedle							
14.	ReKreacja i ReIntegracja							
15.	Sport i Rekreacja z Pasją							
16.	Rozwój przedsiębiorczości z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych							
17.	Zapewnienie dostępności do sieci gazowej wraz z modernizacją inst. co. oraz ogólną poprawą estetyki budynku mieszkalnego przy ul. Tarasiuka 3 w Kleosinie							
18.	Poprawa energooszczędności oraz stanu technicznego budynków wielorodzinnych wraz z modernizacją przyległej infrastruktury oraz poprawą estetyki obszaru osiedla przy ul. Kraszewskiego w Kleosinie							
19.	Poprawa bezpieczeństwa, efektywności energetycznej ,estetyki siedmiu budynków mieszkalnych wielorodzinnych na os. Ignatki wraz ze zwiększeniem możliwości rekreacyjno-integracyjnych terenów osiedla.							
20.	Poprawa energooszczędności oraz stanu technicznego budynków wielorodzinnych wraz z modernizacją przyległej infrastruktury oraz poprawą estetyki obszaru osiedla przy ul. Walerowskiego w Kleosinie							
21.	Aktywnie BEZ BARIER w obszarze rewitalizacji							

Źródło: opracowanie własne.

15. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY LPR

Systematyczna ocena i monitoring są bardzo ważnym elementem zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji. Ocena ta możliwa jest dzięki przygotowanej analizie wskaźnikowej, dotyczącej takich sfer jak: społeczna, gospodarcza, środowiskowa i przestrzenno-funkcjonalna. Dzięki temu monitoring prowadzony będzie wielopłaszczyznowo (efekty społeczne, ekonomiczne oraz analiza zmian przestrzenno-funkcjonalnych). Na podstawie zebranych informacji oceniany jest merytoryczny oraz finansowy stopień wykonania założonych działań rewitalizacyjnych, a także identyfikacja ewentualnych trudności.

Dane zbierane będą systematycznie, corocznie, co pozwoli na agregację do obszarów rewitalizacji. Agregowane i analizowane dane posłużą do monitorowania Lokalnego Programu Rewitalizacji w odniesieniu do celów strategicznych, operacyjnych, kierunków interwencji oraz poszczególnych projektów rewitalizacji.

Za monitorowanie i wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji odpowiedzialny będzie Wójt Gminy. Dane zbierane będą corocznie od instytucji publicznych (tj. Policja, PUP, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, itd.). Na podstawie zgromadzonych informacji będą tworzone raz na dwa lata raporty przedstawiające postępy w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. W raporcie powinny zostać przedstawione efekty rzeczowe podjętych wysiłków (postęp prac, w tym zrealizowane etapy poszczególnych projektów), realizacja budżetu (w tym podjęte zobowiązania oraz przepływy finansowe) oraz analiza najważniejszych, nieplanowanych wydarzeń i ich wpływu (pozytywnego lub negatywnego) na realizację programu.

Mierzenie stopnia zmian, wywołanych dzięki przeprowadzonych projektom rewitalizacyjnym opierać się będzie w głównej mierze na analizie wskaźnikowej, która posłużyła do wyznaczenia granic obszaru rewitalizacji. Za **wartość bazową** przyjęto najmniej korzystną w odniesieniu do średniej dla obszaru zdegradowanego wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji, natomiast za **wartość docelową**, zaplanowaną do osiągnięcia do roku 2023 określono oczekiwaną tendencję i szacunkową zmianę.

Tabela 56 Rezultaty wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Juchnowiec Kościelny

Cel główny	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Źródło danych
CEL GŁÓWNY 1: Rozwój kapitału społecznego oraz redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarze rewitalizacji	Liczba osób bezrobotnych w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym (9 809, stan na 31.12.2015r.)	1,94	Tendencja spadkowa, spadek o 5%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, dane ewidencyjne Urzędu Gminy
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych ogółem w danej jednostce podziału	76,92%	Tendencja spadkowa, spadek o 6%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, dane ewidencyjne Urzędu Gminy
	Udział osób bezrobotnych bez kwalifikacji w liczbie osób bezrobotnych ogółem w danej jednostce podziału	60,00%	Tendencja spadkowa, spadek o 7%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, dane ewidencyjne Urzędu Gminy
	Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców danej jednostki podziału	0,00	Tendencja wzrostowa, wzrost o 4%	dane ewidencyjne Urzędu Gminy
	Udział udzielonych świadczeń z powodu ubóstwa w ogóle udzielonych świadczeń w danym sołectwie	42,31%	Tendencja spadkowa, spadek o 5%	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, dane ewidencyjne Urzędu Gminy
CEL GŁÓWNY 2: Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez dostosowanie do potrzeb istniejącej infrastruktury technicznej i układu przestrzenno-funkcjonalnego	Liczba obiektów infrastruktury technicznej przeznaczona na potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji	0,00	Tendencja wzrostowa, wzrost o 26,00	Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny, protokoły odbioru prac
	Liczba terenów przestrzeni publicznej dostosowanych do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji	0,00	Tendencja wzrostowa, wzrost o 8,00	Urząd Gminy Juchnowiec Kościelny, protokoły odbioru prac

Źródło: opracowanie własne .

Monitoring Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Juchnowiec Kościelny będzie polegać na dwóch etapach:

1. Corocznych raportach w formie sprawozdań z realizacji celów;
2. Ankietowe badanie poziomu zadowolenia mieszkańców z realizacji podejmowanych projektów rewitalizacji, w zakresie poprawy sytuacji społecznej.

Monitorowanie procesów rewitalizacji powinno skupiać się na trzech obszarach:

- a) **Monitoring rzeczowy** – dostarcza danych, które obrazują postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwiają ocenę jego wykonania w stosunku do celów ustalonych w programie. Opiera się o skwantyfikowane dane: **wskaźniki produktu, rezultatu²³ oraz oddziaływania procesu rewitalizacji.**
- a) **Monitoring finansowy** – dostarcza danych będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków przeznaczonych na Lokalny Program Rewitalizacji. Monitoring finansowy polega na systematycznym porównywaniu poniesionych wydatków do przewidzianego budżetu.
- b) **Monitoring ryzyk** – polega na obserwacji zmienności uwarunkowań zewnętrznych, identyfikacji potencjalnych trudności w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, a także racjonalnym reagowaniu na zaistniałe zmiany.

15.1 EWALUACJA

Ewaluacja Lokalnego Programu Rewitalizacji opiera się na analizie wpływu zaprojektowanych działań rewitalizacyjnych na poszczególne aspekty funkcjonowania społeczno-gospodarczego interesariuszy gminy oraz dekoncentracji negatywnych zjawisk na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji. W procesie ewaluacji planowany do powołania Zespół ds. Rewitalizacji współpracować będzie z instytucjami publicznymi (np. PUP-em, GOPS-em, Policją) oraz z pozostałymi beneficjentami Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Ewaluacja Programu prowadzona będzie etapowo:

1. **Ewaluacja ex-ante** (przed realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych): ocena zasadności poszczególnych działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ocena ich wpływu na społeczność lokalną i obszary strategiczne.
2. **Ewaluacja w trakcie** realizacji przedsięwzięć: ocena bieżąca przyjętych celów oraz ich wpływu na obszary problemowe.
3. **Ewaluacja ex-post** (po realizacji przedsięwzięć): długoterminowa ocena wpływu oraz trwałości poszczególnych przedsięwzięć na społeczność lokalną i grupy interesariuszy.
4. **Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji**: po przeprowadzeniu ewaluacji lub w razie wystąpienia istotnej zmiany warunków realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

---

²³ Każdorazowo określone przy opisie projektu.

15.2 AKTUALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Ważną procedurą jest także możliwość aktualizowania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Pozwoli to na wszelkie modyfikacje w dokumencie, które będą wynikać m.in. ze zmian w bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy. Ponadto, wszystkie zaplanowane działania są określone na podstawie analizy potrzeb i zidentyfikowanych deficytów na obszarze wsparcia. Wpisują się one w zakres publicznych i niepublicznych zadań samorządu gminnego zgodnie z Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o Samorządzie Gminnym uzupełnioną obwieszczeniem Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 marca 2016 roku (Dz.U. 2016 poz. 446).

16. UZGODNIENIE W ZAKRESIE PRZEPROWADZENIA STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W odpowiedzi na wystąpienie z dnia 11.07.2017 r. dotyczące zapytania co do konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny” w oparciu o ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2017, poz. 1405) Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku, pismem nr WPN.410.3.20.2017.AR postanowiła, co następuje:

„(...)Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku wyraża zgodę na odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny”

Wskazano jednak, że planowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Juchnowiec Kościelny działania będą mogły mieć wpływ na gatunki zwierząt objętych ochroną, dlatego podczas wdrażania i realizacji poszczególnych działań należy każdorazowo pamiętać o zapewnieniu ochrony gatunkowej ptaków i nietoperzy podczas prac związanych z modernizacją budynków oraz innych prac remontowo-budowlanych, zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2016, poz. 2134 z późn. zm.)

17. SPIS TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

17.1 TABELE

Tabela 1 Opis powiązań Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi gminy i regionu.....	7
Tabela 2 Zmiana liczby ludności sołectw gminy Juchnowiec Kościelny w latach 2010 i 2015	11
Tabela 3 Udział liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	13
Tabela 4 Liczba dzieci zamieszkujących poszczególne jednostki podziału gminy Juchnowiec Kościelny w latach 2010-2016	15
Tabela 5 Dane statystyczne na temat oświaty i edukacji w latach 2010-2015	17
Tabela 6 Ludność oraz powierzchnia gminy Juchnowiec Kościelny	26
Tabela 7 Liczba osób bezrobotnych i ich odsetek wśród wszystkich mieszkańców gminy w poszczególnych sołectwach Gminy Juchnowiec Kościelny	29
Tabela 8 Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i alkoholizmu - wskaźniki	32
Tabela 9 Liczba „Niebieskich Kart” wydanych w gminie Juchnowiec Kościelny	34
Tabela 10 Liczba dzieci z niepełnosprawnościami przebywających w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej	35
Tabela 11 Liczba dzieci z niepełnosprawnościami uczęszczających do Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kleosinie z Oddziałami Gimnazjalnymi	36
Tabela 12 Liczba osób niepełnosprawnych na terenie poszczególnych jednostek podziału Gminy Juchnowiec Kościelny	36
Tabela 13 Liczba organizacji pozarządowych w podziale na sołectwa	37
Tabela 14 Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny	40
Tabela 15 Najważniejsze jednostki gospodarcze zlokalizowane na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny	42
Tabela 16 Struktura użytkowa gruntów na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny [stan za rok 2015 na dzień 31.12.2015 r.]	44
Tabela 17 Występowanie materiałów azbestowych - osoby prawne- stan na 12.10.2017r.	44
Tabela 18 Liczba pojemników do selektywnej zbiórki odpadów na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny	47
Tabela 19 Liczba obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków Gminnej Ewidencji Zabytków na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny oraz Udział budynków użyteczności publicznej w złym stanie technicznym w ogólnej liczbie budynków użyteczności publicznej	50

Tabela 20 Liczba przyłączy do sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny.....	53
Tabela 21 Wskazanie degradacji w poszczególnych sferach w podziale na jednostki analityczne	56
Tabela 22 Obszar zdegradowany Gminy Juchnowiec Kościelny	58
Tabela 23 Liczba zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych w poszczególnych sferach – obszar całej Gminy.....	59
Tabela 24 Liczba zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych w poszczególnych sferach – obszar zdegradowany.....	61
Tabela 25 Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji.....	62
Tabela 26 Struktura ludności sołectwa Ignatki-Osiedle w latach 2010-2016	75
Tabela 27 Zmiana liczby mieszkańców na terenie Spółdzielni Mieszkaniowej w podziale na kategorie wiekowe w latach 2010-2016.....	77
Tabela 28 Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	101
Tabela 29 Przedsięwzięcie nr 1	103
Tabela 30 Przedsięwzięcie nr 2	107
Tabela 31 Przedsięwzięcie nr 3	109
Tabela 32 Przedsięwzięcie nr 4	112
Tabela 33 Przedsięwzięcie nr 5	115
Tabela 34 Przedsięwzięcie nr 6	116
Tabela 35 Przedsięwzięcie nr 7	117
Tabela 36 Przedsięwzięcie nr 8	119
Tabela 37 Przedsięwzięcie nr 9	120
Tabela 38 Przedsięwzięcie nr 10	123
Tabela 39 Przedsięwzięcie nr 11	125
Tabela 40 Przedsięwzięcie nr 12	127
Tabela 41 Przedsięwzięcie nr 13	129
Tabela 42 Przedsięwzięcie nr 14	132
Tabela 43 Przedsięwzięcie nr 15	134
Tabela 44 Przedsięwzięcie nr 16	138
Tabela 45 Przedsięwzięcie nr 17	140
Tabela 46 Przedsięwzięcie nr 18	141
Tabela 47 Przedsięwzięcie nr 19	142

Tabela 48 Przedsięwzięcie nr 20	144
Tabela 49 Przedsięwzięcie nr 21	145
Tabela 50 Lokalizacja projektów rewitalizacyjnych.....	152
Tabela 51 Komplementarność problemowa.....	154
Tabela 52 Wpływ przedsięwzięć rewitalizacyjnych na sferę społeczną	157
Tabela 53 Komplementarność międzyokresowa.....	161
Tabela 54 Szacunkowe ramy finansowe Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	164
Tabela 55 Ramowy harmonogram realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji	172
Tabela 56 Rezultaty wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Juchnowiec Kościelny	174

17.2 WYKRESY

Wykres 1 Liczba ludności gminy Juchnowiec Kościelny w latach 2010-2015	11
Wykres 2 Urodzenia i zgony	14
Wykres 3 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie Gminy Juchnowiec Kościelny w latach 2010-2015	19
Wykres 4 Liczba zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych w poszczególnych sferach – obszar zdegradowany - podsumowanie	62
Wykres 5 Liczba ludności sołectwa Ignatki-Osiedle w podziale na ulice (stan na 31.12.2016).....	75
Wykres 6 Mieszkańcy sołectwa w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym	93

17.3 RYSUNKI

Rysunek 1 Położenie gminy Juchnowiec Kościelny na tle regionu	10
Rysunek 2 Aktywności mieszkańców Gminy	20
Rysunek 3 Promocja produktów lokalnych - Andreasmarkt.....	20
Rysunek 4 Metody wykorzystane do diagnozy LPR	28
Rysunek 5 Azbest na obiekcie obory – Ignatki-Osiedle.....	46
Rysunek 6 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji-Ignatki-Osiedle	64
Rysunek 7 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji-Kleosin.....	64
Rysunek 8 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji-Brończany.....	65
Rysunek 9 Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji-Hołówki Duże.....	65
Rysunek 10 Otwarte Jeździeckie Mistrzostwa Ziemi Juchnowieckiej pod patronatem Wójta Gminy Juchnowiec Kościelny.....	68

Rysunek 11 Mistrzostwa Podlasia w skokach przez przeszkody	68
Rysunek 12 40-lecie Klubu Jeździeckiego	68
Rysunek 13 Z życia klubu	69
Rysunek 14 Podlaskie Centrum Hipoterapii Ignatki-Osiedle.....	70
Rysunek 15 Obora w Ignatkach-Osiedle	73
Rysunek 16 Boisko Gminne w budowie – Ignatki-Osiedle	73
Rysunek 17 Park Dworski	74
Rysunek 18 Dynamika zmian liczby dzieci wg kategorii wiekowych w Gminie Juchnowiec Kościelny w latach 2010-2016	76
Rysunek 19 Mieszkańcy podobszaru Ignatki-Osiedle.....	80
Rysunek 20 Orlik w Kleosinie	83
Rysunek 21 Plac gminny przeznaczony do organizacji imprez	84
Rysunek 22 Wizualizacja świetlicy w Kleosinie – stan przed i po	88
Rysunek 23 Wystawa prac grupy nieformalnej „Kreatywne babeczki”	89
Rysunek 24 Mieszkańcy podobszaru Hołówki Duże	90
Rysunek 25 Zdegradowane obiekty na terenie obszaru rewitalizacji.....	92
Rysunek 26 Piknik kulinarny	94
Rysunek 27 Stowarzyszenie „Brończany Razem” – Ekumeniczne spotkanie z Kolędą.....	95
Rysunek 28 Boisko w Brończanach	95
Rysunek 29 Turniej o Puchar Wójta Gminy Juchnowiec Kościelny	96
Rysunek 30 Współpraca jednostek odpowiedzialnych za wdrażanie programu z innymi jednostkami	170